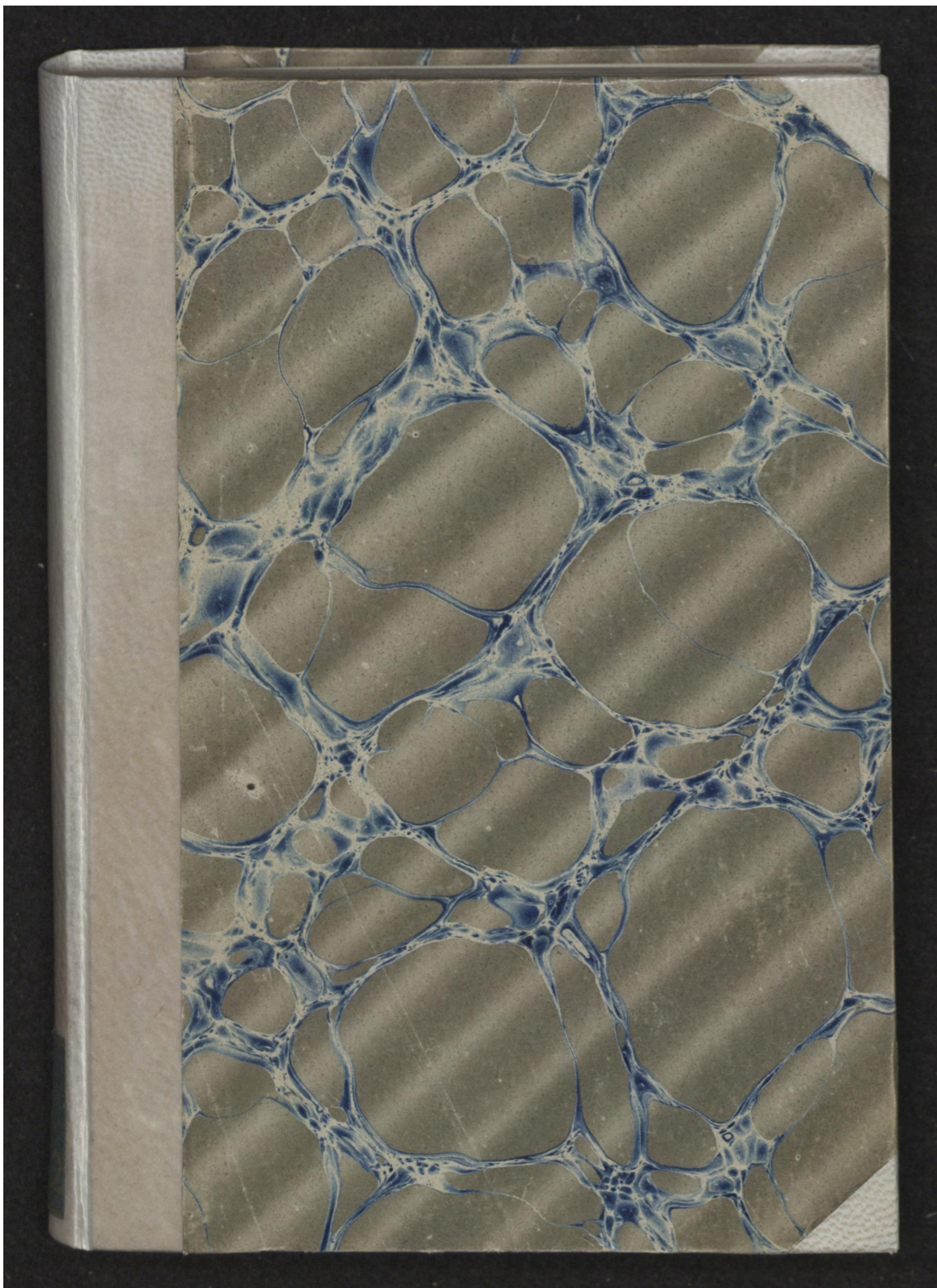
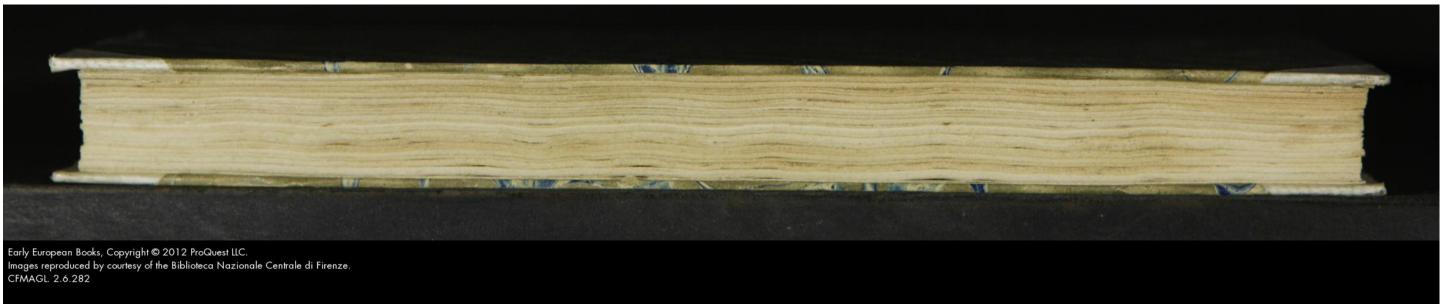

2
6
282

PRIVILEGIA AVCTO-RITATES, FACVLTATES, INDVLgentiæq; Fabricæ Basilicæ Principis Apostolorũ Sancti Petri de Vrbe, à quàmpluribus Ro. Pontificibus concessæ:

ET PER SANCTISSIMVM D. N. Dominum PAVLVM diuina prouidentia Papam IIII, confirmatæ,

ROMAE M. D. LVIIII.

CLEMENS EPISCOPVS SERVVS
seruorum Dei, Ad futuram rei memoriam,

VNCTIS disponentes fidelibus indulgentias, facultates, & gratias per prædecessores nostros Romanos Pontifices, ac per nos fidelibus ipsis pia suffragia fabricæ Basilicæ principis Apostolorum de Vrbe impartientibus concessas innotescere tenores quarundam literarum Apostolicarum, & in forma breuis, quæ desuper à fe.re. Iulio II. & Leone X. Romanis Pontificibus etiam prædecessoribus nostris, & successiue a nobis emanarunt, & per uenerabilem fratrem Hieronymum Episcopum Vuigornien. Curiæ causarum Cameræ nostræ Apostolicæ generalem Auditorem, suis publicis transumptis manu Notarij publici ipsius Curiæ subscriptis, & eius sigillo munitis exemplatæ fuerint, præsentibus inseri fecimus. Volentes et Apostolica auctoritate decernentes, quòd huiusmodi sic insertis tenoribus stetur, & plena fides adhibeatur in iudicio, & extra illud ubicunque exhibiti fuerint siue ostensi, Tenores uero dictarum literarum sequuntur, et sunt tales, IVLIVS. Literæ Iulij.
Episcopus seruus seruorum Dei, Vniuersis Christifidelibus præsentes literas inspecturis salutem & Apostolicam benedictionem, sublimi sedis Apostolicæ solio, diuina disponente prouidentia, præsidentes circa Basilicam beati Petri Principis Apostolorun de Vrbe dignioribus ædificijs fabricandam & coronandam eo diligentius conuenit nos intendere, ut sicut ipse Petrus a Domino electus inter Apostolos meruit principatum obtinere, Ita eius Basilica alias Vrbis et orbis ecclesias præcipuis structuris antecellat. Dudum siquidem a nobis emanarunt lite=

Aliæ literæ præfati Iulij II.

ræ tenoris subsequentis, IVLIVS Episcopus seruus seruorum Dei. Vniuersis Christifidelibus præsentes literas inspecturis, Salutem & Apostolicam benedictionem. Liquet omnibus Christianæ fidei cultoribus beatum Petrum ab ipso saluatore nostro domino Iesu Christo Apostolorum principem fuisse constitutum, eiq; ligandi atque soluendi animas cœlesti priuilegio traditam esse potestatem, cum ei dicitur, Tu es Petrus, et super hanc Petram ædificabo ecclesiam meam, et tibi dabo claues regni cœlorum, et quodcunque ligaueris super terram, erit ligatum et in cœlis, et quodcunq; solueris super terram, erit solutum et in terris. Vnde nos qui, licet imparibus meritis eiusdem cœlorum clauigeri successores sumus, et eius loca in sancta Dei ecclesia residemus, consyderantes quod diffusis per orbem terrarum ecclesijs ex iniuncto nobis a Deo Apostolatus officio prouidere teneamur, ut ecclesiæ ipsæ quæ domus Dei sunt in suis structuris et ædificijs non solum conseruentur, sed etiam si opus fuerit reparentur, circa tamen Basilicam de Vrbe ipsius Petri principis Apostolorum maiorem curam et diligentiam adhibere nos conuenit, ut sicut ipse beatus Petrus ab ipso Saluatore nostro princeps Apostolorum est constitutus, ita etiam ipsius Basilica, quæ non parua reparatione indiget inter cæteras Vrbis et orbis ecclesias congruentibus, ac etiam necessarijs ædificijs reædificetur, construatur et amplietur, ac reædificata, constructa, et ampliata conseruetur. Et cum nuper ex præmissis et certis alijs rationabilibus causis, iuxta nostri cordis desyderium ad dictæ Basilicæ restaurationem manusoperarias apposuissemus, cognoscentes fabricam huiusmodi absque pijs et largis fidelium erogationibus ad finem optatum perduci non posse, per quasdam primo uniuersis Christifideli-

Facultas p annũ

bus utriusque sexus, qui infra annum à die publicationis earundem computandum in capsa ad id in dicta Basilica collocanda per seipsos mitterent, uel per alios mitti et poni facerent, tantum quantum eorum pia deuotio eis dictaret in pecunia numerata, aut in rebus aliis ad opus ipsum conuertendis, uel circa opus se personaliter exercerent, seu bonæ memoriæ Henrico Archiepiscopo Tarentin. generali Thesaurario nostro se ad pie erogandum aliquid ad opus ipsum iuxta eorum piam deuotionem efficaciter obligarent, ut idoneum possent eligere confessorem qui eos a certis tunc expressis casibus absoluere, & super certis etiam tunc expressis in foro conscientiæ dumtaxat, dispensare posset, concessimus facultatem, & deinde prouide attendentes difficile fore prædicta infra annum a die illarum publicationis ad notitiam Christifidelium ultra montes consistentium, peruenire posse ipsas per alias nostras literas, ad nostrum beneplacitum prorogauimus & cunctorum Christifidelium salutem præcipue illorum qui in uigintiquinq; prouincijs in quibus Vicarius generalis ordinis fratrum minorum de obseruantia nuncupatorum citra montes existit, iuxta morem dicti ordinis numerandis; & sub quibus etiam tota Italia, Sicilia ultra pharum, Corsica, Creta, Cyprus, Rhodum usq; ad Hierosolimam, Dalmatia, Croacia, Bosna, Vngaria, Austria, Bohemia, & Polonia, ac insulæ maris mediterranei continentur, degunt, affectantes, ac consyderantes quòd licet Christifideles hmôi in dictis prouinciis et insulis habitantes, deuote cuperent dictarum indulgentiarũ pro dicta fabrica concessarũ participes fieri, tamẽ quoniã ob locorũ distantiã personaliter ad dictã fabricã se cõferendi aut per aliũ pias elemosinas pro hmôi fabrica in dictã capsã transmittẽdi omnimodã cõmoditatem nõ

Eligẽdi confessorem, qui absoluat in certis casibus.

Prorogatio ad beneplacitum, & extensio ad uigintiquinque prouincias.

habenat paternæ animarũ suarũ saluti, et dictæ fabricæ oppor
tunæ subuẽtioni consulere cupiẽtes, exemplo ipsius Saluatoris
nostri qui ad diuersas mundi partes ad prædicandum sanctum
euangelium, ut animas patri lucrifaceret, suos Apostolos mi=
sit quantum ex alto conceditur, Vniuersis eiusdem Christifi
delibus utriusque sexus, cuiuscunque dignitatis, status, gradus
ordinis, conditionis, & præeminentiæ existerent, etiam eccle=
siasticis religiosis, ac alijs secularibus per uniuersas prouin=
cias, & insulas prædictas constitutis, uere pœnitentibus, et con
fessis, qui infra annum, & deinde ad beneplacitum nostrum
a publicatione priorum literarum nostrarum prædictarum in
dictis prouincijs & insulis facienda computandum, ecclesias in
dictis prouincijs & insulis quas quondam Hieronymus de
Torniello, ordinis fratrum minorum de obseruantia nuncupa
torum professor tunc in humanis agens, & qui dicti ordinis
Vicarius generalis citramontanus tunc existebat, & cui prop
ter uitæ integritatem curam indulgentiarum prædictarum in
dictis prouincijs, & insulis singulariter commisimus, & quem
ad hæc; ac infrascripta, & alia tunc expressa peragenda in
dictis prouincijs & insulis nostrum & Apostolicæ sedis nun
cium & commissarium ad dictum annum & beneplacitum fe
cimus, constituimus, & deputauimus; nominaret, iuxta eiusdem
nuncij & commissarij, seu deputandi & deputandorum, aut
subdelegandorum, ab eo prouidam ordinationem super hoc fa=
ciendam deuote uisitarent, & in capsis ad hoc in subsidium di
ctæ fabricæ per nuncium seu commissarium, aut deputandum,
uel subdelegandum prædictos, deputandis, iuxta nuncij, et com
missarij ac deputandorum, uel subdelegandorum prædictorum
ordinationem & arbitrium pias elemosinas effectualiter po=

nerent peccatorum remissiones, & alia spiritualia dona ad ani
marum suarum salutem consequendam concessimus, & indul
simus, prout in singulis literis prædictis, quarum tenores ac fa-
cultates in præmissis eidem Hieronymo, etiam in forma bre-
uis concessas, ac si de uerbo ad uerbum insererentur, præsenti
bus haberi uolumus pro expressis plenius continetur. Cum au
tem dictus Hieronymus uita functus & deputati ab eo in præ
missis fidelem & solicitam diligentiam et curam adhibuerint,
& plene eidem fabricæ dictæ Basilicæ prouisum non existit
et pijs fidelium subuentionibus pro præmissis pie erogatis sa-
tisfactum non sit, neque satisfieri possit, propter ipsius fabri-
cæ quodammodo intollerabilem impensam propterea necessa-
riam, sed sint eorundem & aliorum Christifidelium pia suf-
fragia plurimum opportuna. Nos cupientes prout nobis, & in
ter cætera nobis desiderabilia cordi est prædictæ Basilicæ fa-
bricam ad debitam perfectionem deduci, & de fidelitate, dili-
gentia & sollicitudine in præmissis dilecti filij Francisci Ze-
ni de Mediolano, dicti ordinis fratrum minorum, de obseruan-
tia nuncupatorum professoris, & prouinciarum citramontan.
dicti ordinis secundum illius ordinem moderni Vicarij genera
lis, propter cuius bonitatem & experientiam rerum in domi-
no plurimum confidentes, ipsum in dictis prouincijs & insulis
indulgentiarum huiusmodi nostrum & Apostolicæ sedis nun
cium & commissarium cum omnibus et singulis facultatibus
et auctoritatibus, et etiam inhibendi quibusuis questuarijs, alias
eidem Hieronymo quo ad præmissa etiam per literas nostras
in forma breuis, etiam ultra in præsentibus contentas faculta-
tes auctoritate Apostolica, tenore præsentium facimus, consti-
tuimus, et deputamus, ipsasq; et omnes et singulas facultates

Remissio pecca-torum.

Deputatio Francisci Zeni in Cõmissarium.

Facultas inhibendi quibusuis questuarijs.

eidem Hieronymo & ab eo ſubdelegatis Commiſſariis in præmiſſis quomodolibet conceſſas præfato Franciſco Zeno Vicario generali, eiusq; ſubdelegandis Commiſſariis concedimus. Et nihilominus uniuerſis Chriſtifidelibus utriuſque ſexus, tam ſecularibus quàm regularibus ordinum quorumcunque prouinciarum & inſularum prædictarum, qui iuxta eiuſdem Franciſci Zeni Commiſſarii & nuncii aut deputati ſeu ſubdelegati, aut deputandorum, ſeu ſubdelegandorum ad eorundem prouidam ordinationem ſuper hoc faciendam in capſis ad hoc in ſubſidium dictæ fabricæ per Nuncium & Commiſſarium, ſeu deputandum uel deputandos, aut ſubdelegandum uel ſubdelegandos ab eis deputandis iuxta Nuncii & Commiſſarii, ac deputandorum & ſubdelegandorum prædictorum ordinationem & arbitrium pias elemoſinas effectualiter poſuerint pleniſſimam omnium peccatorum ſuorum remisſionem conſequantur; & qui cum præfatis Commiſſario ſeu delegandis & ſubdelegandis prædictis conuenerint, ut idoneum posſint eligere confeſſorem, presbyterum ſecularem uel cuiuſuis ordinis etiam mendicantium regularem, qui eorum confesſione diligenter audita, pro commisſis per eligentem delictis & exceſſibus. ac peccatis quibuslibet, quantumcunque grauibus, enormibus, etiã ſedi Apoſtolicæ reſeruatis caſibus, ac cenſuris eccleſiaſticis, etiam ab homine ad alicuius inſtantiam latis, de conſeſu partiũ, etiam, etiam ratione interdicti incurſis, & quarum abſolutio dictæ ſedi eſſet reſeruata, præterquam machinationis in perſonam ſummi Pontificis, occiſionis Epiſcoporum, aut aliorum ſuperiorum prælatorum, et iniectionis manuum uiolentarum in illos, aut alios prælatos, falſificationis Bullarum, & literarum Apoſtolicarum, delationis armorum, & aliorum prohibitorum ad

Pro dantibus eleemoſinas pleniſſima indulgentia.

Cõuenientibus cũ Cõmiſſario, vel delegando datur facultas eligendi confeſſorem, qui poſſit abſoluere.

Excipiuntur quidam caſus.

partes

partes infidelium, ac sententiarum & censurarum occasione Aluminum Tulphæ nostræ, ac de partibus infidelium ad fideles contra prohibitionem nostram delatorum incursarum semel in uita & in non reseruatis casibus, totiens quotiens id petierint, et in mortis articulo plenariam omnium peccatorum indulgentiam et remissionem impendere, ac pœnitentiam salutarem iniungere. et Eucharistiæ Sacramentum, præterquam in die paschatis, et in mortis articulo aliis anni temporibus ministrare; necnon per eos emissa uota quæcunque, ultramarino, ingressus religionis et castitatis uotis dumtaxat exceptis, in alia pietatis opera commutare. Ac cum simoniæ in ordinibus uel beneficiis commissæ labe pollutis, ad ipsum opus contribuentibus super irregularitate si quam censuris huiusmodi ligati Missas et alia diuina officia, non tamen in contemptum clauium celebrando, aut aliàs diuinis se immiscendo, seu aliàs quomodolibet, etiã beneficia ecclesiastica præmissorum occasione, uel aliàs indebite occupando, præterquam ratione homicidij uoluntarii et bigamiæ contraxerint dispensare, eosq; absoluere, omnemq; inhabilitatis et infamiæ maculam siue notam ex his prouenientem abolere. Et in susceptis ordinibus ministrare ac si acquisita beneficia ecclesiastica, quæ ex tunc eis de nouo collata censeantur et perceptos ex his fructus, etiam ratione ommissionis horarum canonicarum et diuinorum officiorum, facta aliqua compositione cum eis concedere, necnon super male ablatis incertis, uel per usurariam prauitatem quæsitis. etiam certis quæ fœnerator ab alio fœneratore extorsisset, et quæ ipse requisitus usuras restituere paratus non esset, uel alicui priuatæ ecclesiæ deberentur, in quibus tamen Romana ecclesia de iure communi succedere posset, ac etiam bonis quæ ad alicuius manus

Facultas administrañ. Eucharistie sacramentũ.

Cõmutandi vota

Dispẽsandi sup̄ simonia etc.

Dispẽsandi sup̄ irregularitate.

Excipitur homicidiũ voluntariũ & bigamia.

Datur facultas administrandi in ordinibus.

Cõferẽdi de nouo ecclesiastica beneficia.

Concedendi retẽtionem fructuum male perceptorũ

Componẽdi sup̄ male ablatis & acquisitis p̄ vsurariam prauitatem.

Super debitis priuatæ ecclesiæ.

peruenissent et illa habentes quibus restitui deberent, ignorauerint, uel dubitauerint, quamquam male ablata per eos non existant, seu illa ad eos peruenerint, et similiter de his quæ pauperibus et aliis piis locis in genere, et absque ulla speciali determinatione, et propriis nominibus personarum non expressis, relicta forent, tam pro præterito quam pro futuro temporibus componere, ita ut soluta aliqua quantitate pro dicta fabrica eidem Nuncio uel Commissario, seu deputando uel subdelegando ab eo dumtaxat in capsis ipsis ponenda, à reliquorum sic relictorum, & male ablatorum, ac per usurariam prauitatem extortorum, seu quæ ad eos aliàs peruenerint, & cui ea restituere debeant, dubitant, uel ignorant, ut præfertur, restitutione absoluti existant & ultra restituere minime teneantur. eis concedere, ac illa quæ ante publicationem dictarum nostrarum indulgentiarum inexacta etiam si illa ordinarijs, pro ipsis tamen incertis quoquomodo relicta, donata, & quæ eis quouismodo obuenerint, necnon quæ ab ipsis ordinarijs, uel eorum nomine post ipsam publicationem exacta & eis quoquomodo soluta. ac etiam quæ ante ipsam publicationem pro ipsis incertis aut incertis personis et locis, non debebantur, sed post publicationẽ prædictam deberi cœperunt, etiam si ordinarijs ut præmittitur, relicta, donata, aut obuenta. tanquam eis indebita per ipsum Commissarium, et delegandos ac subdelegandos ab ipso nomine dictæ fabricæ libere exigi ac expeti, et assequi posse, et debere, etiam sub censuris ecclesiasticis, ac pœnis pecuniarijs, alijsq; iuris remedijs opportunis, inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis, ac quoscunque qui ante ætatem legitimam ad sacros etiam presbyteratus ordines absque aliqua dispensatione se promoueri fecerunt, et in susceptis ordinibus,

Super bonis ĩcertis.

Sup̱ relictis pauperibus, & alijs pijs locis in genere.

Facultas exigẽdi pro fabrica relicta vel donata ordinarijs ꝓ incertis rebus aut ĩcertis personis et locis, etiã exacta per ipsos ordinarios post præsentiũ publicationẽ.

Dispẽsandi cum male promotis.

etiam ministrarunt, ac qui ex quauis licita aut illicita cognatione proueniente affinitate et consanguinitate aut cognatione carnali uel spirituali, inter leuatum et leuantem excepto, simplici aut multiplici gradu, ac quoscunque qui publice honestatis iustitiæ impedimento, seu aliàs quomodolibet impediti, matrimonium scienter uel ignoranter in quarto uel tertio ac per copulam fornicariam, non tamen publicam, etiam in primo affinitatis gradu contraxissent, et carnali copula consumassent si impedimētum huiusmodi in iudicium deductum non fuerit, uel scandalum generare non possit, ab excessu huiusmodi, ac excommunicationis sententia, quam propterea incurrissent, iniuncta inde eis pro modo culpæ pœnitentia salutari, quæ ad fabricam huiusmodi dirigatur, et quod de cætero talia non committant, nec committentibus præstent auxilium, consilium, uel fauorem et alijs quæ de iure fuerint iniungenda absoluere, et ut de nouo inuicem matrimonium contrahere. et in illo sic contracto similiter remanere libere et licite ualeant prolem susceptam ex huiusmodi matrimonio, si qua sit, et suscipiendam legitimam decernendo in foro conscientiæ duntaxat quo ad alios quàm quo ad illos qui in tertio uel quarto consanguinitatis gradu existentes matrimonium contraxerunt, ut præfertur, quos in utroq; foro absolui, et matrimonium de nouo etiam publice contrahere posse uolumus, et cum eisdem promotis super irregularitate, quam etiam in dictis ordinibus ministrando contraxerint, quodq; in dictis ordinibus ministrare poßint dispensare, ac cū quibuscunque qui bona ecclesiarum, monasteriorum, et ecclesiasticorum, beneficiorum quorumlibet haberent, et iudicialiter deficientibus probationibus ad illorum restitutionem compelli non possent, etiam si per eos probari posset, et bona omnia

Dispensandi in gradibus prohibitis.
Super cognat. spirituali.
Sup publica honestate.
Super coniunctis in Quarto,
In tertio & primo per copulam fornicariam.

Coniuncti in tertio vel quarto dispēsantur in vtroque foro.

Applicat fabrice bona ecclesiarū, &c.
Deficientibus ꝓbationibus.

Male ablata etiã legata in testamentis.

Relicta incertis ecclesijs, pijs locis, aut personis, vel absentib. quãdo ꝑpter absentiam de ipsis relictis hmõi absentes merito noticiam habere non possunt.

Subiecta restitutioni, sed ꝑsonis incapacibus.

Relicta pro redemptione captiuorum.

Hereditates et bona decedẽtiũ ab intestato debita etiã indulto apostolico ad prædictam hæreditatẽ captiuorum.

Exponẽda in cõuiuijs et publicis spectaculis.

Facultas absoluendi tenentes ad restitutionem bonorum ecclesiarum &c.

ac quæcuuque legata et aliàs quomodolibet etiam hæreditatis titulo pro male ablatis restitutione relicta hactenus et quæ relinqui et largiri contigerit in futurum durante deputatione Nuncij et Commissarij per præsentes facta in quibuscunque testamentis donationibus causa mortis codicillis, aut alijs ultimis uoluntatibus per quoscunque, & ubicunque factis, & quæ durante huiusmodi deputatione fient quibuscunque incertis ecclesiis & piis locis aut personis similiter incertis uel absentibus, taliter quòd propter ipsorum absentiam merito ab eis notitia haberi non posset, ac etiam quæ restitutioni subiaceret, sed in eis uel ad ea personis quibus illæ fieri deberent, receptio non competeret. Necnon quæcunque in testamentis donationibus causa mortis codicillis, aut aliis ultimis uoluntatibus, pro redemptione captiuorum, etiam si beatæ Mariæ de Mercede, & Sanctæ Trinitatis redemptionis captiuorum ordinibus, & Sanctæ Eulaliæ Barchinon. relicta fuerint, ac hæreditates & bona decedentium, ab intestato clericorum & laicorum etiam indulto Apostolico, aut aliàs ad redemptionem prædictam captiuorum dedicata pertinere deberent facultate Nuncii & Commissarii concessa huiusmodi durante. Necnon omnes & singulas pecunias & res alias quæ in prandiis et conuiuiis, ac publicis spectaculis, in aliquibus celebritatibus ex uoto et statuto seu consuetudine in quibusuis locis exponi consueuerint, & facultate Nuncii & Commissarii huiusmodi durante exponi deberent ad fabricam huiusmodi applicamus, et sub restitutione bonorum ecclesiarum, monasteriorum, et beneficiorum huiusmodi competenti recepta portione uel quantitate pro eis in fabricam huiusmodi conuertenda, ipsos sic ea tenentes ab ulteriori eorum restitutione libere absoluere, et ꝙ

illa retinere libere possint in posterum eis etiam concedere, Ipseq; Nuncius & Cōmissarius, & quibus uices suas in genere uel in specie duxerit cōmittendū, possint dubietates quascunq; tam super qualitate personarum qbus facultas eligendi confessorem concedi possit, etiam si comprehendantur cōmunia Ciuitatum, Vniuersitates, Oppidorum, Castrorum, Villarum, et aliorum locorum, ac collegia, quæ & illorum singulares personæ absolutione a præmissis, uel aliquo præmissorum, ac dispensatione super eis, uel aliquo eorum indigerent, quā cætera alia dubia decidere, & summam pecuniariam pro consequenda indulgentia huiusmodi & alijs præmissis limitare, & taxare, ac facultatem eligendi confessorem huiusmodi cōcedere, Ac quascunq; indulgētias, tam a nobis quam a prædecessoribus nostris & a sede prædicta, uel eius auctoritate quibuscunq; ecclesijs, monasterijs, hospitalibus, etiam nostro S. Spiritus in Saxia de Vrbe, ordinis S. Augustini, & alijs pijs locis uniuersitatibus, confraternitatibus cuiuscunq; qualitatis, & ad quēcunq; usum etiam laicorum & clericorum institutis, & singularibus personis, etiam plenarias in uita ac quascūq; facultates quibusuis personis cuiuscunque dignitatis etiā Cardinalatus honore, aut Legationis fungentibus super præmissis, uel aliquo præmissorum hactenus concessas, præterquam ratione sustentationum pauperum, & miserabilium personarum in Parisien. et sancti Iacobi de Galitia, ac Portugaliæ regnis hospitalibus degentiū, quas quo ad illorum usum in prouincijs in qbus dicta hospitalia respectiue sita sunt, secundum Cancellariæ nostræ morē terminandis, & non in aliquibus alijs locis durare uolumus, ac expeditionis contra Turcas et Hæreticos concessis, etiā quascunq; clausulas præseruatiuas aduersus reuocationes et suspen-

Cōmissio decidēdi dubietates sup qualitate psonarum, qbus datur facultas eligendi confessorem.

Decidendi alia dubia.

Taxādi summā pecuniarum pro cōsequēda indulgentia & alia pmissa.

Facultas suspendēdi omnes alias indulgentias.

siones earundem in se continentes quando & quotiens, & ad quod tempus Nuncio & Cõmissario præfato, uel deputandis, uel subdelegandis ab eo uidebitur opportunũ suspendere, quas omnes & singulas nos præsentibus ad dictum beneplacitũ nostrum suspendimus, & suspensas fore decernimus & declaramus, prohibentes omnino questas quascunq; illarum occasione fieri solitas, ac mandantes uniuersis & singulis locorum ordinariis Abbatibus, & aliis cuiuscunq; dignitatis, status, gradus, ordinis, & conditionis, uel præeminentiæ existant, sub excõmunicationis latæ sententiæ pœna, ac quingentorum ducatorum auri Fabricæ prædictæ applicandorum pœnis, ipso facto incurrendis, ne publicationem & prædicationem dictarum nostrarum indulgẽtiarum & suspensiones aliarum huiusmodi in eorum ecclesiis, ciuitatibus, diocesibus, ubi & quotiens opus fuerit faciendam impedire, & aliquid prætextu publicationis petere, & etiam a sponte offerentibus recipere, et exigere, aut in præmissis uel circa ea fraudem aut dolum cõmittere, neq; procurantes huiusmodi indulgentiarum participes fieri, et sua pia suffragia erogare ab huiusmodi eorum proposito in toto uel in parte directe, uel indirecte, tacite uel expresse retardare, aut per se uel eorũ Vicarios uel officiales licẽtias faciendi questas, aliquibus questoribus alicuius ordinis, uel religionis, aut fraternitatum, uel hospitalium, aut aliis quomodolibet deputatis, uerbo uel in scriptis concedere. Quinimmo questores omnes et singulos quos in eorum iurisdictione repererint, cum eorum rebus et bonis, quæ dictæ Fabricæ applicata esse decernimus, & ad Cameram Apostolicam fideliter deferri mandamus retinere ualeant, nec modo aliquo audeant aut præsumant, per se uel alium dispensatos, aut illos cum qbus præsentium uigore

Prohibitio questarum.

Præcipitur ordinariis et aliis ne sub excõicatiõis latæ sñiæ et 500 ducatorũ pœnis ipso facto incurrendis impediãt publicat. & p̄dicationẽ indulgentiarum fabricæ & suspensiones aliarũ indulgentiarum, nec petere, vel recipere etiam a spõte offerẽtibus aliquid.

Nec committere fraudẽ vel dolũ.

Nec retardare p̄curantes fieri participes indul.

Nec cõcedere licentias faciendi questas.

Præcipit vt retineãt questores et eorum bona applicat fabricæ.

ab ipſo Cõmiſſario, uel delegandis, aut ſubdelegandis, prædictis contigerit diſpẽſari, moleſtare, uel impedire, aut pœnas aliquas pro caſu in quo ut præfertur, diſpenſatum fuerit ex ſtatuto, uel ex conſuetudine exigere. Queſtoribus uero ſupra nominatis ſub ſimilibus pœnis inhibemus ne queſtas modo aliquo facere præſumant, neue bona ipſorum, per præfatum Cõmiſſariũ aut delegatos uel ſubdelegatos, etiam uigore aliarum literarũ noſtrarum eorum exigentibus demeritis arreſtata, applicata et prædicte Fabrica uendita, ſibi modo aliquo uendicare, uel ab emptoribus uel detentoribus, aut Cõmiſſario, delegatis, uel ſubdelegatis prædictis repetere, ac ſub ſimilibus ſententia & pœna mandamus quibuſcunq; Prædicatoribus uerbi Dei, quorũcunq; ordinũ, etiam mendicantiũ, ut requiſiti a præfato Cõmiſſario uel delegãdis uel ſubdelegandis ab eo, præfatos Chriſtifideles ad contribuendum dictæ Fabricæ exhortentur, et a præmiſſis Cõmiſſario uel delegandis aut ſubdelegandis præfatis admoniti a prædicationibus diebus, quibus dictæ indulgentiæ & ſuſpenſiones ab ipſis, uel de ipſorum cõmiſſione publicantur abſtineant, liceatq; nihilominus Cõmiſſario & delegandis aut ſubdelegandis prædictis præmiſſa omnia & ſingula, etiam omnibus & ſingulis prædictis ſub eiſdem pœnis, totiens quotiens eis uel eorum alicui uiſum fuerit opportunum mandare et iniungere, necnon iuramẽta quæcunq; a quiquſuis laicis utriuſq; ſexus de ſtando in aliqua ſocietate, fraternitate uel numero perſonarum, & de ſoluendo ratam aliquam in perpetuum uel ad tempus occaſione fraternitatis ſocietatis & numeri ratione dictarum indulgentiarum, priuilegiorum, & queſtarum quomodolibet præſtita relaxare, & eodem ab illis abſoluere. Contradictores quoslibet & rebelles, etiam per cenſuram eccleſia-

Præcipit ordinarijs ne moleſtent diſpenſatos et abſolutos &c.

Inbibet queſtoribus ne p̃ſumant facere queſtas nec repetere bona ablata vel areſtata per Cõmiſſarios

Præcipit p̃dicatoribus quorũcũque ordinũ vt requiſiti hortentur Xp̃ifideles ad cõtribuendũ Fab.

Et abſtineãt a p̃dicationibus diebus q̃bus publicãtur indulgẽtiæ et ſuſpenſiones p̃ſatæ fabricæ.

Facultas p̃cipiendi p̃miſſa.

Facultas relaxãdi iuramenta de ſtãdo ĩ aliqua cõfraternitate.

Facultas cõpescẽ di contradictores vel molestatores, Faciendi processiones

Conuocandi populum ad sonum campanæ.

Relaxãdi suspẽsiones indulgentiarum.

De fide p̃standa transumptis & confessionalibus.

Indulgentia pro suffragio animarum in purgatorio existentium

sticam, et alia iuris opportuna remedia, inuocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachij secularis, compescere & compellere, et processiones publice ad effectum præmissum fieri, & populum pro huiusmodi operibus peragendis ad sonum campanæ conuocari facere, et a censuris & pœnis prædictis satisfactione præuia absoluere, & illas remittere, ac suspensiones huiusmodi indulgentiarum relaxare. Quodq; etiam transumptis & confessionalibus in dictis prouincijs, insulis & finibus qbusuis per præfatum Nuncium & Cõmissarium, uel deputandos aut subdelegandos ab eo subscriptis & suo sigillo dũtaxat munitis fides adhibeatur auctoritate apostolica tenore præsentium, licentiam & facultatem concedimus, atq; uolumus & mandamus Et ut animarum salus eo potius procuretur quo magis aliorum egent suffragijs, & quominus sibi ipsis proficere ualeant, auctoritate præfata de thesauro S. Matris Ecclesiæ animabus in purgatorio existentibus quæ per charitatem ab hac luce Christo unitæ decesserunt, & quæ dum uiuerent sibi ut huiusmodi indulgentia suffragaretur meruerunt paterno compatientes effectu, quantum cum Deo possumus succurrere cupientes, de diuina misericordia ac Apostolicæ potestatis plenitudine uolumus et concedimus, ut si qui parentes amici, aut cœteri Christifideles pietate commoti pro ipsis animabus in purgatorio pro expiatione pœnarum eisdem secundum diuinam iustitiam debitarum retentis durante cõmissione Nuncij & Commissarij ad opus Fabricæ huiusmodi aliquam eleemosinã iuxta Nuncij & Cõmissarii, ac deputandi & subdelegandi ab eo quibus uices suas cõmiserint ordinationem erogauerint. ipsa plenissima indulgentia, per modum suffragii animabus ipsis in purgatorio existentibus pro quibus dictam eleemosinam pie erogauerint,

rint, ut præfertur, pro pœnarum relaxatione suffragetur, ac omnes & singuli Christifideles utriusque sexus tam ecclesiastici q; regulares & seculares de similis potestatis plenitudine & liberalitate, qui manus adiutrices ad opus Fabricæ huiusmodi porrexerint, ac omnes & singuli eorundem parentes defuncti benefactorum, qui cum charitate decesserunt, in omnibus precibus, suffragijs, eleemosinis, ieiunijs, orationibus, missis, horis canonicis, disciplinis, peregrinationibus et cæteris omnibus spiritualibus bonis, quæ fiũt & fieri poterunt in tota uniuersali sacrosancta ecclesia militante, & omnibus membris eiusdem participes in perpetuum fiant. Non obstautibus præmissis ac constitutionibus & ordinationibus Apost. necnon priuilegijs & indultis, etiam marimagno nuncupatis, eisdem ordinibus illorumq; personis in genere uel in specie sub quibusuis uerborum formis & clausulis, etiam in similibus motu proprio & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine forsan concessis, quibus etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de ipsis eorumq; totis tenoribus specialis specifica, expressa, indiuidua, ac de uerbo ad uerbum, non autem per clausulas generales id importantes mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut alia exquisita forma seruanda esset, illarum tenores pro sufficienter expressis & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac uice duntaxat specialiter & expresse de simili nostra scientia & potestatis plenitudine derogamus ac cuiquam uolumus nullatenus suffragari, cæterisq; contrarijs quibuscunq;. Aut si aliquibus uel eorum ordinibus communiter uel diuisim ab eadem Sede indultum existat, quod interdici, suspendi, uel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expres-

Participatio bonorũ spiritualiũ ecclesie.

Derogatio etiam marimagno.

De fide adhiben da transumptis. ſam, ac de uerbo ad uerbum de indulto huiuſmodi mentionem. Verum quia difficile foret alias & præſentes literas ad ſingula quæq; loca ad quæ expediens fuerit deferre, uolumus etiam & dicta auctoritate decernimus, quod illarũ tranſumptis unius uel duorum publicorum Notariorum manu ſubſcriptis & ipſius Nuncij & Commiſſarij, uel delegandorum & ſubdelegandorum ab eo, aut alicuius prælati, uel perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillo munitis, ea prorſus indubia fides adhibeatur, quæ alijs & præſentibus noſtris literis adhiberetur ſi eſſent exhibitæ uel oſtenſæ. Quodq; in pecunijs occaſione indulgentiarum huiuſmodi prouenientibus, fraudem ullam facientes excommunicationis ſententiæ ipſo facto ſubiaceant, a qua ab alio, quam a nobis uel Commiſſario prædicto & particulariter ad hoc ab ipſo deputando, & præuia ſatisfactione præterq; in mortis articulo conſtituti, abſolui non poſsint, præſentibus poſt annum ad beneplacitum non ualituris. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ creationis, conſtitutionis, deputationis, applicationis, ſuſpenſionis, conceſsionis, mandati, indulti, derogationis, uoluntatis, & decreti infringere, uel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo nono. Tertio Id. Ianuarij. Pontificatus Noſtri Anno Septimo.

Cõmittẽtes fraudem in pecunijs fabricæ ſubiacẽt ipſo facto ſñie excõmunicationis.

1509

CVM autem dictus Franciſcus Zeno Cõmiſſarius & Nuncius in prædictis prouincijs, inſulis & locis deputatus debitum naturæ perſoluerit, ſitq; præfata Baſilica per nos mirifico ædificio inchoata, & nondum perfecta. Nos qui ex præinſertis

literis expressis, ac ex certis alijs rationabilibus causis summo desyderio efficimur ipsam basilicam ad perfectionem deducere, quique propter grauissimas impensas, quas hactenus pro tuitione et defensione libertatis ecclesiasticæ subiuimus, & in dies subire cogimur non ualentes tantum opus ex Rom. Eccle. fructibus perficere, & alia nobis incumbentia onera, nisi pijs Christifidelium suffragijs adiuuemur supportare. Cupientesq; de uiris prouidis & circunspectis in locum dicti Francisci Zeni Nuncij, & Commissarij nostri in præmissis substituendis & deputandis, prout tantæ rei necessitas exigit prouidere, ac de fidelitate, diligentia, & sollicitudine ingenijq; dexteritate in præmissis dilectorum filiorum Thimothei de Luca Cismontani, ordinis fratrum Minorum de obseruantia nuncupatorum prouinciarum secundum morem dicti ordinis Vicarij generalis, & Alphonsi Lonzan dela Madrit, dicti ordinis professoris, propter eorum bonitatem & experiẽtiam rerum in domino plurimum confidentes, præfatasq; præinsertas literas, cum omnibus & singulis imdulgentijs & facultatibus, ac aliis in eis contentis clausulis, ad unum alium annum duodecima mensis Ianuarii proxime futuri incipiendum & deinde ad nostrum beneplacitũ, necnon ultra prouincias, insulas, & loca in dictis literis descripta, & sub illis descripta ad omnia loca & cantones eluetiorum Apostolica auctoritate tenore præsentium extendentes & ampliantes præfatos Thimotheum & Alphonsum, & eorum quemlibet in singulis prouincijs, insulis, & locis, ac cantonibus, tam in prædictis præinsertis, q̃ præsentibus literis expressis & contentis, seu comprehensis nostros et Apostolicæ sedis Nuncios siue Cõmissarios cum omnibus & singulis facultatibus & auctoritatibus, etiam inhiben

Prorogatio p̃insertarũ literarũ ad vnum aliũ annũ & deinde ad beneplacitum.

Extensio ad oĩa loca et cantones eluetiorum.

Deputatio Thimotei de Luca et Alphonsi Lonzã de la Madrit in Cõmissarios.

di quibusuis alijs questuarijs, alias eidem Francisco Zeno quo ad præmissa exequenda quomodolibet concessis, Apost. auctoritate tenore præsentium facimus constituimus & deputamus, ipsasq; omnes & singulas facultates eidem Francisco Zeno & ab eo subdelegatis Commissarijs in præmissis concessas præfatis Timotheo & Alphonso, & eorum cuilibet, necnon subdelegatis seu deputatis & deputandis, ab eis et eorum quolibet, quoad prædicta omnia & singula in prædictis & præsentibus literis contenta, etiam per præsentes concedimus præmissa omnia & singula ad eos & deputandos, ab eis & ipsorum quemlibet etiam huiusmodi anno prorogato & beneplacito nostro durantibus extendimus. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon omnibus illis quæ in præinsertis literis uoluimus non obstare, cæterisque contrarijs quibuscunque. NVLLI ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ extensionis, ampliationis, creationis, constitutionis, deputationis, & concessionis infringere, uel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.
1524 *Datum Romæ apud Sanctum Patrum Anno incarnationis Dominicæ Millesimo Quingentesimo duodecimo. X. Calen. Augusti. Pontificatus nostri Anno IX.*

Breue confirmationis concessorum a Iulio Papa II. deputatiotionis Andreæ de Albicis & Ciriaci Ferrucij per triennium in Commissarios & facultatis exigendi relicta facta certis locis & personis post annum non soluta; ac subhastandi bona Fabricæ.

EO Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filijs Andreæ de Albicis Affini et Cubiculario nostro, et Ciriaco Ferrucio Canonico Nepesino salutem & Apost. benedictionem.

POSTQVAM ad Apostolatus apicem meritis sed imparibus assumpti fuimus, inter cætera quæ nobis assidue meditanda & solicite exequenda ex his quæ etiam in minoribus constituti toto animo cupieramus, sese reddiderunt salutis animarum Christifidelium cura & absolutio Fabricæ basilicæ principis Apostolorum de Vrbe. Illa enim & boni pastoris præcipue ad cœlestem aulam excolendam, & gregem sibi commissum saluandum, ista ad ecclesiam caput ecclesiarum omnium, in qua Apostolicæ sedis solium collocatum existit, reintegrañ. pernecessaria dignoscitur. Quibus fe. re. Iulius Secũdus prædecessor noster assidue inuigilans, ut utrunque simul efficeret, ad inuitandum Christifide. ad pietatis opera & ad porrigeñ. dictæ fabricæ manus adiutrices, plenariam indulgentiam, & plura spiritualia dona concessit, eidemq; fabricæ, quæ pauperibus & alijs pijs locis in genere & absque ulla speciali determinatione, & proprijs nominibus personarum non expressis relicta forent, ac illa etiam quæ ante publicationem literarum suarum in fauorem dictæ fabricæ editarum inexacta, etiam si illa ordinarijs pro ipsis tamen incertis quomodolibet relicta donata, & quæ eis quouismodo obuenissent. Necnon quæ ab eis ordinarijs, uel eorum nomine, post ipsam publicationem exacta, & eis quoquomodo soluta, ac etiam quæ ante ipsam publicationem pro ipsis incertis aut incertis personis & locis non debebant, sed post publicationem prædictam deberi cœperunt, etiam si ea ordinarijs, ut præmittitur relicta, & donata, aut

Procœmium.

Narrat concessa & applicata Fabricæ p Iuliũ ij.

obtenta tanquam eis indebite per Commissarios ad id deputatos, nomine dictae Fabricae libere exigi repeti & exequi posse & debere, etiam sub censuris ecclesiasticis, ac pecuniarijs poenis aliisq; iuris remedijs opportunis, inuocato etiam ad hoc si opus fuisset auxilio brachij secularis. Necnon bona omnia & quaecunque legata, & alia quomodolibet etiam haereditatis titulo pro male ablatorum restitutione relicta, & quae relinqui & legari contingeret in futurum, in quibuscunque testamentis, donationibus causa mortis, codicillis, aut alijs ultimis uoluntatibus per quoscunque & ubicunq; factis, & quae fierent quibuscunque incertis ecclesijs & pijs locis, aut personis similiter incertis, uel absentibus taliter, quod propter eorum absentiam merito ab eis notitia haberi non posset, ac etiam quae restitutioni subiacerent, sed eis uel ad ea personis, quibus illa fieri deberet receptio non competeret, Necnon quaecunque in quibuscunque testamentis, donationibus causa mortis codicillis, aut alijs ultimis uoluntatibus pro redemptione captiuorum, etiam si beatae Mariae de Mercede, & Sanctae Trinitatis redemptionis captiuorum ordinibus, & Sanctae Eulaliae Barchinonen. relicta forent, ac haereditates & bona decedentium ab intestato clericorum & laicorũ, etiam indulto Apost. aut alias ad redemptionem praedictam captiuorum dedicata pertinere deberent, constitutis ad exactionem & executionem praemissorum Commissarijs applicauit, ut in suis desuper literis aeditis, quas per praesentes haberi uolumus pro expressis plenius continentur. Et cum praefatus Iulius animaduertisset detentores praemissorum relictorum & applicatorum, adeo auaritia pronos, obcecari ut ad debitam restitutionem etiam spiritualibus muneribus inuitati non moueantur, contra eosdem inqui-

sitores & exactores deputauit, qui licet multa inuenerint, tamen superuenientibus alijs impedimentis, etiam Iulij præfati prædecessoris morte exoptatum fructum reportare non ualuerunt. Nos igitur qui per alias nostras in forma breuis literas omnia & singula per dictum prædecessorem in fauorem dictæ fabricæ concessa, ad annum, & deinde ad beneplacitum nostrum deputato ad illorum executionem Nuncio & Cõmissario nostro dilecto filio Bernardino Ptolomeo de Senis, ordinis Minorum de obseruantia professore, & Commissario generali citra montes prorogauimus, durare decreuimus, ut in dictis nostris literis plenius continetur. Imminentes ipsius fabricæ interruptæ pendentis necessitates, & Basilicã ipsam undiq; ut in melius reædificaretur, dirutam & apertam assidue cernentes applicationem prædictorũ, & omnia & singula per dictum prædecessorem in fauorem dictæ fabricæ cõcessa & facta, etiam præsentibus motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apost. potestatis plenitudine confirmamus & approbamus, ac quatenus opus sit de nouo facimus & concedimus. Et uolentes tam fabricæ prædictæ utilitati, q̃; saluti animarum relicta & applicata præmissa occupantium & detinentium paterna charitate, ac iuris acrimonia, postq̃; pijs exhortationibus, quoniam auaritia aures suas obstruxerunt, non sunt excitati prouidere. Vos de quorum fide, probitate, ac dexteritate in agendis plurimum in domino confidimus, ad prædicta & infrascripta omnia & singula in singulis prouincijs, Ciuitatibus, terris & locis nobis & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ mediate uel immediate subiectis, præterq̃; in Ciuitate Auinioneñ. & Comitatu Venaysino exequenda & exigenda, Cõmissarios nostros ad triennium a data præsentium computañ. insolidum facimus,

Narratiua aliarum literarũ ipsius Leonis.

Dispositiua.

Confirmatio cõcessorũ p Iuliũ ij. in fauorem Fabricæ et de nouo concessio.

Deputatio Andreæ de Albicis & Ciriaci Ferrucij in Cõmissarios ad trieniũ

constituimus, & deputamus, cum potestate omnes & singu-
los, cuiuscunque dignitatis, gradus, status, ordinis & condi-
tionis fuerint, relicta & applicata prædicta pœnes se quomo-
dolibet detinentes, ad illorum restitutionem & solutionem, &

Facultas exigẽdi relicta & applicata.

notarios & tabelliones quoscũq; de relictis prædictis rogatos,
proposita illis competenti mercede, ad ostendendum uobis ad
præmissorum effectum totiens quotiens fuerint requisiti, eorum
libros & protocolla & dandum particulas, relicta & appli-
cata prædicta concernentes in publicam & autenticam formã
appellatione postposita, cogendi & compellendi, etiam censu-
ris & pœnis ecclesiasticis, ac alijs pecuniarijs, de quibus uobis
uidebitur pœnis, Inuocato etiam ad hoc si opus fuerit, auxilio
brachij secularis. Et quoniam sicut fidedignorum testimonijs

Facultas cogendi notarios ad ostendendũ protocola et dandũ particulas legatorum.

accepimus, in prouincijs, ciuitatibus, terris, & locis prædi-
ctis quamplures existunt, qui etiam relicta certis locis & per-
sonis, sub aperta & speciali expressione, & etiam ex uoto post
annum illa soluere, & exequi, etiam requisiti contemnunt,
contra defunctorum uoluntatum, in animarum suarum, & lo-
corum, & personarum, quibus relicta sunt, præiudicium &
iacturam. Volentes animabus ac locis & personis prædictis
opportune consulere, uolumus & insolidum committimus atq;
mandamus, ut requisiti ab executoribus testatorum, seu a lo-
cis & personis prædictis, uel ab eorum nomine agentibus, fa-
cta aliqua compositione cum eis super certa parte, in quem con-

Relicta certis locis et psonis etiã ex voto post non soluta exigi possunt.

ueneritis fabricæ prædictæ applicanda, in qua quantum ad hoc
ipsorum testantium & relinquentium, in fauorem dictæ fabri-
cæ. Motu, scientia ac potestate prædictis uoluntatem, commu-
tamus omnes & singulos dictorum sic relictorum detẽtores ad
effectualem solutionem cogatis, & compellatis sub censuris et

Requisiti facta compositione.

pœnis

pœnis, ac inuocatione prædictis. Et ut facilius præmissa omnia & singula celerius & commodius exequi & terminare ualeatis summarie simpliciter de plano, sola facti ueritate inspecta, omni iudiciaria tela postposita, etiam quibuscunque feriatis, diebus festiuitatibus diuinis maioribus dumtaxat exceptis, procedatis & procedi faciatis, dantes & concedentes uobis facultatem et potestatem quoscunque soluentes de receptis quietandi, & absoluendi. Volumus autem ut eo certius, quæ ex præmissis exigentur, ad fabricam ipsam perueniant, ut nisi per manus publici Notarij, & sub eius rogatione receptiones, exactores & qetantias conficiatis, et de illis publica documẽta ad cameram nostram Apostolicam anno quolibet dicti triennij reportetis. Et ut eo libentius debitores præmissorum satisfaciant, omnibus & singulis, qui a uobis quietantiam obtinuerint plenariam indulgentiam & remissionem omnium peccatorum suorum elargimur, Et ut præmissa omnia & singula plenius exequi possitis, damus, & concedimus uobis potestatẽ & facultatem ad illa substituẽ. & deputañ. tot quot duxeritis opportunum, cum pari aut limitata potestate. Et si seculares fuerint, quod possint ad usum censurarum prædictarum eligere sacerdotem idoneum, quem uoluerint qui deputati prædicti uobis computum & rationem de receptis reddere teneantur. Vosq; & deputati prædicti possitis & ualeatis relicta & applicata prædicta, quæ immobilia fuerint, per publica bannimenta plus offerenti uendere, & perpetuo alienare, & mobilia quæ transferri commode possunt ad fabricam ipsam absq; aliqua solutione pedagij seu gabellæ transferre. Et ne contingat uos uel a uobis deputandos subterfugijs, dilationibus, & cauillationibus fatigari, & ad diuersa tribunalia trahi, uolumus

Facultas ꝓcedendi in ꝑmissis.

Omni iudiciaria tela postposita.

Facultas qetãtias de receptis faciendi.

Plenaria indulg. pro soluentibus.

Facultas substituendi.

Facultas substitutoꝝ secularium eligeñ. sacerdotẽ idoneũ pro vsu censurarum.

Facultas subhastañ. imobilia.

Mobilia si cõmode põt debẽt trãsferri ad fabricã sine solutione gabellæ.

De iudicibus causarum fabricæ.

& decernimus, ut solum & dumtaxat ex legitimis causis positis in Vrbem in iudicium trahi, & non nisi coram dilecto filio Antonio Puccio, Cameræ nostræ Apostolicæ clerico, tam in causa appellationis, quam alijs & alicui alteri causæ huiusmodi minime committi possint. Et si aliter committerentur iudicibus, aliter deputatis, etiam auctoritate nostra minime parere teneamini, commissionesq; ipsæ, nullæ, irritæ & inanes sint, & pro talibus habeantur. Eximentes insuper tam uos, q; dictos per uos deputandos a potestate & iurisdictione quorumcunq; legatorum et ordinariorũ omnium, tam ecclesiasticorum, q; secularium, & nulli alteri, nisi nobis & dicto deputato iudici, uolumus subiacere. Mandantes omnibus & singulis uenerabilibus fratribus nostris Archiepiscopis ac Episcopis, sub pœna priuatianis ecclesiarum suarum, ac dilectis filijs Abbatibus & alijs ecclesiasticis personis, necnon nobilibus uiris, Ducibus, Comitibus, & alijs dominis temporalibus, sub pœnis nostro arbitrio inferendis, ac gubernatoribus & officialibus quibuscunque, ac communitatibus, uniuersitatibus, & hominibus, ac gabellarijs, dohanerijs, & portitoribus ciuitatum, & locorum prædictorum, sub pœnis excõmunicationis & priuationis beneficiorum & officiorum suorum, & quinquaginta ducatorum dictæ Cameræ Apost. applicandorum ut uobis, & a uobis deputañ. in præmissis opportunis fauoribus assistant, ac de securitatibus & scortis in dictis dominijs & territorijs prouideant. Immunesq; a quocunque solutionis onere reddant & faciant. Non obstantibus commissionibus, per nos alias dilecto filio Laurentio Corso de Florentia ordinis fratrum minorũ professori super huiusmodi exactionibus in uigintiquinque prouincijs & locis commissis. Indulgentiam dantes dilecto filio

De non cõmittendis causis fabricæ.

Exẽptio comiss: & deputat: a iurisdict. lega. & ordinariorũ.

Mandatũ pro assistentia.

Pœna.

Exẽptio comiss. a quocũq; onere.

Derogatio.

Bernandino Ptolomeo de Senis, ut in nostris literis dicto Laurentio desuper concessis, quas præsentibus pro insertis haberi uolumus, plenius continetur, ac alia per Camerã nostram Apostolicam facta, & per nos confirmata in persona dilecti filij Hippolyti de Papaqua in Ducatu Spoletano facta. Quibus quantum ad præmissa specialiter & expresse derogamus. Et ad dictum Laurentium potestatem & facultatem sibi concessam ad loca extra terras ecclesiæ dumtaxat restringimus & in illis dumtaxat facultates sibi concessas exercere posse uolumus. Ac eis & substitutis ab eis mandamus, quatenus quod etiam si in locis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ per se uel alium, seu alios suis commissionibus, uti incepissent, alijsq; commissionibus desuper factis & in posterum faciendis, dicto triennio durante, minime utantur. Nec illas exequi quoquomodo posse decernimus, ac piæ memoriæ Bonifacij Papæ VIII. etiam prædecessoris nostri de una & de duabus dietis in concilio generali æditta, & de personis ultra certum numerum ad iudicium non uocandis & alijs constitutionibus & ordinationibus apostolicis. Necnon omnibus illis quæ præfatus Iulius prædecessor in dictis suis literis uoluit non obstare, ac dictorum testatorum uoluntatibus & dispositionibus, quibus illæ præsentibus pro expressis habentur, illis alias in suo robore permansuris, hac uice dumtaxat ad præmissum effectum specialiter & expresse derogamus, cæterisq; contrarijs quibuscunque. Verum quia difficile foret præsentes nostras literas ad singula quæq; loca, ad quæ expediens fuerit deferre, uolumus & dicta auctoritate decernimus, quod illarum transumptis unius uel duorum Notariorũ manu subscriptis, & alicuius prælati uel personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ, sigillo munitis, ea prorsus fides De transumptis.

adhibeatur in iudicio & extra quæ præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ uel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis, approbationis, creationis, constitutionis, deputationis, commissionis, commutationis, elargitionis, donationis, concessionis, exactionis, restrictionis, mandati, denegationis, uoluntatis & decreti infringere, uel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.
1514 Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ Millesimo Quingentesimo quartodecimo. Quinto Nonas Maij. Pontificatus Nostri Anno Secundo.

LEO PAPA X.

DILECTI Filij salutem et Apostolicam benedictionem. Accepimus uos in prosecutione de mandato uobis inuentionis et exactionis relictorum ad pias causas factorum, & aliorum Fabricæ Principis Apostolorum de Vrbe per fe. re. Iulium Papā Secundum prædecessorem nostrum applicatorum, & per nos confirmatorum, multa etiam inuenisse uota, itinera siue peregrinationes diuersarum ecclesiarum, in testamentis, & alijs ultimis uoluntatibus facieñ. relicta fuisse, & adhuc inexecuta manere, quodq; tam hæredes, q; fidei Commissarij huiusmodi uotorum, ac aliæ particulares personæ officiales commissioni uobis factæ conantur opponere & contraire, alijq; complures pias testatorum dispositiones auaritia obcæcati, aut alia minus

iusta causa uiolare nituntur, & in propriam siue aliorum utilitates conuertere, quamplures presbyteros & clericos ac religiosos diuersorum ordinum, ac piorum locorum, etiam seculares curam habentes inueniri, qui non solum ad uos, ut eis & dictorum locorum negocijs, in exigendo relicta eis & eorum locis facta faucatis, & uobiscum pro aliqua parte in usum dictæ fabricæ conuertenda conuenire non curant. Verum etiam requisiti, & ad id facień. uocati, aut dicunt illa nolle exigere, & quemquam ad solutionem uexare, aut mentitis & confictis quietantijs, debitores absoluunt in fraudem ipsius fabricæ ac ecclesiarum & locorum prædictorum præiudicium, ac quod notarij & tabelliones, ex eo quod in literis uestræ commissionis continetur, ut proposita illis competenti mercede, teneantur uobis eorum libros & protocolla ostendere, ut in illis locis continetur. conantur a uobis etiā pro ipsa ostensione mercedem extorquere. Nos igitur uolentes, ut par est, in præmissis opportune prouidere, ad tollendas omnes obligationes & exceptiones per præsentes declaramus nostræ intentionis fuisse & esse, ut uota, itinera, & uisitationes prædictas in testamentis & ultimis uoluntatibus quomodolibet scripta & annotata in usum dictæ fabricæ commutare, ac pro ipsa inquirere, petere & exigere, & leuare possitis. Nos enim ipsorum testatorum uoluntates, præsētibus nostris literis, habentes illas pro sufficienter expressis, commutationes, quietationes & absolutiones per uos in præmissis hactenus factas, approbamus & confirmamus. Ac ad tollendas dubietates, obiectiones, & oppositiones quascunque, quæ nostræ commissioni fiunt & fieri possunt, damus, & concedimus auctoritatem, & facultatem, commissionem ipsam & literas desuper emanatas interpretan

Declaratio ꝙ vota itinera & visitatiões ecclesiarum relict. in testamentis sint comutata in vsum fabricæ.

Quod Cōmissarij super ꝑmissis possint inquirere petere & exigere.

Faculias interpꝛtandi cōmissionē

Decidēdi dubia.

di & declarandi . Ac dubia quæcunque ſuper illis exorta de=
cidendi ſublata alijs quibuſcunque aliter interpretandi & deci
dendi facultate . Dummodo deciſionum & declarationum &
interpretationum , per uos pro tempore factarum notam reti=
neatis , ut obloqui uolentibus per uos geſtorum reddi poſſit ra
tio.

Excõio maioris ſnīæ contra frau dantes vel facien tes falſas qetatio nes , vel aliquas ſcripturas machi nantes.

Decernimus inſuper omnes & ſingulos cuiuſcunq; digni=
tatis , ordinis & religionis, eccleſiaſticosq; omnes & munda=
nos fraudem , falſitatem , aut machinationem aliquam falſáq;
aut quomodolibet commenta , quietantias , liberationes , uel
ſcripturas aliquas machinantes, aut facientes propter quas præ
iudicium ipſi fabricæ , etiam in commiſſionibus ueſtris contine
tur , impedimentum uel damnum oriri poſſet , uel inferretur.

Contra aſſerētes nolle exigere

Et eos qui nolle exigere aſſeruerint, ut præfertur, maioris ex=
communicationis ſententiæ ſubiacere , & ab illa non niſi per
nos et Romanos Pontifices ſucceſſores noſtros legitime intran
tes, aut per uos , aut a uobis deputandos , præterq; in mortis
articulo præuia ſatisfactione , pro ipſa fabrica facieñ. abſolui
poſſe .

Facultas procedē di in p̄miſſis per viā inqſitiōis etc. & puniendi cul pabiles.

Et nihilominus uos contra ſuſpectos in præmiſſis per
uiam inquiſitionis ſummarie ſimpliciter & de facto procedere
& repertos culpabiles condignis pœnis afficere auctoritate no
ſtra poſſitis & ualeatis .

De mercede no= tariorum dantiū legata.

Notarios uero & tabelliones prædi=
ctos pro eorum competēti mercede de duobus cum dimidio pro
quolibet centenario , quod uigore inſtrumentorum ſuorum ef=
fectualiter exigetur contentos eſſe uolumus & declaramus ,

De oſtēdendis p̄ tocollis.

& eos plus petere non poſſe, et tamen ad oſtendendum libros
& protocolla eorum teneri decernimus quotiens a uobis fue=
rint requiſiti abſq; aliqua expectatione mercedis ſub pœna præ
dicta excõmunicationis Relictorũuero & aliorum,de quibus in
commiſſionibus noſtris non ſolum a ſeptenio infra , ſed etiam

a quocunq; tempore ultra facta fuerint, uolumus sub illis comprehendi, & ipsi fabricæ applicata esse, prout in præsentibus applicamus. Volumus etiam super relictis ipsis pro rata eidem fabricæ obuenienda etiam super hæreditatibus, in quibus usufructuarij ad tempus, seu ad uitam ipsorum sunt deputati, & in quibus illa soluendi a testatoribus limitatum terminum fore reperietis etiam ante annum a die obitus eorundem testatorum computandum ipsa relicta pro dicta fabrica exigere, ac relicta, & alia dictæ fabricæ applicata per ordinarios locorum, uel eorum nomine hactenus exacta ab ipsis ordinarijs pœnes quascunque personas existentia pro dicta fabrica uendicare, ac etiam relictorum certis personis factorum et infra annum etiā non executorum quintam partem pro ipsa fabrica accipere. Etiam si quibus relicta ipsa facta sunt uoluerint illa in exacta relinquere possitis & ualeatis. Et quoniam in literis facultatum & indulgentiarum in fauorem dictæ fabricæ concessarū & per nos confirmatarum inter alia continetur, ut Nuncij et Commissarij ipsarum facultatum & indulgentiarū & ab ipsis deputandi possint cum retinētibus relicta facta incertis personis, uel absentibus taliter quod propter eorum absentiam merito ab eis notitia haberi non possit, recepta competenti portione uel quantitate componere, ac eos absoluere, ut in dictis literis quas hic pro sufficienter insertis haberi uolumus, plenius continetur. Et si nonnulli tenentes relicta huiusmodi neglexerunt hactenus cum dictis Commissarijs componere, uolumus etiam ut illos sic ea tenentes, uel quomodolibet occupantes ad consignandum illa integra uobis pro dicta fabrica cogere & compellere ualeatis summarie simpliciter & de plano sola facti ueritate inspecta, & omni tela iudiciaria posthabita censuris &

Relicta a quocūq; tēpore facta sunt applicata fabrice

Facultas exigeñ. ratā fabrice sup relictis & hæreditatibus in qbus sunt deputati vsufructuarij ad tps seu ad vitam.

Facultas exigeñ. relicta ante annū a die obitus test.

Facul. vindicañ. relicta et applic. fabrice exacta p ordinarios.

Facul. accipieñ. pro fabrica qntā ptē relictoꝝ certis psonis factoꝝ & infra annum nō executoꝝ.

Facultas cogendi tenētes relicta facta incertis psonis vel absentibus ad consignādum integra fabricæ.

pœnis ecclesiasticis & alijs pecuniarijs, de quibus uobis uidebitur pœnis: Inuocato etiam si opus fuerit, auxilio brachij secularis. Super quibus omnibus et singulis plenam uobis & uestrum cuilibet insolidum concedimus facultatem & potestatē.

Derogatio.

Non obstantibus omnibus illis quæ in literis dictarum indulgentiarum per nos confirmatarum, & alijs nostris uoluimus non obstare Constitutionibus & ordinationibus apostolicis cæterisq; contrarijs quibuscunq;.

De transumptis.

Verum quia difficile foret præsentes literas ad singula quæq; loca transferri, uolumus ut earum transumptis manu publici notarij subscriptis: & alicuius prælati ecclesiastici sigillo munitis eadem prorsus fides in iudicio & extra adhibeatur, quæ quidem adhiberetur si præsentes fuissent exhibitæ uel ostensæ.

Anno secundo.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris, Die sexta Septembris. Pontificatus Nostri Anno Secundo.

Iacobus Sadoletus.

A Tergo.

Dilectis filijs Andreæ Matthæi de Allicis Affini & Cubiculario nostro secreto, ac Ciriaco Ferrucio Canonico Nepesino & eorum collegis & substitutis.

EO Episcopus seruus seruorum Dei. Vniuersis Christifidelibus præsentes literas inspecturis, Salutem & apostolicam benedictionem. Postquam ad apostolatus apicem (meritis licet imparibus) diuina fauente clementia assumpti fuimus, inter cætera quæ nos assidue meditanda & sollicite exequenda, ex his quæ etiam in minoribus constituti toto cordis effectu cupieramus sese nobis reddiderunt sa

luti

lutis animarum Christifidelium cura & absolutio Fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, illa enim & boni pastoris præcipua, & ad cœlestem aulam excolendam, & gregẽ sibi commissum saluandum, ista ad ecclesiam caput ecclesiarũ omnium in qua Apostolicæ sedis solium collocatum existit reintegrandam pernecessaria dignoscuntur, quibus felicis recordationis Iulius Papa II. prædecessor noster assidue inuigilans ut utrunq; simul efficeret ad inuitandum Christifideles ad pietatis opera & ad porrigendum ipsi fabricæ manus adiutrices, Plenariam indulgentiam, & plura spiritualia dona concessit. Nos igitur eiusdem prædecessoris uestigijs inhærentes cum omnibus fidei Christianæ cultoribus liqueat beatum Petrum ab ipso Saluatore nostro domino Iesu Christo Apostolorum Principem fuisse constitutum, eiq; soluendi atque ligandi animas cœlesti priuilegio traditam esse potestatem cum ei dicitur; Tu es Petrus & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam, & tibi dabo claues regni cœlorum, & quodcunque ligaueris super terram erit ligatum & in cœlis, & quodcunque solueris super terram erit solutum & in cœlis. Qui etiam (licet imparibus, ut præfertur meritis) eiusdem cœlorum clauigeri successores effecti sumus & eius loco in sancta Dei Ecclesia residemus, consyderantes quòd & si diffusis per orbem terrarum ecclesijs ex iniunctis nobis a deo Apostolatus officio prouidere tenemur ut ecclesiæ ipsæ quæ domus Dei sunt in suis structuris & ædificijs non solum conseruentur, sed etiam, si opus fuerit reparentur, circa tamen Basilicam beati Petri Principis apostolorum de Vrbe huiusmodi maiorem curam & diligentiam adhibere nos conuenit, ut sicut ipse beatus Petrus ab ipso Saluatore nostro princeps Apostolorum est constitutus, ita etiã

ipsius Basilica quæ per præfatum prædecessorem, ut noua re=
ædificaretur pro maiori parte demolita fuit, maxima indiget
reædificatione, inter cæteras urbis & orbis ecclesias congruen
tibus, ac etiam necessarijs ædificijs reædificetur construatur et
amplietur, ac reædificata constructa, & ampliata conseruetur.
Cognoscentes igitur ad tantæ fabricæ absolutionem facultates
sanctæ matris Ecclesiæ necessarijs quam plurimis grauatæ im=
pensis non sufficere, & fabricam ipsam ad finem optatũ absq;
pijs & largis Christifidelium erogationibus perduci non posse
cunctorum Christifidelium salutẽ, & præcipue illorum qui in
Vigintiquinque prouincijs in quibus Minister generalis ordi=
num fratrum Minorum regularis obseruantiæ nuncupatorum
citra montes existit, iuxta morem dicti ordinis numerandis.
Et sub quibus etiam tota Italia Sicilia ultra Pharum, Corsica,
Ciprus, Rhodus, usque ad Hierosolimam, Dalmatia, Croa=
tia, Bosna, Vngaria, Austria, Bohemia, & Polonia. Exce=
pta tantum Prouincia Archiepiscopi Gueznen̄. Ac etiam insu
læ maris Mediterranei continentur degunt affectantes, ac con
syderantes quòd licet Christifideles ipsi in dictis Prouincijs et
Insulis habitantes deuote cuperent indulgentiarum pro dicta
fabrica concessarum participes fieri, tamen quoniam ob locorũ
distantiam personaliter ad dictam fabricam se conferendi aut
per alios pias elemosinas pro huiusmodi fabrica in capsam ad id
deputatam transmittendi omnimodam commoditatem non ha=
bent, paternæ animarum suarum saluti & dictæ fabricæ op=
portunæ subuentioni consulere cupientes, Saluatoris nostri, qui
ad diuersas mundi partes ad prædicandum sanctum Euange=
lium, ut animas patri lucrifaceret, suos Apostolos misit, quan=
tum ex alto conceditur, exempla sectantes de omnipotẽtis Dei

misericordia, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, & omnium sanctorum meritis confisi, ex certa scientia ac de Apostolicæ potestatis plenitudine. Vniuersis Christifidelibus utriusque sexus, cuiuscunque status, dignitatis, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ existant, etiam ecclesiasticis religiosis ordinis quorumcunq;, ac alijs secularibus per uniuersas prouincias, excepta tantum prædicta Gueznen. & insulas prædictas constitutis & ad illas undecunque uenientibus uere pœnitentibus & confessis, qui infra Annum a publicatione præsentium nostrarum literarum in dictis prouincijs et insulis facienda computandum, & ut sequitur terminandum, & deinde ad beneplacitum nostrum ecclesias in dictis prouincijs & insulis, quas dilectus filius noster Christophorus de Forliuio tituli S. Mariæ in Aracœli presbyter Cardinalis, qui etiã dicti ordinis minister generalis existit, & quem nuper propter uitæ integritatem, ac laudabiles mores ad Cardinalatus honorem promouimus, ad hæc & infrascripta nostrum et Apostolicæ Sedis Nuncium & Commissarium in dictis prouincijs & insulis ad dictum annum & beneplacitum nostrũ per præsentes facimus, constituimus, & deputamus, per se, uel alios nominauerit, & deputauerit, iuxta eiusdem Nuncij & Cõmissarij seu deputandi, uel deputandorum, aut subdelegandi, uel subdelegandorum ab eo, prouidam ordinationem super hoc faciendam deuote uisitauerint, & in capsis ad hoc in subsidium dictæ fabricæ per Nuncium seu Cõmissarium, seu deputandum, uel subdelegandos prædictos, deputandis, iuxta Nuncij & Cõmissarij ac deputandorum uel subdelegandorum prædictorum ordinationẽ & arbitriũ pias elemosinas effectualiter posuerint plenissimam omnium peccatorum suorum remissio-

Plenissima oĩum paccat. remissio pro visitantib. ecclesias deputañ. per comiss.

Deputatio Cardinalis Christophori in comiss. p annũ et deĩde ad beneplacitũ.

[Stationes Vrbis.] nem . Ac tot & similes indulgentias & peccatorum suorum
remissiones consequantur: quas consequerentur, si singulis die
bus quadragesimalibus, ac totius anni singulas dictæ Vrbis et
extra eam ecclesias quæ a Christifidelibus propter stationes ui
[De eligendo confessore.] sitari solent personaliter uisitarent. Et qui cum præfatis Com
missario seu delegandis uel subdelegandis prædictis conuene-
rint, ut idoneum possint eligere confessorem secularem uel cu-
iusuis ordinis etiam Mendicantium regularem, qui eorum con-
[Facultas cõfess.] fessione diligenter audita pro commissis per eligentem delictis
& excessibus, ac peccatis quibuslibet, quantumcunque graui-
bus & enormibus etiam sedi apostolicæ reseruatis casibus. Ac
censuris ecclesiasticis etiam ab homine ad alicuius instantiam
latis de consensu partium. Etiam ratione interdicti incursis &
[Casus reseruati.] quarum absolutio dictæ Sedi esset reseruata. Præterquam ma-
chinationis in personam summi Pontificis, occisionis Episcopo-
rum, aut aliorum superiorum Prælatorum. & iniectionis ma-
nuum uiolentarum in illos & alios prælatos, falsificationis Bul
larum & literarum apostolicarum: Delationis armorum &
aliorum prohibitorum ad partes infidelium ac sententiarum et
censurarum occasione Aluminum Tulphæ nostræ, ac de par-
tibus infidelium ad fideles contra prohibitionem nostram de-
[Plenaria indulgentia in mortis articulo.] latorum incursarum semel in uita & in non reseruatis casibus
totiens quotiens id petierint, & in mortis articulo plenariam
omnium peccatorum indulgentiam & remissionem impende-
[Ministratio Eucharistiæ.] re, ac pœnitentiam salutarem iniungere. Et Eucharistiæ sa-
cramentum. etiã in die paschatis & in mort s articulo, sine tã
[Cõmutatio votorum.] men Rectoris & propry curati præiudicio ministrare. Necnõ
[Vota excepta.] emissa per eos uota quæcunque ultramarino, ingressus religio-
nis, & castitatis uotis dumtaxat exceptis, nisi de eorum ualitu

dine merito contigerit dubitari, aut quòd propter ætatem uel infirmitatem, seu consimilem causam persona religioni inhabilis reddatur, aut post uotum matrimoniũ contraxerit. in quibus casibus etiam commutationem fieri posse uolumus cum dispensatione, quòd matrimonij debitum per eum qui contra uotum contraxerit reddi possit. & illo soluto religionem ingredi minime teneatur, sed propterea ad secunda uota transire non possit, & totum quod pro huiusmodi uotorum commutationibus persoluetur in opus dictæ fabricæ conuerti debeat. Ac cum simoniæ in ordinibus uel beneficijs cõmissæ labe pollutis, ad ipsum opus contribuentibus super irregularitate, si qua censuris huiusmodi ligati: missas & alia diuina officia, non tamen in contemptum clauium celebrando, aut alias diuinis se immiscendo, seu alias quomodolibet etiam beneficia ecclesiastica præmissorum occasione uel alias indebite occupando præterq; ratione bigamie contraxerint. Quo uero ad homicidium uoluntarium si secretum fuerit citra altaris ministerium in foro conscientiæ dũtaxat dispensare eosque absoluere omnemq; inhabilitatis & infamiæ maculam siue notam ex ijs prouenientem abolere in susceptis ordinibus ministrare, ac sic quesita beneficia ecclesiastica quæ ex tunc eis de nouo collata censeantur: & perceptos ex eis fructus etiam ratione omissionis horarum canonicarum, & diuinorum officiorum facta aliqua compositione cum eis concedere. Necnon super male ablatis incertis, uel per usurariam prauitatem quæsitis etiam certis quæ fœnerator ab alio fœneratore extorsisset, & quæ ipse requisitus usuras restituere paratus non esset, uel alicui priuatæ ecclesiæ deberentur, in quibus tamen Romana ecclesia de iure communi succedere posset. Ac etiam bonis quæ ad alicuius manus peruenissent & illa ha

Limitatio voto℞ exceptorum.

Dispensatio sup simonia.

Dispensatio irregularitatis.

Dispeñ. pro occupantib. beneficia ecclesiastica.

Dispeñ. homicidij voluntarij.

Facul. conceden. retentionẽ bñfic.

Facul. concedend retentionẽ fruct.

Facul. cõponeñ. sup male ablatis incertis.

Super vsuris.

Super debitis priuatæ ecclesiæ.

Sup bonis incer.

bentes quibus restitui deberent ignorauerint, uel dubitauerint quãquam male ablata per eos non existant, sed illa ad eos peruenerint. Et similiter de his quæ pauperibus & alijs pijs locis. Ac pro maritandis puellis, & celebrãdis missis, & alijs diuinis officijs in genere & absq; ulla speciali determinatione et proprijs nominibus personarum non expressis, relicta forent, tam pro præterito, q; futuro temporibus componere, ita ut soluta aliqua quantitate, pro dicta fabrica eisdem Nuncio & Cõmissario, seu deputandis uel subdelegandis ab eo dũtaxat in capsis ipsis ponenda, a reliquorum sic relictorum & male ablatorum, ac per usurariam prauitatem extortorum, seu quæ ad eos alias peruenerint, & cui ea restituere debeant, dubitent uel ignorent, ut præfertur, restitutione huiusmodi absoluti existant, & ultra restituere minime teneantur eis concedere. Ac illa quæ ante publicationem literarum ipsius Iulij prædecessoris, huiusmodi indulgentiarũ inexacta, etiam si illa ordinarijs pro ipsis tamen incertis quomodolibet relicta donata, & quæ eis quouismodo obuenerint, necnon quæ ab ipsis ordinarijs uel eorum nomine, post ipsam publicationem exacta, eis quoquomodo soluta, ac etiam quæ ante ipsam publicationem pro ipsis incertis, aut incertis personis, & locis non debebantur, sed post publicationem prædictam deberi cœperunt, etiam si ea ordinarijs, ut præmittitur, relicta, donata, aut obuenta, tanquam eis indebita per ipsum Commissarium, & delegandos, ac subdelegandos ab ipso, nomine dictæ fabricæ libere exigi, ac repeti, et assequi posse, & debere. etiam censuris ecclesiasticis, ac pœnis pecuniarijs, alijsq; iuris remedijs opportunis, inuocato etiã ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularijs. Ac quoscunq; qui ante ætatem legitimam ad sacros etiam presbyteratus ordi

De relictis incertis.

De relictis incertis exactis p ordinarios.

De male pmotis

nes absque aliqua dispensatione, se promoueri fecerunt, & in susceptis ordinibus etiam ministrarunt. Ac eos qui ex quauis licita aut illicita cognatione proueniente affinitate, consanguinitate, ac cognatione carnali uel spirituali, inter leuatum & leuantem excepto, simplici aut multiplici gradu. Ac quoscunque publicæ honestatis iustitiæ impedimento, seu alias quomodolibet impediti matrimonium, scienter uel ignoranter in quarto uel tertio consanguinitatis uel affinitatis, ac per copulam fornicariam, non tamen publicam etiam in primo affinitatis gradu contraxissent, & carnali copula consumassent, si impedimentum huiusmodi in iudicium deductum non fuerit, uel scandalum generare non posset, etiam illos, qui in quarto consanguinitatis uel affinitatis gradu similiter contraxissent, & carnali copula non consumassent, ab excessu huiusmodi, ac excommunicationis sententia quam propterea incurrissent, iniuncta inde eis pro modo culpæ pœnitentia salutari, quæ ad fabricam huiusmodi dirigatur, & quod de cætero, talia non cõmittant, nec cõmittentibus præstent auxilium, consilium uel fauorem, & alijs quæ de iure fuerint iniungenda, absoluere, & ut de nouo inuicem matrimonium contrahere, & in illo sic contracto similiter remanere, libere & licite ualeant. Prolem susceptam ex huiusmodi matrimonio, si qua sit, & suscipiendam, legitimam decernendo in foro conscientiæ dũtaxat quo ad alios, quam quo ad illos, qui in tertio uel quarto consanguinitatis, aut quarto affinitatis gradu existentes, matrimonium contraxerunt, ut præfertur, quos in utroque foro absolui, & ut matrimonium de nouo etiam publice contrahere possint dispensari posse uolumus: Ac eidem Cardinali, & quibus ipse uices suas quoad hoc specialiter cõmisserit licere in quarto consanguini-

Absolutio sup cognatione.

Absol. sup publica honestate.

Absol. sup matrimonijs ĩ 4 vel 3 gradu contractis & consumatis.

Absol. ẽt in prĩo gradu p copulã fornicariam.

Absol. in quarto nõ consumato.

Absol. in vtroque foro et dispen. de cõtractis ĩ tertio vel quarto.

Dispen. de cõtrahendo in quarto.

Dispen. de cōtra hēn. de publica honestate

tatis & affinitatis. Ac impedimento publice honestatis iustitiæ de contrahendo dispensare. Ac cum eisdem promotis super irregularitate, quam etiam in dictis ordinibus ministrando contraxerunt, quod quæ in dictis ordinibus ministrare possint.

Dispen. sup irregularitate.

Dispen. p arctatis in vigesimo tertio.

Ac etiam cum his, qui arctati sunt, & uigesimum tertium suæ ætatis annum attigerunt, ut ad sacros etiam presbyteratus ordines promoueri, et in altaris ministerio ministrare possint dispensare.

Absol. p retinentibus bona eccle.

Ac cum quibuscunque qui bona ecclesiarum, monasteriorum, & ecclesiasticorum beneficiorum quorūlibet haberent, et iudicialiter deficientibus probationibus ad illorum restitutionem compelli non possent, etiam si per eos probari posset,

Applicatio relictorum p male ablatis.

& bona omnia ac quæcunque legata & alias quomodolibet etiam hæreditatis titulo pro male ablatorum restitutione relicta hactenus & quæ relinqui, ac largiri contigerit in futurum durante deputatione Nuncij & Commissarij per præsentes facta in quibuscunque testamentis, donationibus causa mortis codicillis, & alijs ultimis uoluntatibus, per quoscunq; & ubicunque factis, & quæ durante huiusmodi deputatione,

Applic. relictoꝝ incertorum.

Appl. relictorū absentibus.

fient quibuscunque incertis ecclesijs & pijs locis, aut personis similiter incertis & absentibus taliter quod propter absentiā merito ab eis notitia haberi non posset.

Applic. restituen incapacibus.

Ac etiam quæ restitutioni subiacerent, sed in eis uel ad ea personis quibus illa fieri deberent receptio non competeret.

Applic. relictoꝝ pro redemptione captiuorum.

Necnon quæcunque in testamentis, donationibus causa mortis, codicillis, aut alijs ultimis uoluntatibus, pro redemptione captiuorum, etiam beatæ Mariæ de Mercede, & sanctæ Trinitatis redemptionis captiuorum ordinibus: Et sanctæ Eulaliæ Barchinoñ. relicta fuerint.

Appl. hereditatū decedentiū ab intestato legit. her. non habentiū.

Ac hæreditates & bona decedentium ab intestato clericorum & laicorum, legitimum non habentium hæredem. Etiam si indulto

dulto Apostolico, aut alias ad redemptionem prædictam captiuorum dedicata pertinere deberent: Necnon omnes & singulas pecunias & res alias quæ in prandijs & conuiuijs, ac publicis spectaculis in aliquibus celebritatibus ex uoto statuto seu consuetudine in quibusuis locis exponi consueuerint, facultate Nuncij & Cõmissarij huiusmodi durante exponi deberent ad fabricam huiusmodi applicamus, contradictoresq; omnes excõmunicationis latæ sententiæ, & quingentorum ducatorum auri pœnis ipso facto subiacere decernimus. Et super restitutione bonorum ecclesiarum, monasteriorum & beneficiorum huiusmodi competenti recepta portione, uel quantitate pro eis, in fabricam huiusmodi conuertenda, ipsos sic ea tenentes ab ulteriori eorum restitutione, libere absoluere, & quod illa retinere libere possint imposterum eis concedere. Ipseq; Nuncius et Commissarius, & quibus uices suas in genere uel in specie duxerit cõmittendas, possint dubietates quascunq; tam super qualitate personarum, quibus facultas eligendi confessorem, concedi possit, etiam si comprehendantur cõmunia Ciuitatum, Vniuersitates, Oppidorum, Castrorum, Villarum, & aliorum locorum, ac collegia, quæ illarum singulares personæ uniuersitatum, Castrorum, Villarum et Collegiorum dummodo non extendatur confessionale ad alias personas quam tunc expressas tempore concessi confessionalis in collegijs huiusmodi absolutione a præmissis, uel aliquo præmissorum, ac dispensatione super eis uel aliquo eorum indigerent, q̃; cætera alia dubia decidere, declarare, & interpretari. Ac hi qui sine confessione moriuntur, etiam si infra annum non fuerint confessi, dũmodo in eis signa contritionis in articulo mortis apparuerint, ut in loco sacro sepeliri possint, concedere. Et contradictores sententiam

Appl. pecuniarũ quæ in prandijs cõuiuijs ac publicis spectacul. exponi cõsueuerint

Pœna in contradictores.

Absol. p retinen̄ bona eccles. &c.

Facultas decidẽdi dubia.

Decedentes sine cõfessione dũmodo signũ cõtritionis in artic. mortis o[..]derint in loco sacro sepeliri possunt.

Facul. declarañ. pœnã in cõtradictores.
Facultas taxañ. summã elemosinarũ p indulgeñ & alijs facultatibus.
Altare portatile.

excommunicationis & quingentorum ducatorum ipsi fabricæ applicandorum incurrisse declarare & summam pecuniariam pro consequenda indulgentia huiusmodi & alijs præmissis, ac facultatem eligendi confessorem huiusmodi limitare & taxare. Necnon nobilibus & presbyteris, ac graduatis altare portatile, quod cum debitis honore et reuerentia retineant, & super quo in locis ad hoc congruentibus, & honestis etiam non sacris & ecclesiastico interdicto generali & speciali, tam Apostolica q̃ ordinaria auctoritate suppositis, dummodo causam non dederint huiusmodi interdicto. Etiam antequam illucescat dies, circa tamen diurnam lucem, in sua ac suorum familiarium domesticorum præsentia, iuxta formam capituli Alma de sententia excõmunicationis libro vi. Missas & alia diuina officia, per se ipsos qui presbyteri sunt, aut pro tempore erunt celebrare, seú per alios sacerdotes celebrari facere. Ac tempore interdicti huiusmodi diuinis interesse. Ac eucharistiam & alia ecclesiastica sacramenta, sine alicuius præiudicio, præterquam in die dominicæ resurrectionis recipere, & eorundem corpora ecclesiasticæ tradi possint sepulturæ, sine tamen funerali pompa. Ac ut quadragesimalibus, & alijs temporibus prohibitis, Ouis, Butyro, Caseo, & alijs lacticinis, ac carnibus de utriusque medici consilio uti frui & uesci libere & absque conscientiæ scrupulo possint & ualeant, concedere. Necnon tempore generalis interdicti, etiam auctoritate Apostolica appositi unã seu plures ecclesias, pro publicatione dictarum indulgentiarum aperire, & eam seu eas a dicto interdicto eximi, & in eis ianuis apertis diuina celebrari. Et corpora defunctorum sepeliri facere dictis indulgentijs actualiter durantibus. Ac quæcunque iuramenta in quibusuis contractibus, instrumentis & obligatio-

Tẽpore interdicti pñt interesse diuinis Euchari. sumere et cadauera eccle. tradi sepulturæ.
Lacticinia et carnes tẽporibus ꝓhibitis.

Tẽpore ĩterdicti possunt aperire vnã vel duas ecclesias ꝓ public. indulgeñ: et ĩ eis diuina celebrare ac cadauera sepelire.

nibus prærerq; in forma cameræ appositis, ad effectum agendi dumtaxat relaxare, & ab eis, & a quocunque periurio, sine tamen tertij præiudicio absoluere. Ac quascunq; indulgentias, etiam illas a media quadragesima, usq; ad Pascha inclusiue, ab ordinibus mendicantium publicari solitas, tam a nobis, quam a prædecessoribus nostris, & a sede prædicta, uel eius auctoritate, quibuscunque Ecclesijs, Monasterys, Hospitalibus: etiam nostro S.Spiritus in Saxia de Vrbe, ordinis sancti Augustini, & alijs pijs locis. Vniuersitatibus, Confraternitatibus cuiuscunque qualitatis, & ad quæcunq; usum, etiam laicorum & clericorum institutis, & singularibus personis cuiuscunq; dignitatis, etiam Cardinalatus honore, aut Legationis officio fungentibus super præmissis, uel aliquo præmissorũ hactenus concessas. Præterquam ratione sustentationis pauperum & miserabilium personarum in Parisieñ. & sancti Iacobi de Gallitia, ac Portugalliæ regnis hospitalibus degentium quas quoad illorum usum in Prouincijs, in quibus dicta hospitalia respectiue sita sunt, secundum Cancellariæ nostræ morem terminandis et non in aliquibus alijs locis durare uolumus: Ac expeditionis cõtra Turcas & hereticos concessas, etiam quascunque clausulas præseruatiuas aduersus reuocationes & suspensiones earundem in se continentes quando & quotiens et ad quod tempus Nuncio & cõmissario præfato, uel deputandis & subdelegandis ab eo uidebitur opportunum suspendere, quas omnes & singulas nos præsentibus ad dictum beneplacitum nostrum suspendimus & suspensas fore decernimus, & declaramus. Probibentes omnino questas quascunq; illorum occasiones fieri solitas. Ac mandantes uniuersis & singulis locorum Ordinarijs, Abbatibus, & alijs tam ecclesiasticis q; secularibus perso-

Relaxatio iuramentoꝝ ad effectum agendi.

Suspẽsio indulg. etiã á media quadragesima publicari solitarum.

Prohibitio questarũ occõe quarũuis indulgeñ.

Mãdatũ ordinarijs ne impediãt.

Publicationẽ indulgẽn. et aliaꝝ ſuſpenſionẽ.

Præcipitur qbuſcunq; ꝙ nihil petant ꝑtextu ꝑdicationis indulgẽtiaꝝ nec recipiãt etiã a ſponte offerentibus.

Præcipitur ord. ne concedãt licẽtiam queſtoribus

Vt retineãt queſtuantes ſine licẽtia Cõmiſſ. Fab.

Bona queſtorum queſtuantiũ ſine licentia Fabricæ applicãtur Fab.

Mãdatũ ordinarijs ne moleſtent diſpẽſatos vel abſolutos a Cõmiſſ.

Præcipitur ord. ne penas aliquas exigãt a diſpẽſatis vel abſolutis.

nis, cuiuſcunq; dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis & conditio-
nis uel præeminentiæ exiſtant, ſub excõmunicationis latæ ſen
tentiæ, ac quingentorum ducatorum auri fabricæ prædictæ ap
plicandorum pœnis ipſo facto incurrendis ne publicationem et
prædicationem dictarum noſtrarum indulgentiarum, & ſuſpẽ
ſiones aliarum huiuſmodi, in eorum eccleſijs, ciuitatibus & dio-
ceſibus, ubi & quotiens opus fuerit faciendam impedire, &
aliquid prætextu prædicationis petere, & etiam a ſponte offe-
rentibus recipere & exigere, aut in præmiſſis & circa ea
fraudem aut dolum cõmittere, neq; procurantes huiuſmodi in-
dulgentiarum participes fieri, & ſua pia ſuffragia erogare ab
huiuſmodi eorũ propoſito ĩ toto uel in parte, directe, uel ĩdirecte
tacite uel expreſſe retardare, aut per ſe uel eorum Vicarios, uel
officiales licentiã faciẽdi Queſtas aliqbus queſtoribus alicuius
ordinis, uel religionis, aut fraternitatum, uel hoſpitalium, etiam
noſtri S. Spiritus in Saxia: Ac ſancti Antonij & aliorum quo-
rumcunq;, aut alijs quomodolibet deputatis, uerbo uel ſcriptis
concedere. Quinimmo Queſtores omnes & ſingulos, quos in
eorum iuriſdictione ſine literis licentiæ queſtuandi dicti Com-
miſſarij, uel ſubdelegandorum ab ipſo repererint, cum eorum
rebus & bonis quæ dictæ fabricæ applicata eſſe decernimus,
& ad manus dilecti filij Bernardi S. Mariæ in Porticu. Diaco
ni Cardinalis dictæ fabricæ præfecti fideliter deferri manda-
mus, retinere ualeant. Nec modo aliquo audeant, aut præſu-
mant per ſe, uel alium diſpenſatos uel abſolutos, aut illos cum
quibus præſentium uigore ab ipſo Commiſſario, uel delegan-
dis, aut ſubdelegandis prædictis contingerit diſpenſari uel ab-
ſolui moleſtare uel impedire, aut pœnas aliquas pro caſu in quo,
ut præfertur, diſpenſatum uel abſolutum, tam pro præterito q̃

pro futuro temporibus fuerit ex lege Canonica Imperiali statuto uel consuetudine exigere. Questoribus uero supra nominatis sub similibus pœnis inhibemus, ne questas modo aliquo facere præsumant, neue bona ipsorum per præfatum Cõmissarium aut delegatos & subdelegandos prædictos, etiam uigore aliarum literarum præfati Iulij prædecessoris eorum exigentibus demeritis arrestata, applicata, & pro dicta fabrica uendita, sibi modo aliquo uendicare, uel ab emptoribus uel detentoribus, aut Commissario delegatis, uel subdelegandis prædictis repetere: Ac sub similibus sententia & pœna mandamus quibuscunq; Prædicatoribus, uerbi Dei quorumcuaq; ordinum, etiam mendicantium, ut requisiti a præfato Cõmissario uel delegatis, seu subdelegandis ab eo, præfatos Christifideles ad contribuendum dictæ fabricæ exhortentur, & a præmissis Cõmissario uel delegandis præfatis admoniti, a prædicationibus diebus quibus dictæ indulgentiæ et suspensiones ab ipsis uel de ipsorum commissione publicantur pœnitus abstineant. Liceatq; nihilominus Commissario & delegandis, aut subdelegandis prædicta omnia & singula, etiam omnibus & singulis prædictis sub eisdem pœnis totiens quotiẽs eis uel eorum alicui uisum fuerit opportunum mandare, & iniungere. Necnon iuramenta quæcunq; a quibusuis laicis utriusque sexus de stando in aliqua societate, fraternitate, uel numero personarum, & de soluendo ratam aliquam imperpetuũ uel ad tempus occasione fraternitatis societatis uel numeri ratione dictarum indulgentiarũ, priuilegiorum, & questarum quomodolibet præstita relaxare, & eosdem ab illis absoluere. Contradictores quoslibet & rebelles, etiam per censuram ecclesiasticam, & alia iuris opportuna remedia, inuocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio bra

Inhibitio contra questores.

Prædicatores requisiti hortentur Xp̃ifideles ad cõtribuen. fabricæ

Prædicatores ad moniti a Cõmiss. abstibeant a p̃dicationib. diebus q̃bus indulgeñ. & suspẽsiões publ.

Facultas Cõmiss. p̃cipieñ. p̃missa.

Facul. remitteñ. iurameñ. de stando ĩ aliqua societate.

Contra contradictores.

Processiones publice.

De conuocan. populum ad sonum campanæ.

Relinqtur locus dignior i pcess. cõmiss.

De fide adhiben transumptis & confess.

Indulgentia pro aiabus in purgatorio existen.

chij secularis compescere & compellere. Ac processiones publice ad effectum præmissum fieri, & populum ac religiosos omnes cuiuscunq; ordinis, etiam exemptos pro huiusmodi operibus peragendis, ad sonum campanæ conuocari facere dictiq; congregati teneantur, sub pœna excommunicationis procedere relicto digniori loco deputatis & subdelegatis ad ipsas indulgentias exequendas, & a censuris & pœnis prædictis satisfactione præuia absoluere, & illa remittere ac suspensiones huiusmodi indulgentiarum relaxare. Quodq; etiam transumptis & confessionalibus in dictis prouincijs, insulis & finibus quibusuis personis per præfatum Nuncium & Commissarium, uel deputandos, uel subdelegandos, ab eo subscriptis & suo sigillo dumtaxat munitis, fides adhibeatur auctoritate Apostolica tenore præsentium licentiam & facultatem concedimus atque uolumus et mandamus. Et ut animarum salus eo potius procuretur quo magis aliorũ egent suffragijs, et quo minus sibijpsis proficere ualent auctoritate præfata de thesauro quæ sanctæ matris Ecclesiæ animabus in purgatorio existentibus, quæ per charitatem Christo unite ab hac luce decesserunt, & dum uiuerent sibi ut huiusmodi indulgentia suffragaretur meruerunt paterno compatientes affectu quantum cum Deo possumus succurrere cupientes de diuina misericordia & apostolicæ potestatis plenitudine uolumus & concedimus, ut si qui parentes amici aut cæteri Christifideles pietate cõmoti pro ipsis animbus in purgatorio pro expiatione pœnarum eisdem secundum diuinam iustitiam debitarum detentis durante cõmissione Nuncij & Cõmissarij ad opus fabricæ huiusmodi aliquam elemosinam iuxta Nuncij & Cõmissarij ac deputandorum et subdelegandorum ab eo quibus uices suas cõmiserit ordinationem

erogauerint ipsa plenissima indulgentia per modum suffragij ipsis animabus in purgatorio existentibus, pro quibus dictam elemosinam pie erogauerint, ut præfertur, pro pœnarum relaxatione suffragetur: Ac omnes & singuli Christifideles utriusq; sexus, tam ecclesiastici q; regulares & seculares de similis potestatis plenitudine & liberalitate, qui manus adiutrices ad opus fabricæ huiusmodi porrexerint, ac omnes et singuli eorundem parentes defuncti benefactores, qui cum charitate decesserunt in omnibus precibus suffragijs elemosinis, ieiunijs, orationibus, missis, horis canonicis, disciplinis peregrinationibus, & cæteris omnibus bonis quæ fiunt & fieri poterunt in tota uniuersali sacrosancta ecclesia militante, & omnibus membris eiusdem participes in perpetuum fiant. Non obstantibus præmissis ac cōstitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon priuilegijs & indultis etiā maremagnum nuncupatis, eisdē ordinibus eorumq; personis in genere uel in specie sub quibusuis uerborum formis & clausulis, etiam in similibus motu proprio, & ex certa scientia ac de Apostolice potestatis plenitudine forsan concessis, quibus etiam si pro illorum sufficienti derogatione de ipsis, eorumq; totis tenoribus specialis specifica, expressa, indiuidua, ac de uerbo ad uerbum non autem per clausulas generales id importantes mentio seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma seruanda esset illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis & insertis habentes illis alias in suo robore permansuris hac uice dumtaxat specialiter & expresse de simili nostra scietia ac potestatis plenitudine derogamus, ac cuiquam uolumus nullatenus suffragari, cæterisq; contrarijs quibuscunq;. Aut si aliquibus, uel eorum ordinibus ab eadem sede indultum existat.

Participatio bonorum spūalium militātis ecclesie p̄ viuentibus.

Pro animabus in purgatorio.

Derogatio obstātiarum.

Etiā marimagno.

quod interdici, suspendi, uel excõmunicari non possint per lite ras Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de uer bo ad uerbum de indulto huiusmodi mentionem. Verum quia difficile foret praesentes literas ad singula quaeq; loca ad quae expediens fuerit deferre, uolumus etiam & dicta auctoritate decernimus, quod illarum transumptis unius uel duorum pu= blicorum Notariorum manu subscriptis & ipsius Nuncij & Commissarij, uel delegandorum uel subdelegandorum ab eo, aut alicuius praelati uel personae in dignitate ecclesiastica consti tutae sigillo munitis, ea prorsus fides indubia adhibeatur, quae praesentibus nostris literis adhiberetur, si essent exhibitae uel ostensae, Quodq; in pecunijs occasione indulgentiarum huius= modi prouenientibus fraudem ullam facientes excõmunicatio= nis sententiae & illi ipsi Cõmissario uel delegandis, aut subde legandis ab eo, aut eorum ordini modo aliquo in praemissis uel eorum occasione detrahentes, aut asserentes eosdem dictas in= dulgẽtias & facultates emissae uel super eis nobiscum uel cum aliquo conuenisse & composuisse, cum ut filij obedientiae gra= tuitam operam & labores iussi a nobis in fauorem dictae fabri cae impendant, ipso facto subiaceant, a qua ab alio quam a no= bis uel Commissario praedicto & particulariter ad hoc ab ipso deputandis & praeuia satisfactione praeterquam in mortis ar= ticulo constituti absolui non possint. Praesentibus post dictum annum & beneplacitum nostrum minime ualituris. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostri facti, consti= tutionis, deputationis, applicationis, suspensionis, declaratio nis, prohibitionis, inhibitionis, mandati, concessionis, derogatio= nis, uoluntatis, & decreti infringere, uel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indi= gnationem

De transumptis.

Excõicatio cõtra fraudẽ cõmitten tes in ꝓuentibus indungentiarum.
Excõio cõtra de trahẽtes Cõmiss.
Excõio cõtra as serentes cõmiss. emisse indulgẽ. vel facultates vel conuentiones fe cisse.

gnationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud Sanctū Petrum anno incarnationis Dominicæ Millesimo Quingentesimo Decimo septimo. XVIII. Calend. Octobris. Pontificatus Nostri Anno Quinto. 1517.

EO Episcopus seruus seruorum Dei. Dilecto filio Francisco Lechetto ordinis fratrum Minorum generali ministro Nuncio & Cōmissario nostro, Salutem & Apostolicam benedictionem. Commisimus tibi per alias nostras sub plumbo literas. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum Anno incarnationis Dominicæ Millesimo quingentesimo decimo, octauo. Non. Ianuar. Pontifi. Nostri Anno Sexto. Curam & administrationem omnium indulgentiarum & facultatum in fauorem Fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, per fe. re. Iulium Papam II. prædecessorem nostrū, & per nos concessarum ad annum, ab illarum dat. computandum, & deinde ad beneplacium nostrum in Prouincijs, & locis in illis, sicut in eisdem literis quas præsentibus de uerbo ad uerbum haberi uolumus pro expressis & insertis plenius continetur. Et quoniam opus Fabricæ eiusdem sua magnitudine crescens, in dies maiores exigit sumptus, dubitariq; ab aliquibus possset an beneplacitum nostrum prædictū durare uelimus, sintq; adhuc complures Christifideles qui pie cupiunt indulgentiarum & facultatum earundem participes fieri, & manus ad opus prædictum porrigere adiutrices. Igitur motu proprio & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudi-

ne cupientes etiam quieti conscientiæ tuæ tuorumq; ad curam & administrationem prædictas delegatorum & subdelegandorum, illorumq; qui uobiscum iuxta facultates uobis cōmissas conuenerunt, & imposterum conuenient satisfactioni salubriter consulere, & ut Christifideles eo magis ad pietatis opera, & ad contribuendum dictæ fabricæ exhortentur, quo magis ualidius ac securius uobiscum agere posse cognouerint, harum serie ratificamus & emolegamus, omne quod per te uel delegatos aut subdelegatos prædictos iuxta dictarum literarum tenorem & formam gestum, & compositum, & determinatum fuit, ac geri, componi, & determinari contigerit in futurum, etiam si eorum quispiam formam dictarum literarum, & facultatum, non tamen dolo, excessisset. Volumusq; & decernimus omnia & singula gesta composita & determinata in utroque foro ualere & suffragari, illaq; ex nunc Apostolicæ firmitatis robore communimus, Omnibusq; & singulis locorū ordinarijs ac officialibus quibuscunque tam spiritualibus q; temporalibus, sub suspensionis a diuinis & priuationis omnium tam beneficiorum q; officiorum quæ obtinent aut imposterum obtinebunt, & quingentorum ducatorum auri dictæ fabricæ applicandorum, ac excommunicationis latæ sententiæ respectiue pœnis de facto incurrendis, quarum absolutionem nobis & successoribus nostris canonice intrantibus, tantūmodo reseruamus, ut nullo modo uel causa illos qui uobiscum conuenerunt, aut postea conuenient in casibus pro quibus fuerit conuentum molestare uel inquietare præsumant. Quod si secus præsumpserint liceat uobis et illis quos ad id elegeritis Ordinarios et Officiales prædictos & corū quēlibet publicare & declarare pœnas prædictas incidisse, ac illas exigere, inuocato etiā si opus

Ratificatio gestorū & gerēdorū p Cōmiss. et eius delegatos.

Gesta valeant in vtroq; foro.

Mandatum ordinarijs & officialibus ne molestēt conueniētes cum Commiss.

Facultas declarādi cōtraueniētes.

fuerit auxilio brachij secularis. Indulgentiasq; & facultates in nostris literis prædictis ac alijs Apostolicis tam sub plumbo q; in forma breuis contentas in dictæ fabricæ subsidium & fauorem tam per fe. re. Iulium Papam II. prædecessorem nostrũ, quam per nos concessas, & tibi, ut præfertur cõmissas confirmamus, approbamus & innouamus, & quatenus opus sit de nouo concedimus, illasq; ad alium annum a fine anni dat. dictarum literarum uidelicet a Non. Ianua. Millesimi quingentisimi decimi noni Pontificatus nostri anno septimo proxime futuri incipiendum, & immediate sequentem computandum & deinde ad beneplacitum nostrum durare uolumus et declaramus. Easdemq; non solum ad omnes et singulas prouincias, ciuitates, terras, & loca in dictis literis contentas & contenta, sed ad omnes alias tuo subministeriatu generalis ordinis Minorum contentas, ciuitatemq; & dioce. Nicieñ. & totam terram nouam, necnon ad omnes alias ciuitates prouincias & loca cuiuscunq; dominij qui te uel deputandos & subdelegandos per te cum dictis indulgentijs et facultatibus in subsidium fabricæ prædictæ pie recipere & admittere uoluerint, extendimus, & ampliamus. Volumusq; quod Confessionalia per te & a te deputandis & subdelegandis non solum personis, & locis in alijs nostris tam sub plumbo q; in forma breuis & præsentibus literis contentis existentibus, sed absentibus quibuscunq; Christifidelibus utriusq; sexus, & cuiuscunque status, conditionis, ordinis, & religionis fuerint. Et similiter pro mortuis quibuslibet concedi, & prædictæ indulgentiæ per modum suffragij suffragentur, dummodo sit qui pro eis petat, & pia suffragia porrigat, iuxta tenorem dictarum literarum dari possint. Non obstantibus Apostolicis ac quarumcũq; ecclesiarum, monasterio-

Confirmatio indulgen. & facultatum.

Prorogatio ad annũ & deinde ad beneplacitum.

Extensio ad alia loca.

De Cõfessionalibus.

De indulgen. p aĩabus mortuorũ.

Derogatio obstãtiarum.

rum, ordinum, religionum, constitutionibus & ordinationibus, ac statutis & consuetudinibus iuramento confirmatione Apostolica & quauis alia firmitate roboratis: Cæterisq; contrarijs quibuscunque.

Suspensio aliarũ indulgẽ. a dñica Septuagesi. vsq; ad octauã Pentecostes inclusiue.

Et ut indulgentiæ & facultates prædictæ pro dicta fabrica fructuosiores fiant, ac sine ullo Christifideliũ scandalo exequi & exerceri possint declaramus, statuimus, & uolumus quascunq; indulgentias tam plenarias q̃; temporales quibuscunque locis & personis in genere uel in specie ex quauis causa concessas & in posterum concedendas, etiam motu proprio uel contemplatione quorumcunq; Regum, excepto Rege Catholico in locis & literis sibi concessis, comprehensis, ac Reginarum, Ducum, aut aliarum personarum tam ecclesiasticarum q̃; secularium suspẽsas esse et effectu carere a Dominica Septuagesimæ usq; ad octauam Pentecostes inclusiue, & quod nullo modo reualidate intelligantur, uel sint etiam si specialiter esset expressum quod præsentibus & alijs literis & indulgentijs in fauorem dictæ fabricæ concessis, non obstantibus sortiri deberent effectum.

Innouatio quarũ cunq; literarũ cõtra questores.

Innouamus insuper & in uiridi obseruantia esse uolumus, et mandamus omnes & singulas literas in quacũque forma contra questores quoslibet in genere uel in specie æditas, ipsisq; questoribus, et præcipue Sancti Antonij Vieneñ. Sancti spiritus in Saxia, Sanctæ Catherinæ montis Sinai, beatæ Mariæ Theutonicorum, Prouinciæ Prusiæ, beatæ Mariæ de Mercede, beatæ Mariæ de Monteserrato, Sancti Sebastiani ad Catecumbas extra muros Vrbis, et alijs quibuslibet quoquo nomine nuncupatis, qui a te uel deputatis a te literas patentes non habuerint, inhibemus sub pœnis in dictis literis contentis, ne questas modo aliquo facere aut eorum indulgentijs & confessionalibus uti præsumant in locis commis-

Inhibitio contra questores ne questas faciãt nec eorum indulgentijs et cõfessionalib. vtãtur nisi facta cõpositione cum cõmiss Fabricæ.

sionis uestræ huiusmodi, & si forte per nos alias de questis faciendis illis concedetur, etiam sub quacunque forma et causa ex nunc declaramus et uolumus illos tali cōcessione nullatenus uti aut gaudere posse, nisi prius tecum uel cum deputatis a te super dictis questis faciēdis pro dicta fabrica composuerint. Tibi et deputandis prædictis nihilominus inhibemus in uirtute sanctæ obedientiæ, ne per aliquam compositionem uel causam permittatis aut concedatis questas aliquas fieri a die cinerum usq; & per totam octauam Pentecostes. Et quoniam difficile foret præsentes literas ad singula loca in quibus expediens fuerit deferre, uolumus, & auctoritate Apostolica præfata decernimus, quod ipsarum transumptis manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius prælati uel personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ, aut curiæ ecclesiasticæ munitis, in iudicio & alibi ubi opus fuerit eadē fides adhibeatur quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ uel ostensæ. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis quæ in præfatis nostris literis uoluimus non obstare. Cæterisq; contrarijs quibuscunq;. Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno incarnationis Dominicæ Millesimo Quingentesimo decimo nono. Tertio Id. Decembris. Pontificatus Nostri Anno Septimo.

Inhibitio contra cōmiss.ne pmittat fieri aliquas questas a die cinerū p totā octauam Pentecostes

De transumptis.

1519

Clemens Epūs seruus seruorū Dei. Ad perpetuā rei memoriā.

DMONET Nos suscepti cura Regiminis, & auctoritas Pontificalis inducit, ut ad ea potissimum intēdamus per quæ gloriosi Principes terræ Petrus & Paulus, qui primi Euangelium Christi in Alma Vrbe prædicarunt, in eaq; postq; Christianā

religionem fundarunt, & erexerunt, ac uniuersum orbem sacræ doctrinæ splendore, & miraculorum fama repleuerunt, Sancti martyrij coronam sub eodem persecutore, ac eadem die, eodemq; loco susceperunt, eo maiori ueneratione a Christifidelibus colantur, quo maioribus meritis inter alios Apostolos excelluerunt, Quorum licet Saluator noster peculiarem curam semper habuerit, quippe qui ut alia innumera omittantur, Petrum in fluctibus ambulantem, ne mergeretur dextra sua erexit. Paulum uero tertio naufragantem, de profundo pelagi liberauit, ipsum tamen Petrum, cui claues regni cœlorum dedit, plenitudinem potestatis habere, aliorumq; Apostolorum principem esse uoluit. Et propterea non conuenit ecclesiam seu Basilicam sub eius nomine dedicatam apud quam palatium Apostolicum existit, & in qua super ipsius beati Petri altari, Romani Pontifices quolibet anno missas Pontificales solẽniter celebrare consueuerunt, necessaria instauratione, ac reparatione carere, & ab illis, qui deuotionis causa ad eorundem Apostolorum limina uisitanda confluunt, quasi desertam atq; relictam conspici. Sane consyderantes quod in ipsa Vrbe in qua omnipotens primatum ecclesiæ suæ sanctæ statuit atq; firmauit. Claræ memoriæ Constantinus, qui Monarchiam tenebat imperij, postq; a beato Siluestro per sancti baptismi Sacramentum, ueritatem fidei, & spem salutis æternæ suscipere meruit in proprio Lateraneñ. Palatio, ecclesiam in honorem Saluatoris mundi erexit, eorundemq; Apostolorum Basilicas pari prope forma & magnitudine, a fundamentis ædificauit, ac proprijs humeris duodecim cophinos terræ, ex earum fundamentis exportauit, ac eas ipsas eodem die ab ipso Beato Siluestro consecrari obtinuit, aliaq; multa, mente reuoluentes, ad officium nostrũ

pertinere arbitraomur, ut pstquam fe. re. Iulius Papa II. prædecessor noster existimans quemadmodum ipse Petrus Apostolorum princeps habetur, ita eius basilicam ædificij pulchritudine, & magnificentia inter alias principatum obtinere debere, ipsam propterea demoliendam mandauit, ut longe ampliorem ac magis admirabili ædificio reficeret, ac instauraret. Nos qui eiusdem Beati Petri successores sumus, ipsumq; peculiari deuotione prosequi tenemur, quod ipse Iulius prædecessor morte præuentus, successiueq; Leo X. & Adrianus VI. Romani Pontifices, & prædecessores nostri, uarijs causantibus impedimentis perficere non potuerunt, id omni conatu ac totis uiribus nostris aggrediamur. Attendentes autem hoc sacrum, & sublime beati Petri templum, non nostri neque cuiusquam esse proprium, sed omnium Christianorum nationum cõmune, quando a domino Deo Deiq; filio ipsi Petro super omnes gentes potestas est data, ipseq; et successores eius Romani Pontifices pro salute omnium mediatores apud dominũ nostrum Iesum Christum esse debent. Cogitauimus propterea Collegium unum LX. uirorum curialium quarũcunque nationum instituere et ordinare, qui dictæ Basilicæ, fauente Deo, reficiendæ diligentem curam habere debeant. Et cum singularum nationum in nostram Romañ. curiam degeñ. Curiales digniores ex eis numerum LX. non excedentes ad hoc de mandato nostro elegerint. Nos, ut exinde optatus subsequatur effectus, & fabrica ipsius Basilicæ, cuius absolutionem sincero cordis affectu desyderamus, prosperiores complectatur successus, ac suffragia pro eadem fabrica, pia Christifidelium deuotione eroganda fideliter exigantur, & conseruentur, necnon prouentus illi in fabricam ipsam, & non in aliam causam debite conuertantur, op

Reuocatio quorũ cũq; commiss. Fab.

portune prouidere uolentes, ac quoscunque præfectos & officiales, ad opus dictæ fabricæ cuiuscunq; dignitatis, status, gradus & conditionis fuerint, etiam si Pontificali dignitate, aut Cadinalatus honore præfulgeant per dictos prædecessores, & nos ac Sedem Apostolicam hactenus deputatos, ac omnes commissiones, & facultates eis desuper sub quacunq; uerborum forma factas, & concessas, reuocantes, ipsosque præfectos, & officiales ab huiusmodi præfectione, & alijs officijs & cõmissionibus alias eisdem specialiter, uel generaliter factis, absoluẽtes.

Motu proprio.

Motu proprio, non ad aliquorum nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de mera nostra deliberatione, ex certa scientia unum Collegiũ præfectorum Fabricæ Basilicæ beati Petri nuncupandum, omnium Oratorum Christianorum Regum, & Principum, rerumq; publicarum, ac ex singulis nationibus huiusmodi, ut præfertur electorum, loco quorum pro tempore decedentium, uel se diutius absentantium, alij earundem nationum per dictum collegium eligi possint sic tamen quod dictũ numerum L. X. non excedant, auctoritate Apostolica tenore præsentium erigimus, & instituimus, ac Collegium huiusmodi, & pro tempore existẽtes singulares personas eiusdem ab omni superioritate, dominio potestate, iurisdictione, & auctoritate, quarumuis personarum quacunque dignitate & excellentia, etiam Cardinalatus honore, & legationis de latere officio & quauis facultate pro tempore fungentium, etiam ratione Archipresbyteratus dictæ Basilicæ, quoad omnia, & singula quæ Fabricam huiusmodi concernunt, auctoritate & tenore prædictis eximimus, & totaliter liberamus, ac sub nostra & sedis prædictæ suscipimus protectione, Nobisq; & eidem Sedi, ita ut nullũ alium q; nos, & successores nostros Romañ.

Erectio Collegij pfactoꝝ Fabrice

Facultas Collegij eligendi alios pfectos.

Collegiũ nõ excedat numerum lx personarũ.

Exemptio Collegij ab omni superioritate & iurisdictione.

Pontifices

Pontifices in superiores recognoscere debeant, nulliq; alij in eos aliquam superioritatem, dominium, potestatem, iurisdictionem, aut auctoritatem, quoquomodo exercere ualeant, immediate subijcimus, ipsiq; Collegio omnimodam administrationem curam, & directionem ac omne regimen dictæ fabricæ plenariæ cõmittimus, ac eisdem Collegio, ut de eorum gremio Officiales ad tempus per eos statuendum, tam ad specialem curam ipsius fabricæ ac quæcunque alia inferiora illam concernentia, quam etiam dummodo ex dignioribus, doctioribus, et clericis eligantur, ad iustitiam ministrandum qui iuxta facultatem eis per eosdem Collegium tribuendam contra debitores dictæ fabricæ prout iustitia exegerit procedere possint eligere, & ipsis officialibus electis, salaria decentia constituere, ac omnia & singula quæ cætera Collegia quæcunq; tam in dicta Vrbe et Curia Romana, quam alibi de iure uel consuetudine statuere, ordinare, & disponere possunt, & debent, tam prosperum regimen & debitum ordinem ipsius Collegij, quam multas committentium fraudes in dispensatione prouentuum fabricæ huiusmodi & alias fabricam ipsam concernentia, quæ postquam per eos statuta, ordinata, & disposita fuerint, eo ipso dicta auctoritate Apostolica approbata & confirmata sint, & esse censeantur, prout illa ex nunc, prout ex tunc, & econtra approbamus & confirmamus statuere & ordinare et disponere libere & licite ualeant plenam & liberam facultatem, auctoritatem, & potestatem auctoritate Apostolica & tenore supradictis concedimus. Et insuper ut omnia per ipsos Collegium gerenda omni odio, amore, & sinistra machinatione postpositis, secundum Deum & rectam conscientiam dirigantur, eisdem auctoritate & tenore statuimus et ordinamus, quod om

Colleg. datur plenaria administ. fabricæ.

Facultas eligẽdi officiales.

Facul. constituẽdi salaria officialib.

Facultas faciẽdi omnia prout alia collegia.

Facta p collegiũ eo ipso sunt confirmata apostolica auctoritate.

Forma iuramẽti pſtãdi p deputa- tos & officiales.

nes & ſinguli de dicto Collegio ac per eos pro tempore eligendi officiales ſub atteſtatione dãnationis æternæ quod ipſi in huiuſmodi fabricæ adminiſtratione cura & directione ac regimine, & officialium electione ſecundũ Deum abſq; dolo, fraude, odio, uel rancore, prout cuilibet eorum conſcientia dictauerit, procedent, & uotum dabunt, ac officium exercebunt. Iuramentumq; quod per præfatos Collegium aut ab eis deputandos quotiens qualitas negocij id exegerit & officialibus deputandis, pro tempore expedire uiſum fuerit repeti poſſit, præſtare teneantur, ac quod omnia & ſingula pecuniæ, res, & bona debita & debenda, etiam piæ oblationes, tã in dicta Vrbe q̃ extra eam pro opere dictæ fabricæ erogandæ, penes Collegium ſeu Officiales eligendos prædictos, aut depoſitarium per Collegium deputandum remanere, & per eos claues Arcarũ & truncorum ubi pecuniæ & elemoſinæ in ipſa Vrbe reponantur cuſtodiri: ipſæq; pecuniæ omnes per eoſdem Collegium & Officiales ad hoc ab eis deputandos, ſeu eligendos, ad opus dictæ fabricæ, & nõ ad alium uſum omnino diſtribui, exponi, & conuerti debeant, etiam ſi nos et ſucceſſores noſtri Romañ Pontifi. aliter diſponeremus & ordinaremus. Etiam per quæcunq; mandata, tam in ſcriptis, q̃ etiam uiuæ uocis oraculo ſub quibuſuis pænis & cenſuris facienda, quibus Oratores Regũ & Principum, necnon Rerumpublicarum in dicta curia reſidentes pro eiſdem Collegio firmiter reſiſtere, & in huiuſmodi euentum præfati Collegium pecunias, res, & bona omnia prædicta nomine omnium oratorum deponere. Nec dicti oratores aut Collegium ratione reſiſtentiæ huiuſmodi aliquas cenſuras ſiue pœnas incurrere, neq; Collegium præfati ad aliud q̃ ad deponendum, ut præfertur, aſtringi poſſint. Ipſiq; ora

Oĩa bona fabricæ debent remanere pœnes officiales eligendos aut depoſitariũ deputañ.

Collegium debet cuſtodire claues arcarũ vbi reponũtur elemoſinæ.

Oblat. ad alium vſum nõ poſſunt diſtribui ẽt per apoſt. mandata.

Oratores exiſtẽi in curia debẽt reſiſtere p colleg.

tores eo casu pecunias, res, & bona huiusmodi ad aliud opus quam dictae fabricae exponere nequeant, & qui contrarium fecerint ad restitutionem de proprio damni eidem fabricae corũ culpa uel facto illati teneantur, quodq; omnia & singula per inferiores officiales praedictos, pro tempore acta & gesta subscriptione Officialium deputandorum, & sigillo Collegij praedictorum munita ualeant, plenamq; roboris firmitatem obtineant, ac in iudicio & extra fidem faciãt, ac si per Camerarium nostrum & praesidentes Camerae Apostolicae gesta & facta essent. Et similiter dilationes, pacta, transactiones, relaxactiones seu remissiones per collegiũ praefatũ, pro quiete mẽtis debitorũ ipsius fabricae faciendae, illas uim, & auctoritatẽ habeant, quas haberẽt, si nobiscum, & cum successoribus nostris praefatis, ac Camerario, & praesidentibus Camerae huiusmodi confecta & celebrata forent, nec in aliquo alio per Camerarium, & Praesidentes praefatos, seu quoscunq; alios Officiales molestari, aut inquietari possint. Ac quod Collectores pro exigendis haereditatibus legatis, & alijs bonis ex donationibus causa mortis seu irreuocabiliter inter uiuos dictae fabricae factis seu faciendis, ac pijs elemosinis tam in curia & Basilica praedictis, q; extra eandem curiam, & in quibuscunque Ciuitatibus, Diocesibus, & locis erogandis deputari, eligi, & transmitti non possint per alios quàm per Collegium praefatos, ac per ipsos Collegiũ pro tempore deputati, & electi, ut sine impedimento aliquo, & cũ mentis quiete officium eis commissum exercere ualcãt, eorumq; familiares, clerici dumtaxat ad opus fabricae huiusmodi deseruientes, durante eorum officio & illius exercitio dumtaxat ab omni superioritate & iurisdictione quorumcunq; ordinariorum Ecclesiasticorum liberi & exempti, ac sub nostra & dictae se=

De validitate fiẽdorũ per inferiores officiales.

De validitate trãsactionũ fieñ. per collegium.

De collectoribus deputandis.

Collectores eximuntur ab omni superioritate.

Collectori debet adiungi laicus.

dis protectione constituti sint, & esse censeantur, quodq; communitas, ciuitas, uel uniuersitas loci in qua seu quo Collector deputatus fuerit adiungere debeant unum ciuem laicum bonæ famæ & facultatibus idoneum, qui simul cum collectore exactionibus interueniat, & computum teneat, de actis fidem Collegio præfato faciat, ac gratijs spiritualibus & temporalibus quibus gaudebit collector gaudeat, quod quæ omnia & singula bona seu hæreditates & legata dictæ fabricæ, donationes ex causa mortis, seu inter uiuos, seu alias quomodolibet relicta, & facta, ultimo emptori & plus offerenti, siue dicta bona in mobilibus siue immobilibus rebus, seu nominibus debitorum consistant, publice subhastari & uendi debeant, ac ex redditibus & bonis prædictis pecuniæ prouenturæ penes Collegium seu depositarium per Collegium deputandum, ad effectum, ut opus dictæ Basilicæ continuari & finiri possit deponi debeant, Et ne ipsi Collegium et ab eis pro tempore eligendi Officiales, pro exigendis oblationibus, bonis, & rebus dictæ fabricæ, tam ratione contractuum quàm quarumcunq; dispositionum inter uiuos & ultimarum uoluntatum pro tempore debitis, in diuersis tribunalibus litigare cogantur, & per uarias cauillationes, & subterfugia, solutiones differantur, sicq; prosecutio fabricæ huiusmodi impediatur, quod Collegium præfatū ordinariam iurisdictionem exercere, & de quibusuis causis quorumcunq; dictæ fabricæ debitorum, etiam quarumcunq;, etiam maximarum summarum, & ex quauis causa contractorum, cum peritorum consilio cognoscere & iudicare, & ad instantiam Iconomi seu procuratoris ipsius Fabricæ per Collegium præfatos deputandi, contra quoscunque dictæ fabricæ, ex quibusuis causis debitores cuiuscunq; digni-

Bona spectantia ad Fabricā debent subhastādi.

Ius ordinariū datur collegio.

Iconomus deputatur a collegio. Ad instañ. Iconomi proceditur cōtra debitores.

tatis, gradus, uel conditionis, fuerint, præsentes uidelicet in dicta curia manu regia cōstito de debitis per instrumenta quæcunq;, seu per testes idoneos, parte citata examinandos clare & concluderter debitum probantes, aut alias legitimas probationes, etiam si debitum mediate ex quouis titulo etiam cessionis libere, & sine fraude, nec ad commodum aliquod cedentis factæ, seu applicationis ad ipsam fabricam pertineat sola solemnitate a iure naturali introducta, uel si expedierit. Vnica citatione dumtaxat personaliter, uel ad domum eorum; solitæ habitationis, si uidebitur, facienda, præcedente, absq; alia tela iudiciaria, etiam singulis diebus, & tempore quarumcunq; feriarum, non tamen ad Dei honorem pro tempore indictarū, etiam nobis & successoribus nostris Ro. Pont. a Romana curia absentibus, ac etiam Sede uacante usq; ad effectualem executionem, necnon contra capitula, collegia, communitates, & uniuersitates, ac personas, res, & bona ad dictam fabricam spectantia habentes, & detinentes etiam uigore monitorij pœnalis per ipsos Collegium sub censuris & pœnis eidem fabricæ: si res & bona huiusmodi non restituerint, applicandis decernendi, ac contra contumaces, unica uel pluribus citationibus, si uidebitur præcedentibus, etiam per affixionem in ualuis seu Ianuis ipsius Basilicæ Principis, etiam per censuras & pœnas ecclesiasticas, ac alia opportuna iuris remedia procedere, & mandatum executiuū loco sententiæ ferēdæ seu literarum decernere. Necnon singulos prædictos, etiam per edicta publica in locis publicis circūuicinis affigenda, quæ ipsos perinde arctent, ac si eis personaliter intimata forent, constito sūmariæ et extra iudicialiter de non tuto ad eos accessu more auditorū causarum palatij Apostolici, absq; aliqua speciali nostra uel successorū nos

Contra p̄ntes in cu. manu regia.

Vnica citatione psoualiter vel ad domū solitæ habitationis.

Singulis dieb. tēpore feriarum

Etiā Pont. a cu. Ro. absente.

Sede vacante.

Per monitorium penale.

Contra contumaces.

Per affixionē citationis in valuis ipsius Basilicæ.

Mādatū exequutiuum loco sentētie seu literarū.

Per edictū pub.

Sine alia speciali cōmissione.

strorum commissione citare & monere, tam absentes q; praesentes debitores, etiam si absentes personaliter, uel alias comparuerint nisi soluerint, seu de solutione legitima docuerint.

Excōmunicatio. Cōtra detinētes.

Necnon singulares personas capitulorum, collegiorum, cōmunitatum, & uniuersitatum detinentium res, & bona Fabricae huiusmodi, absq; alia iuris solēnitate, excōmunicationis sententia innodare, a diuinis suspendere, ac excommunicatos & suspensos declarare, ac excommunicationis & alias censuras & poenas praedictas quotiens opus fuerit, etiam iteratis uicibus aggrauare, aut contra eos auxilium brachij secularis inuocare, & interdictum generale uel speciale tam in ecclesijs, quàm ciuitatibus & locis, in quibus debitores & detinentes praefati moram traxerint, & ad quae eos declinare contigerit, apponere, illudq; suspendere, tollere, seu reuocare, ac quaecunq; alia remedia per Praesidentes dictae Camerae Apostolicae exerceri solita, donec de debito ipsi fabricae fuerit integre satisfactum exercere libere, & licite ualeant. Et si contingat dictos debitores animo differendi solutiones, prout uerisimiliter praesumi potest, ante, uel postq; ad soluendum totum illud in quo reperti erunt ueri debitores, condemnati fuerint per uaria subterfugia & remedia, confugere, grauamina illis illata seu inferenda, etiā nullitatis & tele iudiciariae non seruatae, & propterea causas appellationis, seu appellationum & nullitatis ac nullitatum, aliquibus iudicibus in dicta curia, uel extra eam committi procurauerint, quod omnes & singulae causae dictam fabricā concernentes, tam negocij principalis in praeiudicium iurisdictionis concessae Collegio huiusmodi, q; appellationis, & nullitatis, seu appellationum, & nullitatum per ipsos Collegium, seus officiales deputandos decidi debeant, nec cuiquam iudici

Declaratio.

Agrauatio.

Inuocatio brachij secularis.

Interdictum.

Collegiū pōt exercere quaecunq; remedia pro obtinenda satisfactione quae solēt Praesidentes ca. apost.

Omnes causae ēt appellationū concernē interesse Fabricae debent decidi per Collegiū vel eius off.

committi, neq; commissiones per quemcunq; a nobis & sede Apostolica ad cõmissiones iustitiæ signandas deputatum, etiam si dictæ Romanæ ecclesiæ Cardinalis fuerit, nec per eiusdem S. R. E. Vicecancellarium, aut illius locumtenentem pro tempore existentem, nisi per nos & successores nostros præfatos manu nostra, uocatis dictis officialibus prius, signari possint, ac de nullitate processus non possit in dubium deduci, neq; cognosci, sed perinde reiectis nullitatibus etiam censurarum, ac si de nullitate declaratum fuisset propter periculum animarum, etiã si ex actis de illis constaret de nouo in negocio principali procedi possit, nisi de iniustitia negocij principalis ex actis constiterit seu alias infra breue tempus apparere possit, ac quod decreta & mandata de soluendo per officiales collegij huiusmodi, exigente iustitia contra debitores præfatos facta per quoscunque Officiales ipsius Vrbis etiam Barisellum & Marescallos exequi debeant, nec talia mandata & executiones per quoscunq; Officiales, etiam præfatos Cardinales etiam Sede uacante etiã collegialiter quouis quæsito colore: aut per etiam Camerarium nostrum, & Præsidentes Cameræ huiusmodi, seu etiam per literas saluiconductus ac dilationes datas ad persoluendum, etiã cum idonea cautione impediri seu retardari ualeant, omnesq; literæ saluiconductus & dilationes per Camerarium et dictæ Cameræ præsidentes præfatos, seu per Collegiũ S. R. E. Cardinalium etiam dicta Sede uacante, uel Romano Pontifice a Romana curia absente concedendæ nullius roboris uel momenti existant, ac illis non obstantibus mandata & decreta huiusmodi, per officiales, quibus illa fuerint præsentata, exequi debeant. Ac quod omnes qui executiones seu perceptiones pecuniarum & bonorum quorumcunq;, tam mobilium q; immobi-

Commmissiones non possunt signari p alios nisi p Pont. manu sua vocatis officialib.

De nullitatibus.

De executiõe decretorum & mãdatorum.

Saluicõductus et dilationes annullantur.

Occultātes et impedientes excōmunicantur.

lium, ex quauis causa & dispositione ultimæ uoluntatis, seu inter uiuos ad dictam fabricam spectantium impediuerint, & eadem bona uel instrumenta seu testamenta codicillos ultimas uoluntates donationes tam ex causa mortis, q̄; inter uiuos occultauerint, seu quominus ad notitiam Collegij & Collectorum, tam in dictis Vrbe & curia, quam extra eam deputandorum, peruenire ualeant impediuerint, eoipso excōmunicationis sententiam incurrant, & tam per Collegium & illius Officiales pro tempore deputandos, quam etiam per eosdem Collectores in partibus & locis ubi deputati fuerint pro excōmunicatis declarari, & publicari possint, nec per alios quam dictos Officiales, seu Collectores, etiam in uim quarumcunq; literarum & facultatum, etiam cruciatæ quibusuis principibus concedendæ, nisi prius satisfecerint, uel si in mortis articulo constituti fuerint, præstita cautione de satisfaciendo per se si conualuerint, alias hæredibus & executoribus satisfactionem iniungendo absolui, huiusmodiq; absolutionem Officiales & Collectores ipsi parentibus talium impedientium & occultantium, qui de iure pro impedimentis, & occultationibus per eos præstitis, & factis obligati fuerint impendere possint, quodq; Notarij, Rectores parrochialium ecclesiarum, seu Vicarij uel quicunq; alij, de donationibus prædictis rogati, seu de illis notitiam habentes, illas infra mensem Collegio, seu Collectoribus, & si Collectores præsentes non fuerint, in curia Episcopali loci intimare teneantur, & debeant, decernentes, & declarantes pro potiori præmissorum robore, quod si aduersus illa uel eorum aliqua quæuis literæ Apostolicæ tam quascunq; declarationes, concessiones, et clausulas generales, uel speciales, etiam derogatoriarum derogatorias fortiores, insolitas efficaciores ac irritantia

Collectores possūt declarare excōicatos occultātes bona et legata vel impedientes.

Reseruatio absolutionis.

Notarij et Rectores parrochialiū tenentur īfra mēsem dare notitiā de legatis Collegio vel collectoribus.

Decretū irritās.

tantia decreta, necnon mandata etiam pœnalia, ſub quacunq; forma, & uerborum expreſſione in ſe continentes, etiam præſentibus expreſſe derogantes, etiam Motu proprio, & ſcientia ſimilibus, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, a nobis ſeu ſucceſſoribus noſtris præfatis, aut nostra uel eorundem ſucceſſorum nostrorum auctoritate, ſeu alijs quibuſuis modis emanauerint, aut aliquo unquam tempore apparuerint per quæ effectus earum præſentium retardari uel impediri, aut illis quomodolibet derogari, uel præiudicium aliquod in aliqua ſui parte quouiſmodo afferri poſſet, quod illa cum omnibus, & ſingulis inde ſecutis executionibus & proceſſibus, pro infectis habeantur, nulliusq; roboris uel momenti existant, ipsæq; præſentes literæ uim ualidi, & efficacis pacti & contractus inter nos & Collegium præfatos initi, etiam iuramento uallati ad effectum, ut non liceat nobis, nec ſucceſſoribus noſtris prædictis præmiſſa reuocare, habere cenſeantur.

Decretũ irritãs.

Et ſic in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcunq; iudices, & Cõmiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam dictæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari & diffiniri debere. Irritum quoq; & inane quicquid ſecus ſuper præmiſſis uel eorum aliquo per quoſcunq;, quauis auctoritate ſcienter uel ignoranter contigerit attentari.

Mandatũ aſſiſtẽtiæ generalis.

Quocirca uniuerſis et ſingulis uenerabilibus fratribus nostris Patriarchis, archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac dilectis filijs abbatibus, Prioribus, præpoſitis, Decanis, archidiaconis, & alijs perſonis in dignitate eccleſiastica constitutis: necnon Patriarchalium, & Metropolitanarum, ac aliarum Cathedralium eccleſiarum Canonicis, eorundem Patriarcharum, archiepiſcoporum, & Epiſcoporum

Officialibus, & Vicarijs in spiritualibus, & temporalibus, ubilibet constitutis. Motu simili per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi uel duo, aut unus eorum per se uel aliũ, seu alios præsentes literas, & in eis contenta, quæcunq; ubi, & quando opus fuerit, ac quotiens pro parte Collegij, & ab eis pro tempore deputandorum Officialium, & Collectorum prædictorum, seu alicuius eorum desuper fuerint requisiti sóleniter publicantes, eisq́; in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præsentes literas, & in eis contenta huiusmodi sub censuris, & pœnis ecclesiasticis firmiter obseruari, non permittentes Collegium, & ab eis pro tempore deputatos Officiales, et Collectores præfatos desuper per quoscunq; quauis auctoritate fungentes quomodolibet molestari impediri, seu perturbari. Contradictores, molestatores quoscunq; & rebelles, per easdem censuras, & pœnas appellatione postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis seruatis processibus, censuras & pœnas ipsas, quotiens opus fuerit, aggrauando, Necnon loca in quibus eos morari, & ad quæ declinare contigerit, ecclesiastico interdicto subijciendo inuocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis: Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac quibusuis priuilegijs, indultis, & literis Apostolicis quibusuis ecclesijs, monasterijs, ciuitatibus & locis, ac capitulis, Collegijs, communitatibus, uniuersitatibus, iudicibus, & personis cuiuscunq́; dignitatis, & conditionis existentibus, sub quibuscunq; tenoribus et formis ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsq; fortioribus, & insolitis clausulis concessis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus etiam si de illis eorumq; totis tenoribus specialis specifica, & indiuidua mentio fieri de-

Derogatio.

beret, tenores huiusmodi ac si de uerbo ad uerbum inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes quoad præmissa specialiter & expresse derogamus & sufficienter derogatum esse, et aduersus præsentes nemini suffragari posse decernimus, ac quorumuis tribunalium consuetudinibus contrarijs quibuscunq;. Aut si aliquibus cõmuniter uel diuisim a dicta sit sede indultum, quod interdici, suspendi, uel excõmunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de uerbo ad uerbum de indulto huiusmodi mentionem. Cæterum quia difficile foret præsentes literas ad singula in quibus de eis fides forsan facienda foret loca deferre etiam uolumus, & eadem Apostolica auctoritate decernimus, quod ipsarum transumptis manu publici Notarij subscriptis, & sigillo alicuius Prælati, uel personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ, uel curiæ ecclesiasticæ munitis in iudicio, & alibi ubi opus fuerit eadẽ prorsus fides adhibeatur, quæ adhiberetur eisdem præsentibus si forent exhibitæ uel ostẽsæ.

Derogatio cõsuetudinũ quorũuis tribunalium.

De transumptis.

NVLLI ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum erectionis, institutionis, exemptionis, liberationis, susceptionis, subiectionis, cõmissionis, concessionis, statuti, ordinationis, decreti, declarationis, mandati, derogationis, & uoluntatis infringere, uel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Patrum Anno incarnationis Dominicæ Millesimo Quingentesimo uigesimo quarto, 1524.
Pridie Idus Decembris. Pontificatus nostri Anno Secundo.

LEMENS Episcopus seruus seruorum Dei. Ad futuram rei memoriam. Dudum admonente nos cura regiminis, & auctoritate Pontificali inducente, ut ad ea potissimum intenderemus per quæ gloriosi Principes terræ Petrus uidelicet & Paulus Apostoli qui primum Euangelium Dei in alma Vrbe prædicarunt, in eaq; postq; Christianam religionem ibidem plantauerant, ac uniuersum orbem sacræ doctrinæ splendore, & plurimis miraculis repleuerant, gloriosi martyrij coronam sub eodem persecutore, ac eadẽ die susceperunt, eo maiori ueneratione a Christifidelibus colerentur: quo maioribus meritis, inter alios Apostolos excelluerunt. Quia tamen Saluator noster Iesus Christus Petrum aliorum Apostolorum principem & cum eiusq; successores plenitudinem habere uoluit mente reuoluimus ad nostrum officium pertinere, ut postq; fe. re. Iulius Papa II. prædecessor noster existimans queadmodum ipse Petrus Apostolorum princeps haberetur, ita etiam Basilicam sub eius inuocatione in dicta Vrbe dedicatam, ædificij pulchritudine & magnificentia inter alias principatum obtinere debere, ipsam propterea demoliendam duxerat, ut eam ædificio longe ampliori & magis admirabili reficeret & instauraret, quod ipse Iulius morte præuentus, successiueq; Leo X. & Adrianus VI. Romani Pontifices, etiam prædecessores nostri uarijs causantibus impedimentis perficere non potuerunt, id omni conatu ac totis uiribus aggrederemur, dignũ quin potius debitum duximus, quod illius fabrica etiam communi fauore & diligentia prosequenda esset, & ut fabrica ipsa prosperiores successus

amplecteretur, ac pia Christifidelium suffragia pro eadem fas brica eroganda fideliter exigerentur, conseruarentur, & in fabricam ipsam & non alium usum conuerterentur prouidere uolentes, reuocatis per nos primitus quibuscunque officialibus præfectis ad opus dictæ fabricæ, cuiuscunq; dignitatis, status, gradus, & conditionis forent, etiam si Pontificali dignitate, aut Cardinalatus honore præfulgerent, per dictos prædecessores, & nos ac Sedem Apostolicam eatenus deputatis, ac omnibus commissionibus & facultatibus eis concessis & factis, eisq; ab huiusmodi præfectione, & alys officiys ac commissionibus absolutis, unum Collegium fabricæ beati Petri de Vrbe nuncupandum omnium Oratorum Christianorum Regum & Principum, rerumq; publicarum ac singularum nationum in nostra Romana curia degentium Curialium diguiorum ex eis numerum sexaginta non excedentium, ad hoc de mandato nostro tunc electorum, loco quorum pro tempore decedentium, uel se diutius absentantium, aly earundem nationum similiter eligi possent, sic tamen, quod dictum numerum sexaginta non excederent, auctoritate Apostolica: Motu proprio ereximus & constituimus, ipsiq; Collegio administrationem, curam, & directionem, ac omne regimen dictæ fabricæ plenarie cōmisimus prout in nostris inde confectis literis plenius continetur. Cognoscentes autem ad tanti operis absolutionem facultates Cameræ Apostolicæ quampluribus debitis, & alys oneribus grauatæ nō sufficere et opus ipsum tam sublime et excelsum ad finem optatum absq; pys & largis Christifidelium erogationibus & alys subsidys perduci non posse, ac considerantes indulgentias, & alias gratias tam spirituales q; temporales, per præfatos prædecessores in fauorem dictæ fabricæ cōcessas iamdudum expi

Facultas Collegij ad biēnium et de inde ad benepla. Componendi.

rasse. Motu simili & ex certa scientia ac Apostolicæ potestatis plenitudine præfatis Collegio & ab eis ad infrascripta, in genere, uel in specie deputandis, aut subdelegandis, ut ad biennium a publicatione p̄ntium literarum in ualuis dictæ Basilicæ tribus diebus continuis facienda computandum, & deinde ad nostrum & Sedis Apostolicæ beneplacitum cum quibuscunq; utriusq; sexus Christifidelibus, cuiuscunq; status, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ existant, tam ecclesiasticis, etiam religiosis q̄; secularibus per totum orbem constitutis,

Super male ablatis incertis.

Super vsuris

super quibuscunq; male ablatis, incertis, uel per usurariā prauitatem quæsitis, etiam certis quæ fœnerator ab alio fœneratore extorsisset, & quæ ipse requisitus usuras restituere paratus non esset, uel alicui priuatæ ecclesiæ deberentur, in quibus tamen Romana Ecclesia de iure communi succedere posset, ac

Sup spectātibus alicui priuate ecclesiæ.

Super incertis.

etiam bonis quæ ad alicuius manus peruenissent, & illa habentes quibus restitui deberent, ignorauerint, uel dubitauerint, quāquam male ablata per eos non existant, seu alias illa ad eos

Sup relictis īcertis ēt pauperibus

peruenerint, & similiter de eis quæ Deo eius sanctis & eorum intuitu pauperibus & alijs pijs locis in genere, & absq; ulla speciali determinatione, & proprijs nominibus personarū non expressis, pure in diem uel sub conditione, etiam per uiā substitutionis, uel translationis, aut alias quomodolibet relicta fuerunt, ac biennio & beneplacito huiusmodi durantibus relinquentur, tam pro præterito q̄; futuro temporibus, etiam ante illorum purificationem uel diei aduentum aut cessionem componere: Ita ut soluta aliqua quantitate pro dicta fabrica eisdem Collegio seu deputandis uel subdelegandis ab eis dumtaxat a reliquorum sic relictorum, male ablatorum ac per usurariam prauitatem extortorum seu ad eos alias peruenerint, & cui ea

Tā pro p̄terito q̄ futuro.

Etiā ante illorū purificationē & diei aduentum

restituere debeant; dubitanter ignorant, ut præfertur, restitutione absoluti, existant, & ultra restituere minime teneantur eis concedere, ac illa quæ tempore publicationis literarum indulgentiarum Iulij, & Leonis, ac Adriani prædecessorum, huiusmodi inexacta remanserunt, etiam si illa ordinarijs pro ipsis tamen incertis quomodolibet relicta donata, & quæ eis quouismodo obuenerint, necnon quæ ab ipsis ordinarijs uel eorum nomine post ipsam publicationem exacta, & eis quoqnomodo soluta, ac etiam quæ ante ipsam publicationem pro ipsis certis, aut incertis personis, & locis non debebantur, sed post publicationem prædictam postea deberi cœperunt, etiam si ea ordinarijs ut præmittitur relicta, donata, aut obuenta, tanquam eis indebita per ipsos Collegium, & deputandos, seu subdelegandos ab ipsis nomine dictæ Fabricæ libere exigi ac repeti, & assequi posse, & debere decernimus, etiam censuris Ecclesiasticis ac pecuniarijs pœnis, alijsq; iuris remedijs opportunis, inuocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachij secularis:

Premissa exacta p ordinarios possunt repeti.

Ac cum quibuscunq; qui bona Ecclesiarum, Monasteriorum & beneficiorum ecclesiasticorum quorumlibet haberent, & iudicialiter deficientibus probationibus ad illorum restitutionem compelli non possent, etiam si per eos probari posset: quæ bona omnia ac quæcunq; legata, & alias quomodolibet etiam hæreditatis titulo pro male ablatorum restitutione relicta hactenus, & quæ relinqui ac largiri contigerit in futurum biennio, & beneplacito huiusmodi durantibus in quibuscunq; testamentis donationibus causa mortis codicillis, aut alijs ultimis uoluntatibus per quoscunq;, & ubicunq; factis, & quæ durante biennio, & beneplacito huiusmodi fi-

Applicatio bonorū ecclesiarū deficientibus probationibus.

Applicatio relictorum pro male ablatis.

Appl. relict. in certis eccles. pijs locis aut personis incertis vel absẽtibus.
Appl. subiectorum restitutioni.

ent quibuscunq; incertis Ecclesiis, & pijs locis aut personis similiter incertis uel absentibus, taliter quod propter ipsorum absentiam merito ab eis notitia haberi non posset. Ac etiam quæ restitutioni subiacerent, sed in eis uel ad ea personis quibus illa fieri deberet, receptio non competeret, nec non omnes & singulas pecunias, & res alias quæ in prandijs ac conuiuijs, & publicis spectaculis, in aliquibus celebritatibus ex uoto statuto seu consuetudine in aliquibus locis exponi consueuerunt, & biennio ac beneplacito huiusmodi durantibus exponi deberent, etiam si super illis, & alijs quibuscunq; rebus, & bonis ad dictam Fabricam quomodolibet spectantibus, & pertinentibus inter ipsam Fabricam, & quosuis alios coram olim præfectis, & officialibus eiusdem Fabricæ aut dilectis filijs supradictæ Cameræ clericis, seu curiæ causarum Cameræ eiusdem generali Auditore uel quibuscunq; alijs iudicibus, & Commissarijs quauis auctoritate fungentibus, etiam si Cardinalatus honore præfulgeant in Romana curia uel extra eam lis etiam in secunda uel ulteriori instantia indecisa pendeat ad ipsam fabricam applicamus. Ac omnes & singulas causas eandem fabricam concernentes in quauis instantia, ut præmittitur, pendentes, earum omnium statum, & merita præsentibus pro expressis habentes a dictis iudicibus, & Commissarijs harum serie auocamus, illasq; in eo statu in quo reperiuntur, præfatis Collegio iuxta facultates eis in dictis prioribus literis nostris per nos concessas, ulterius ad audiendas, cognoscendas, decidendas, & sine debito terminandas committimus super restitutione bonorum Ecclesiarum, Monasteriorum, & beneficiorum huiusmodi competenti recepta portione uel quantitate pro

Appl. exponeñ. in conuiuijs et publicis spectaculis

Auocatio cãrum Fab. a quibusuis iudicibus et earũ cõmissio Colleg.

cis in

eis in fabricam huiusmodi conuertenda similiter componere, et ipsos sic ea tenentes ab ulteriori eorum restitutione libere absoluere, & quod illa retinere libere & licite possint in posterum eis concedere. Ac eisdem Christifidelibus qui cum præfatis Collegio seu deputandis uel subdelegandis ab eis de aliqua elemosina pro dicta fabrica conuenerint, ut idoneum possint eligere confessorem secularem, uel cuiusuis ordinis etiam mendicantium regularem, qui eorum confessione diligenter audita pro commissis per eligentem delictis & excessibus, ac peccatis quibuslibet quantũq; grauibus & enormibus, etiam Sedi Apostolicæ reseruatis casibus ac censuris ecclesiasticis, etiam ab homine ad alicuius instantiam latis de consensu partium etiam ratione interdicti incursis & quarum absolutio dictæ sedi esset reseruata præterquam machinationis in personam Summi Pontificis, occisionis Episcoporum, aut aliorum prælatorum & iniectionis manuum uiolentarum in illos & alios prælatos, falsificationis bullarum & literarum Apostolicarum, delationis armorum & aliorum prohibitorum ad partes infidelium, ac sententiarum & censurarum occasione aluminum tulphæ nostræ ac de partibus infidelium ad fideles contra prohibitionem nostram delatorum incursarum semel in uita & in mortis articulo, & in non reseruatis casibus, totiens quotiens id petierint eos absoluere, ac eis in mortis articulo plenariam omnium peccatorum indulgentiam & remissionem impendere ac pœnitentiam salutarem iniungere. Necnon emissa per eos uota quæcunq; ultramarino, ingressus religionis, & castitatis uotis dũtaxat exceptis, in utilitatem dictæ fabricæ, si confitentis ad id accesserint facultates, sinautem in alia pietatis opera commutare: Ac iuramenta quæcunq; sine alicuius præiudicio relaxare,

Electio cõfessoris

Facultates cõfessoris.

Casus reseruati.

Plenaria indul. ĩ articulo mortis

Cõmutatio uotorum exceptis.

Relaxatio iuramentorum.

Abſol. a ſimonia ac ſymoniæ in ordinibus uel beneficijs eccleſiaſticis commiſſæ
Abſol. ab irregu laritate. labe pollutos, ad ipſum opus contribuentes, ſimiliter abſoluere & cum eis ſuper irregularitate, ſi quam cenſuris huiuſmodi ligati Miſſas & alia diuina officia non tamen in contemptum clauium celebrando, aut alias diuinis ſe immiſcendo, ſeu alias quomodolibet etiam beneficia eccleſiaſtica præmiſſorum occaſione, uel alias indebite occupando, præterq; ratione homicidij uoluntarij & bigamiæ contraxerint, & ut in ſuſceptis ordi=

Retentio beneficiorum. nibus miniſtrare, ac ſic quæſita beneficia eccleſiaſtica quæ ex tunc eis de nouo collata cenſeantur retinere, libere et licite ualeant diſpenſare, omnemq; inhabilitatis & infamiæ maculam,

De fructibus male perceptis. ſiue notam ex ijs prouenientem abolere, ac eis fructus per eos indebite perceptos, etiam ratione omiſſionis horarum canoni=

Facultas ſuſcipiendi Euchariſtiam & alia eccle. ſacramēta à cōf. &c. carum & diuinorum officiorum remittere poſſit, liceatq; eiſdem Chriſtifidelibus Euchariſtiam & alia eccleſiaſtica ſacramēta ab eodem confeſſore uel alio ſacerdote cuiuſuis ordinis et mendicantium regulari per eos eligendo quocunque tempore, præterq; in Paſchatæ reſurrectionis, & ſine alicuius præiudi=

Cadauera tēpore interdicti poſſunt traddi ſepulturæ eccleſiaſt. cio recipere, ac ipſorum decedentium corpora ētiam tēpore interdicti auctoritate ordinaria appoſiti eccleſiaſticæ tradi poſſint ſepulturæ ſine pompa, ac quācunq; eccleſiam uel capellam per eos eligendam deuote uiſitando, tot & ſimiles indulgentias, ac peccatorum remiſſiones conſequantur, quas conſequerētur

Stationes vrbis ſi ſingulis diebus quadrageſimalibus ſingulas dictæ Vrbis & extra eam eccleſias, quæ a Chriſtifidelibus propter ſtationes Vrbis uiſitari ſolent perſonaliter uiſitaſſent: Ac ut eiſdē qua

Lacticinia. Carnes tēporib. prohibitis. drageſimalibus & alijs temporibus prohibitis, ouis, butiro, caſeo, & alijs lacticinijs, carnibus uero de utriuſq; medici conſilio uti, frui, & ueſci libere, & abſque conſcientiæ ſcrupulo

possint et ualeāt, ipsiq; Collegiū, et qbus uices suas in gñe uel ī specie duxerint cōmittēdas possint summā pecuniariā pro præmissis declarare, taxare, et limitare. Ac facultatē eligēdi cōfessorē hmōi per eorū patētes literas eorū sigillo sigillatas, ēt absq; insertione pñtium literarū cōcedere. Necnō nobilibus, et presbyteris, ac graduatis indulgere, ut habeāt altare portatile, super quo cū debitis reuerētia, et honore in locis ad hoc cōgruentibus et honestis ēt nō sacris, et ecclesiastico interdicto ordinaria auctoritate suppositis (dūmō cām nō dederint hmōi interdicto) ēt antequā illucescat dies circa tñ diurnā lucē in sua, et suorū familiariū domesticorū pñtia missas, et alia diuina officia per seipsos q presbyteri sunt, aut pro tēpore erūt, celebrare, seu per alios sacerdotes celebrari facere, ac tēpore interdicti hmōi diuinis īteresse libere possint auctoritate Apostolica præfata tenore pñtium licentiā et facultatē cōcedimus. Mādantes uniuersis et singulis locorū ordinarijs abbatibus, et alijs cuiuscūq; dignitatis, status, gradus, ordinis, et præeminētiæ existāt, sub excōicationis latæ sñtiæ, ac qngētorū ducatorū auri fabricæ prædictæ applicañ. pœnis ipso facto ī currēdis ne publicationē, et prædicationē earūdē pñtiū in eorū ciuitatibus, et dioc. ubi et qñ ac quotiēs opus fuerit faciendā impedire, neue aliqd prætextu publicationis petere, aut ēt a sponte offerētibus recipere, aut in præmissis, et circa ea aliquā fraudē uel dolū cōmittere. Nec illos quos absolui, et cū qbus dispēsari uigore pñtium ab ipsis Collegio uel deputandis aut subdelegādis ab eis cōtigerit quouismō molestare uel impedire, aut pœnas aliquas pro casu in quo, ut præfertur dispensatū fuerit, ex statuto uel cōsuetudine, seu alias exigere per se uel aliū, seu alios quouismō audeāt uel præsumāt, ac decernētes confessionalibus per præfatos Collegiū, et deputādos, uel subdelegādos ab eis pro tē

Facultas taxādi elemosinam

Collegiū pōt concedere literas patentes eligēdi cōfess. sine insertione præsentium.

Altare portatile

Mandatū ordinarijs ne impediāt publicat, et pdicatione pñtium.

Nec petāt aliqd ptextu pdicationis nec recipiant ēt a spōte dātib. nec cōmittāt dolū vel fraudem.

Nec molestēt dispēsatos vel absolutos a colleg. vel eorum deputa.

Vel aliquā pœnam exigant.

Fides adhibeatur Confessionalibus

Derogatio obstã tiarum.

pore cõcessis, et eorũ sigillo dũtaxat munitis plenariã fidẽ adhiberi debere. Nõ obstãtibus præmissis ac cõstitutionibus, et ordinationibus apostolicis, necnõ qbusuis alijs applicationibus, et concessionibus dictorũ legatorũ, et incertorũ ablatorũ, ac priuilegijs & indultis Apostolicis quibuscunq; ordinibus, ecclesijs, hospitalibus, & alijs pijs locis, ac miserabilibus personis, in genere uel in specie sub quibusuis uerborum formis, & clausulis, etiã motu proprio, & scientia, ac de apostolicæ potestatis plenitudine, similibus forsan factis & concessis, aut in posterum fiendis et concedendis, necnon dictarum & similium facultatum, & gratiarum suspensione, per nos in præsenti anno Iubilei ad similiter nostrum, & dictæ sedis beneplacitum de fratrum nostrorũ consilio facta quibus omnibus etiam si pro illorum sufficiẽti derogatione de ipsis, eorumq; totis tenoribus specialis, specifica, expressa, indiuidua, ac de aerbo ad uerbum, non autem per clausulas generales id importantes mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma seruanda esset illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis, et insertis habentes illis alias in suo robore permansuris hac uice dumtaxat, specialiter & expresse de simili nostra scientia & potestatis plenitudine derogamus, ac cuiq; nolumus ullatenus suffragari, cæterisq; cõtrarijs quibuscunq;, aut si aliquibus uel eorum ordinibus ab eadem sede indultum existat, quod interdici, suspendi, uel excommunicari non possint per literas apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de uerbo ad uerbum, de iudulto huiusmodi mentionem. Verum quia difficile foret presentes literas ad singula quæq; loca ad quæ expediens fuerit de ferre uolumus etiam, et dicta auctoritate decernimus, q earum transumptis unius aut duorum publicorum Notario-

De Trãsumptis.

rum manu subscriptis, & ipsorum Collegij uel delegandorum, aut subdelegandorum ab eis seu alicuius prælati, uel personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ, sigillo munitis, ea prorsus fides indubia adhibeatur, quæ præsentibus nostris literis adhiberetur si essent exhibitæ uel ostensæ. Præsentibus post biennium ac beneplacitum prædicta minime ualituris. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ applicationis, auocationis, commissionis, concessionis, mandati, derogationis, uoluntatis & decreti, infringere, uel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attẽptare præsumpserit, indignationẽ omnipotentis Dei ac beatorum Petri, & Pauli apostolorum eius se nouerit incursurum. Dat. Romæ apud sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ Millesimo Quingentesimo uigesimo quinto, Kal. Iunij. Pontif. nostri Anno Secundo. 1525.

Nulli ergo omnino hominũ liceat hãc paginã nostræ uoluntatis & decreti infringere uel ei ausu temerario cõtraire, si quis aũt hoc attẽptare presũpserit indignationẽ omnipotẽtis Dei, ac beatorũ Petri, et Pauli Apostolorũ eius se nouerit incursurũ. Dat. Ro. apud S. Pet. ãno Incarnationis Dñice Millesimo qngẽtesimo trigesimo secũdo, octauo Idus Sept. Pont. nostri Anno nono.

A. Gratiadei.
A. de Castellõ.

CLEMENS Episcopus Seruus Seruorum Dei. Ad futurã rei memoriã. Dũ ad assiduos labores quos dilecti filij Collegiũ præfectorũ Fabricæ Basilicæ beati Petri nuper per nos erectũ. Necnõ Secretarius iconomus, Computista, & Mandatarius moderni Officiales eius-

dem Collegij circa eandem Fabricam præstare non cessant, debita meditatione attendimus meritò inducimur, ut ipsos condignis fauoribus prosequamur, & gratijs, hinc est, quod nos Collegium, & præfectos ipsos, eorumq; singulares Sexaginta uidelicet personas etiam prælatos. Necnon præfatos Secretarium iconomum Computistam, & mandatarium Officiales Collegij huiusmodi nunc, & pro tempore existentes, ac eorum quemlibet specialibus fauoribus, & gratijs prosequi uolen. ac a quibusuis excommunicationibus suspensionis, & interdicti, alijsq; ecclesiasticis sententijs censuris, & pœnis a iure uel ab homine quauis occasione, uel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existant ad effectum præsentium dumtaxat consequen. harum serie absoluentes, & absolutos fore censentes. Motu proprio, non ad Collegij præfectorum personarum Secretarij iconomi Computistæ, mandatarij huiusmodi aut alicuius alterius pro eis nobis super hoc oblate petitionis instan. sed de nostra mera liberalitate, ac ex certa scientia, & de Apostolicæ potestatis plenitudine Collegium præfectos personas prælatos Secretarium iconomum Computistam, & Mandatarium huiusmodi, nunc & pro tempore existentes, necnon singulos clericos, per singulos ex eisdem Præfectis personis, etiam Prælatis, Secretario iconomo, Computistæ, & Mandatario eorumq; loco pro tempore ad infrascripta nominandos, & surrogandos super quo ipsis Collegio præfectis, personis etiam prælatis, Secretario, iconomo. Computistæ et mandatario, et earum cuilibet per præsentes facultatem concedimus, quorum omnium & singulorum nomina & cognomina qualitatesq; ac ciuitates, & dioc. ex quibus sunt oriundi præsentibus pro expressis haberi uolumus, & eorum quemlibet in

Receptio deputatorum Secretarij Iconomi cōputiste & mādatarij ac singulorū clericorum p eosdē nominandorū in familiares veros & non fictos.

nostros ueros, antiquos & non fictos familiares, continuos commensales, Apostolica auctoritate tenore præsentium gratiose recipimus & admittimus, aliorum antiquorum uerorum etiam in Palatio nostro et illius Tinello actu comedentium familiariũ nostrorum continuorum comensalium numero & consortio fauorabiliter aggregamus, ac quãuis in dicto palatio non habitẽt, & in illius Tinello non comedant, et in bulla seu rotulo descriptorum antiquorum descripti seu annotati non existant. Nihilominus ueros & indubitatos familiares continuos comẽsales antiquos nostros existere, & ubiq; censeri debere, ut & tales in quibuscunq; impetrationibus, seu concessionibus quomodolibet faciendis & concedendis se nominare posse, nec propterea eorum impetrationes & concessiones alicui surreptionis uitio subiacere, sed ualidas & efficaces existere, ipsosq; Collegium Præfectos personas etiam Prælatos, Secretariũ, iconomum, Cõputistam, & Mandatarium huiusmodi pro tempore existentes, ac per quemlibet eorum surrogandos, & eorum quemlibet omnibus & singulis, ac illis prorsus similibus antelationum prærogatiuis, concessionibus, mãdatis, exẽptionibus, decretis, gratijs, fauoribus, priuilegijs, declarationibus & indultis, etiam quoad expeditionem literarum & gratiarum expectatiuarum, quibus alij nostri familiares cõtinui comensales antiqui ẽt ante tempus & tempore assumptioñ. nostræ ad summi Apostolatus apicem nobis ĩmediate actu seruientes, et pro tẽpore descripti, de iure uel consuetudine, utũtur, potiuntur et gaudẽt, ac uti potiri et gaudere poterunt quõlibet in futurũ, etiã in assecutione beneficiorum ecclesiasticorum, quorumcunq; etiam uigore gratiarum expectatiuarũ, etiam per nos eis pro tempore concessarum, et illarum extensionum mutationum collationum et re-

uallidationum uti, potiri, et gaudere, ac in quibuscunq; regulis, & literis Apostolicis, seu constitutionibus & declarationibus circa nostros antiquos familiares cõtinuos cõmensales nobis actu in dicto Palatio seruientes, & in illius Tinello cmedentes, ac antiquos & pro tempore descriptos huiusmodi forsan factis et pro tempore faciendis, pro earum consequendo effectu inclusos & comprehensos esse, ac ubi dicti familiares continui comensales antiqui & descripti excipiuntur, etiam exceptos esse et excipi, necnon quibuscunq; alijs personis cuiuscunq; dignitatis status, gradus, ordinis uel conditionis fuerint, quibus dicti antiqui non per priuilegium, sed ueri descripti familiares continui comensales nostri anteferuntur, et uigore quarũcunque prærogatiuarum concedendarum pro tempore anteferentur in assecutione beneficiorum huiusmodi anteferendos esse, ac anteferri et præferri debere, sine tamen eorum descriptorum præiudicio. Sicq; in præmissis omnibus & singulis per quoscunq; iudices etiam S. R. E. Cardinales, & causarum palatij Apostolici Auditores, tam in Romañ. curia quàm extra eam, in quibusuis causis pro tempore motis, & quauis instantia iudicãdum fore sublata eis & eorum culibet aliter interpretandi, et iudicandi facultate & auctoritate, ac irritum & inane, si secus super his a quoquam quauis auctoritate scienter uel ignorãter contigerit attentari. Motu scientia, ac potestatis plenitudine similibus decernimus et declaramus. Et nihilominus Collegio præfectis personis etiam prælatis, secretario, iconomo, Computistæ et mandatario præsentibus et futuris huiusmodi, ac eorum surrogandis et eorum cuilibet. Clericis tamen uel militiæ. Clericali ascribi desyderantibus de tribus Canonicatibus, cum reseruatioñ. totidem præbeñ. etiam maiorum et pinguiorũ

Mandatũ de prouideñ ad tria.

trium

trium Cathedraliũ etiam Metropolitañ. uel Collegiatarum ac dignitatis, personatus, administrationis, uel officij cuiuslibet earundem ecclesiarum. Necnon præstimoniorum seu præstimonialium portionum, quorum fructus, redditus & prouentus Centum ducatorum auri de Camera, secundum communem extimationem ualorem annum non excedant. Necnon de tribus beneficijs ecclesiasticis, etiam si quodlibet eorum cum cura, aut Decanatus, uel Archipresbyteratus ruralis, seu Vicaria, uel Cappellania perpetua, qui uel quæ dignitas etiam curata, extra tamen Cathedralem ecclesiam reputetur, seu dignitas, personatus, administratio, uel officium etiam curata et electiua, aut Canonicatus & præbenda, etiam electiua in Cathedrali etiam Metropolitañ. uel collegiata ecclesia fuerit, quorum singulorum fructus, redditus, & prouentus Centum & quinquaginta ducatorũ similium secũdum taxationem decimæ ualorem annuum, etiam non excedant ad collationem prouisionem præsentationem, electionem, seu quãuis dispositionem quorũcunq; trium Collatorum, seu Collatricum secularium uel regularium per eos et eorum quemlibet respectiue in singulis eorum literis eligendorum uel eligendarum, etiam ratione dignitatum, personatuum administrationum, uel officiorum cõmuniter uel diuisim spectantibus prouidemus ac prouideri mandamus, ac literas Apostolicas, sub data currenti, quæ perinde ualeant, ac si sub Dat. Kl. Maij. Pontifi. nostri Anno secundo concessæ, & processus desuper decernendos, ac si die uigesima prima mensis Augusti. Pont. & Anni prædictorum decréti, & tunc Collegium præfecti persone etiam prælati, Secretarius, iconomus, Computista, & Mandatarius, eorumq; surrogandi præfati, & eorum quilibet ueri familiares nostri con

ttnui cōmensales antiqui, ueri, & non per priuilegium descripti fuissent etiam ad tertiam collationem ad largam, uel cum creatione in Canonicum, ac de præstimonijs, seu præstimonialibus portionibus, aut simplicibus beneficijs huiusmodi etiam cum mutatione Priorum collationum ad alias collationes cum creationibus in canonicos, seu ad largas absq; alia nostra signatura, prout eis communiter uel diuisim utilius uidebitur expediri uolumus & etiam mandamus. Necnon cum illis ex Collegio præfectis personis etiam prælatis, Secretario, iconomo, Computista, Mandatario & surrogandis huiusmodi qui forsan ætatis supra x y ij. annum constituti, ut curata, seu alias inuicem incompatibilia etiam, ut præfertur, qualificata, cum illis uero qui natalium ex quocunq; illicito coitu procreati defectus pro tempore patientur, ut canonicatus & præbendas, ac dignitates, aliaq; omnia & singula beneficia supradicta, necnon cum omnibus supradictis, et eorum quolibet ut tria curata, seu alias inuicem incompatibilia etiam, ut præfertur, qualificata, sub eorum gratijs expectatiuis comprehensa, ac literarum desuper conficiendarum uigore eis conferenda recipere & insimul quoaduixerint retinere libere & licite possint & ualeant, de specialis dono gratie dispensamus. Non obstantibus defectibus prædictis, ac Pictauen. & Lateranen. generalis Conciliorum. Necnon alijs constitutionibus & ordinationibus apostolicis, ac ecclesiarum in quibus beneficia prædicta forsan fuerint iuramento confirmatione apostolica, uel quauis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, etiam de optando maiores & pinguiores præbendas, & non obtinendis præstimonijs nisi per canonicos actu præbendatos, necnon quibuscunq; antelationum prærogatiuis, declarationibus, concessionibus & indul

tis quibusuis personis etiam dictæ Curiæ Officialibus, & ipsorum Collegijs, Motu scientia & potestate prædictis concessis & concedendis, quæ ipsis aduersus præmissa nullatenus suffragari posse decernimus cæterisq; contrarijs quibuscunq;. Præterea uolumus & auctoritate apostolica decernimus, quod transumptis præsentium manu publici Notarij subscriptis & sigillo alicuius personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis eadem fides adhibeatur, quæ eisdem originalibus si essent exhibitæ uel ostensæ adhiberetur. Quodq; pro prædictis omnibus & singulis communiter uel diuisim, dummodo quod de gremio ipsius Collegij, aut eius Officiales, seu modo præmisso surrogati existant duo deputati, ac Secretarius Collegij huiusmodi pro tempore per cedulam eorum manu subscriptam fidem fecerint literæ apostolicæ super omnibus et singulis gratijs concessionibus & indultis præmissis oportunæ expedire possint. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, receptionis, admissionis, decreti, prouisionis, mandati, uoluntatis & dispensationis infringere, uel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo Quingentesimo Vigesimo sexto. Pridie Kl. Decembris. Pontificatus nostri Anno Quarto.

Hen. de Busseyo.

BREVE SANCTISSIMI DOMINI NOstri Domini Pauli diuina prouidentia Papæ III.

D Perpetuam rei memoriam. Ad sacram ac toto orbe celebrē beati Petri Apostoli de Vrbe Basilicam a magno Constantino olim ædificatam, proq; uniuersorum Christifidelium concursu uisitari solitam instaurandam, tota mente conuersi, eosdem Christifideles ad tam pium præclarumq; opus coadiuuandum a prædecessoribus nostris inuitatos, temporumq; calamitate impeditos, pro officio nostro spiritualium gratiarum muneribus libenter excitamus, ut ipsi ex traditis sibi a Deo opibus, templum gloriosissimi Apostolorum principis suis quasi manibus pro uirili erigentes, eodem intercedente, cui claues sunt traditæ regni cœlorum, pro paucis & transitorijs a se in hac uita collatis, magna & æterna nunq; interitura recipiant, & centuplum pro uno ex nostris Saluatoris sententia lucrentur, sane postquam fe. re. Iulius Papa ij. prædecessor noster supradictam Basilicam ad ruinam tendere conspiciens, eam in magis egregiam & magnificam formam restaurare seu reædificare decreuerat, & iam id facere cœperat, cum animaduertisset suas & Cameræ Apostolicæ facultates ad tantum opus perficiendum sufficere non posse, Christifidelium suffragia statuit implorare, & ut ipsi libentius ad hoc cōdescenderent, certas indulgentias & peccatorum remissiones, his qui de bonis a Deo sibi collatis ad dictum opus perficiēdum aliquid contribuerent, concessit, & elargitus est, & deinde piæ memoriæ Leo x. Adrianus vi. & Clemens vij. similiter Ro. Pont. prædecessores nostri, dictas indulgentias et remissiones confirmantes, diuersas alias indulgentias, etiam ple=

narias, dictis Christifidelibus, & tam eis q; Collegio officialium ad curam dictæ fabricæ per sedem Apostolicam deputatorum, nonnullas facultates, priuilegia, prærogatiuas & indulta, per diuersas eorum literas concesserunt. Cum autem nos prædictorũ et aliorũ prædecessorum nostrorũ uestigia insecuti indulgentias et plenarias ac facultates priuilegia, prærogatiuas & indulta a prædecessoribus nostris concessa in crastinum nostræ ad summi Apostolatus apicem assumptionis in genere reuocauerimus, & ut accepimus a q;pluribus in dubium reuocetur, an reuocationes per nos ut præfertur factæ, indulgentias facultates, priuilegia, prærogatiuas, & indulta fabricæ & collegio præfatis, ut præfertur, cõcessa cõprehendant. Nos quorũ mentis nunq; fuit indulgentias, facultates, priuilegia, prærogatiuas, & indulta prædicta reuocare, ne ex dubitatione huiusmodi Christifideles ad tam laudabile & pium opus tepidiores reddantur, motu proprio & ex certa scientia nostra indulgentias etiam plenarias facultates, priuilegia, prorogatiuas, & indulta, prædicta per Iulium, Leonem, Adrianum, & Clementem, prædecessores præfatos fabricæ, & Collegio præfatis concessas, & concessa, cum omnibus & singulis decretis & clausulis in singulis literis desuper tam sub plumbo, q; in forma breuis confectis, quarum tenores ac si de uerbo ad uerbum nil pœnitus omisso inserti forent, præsentibus haberi uolumus pro expressis, aduersus reuocationes, & suspensiones huiusmodi in pristinum, & eum robur et statum in quibus ante easdem reuocationes quomodolibet erant, auctoritate Apostolica, tenore præsentium plenariæ restituimus, reponimus, & reintegramus, ac plenarie restitutas, repositas & reintegratas, existere decernimus, illasq; prout per dictos prædecessores concessæ

Cõfirmatio priuilegiorum.

ſunt, in omnibus & per omnia, quatenus opus ſit de nouo con cedimus, & nihilominus omnes & ſingulos fabricæ prædictæ

Reuocatio oīum Cõmiſſar. Fab.

Commiſſarios cuiuſcunq; dignitatis etiam Epiſcopalis, ſtatus, gradus, ordinis, uel conditionis exiſtant, hactenus quomodolibet per Collegium dictæ fabricæ deputatos, necnon omnes com miſſiones & facultates eis conceſſas, & factas reuocantes,

Facultas Collegij Commiſſ.

eosq; ab huiuſmodi cōmiſſionibus abſoluentes. Collegio præfatis & quibuſuis ab eis ad hoc deputatis, alios Cōmiſſarios idoneos qui eccleſias quæ pro conſequendis huiuſmodi indulgētys uiſitari debeant declarare, necnon ſuper publicatione ipſarum indulgentiarum inquirere & procedere, ac falſos queſtores,

Facultas dandi ptē elemoſinarum pueniendarum ex indulgētijs Regibus et quibuſuis alijs pſonis p reparatiõe Eccleſ.

Commiſſarios & procuratores, debite punire, necnon quibuſcunq; Regibus, Ducibus, Principibus, & quibuſuis alys, tam ſecularibus q̃; eccleſiaſticis perſonis, cuiuſcunq; gradus, præeminentiæ, & conditionis exiſtentibus, in quorum dominijs, territorijs, diſtrictibus, & locis aliquæ eccleſiæ ſint, quas ip ſi ex eleemoſinis ex dictis indulgentijs colligendis reparari cu piunt, cum dum capiti ſubuenitur membra derelinquenda non ſint, eam partem dictarum eleemoſinarum, de qua cum dictis Regibus, Ducibus, Principibus, & alijs perſonis præfatis con

Computatio ſup bonis in direptio ne Vrbis.

uenient, ad dictum effectum dare & aſſignare. Ac ſuper bo nis in direptione impia ipſius urbis ſubtractis ſi perſonæ quibus reſtitui deberent omnino ignorantur, ad uſum dictæ fabricæ componere, & ut illa detinentes, ſi debitam diligentiā pro inueniendo ipſorum bonorum domino fecerint & ipſum inuenire non potuerint, ſoluta ea pecuniarū quantitate de qua eiſdem commiſſarijs uidebitur ad illorum reſtitutionem aliter non teneantur concedere, libere & licite ualeant deputandi facultates & poteſtates præfatas, in ſe etiam retinendi, ac omnia et

singula in singulis literis singulorum prædecessorum, et nostris huiusmodi contenta faciendi, procurandi, exercendi, ordinandi, & exequendi, dũmodo Commissary ad hoc deputandi, per sonæ sint ecclesiasticæ, & speciales, super hoc a dicto Collegio literas habeant plenam & liberam facultatem concedimus, per præsentes. Non obstantibus præmissis ac literis Clementis prædecessoris huiusmodi bona Fabricæ ad alios usus applicari non posse disponentibus, quibus quoad hoc specialiter & expresse derogamus, ac a'ijs constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon omnibus illis quæ in singulis literis prædictis cõcessum fuit non obstare, cæterisq; contrarijs quibuscunq; Verum quia difficile foret præsentes literas ad singula quæq; loca ad quæ expediens fuerit deferre, uolumus & dicta auctoritate decernimus, ꝙ earum transumptis Secretarij Collegij, prædicti, uel alicuius notarij publici manu subscriptis et ipsorũ Collegij uel delegandorum, aut subdelegandorũ ab eis, uel alicuius prælati, uel personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ, sigillo munitis ea prorsus fides indubia adhibeatur, quæ præsentibus nostris literis adhiberetur si essent exhibitæ uel ostensæ. Dat. Romæ apud Sanctũ Petrum sub annulo Piscatoris. Die XVI. Feb. Millesimo Quingentesimo Trigesimo quinto. Pontifi. Nostri Anno Primo. Blosius.

Derogatio obstãtiarum.

1535.

BVLLA ERECTIONIS ET INSTITVtionis Confraternitatis, seu Societatis sub inuocatione Principis Apostolorum de Vrbe, per S. D. N. D. Paulum diuina prouidentia Papã III. in fauorem Fabricæ Basilicæ ipsius Apostolorum Principis erectæ, & institutæ, multimodisq; gratijs, & priuilegijs decoratæ.

Aulus Epūs seruus seruorū Dei. Ad perpetuā rei memoriam. Si cunctarum in toto orbe terrarum sitarū Ecclesiarum, incumbente nobis Apostolicæ solicitudinis studio, curam habere tenemur, Ecclesiarum Almæ Vrbis, & præsertim uenerandæ sanctæq; Basilicæ beati Petri Apostolorum Principis clauigeri cœlestis, per quem ad nos susceptæ administrationis, auctoritatis, & potestatis ecclesiasticæ plenitudo, ac Apostolatus successio (domino Iesu Christo Saluatore nostro disponente) peruenit: tanto accuratius curam nos gerere conuenit, quanto eā assidue præoculis habemus, & in ipsa Dominicæ passionis rara, & præclara memorialia ferrum lanceæ, quod sacratissimū præfati Saluatoris nostri latus aperuit, & sanctissimum Sudarium, quod nobis suæ passionis asperitatem repræsentat, conseruantur. Proinde nos, qui etiam dum in minoribus dignitatum gradibus constituti essemus, ac sumptuosæ per fe. re. Iuliū Papam II. prædecessorem nostrum inceptā Fabricam præfatæ Basilicæ, quæ ex causis, præsertim supradictis, ueluti Sol claritate cætera cœlorū sydera, oēs mundi Ecclesias præcellere debet perfectā uidere, et post nostrā ad summi apostolatus officij assūptionē relinquere desiderauimus, & desideramus. Ac propter ea Christianos Reges, & Principes inflammare toto nixu exquirimus, considerantes Fabricam prædictam, opere a Deo præclaro, & sumptuoso inceptam fuisse, ut licet magna pecuniæ uis in ea exposita fuerit, tamen in illa adhuc parum perfectum uideatur, uerendumq; sit ne, quod iam factum est, nisi continuatis ædificijs, & structuris, confirmetur: potius ruat, q; quod formam Ecclesiæ præstet, ipsamq; fabricam absq; pijs, & largis fidelium erogationibus ad optatum finem perduci nō

posse

posse, ac summopere cupiamus eidem fabricæ, breui temporũ curriculo, omnium fidelium adminiculo, finem imponere, & illi pia fidelium eorundem auxilia impartiri, fideles ipsos ad tam pium & laudabile opus cœlestis thesauri præmijs, & alijs spiritualibus donis, & gratijs duximus inuitandos. Omnia & singula priuilegia, immunitates, facultates, indulgentias, & peccatorum remissiones, etiam plenarias concessiones, prærogatiuas, gratias, literas, & indulta dictæ Fabricæ, necnon Christifidelibus illi manus adiutrices porrigentibus, tam ab eodem Iulio, q̃ a piæ memoriæ Leone X. Adriano VI. Clemente VII. etiam prædecessoribus nostris, q̃ à nobis per quascũq; apostolicas, tam sub plumbo, q̃ in forma Breuis confectas literas, sub quibuscunq; tenoribus & formis concessa, quarum tenores & formas, ac si de uerbo ad uerbum inserti forent præsentibus haberi uolumus pro expressis: Motu proprio, & ex certa scientia approbantes, & confirmantes illaq; innouantes. Et nihilominus ut ipsi fideles huiusmodi fabricæ curam habeãt eo magis intensam & solicitam, quo ipsa cura ex officij quodã modo debito eis incumbere uideatur, adq; honorem, & decus ipsius Principis Apostolorum, & totius cœlestis curiæ, tam in ipsa Vrbe in eadem Basilica, q̃ in singulis ciuitatibus, castris, oppidis, terris, & locis per dictum orbem consistentibus, & illorum matricibus, seu alijs ad hoc designãdis Ecclesijs, unam confraternitatem, seu societatem utriusq; sexus Christifideliũ, tam ecclesiasticorum, etiam religiosorum, q̃ secularium cuiuscunq; dignitatis, status, gradus, ordinis, conditionis, præeminentiæ, nobilitatis, & excellentiæ existentium, sub inuocatione ipsius Principis Apostolorum. Quam omnes & singuli pro tempore ingredientes, et in ea describendi, in eorum ingressu,

Confirmatio facultatum.

Innouatio.

Erectio confraternitatis in basilica et alijs locis & ecclesijs designandis.

& descriptione tantum, quantum Commissarijs, ad hoc deputandis, uidebitur in opus fabricæ huiusmodi conuertendum realiter, & cum effectu persoluant, & persoluere teneantur Motu & scientia prædictis Apostolica auctoritate erigimus instituimus & ordinamus. Ac in ea nos primo, deinde charissimos in Christo filios nostros Carolum Roman. Imperatorem semper Augustum, & Franciscum Francorum Regem Christianissimum, ac quoscunq; alios catholicos Reges, & Principes, necnon omnes & singulos dictæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, ac Duces, Marchiones, Comites, & quosuis alios temporales dominos, ac uenerabiles fratres Primates, Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & alios ecclesiasticos Prælatos, necnon cunctarum ipsius Vrbis, & orbis Ecclesiarum Canonicos, ac quascunq; alias personas, tam seculares, q; ecclesiasticas, etiam cuiusuis ordinis regulares, cuiuscunq; dignitatis, gradus, status, ordinis, & conditionis fuerint, ac quoscunq; Romanæ Curiæ officiales nunc, & pro tempore existētes, qui ex eorum bonis fabricam prædictam (ut præfertur) iuuerint, describimus & annotamus. Necnon ipsis omnibus, & singulis confraternitatem huiusmodi, in fra triennium a die publicationis præsentium computandum ingredientibus, et pro Fabrica Basilicæ huiusmodi de bonis, eis a Deo collatis, iuxta discretionem, seu prouidam ordinationem Commissariorum, desuper a nobis pro tempore deputatorum, & ab eis subdelegandorum, super hoc faciendam, manus adiutrices porrigentibus, tam ipsis, q; animabus defunctorum, quæ in charitate Dei decesserint, & pro quibus præmissa adimpleuerint, ut omnes & singulas indulgentias, & peccatorum remissiones, etiā plenarias, Christifidelibus dictæ Fabricæ manus adiutrices

Descriptio confratrum.

Indulgentiæ pro confratribus.

Indulgentiæ pro animabus defunctorū per modū suffragij.

porrigentibus, per Iulium, Leonem, Adrianum, & Clementem prædecessores præfatos, ac per nos in genere, uel in specie concessas, & quæ uisitantibus Anno Iubilei quasdam Ecclesias ad hoc deputatas concedi consueuerunt, quæ animabus ipsis per modum suffragij pro pœnarum relaxatione suffragari ualeant. Necnon uere pœnitentibus, et confessis, pro tempore decedentibus, in eorum mortis articulo, plenariã omnium peccatorum suorum indulgentiam, ac remissionem consequantur & consequi. Ipsiq; omnes & singuli confraternitatis huiusmodi utriusq; sexus confratres, pro tempore existentes, omnibus & singulis priuilegijs, immunitatibus, concessionibus, & indultis, eidem fabricæ manus adiutrices porrigentibus, per eosdem prædecessores, ac per nos quomodolibet concessis, uti, potiri, & gaudere libere, & licite ualeant, Ac omnibus & singulis suffragijs, precibus, elemosinis, ieiunijs, orationibus, missis, horis canonicis, disciplinis, peregrinationibus, et cæteris omnibus spiritualibus bonis, quæ fiunt, & fieri poterunt in uniuersali sacrosancta Ecclesia militante, ac omnibus membris eiusdem, participes in perpetuum fiant. Ac etiam ex nunc & finitis tribus annis prædictis, Presbyterum idoneum secularem, uel cuiusuis ordinis religiosum eligere possint confessorem, qui eorum confessionibus diligenter auditis, pro cõmissis, per eos, excessibus, criminibus, & delictis quantũcunq; grauibus, etiam omissionibus horarum canonicarum, simoniæ labe, ac a censuris & pœnis a iure uel ab homine, quauis occasione, uel causa etiã in casibus Sedi apostolicæ reseruatis (exceptis contentis in literis in die cœnæ Domini consuetis) semel in uita, & in alijs dictæ Sedi non reseruatis casibus totiẽs quotiens id petierint, eis de absolutionis beneficio prouidere,

Indulgẽtiæ Anni Iubilei.

Indulg. plenaria ĩ articulo mortis.

Participatio priuilegiorum.

Participatio bonorũ spũalium.

Electio Cõfesso.

Facultates confessoris.

Omissio horarũ canonicarum.

Casus reseruati.

Plenaria remiſsio ſemel in vita & in mortis articulo.

Cōmutatio votorum.
Vota excepta.

Reſeruatio īdulgētiæ ad mortis articulum.

Plenaria remiſsio pro decedēn. ſine confeſſione.

Extenſio remiſsionis ad peccata narrata aliis ſacerdotibus,

Omnes perſonæ quorūuis ordinū ēt mendicātium nulla petita ſuperiorum licētia poſsunt uti īdulto eligendi confeſſorē et obtinere remiſſionē ſemel in vita & in mortis articulo.

Reiteratio.

necnon omnium peccatorum ſuorum, de quibus corde contriti, & ore confeſſi fuerint, ſimiliter ſemel in uita, & in mortis articulo, plenariam remiſſionem ipſis, in ſinceritate fidei, unitate S. R. E. ac obedientia, & deuotione noſtra, ac ſucceſſorum Romañ. Pontificum canonicæ intrantium perſiſtentibus impendere, & pœnitentiam ſalutarem iniungere. Ac emiſſa per eos uota quæcunq; (ultramarino, uiſitationis liminum eorundem beatorum Apoſtolorū Petri et Pauli, & ſancti Iacobi in Compoſtella, necnon religionis, & caſtitatis uotis dumtaxat exceptis) in opus Fabricæ huiuſmodi commutare ualeant, ita φ ſi imminente infirmitate, propter periculum mortis abſoluantur, & demum mortis periculum euaſerint, ſemper plenaria remiſſio huiuſmodi eis ad uerum mortis articulum reſeruetur, etiam ſi id multotiens occurrerit. Et ſi forſan contingat Confratres prædictos ſine confeſſione decedere, dummodo aliqua ſigna contritionis ante obitum eorum in eis apparuerint, etiam plenariam remiſſionem, & abſolutionem huiuſmodi conſequantur, quæ etiam ad peccata, quæ alias aliis Sacerdotibus integre confeſſi fuerant, extendantur, ſic tamen, φ idem Confeſſor de eis, de quibus fuerit alteri ſatisfactio impendenda, eam confitenti, ſi ſuperuixerit, uel per hæredes ſuos, ſi forte tunc tranſierit, faciendam, iniungat: quam ipſi uel illi (ut præfertur) facere teneantur. Quodq; huiuſmodi indulto eligendi cōfeſſorem, quorumuis etiam mendicantium ordinum perſonæ utriuſq; ſexus, etiam nulla ſuperiorum ſuorum ad id petita licentia, ac remiſſionem & indulgentiam, & ſpiritualia munera ſemel in uita, & in mortis articulo conſequi, & obtinere. Ipſiq; & quiuis alii, qui illa adipiſcentur, poſtquam ea ſemel adepti fuerint, rurſus & pluries, quotiens eis placuerit, for-

ma præsentium seruata, illa consequi. Eorumq; loco ecclesiasti-co interdicto, quauis etiã Apostolica auctoritate supposito, pro tempore decedentium cadauera, etiam cum pompa funebri, moderata tamen, ecclesiasticæ sepulturæ tradi possint. Ipsiq; confratres, in quibuscunq; locis, interdicto huiusmodi ordinaria auctoritate suppositis, missas, & alia diuina officia, non pulsatis campanis, excommunicatis, & interdictis exclusis, audire, illisq; interesse, dũmodo ipsi & decedẽtes præfati causam interdicto non dederint, & id in eos specialiter non emanauerit. Et præfatus confessor, iuramẽta quæcunq;, per eos respectiue pro tempore præstita, sine alicuius iuris præiudicio, relaxare ualeat. Liceatq; eis quo aduixerint & eorũ cuilibet, quotiens infirmitate corporis grauabuntur dumtaxat, in eorum domibus, in loco honesto, & ad id conuenienti, missam, per quemcunq; presbyterum secularem, uel regularẽ, quo aduixerint etiam pro tempore eligendum, celebrari, & ecclesiastica sacramenta sibi ministrare facere. Necnon quadragesimalibus & alijs anni temporibus, quibus esus carnium, & lacticiniorum quomodolibet est prohibitus, saltem de corporalis medici consilio ouis, caseo, butiro lacte, & alijs lacticinijs, ac urgente necessitate, etiam carnibus uesci. Necnon Monasteria quarumcunq; mulierum, etiam sanctæ Claræ ordinum, cum quatuor alijs honestis mulieribus quater in anno ingredi, ac cum eis honeste conuersari, dũmodo ibidem non pernoctent, libere & licite possint, indulgemus. Et nihilominus massæ prouentuum fabricæ eiusdem quocunq; legati, & alias quomodolibet etiam hæreditatis titulo, & pro male ablatorum restitutione relicta hactenus, & quæ legari, uel relinqui continget in futurum in quibuscunq; testamentis, donationibus, etiam causa mortis co-

Sepultura cũ põpa ꝑ decedẽtibus in loco ĩterdicto.

Diuina officia ĩ loco interdicto.

Relaxatio iuramentorum.

Misse et ecclesiastica sacramenta pro infirmis.

Lacticinia et carnes tẽporibus ꝓhibitis.

Indultũ ingrediẽdi monasteria monialium.

Applicatio relictorũ pro restitutione male ablatorũ & aliorũ.

dicillis, & alijs ultimis uoluntatibus, per quoscunq; & ubicũq; ac in quibusuis regionibus, prouincijs, regnis, dominijs, & locis pro tempore facta, & quæ interim fient quibuscunq;, si in certis Ecclesijs, & pijs locis, ac personis similiter incertis, uel absentibus taliter, quod propter eorum absentiam, merito de his memoria haberi non possit, relinquantur, ac etiam ea, quæ alias restitutioni subiacerent, sed in eis, uel ad ea, quibus illa fieri deberet restitutio, seu repetitio non competit, necnon quæcunq; in testamentis, donationibus, codicillis, & alijs ultimis uoluntatibus relicta fuerunt, auctoritate, & tenore prædictis applicamus. Et ne Christifideles, propter alias indulgentias, in hoc sancto opere tardiores existant, omnes similes, aut dissimiles indulgentias, & facultates ab ipsis prædecessoribus nostris, necnon a nobis, & sede prædicta, seu eius auctoritate quibuscunque Ecclesijs, Monasterijs, Hospitalibus, aut pijs locis, Ministratibus. Confraternitatibus, & singulis personis plenarias, temporales, & perpetuas, inuita, uel mortis articulo, necnon facultates super præmissis absoluendi, & dispensandi quibusuis personis, etiam S. R. E. Cardinalibus & de latere Legatis, seu apostolicæ Sedis Nuncijs, etiam cum potestate Legati de latere in Regnis et Dominijs prædictis concessas, pro huiusmodi opere dumtaxat ad tempus triennij suspendimus, & illas, etiam si clausulas aliquas contra futuram earũ suspensionem in se contineant, quarum tenores & formas, ac si de uerbo ad uerbum insererentur præsentibus haberi uolumus pro expressis, nemini interim ullatenus suffragentur: ac sub excõmunicationis latæ sententiæ pœna (huiusmodi indulgentia durante) publicari, ac prædicari, ac earum prætextu quæuis pia suffragia postulari nõ posse. Ac licere omnibus Epi

Applicatio incertorum.

Suspensio omniũ aliarũ indulgentiarũ et facultat. et dispensandi.

ſcopis, ac ſuperioribus, cæteriſq; perſonis eccleſiaſticis, etiam religioſis inferioribus ab eiſdem, ſine ipſorum Epiſcoporũ, & aliorum ſuperiorum licentia, etiam ſi prælaturæ fungantur offi cio, capituli, collegij, ſiue conuentus ſui ad id tamen accedente conſenſu, a Commiſſarijs noſtris onus executionis, & publi cationis præſentium, & in eis contentorum ſuſcipere, illaq; exequi prædicare eoſq;, quandiu Cõmiſſariatus, ſeu prædica toris, aut aliud officiũ fabricæ huiuſmodi exercuerint, fructus redditus & prouentus Eccleſiarũ, Monaſteriorum, aliorumq; beneficiorum eccleſiaſticorum quorumlibet cum cura, & ſine cura, etiam ſi Canonicatus, & præbenda, dignitates, etiã ma iores poſt pontificales, ſeu principales, perſonatus, adminiſtra tiones, uel officia etiam curata, & electiua in Cathedralibus, etiam Metropolitanis, uel collegiatis Eccleſijs fuerint, quæ in terim in quibuſuis Eccleſijs, ſeu locis obtinuerint cum ea inte gritate (quotidianis diſtributionibus dumtaxat exceptis) cum qua illos perciperent, ſi in eiſdem Eccleſijs, ſiue locis perſona liter reſiderent, libere percipere poſſe: & ad reſidendum in eiſdem minime teneri, nec ad id a quoquã inuiti compelli poſſe decernimns. Ac Commiſſarios prædictos, & eorum ſubroga tos, quos, necnon bona illorum, durante eorum officio, ab om ni iuriſdictione ordinaria, dicto durante triennio eximimus, et totaliter liberamus, coramq; alio, q̃ coram Cõmiſſarijs per nos (ut præfertur) deputandis reſpectiue, in quibuſuis eorum cau ſis, & negocijs, tam ciuilibus, q̃ criminalibus conueniri, ac ordinarij, & eorum officiales, etiam ratione domicilij, delicti, uel contractus, aut rei, de qua ageretur, ubicunq; domicilium habuerint cõmittatur delictum, & iniatur contractus, ſeu res ipſa conſiſtat in eos, & familiares, ſeruitores, aut bona eorum

Licet q̃buſuis pſo ſonis ſine licẽtia ſuorũ ſuperiorũ ſuſcipe onus exe quutiõis et publi cationis pñtium.

Deſeruientes Fa bricæ percipiunt fructus beneficio rum.

Deſeruientes Fa bricæ non tenen tur reſidere.

Exemptio a iu riſdictione.

urisdictionem, superioritatem, dominium, & potestatem exercere, aut in eos excõicationis, suspensionis, uel interdicti, seu quasuis alias ecclesiasticas sententias, censuras, & pœnas promulgare non posse: necnon omnes, & singulos processus, sententias, censuras, & pœnas quos, & quas per ordinarios uicarios, & officiales prædictos contra eos, eorumq; promotores huiusmodi haberi, & promulgari contigerit, irrita, et inania nulliusq; roboris, uel momenti existere decernimus. Et insuper generali, uel generalibus Commissarijs, ad hoc per nos pro tempore deputatis, per se uel alium seu alios, quibus uices suas super præmissis duxerint committendas, idoneos uerbi Dei prædicatores clericos seculares, seu cuiusuis ordinis, etiã medicantium, & obseruantiæ regulares, religiosos, Deum timentes, & huic negocio Fabricæ prædictæ affectos, necnon de quo eis uidebitur assumendi, & deputandi, & assumptos amouendi, & alios eorum loco, quotiens eis uidebitur, subrogandi, eisq;, & cuilibet eorum in uirtute sanctæ obedientiæ, & sub excõmunicationis latæ sententiæ pœna, etiam nulla super eorundem pro tempore electorum licentia requisita, iniungendi, ut concessionem huiusmodi indulgentiarum, & facultatem eligendi confessorem, cæteraq; in præsentibus contenta, in quibusuis regionibus, prouincijs, regnis, dominijs, & locis, dum, & quotiens eisdem Cõmissarijs, & Nuncijs ab eis substituendis placebit, populis fideliter publicent, prædicẽt & declarent, ac eos ad contribuendum huiusmodi sancto operi inducant, & exhortentur. Necnon super male ablatis incertis, & per usurariam prauitatem quæsitis, etiam certis, quæ fœnerator ab alio fœneratore extorserit, & ipse requisitus ab eo, cui usuræ restitui deberent, eas illi restituere paratus non

Facultas deputãdi pdicatores cuiusuis ordinis nulla superiorũ req̃sita licentia.

Facultas pcipiendi pdicatoribus.

Facultas compõnẽdi super male ablatis.

Sup acquisitis p vsuram.

fuerit,

fuerit, uel alicui priuatæ Ecclesiæ, in quibus præfata Ro. Ecclesia de iure cōmuni succedere posset, & etiam bonis, quæ ad aliquorum manus peruenerint, & illa habentes, quibus restitui debeant, ignorent, uel dubitent, quāquam male ablata per eos non existant: sed alias ad eos illa peruenerint, & super debitis incertis personis componendi, ita ut soluta aliqua quantitate pro hoc sancto, & pio opere, a reliquorum male ablatorum incertorum, uel usurariorum prauitatum extortorum, seu quæ ad eos alias peruenerint, & cui ea restitui debeant, ignorant, uel dubitant, ut præfertur, a restitutione absoluti existant, & aliquid ultra restituere minime teneātur, nec ad id per locorum ordinarios, aut quosuis alios cogi, seu compelli possint eis concedendi. Simoniæ labe in ordinibus uel beneficijs pollutos, ad ipsam fabricam contribuentes, a simonia huiusmodi. Et quoscunq; qui ante ætatem legitimam ad sacros etiam presbyteratus ordines, absq; Apostolica dispensatione se promoueri fecerint, & in susceptis ordinibus etiam ministrauerint, a censuris, & pœnis ecclesiasticis, quas propter ea incurrerint, absoluendi: & super irregularitate, si quam censuris & pœnis eisdem ligati, missas & alia diuina officia, non tamen in contemptum clauium celebrando, aut illis se immiscendo, seu alias quomodolibet (præterquā ratione homicidij uoluntarij, & bigamiæ contraxerint) ita ut promoti ante ætatem legitimam, ab exercitio ordinum donec ad eam peruenerint, abstineant, dispensandi, omnemq; inhabilitatis & infamiæ maculam, exinde prouenientem, abolendi: & ut in susceptis ordinibus ministrare, & sic quæsita beneficia ecclesiastica, quæ tunc de nouo eis collata censeantur, & ex eis perceptos fructus, & alia canonice assequenda, retinere ualeant

Facultas cōponendi super bonis spectan. alicui priuatæ Ecclesiæ.

Facul. cōponen. super debitis incertis.

De Simonia.

De pmotis ante ætatem.

De irregularitate.

Facul. cōponeñ. sup qbusuis bonis uel fructibus ex quauisalia cã male pceptis.

eis similiter concedendi in foro conscientiæ dũtaxat. Et super illis, ac quibusuis alijs, etiam ex quauis alia causa male perceptis, pari modo, prout supra, male ablatis incertis, uel per usurariam prauitatem quæsitis (ut præmissum est) componendi.

De matrimonijs. Simplici vel multiplici gradu.

Et quoscunq;, qui, ex illicita proueniente affinitate, seu consanguinitate, ac cognatione carnali, spirituali, simplici, aut multiplici gradu, seu alias quomodolibet coniuncti, matrimonium inuicem scienter uel ignoranter in quouis, præterq; in primo, & in secundo consanguinitatis, & affinitatis transuersalis cuiuscunq; ascendentis, uel descendentis lineæ gradibus, præterq; si, quoad cognationem spiritualem inter leuatum, & leuantem agatur, contraxerint, etiam si illud carnali copula consumaruerint, si impedimentum ipsum in iudicium deductũ non fuerit, uel ex eo scandalum generari non possit, ab excessu huiusmodi, necnon excõmunicationis sententia, quã propterea incurrerint, iniuncta inde eis pro modo culpæ pœnitentia salutari, quæ ad opus fabricæ huiusmodi dirigatur, & q de cætero talia non committent, nec ea cõmittentibns præstabunt auxilium, consilium, uel fauorem, & alijs quæ de iure fuerint iniungenda, absoluendi, & ut in sic contractis matrimonijs remanere, seu secrete matrimoniũ de nouo contrahere, et in illo sic cõtracto similiter remanere libere & licite ualeãt: prolẽ ex hmõi matrimonio susceptam, si qua sit, et suscipiendã legitimã decernẽdo, et dispensandi, similiter in foro consciẽtiæ dũtaxat.

Facul. inhibeñ. prædicat. aliaꝝ indulgentiaꝝ.

Necnon alias indulgentias per nos (ut præfertur) suspensas prædicare, & publicare, aut illis quomodolibet uti uolentibus ne illas publicent, & prædicent, aut eis utantur, dicta suspẽsione durante, sub pœnis, sententijs, & censuris ecclesiasticis inhibendi, & ad id etiam alias compellendi; & tam ipsos, si

inhibitionibus huiuſmodi non paruerint, quam generaliter con tradictores quoſlibet & rebelles, ac etiam ab eis pro tempore ſubrogatos Cōmiſſarios & Deputatos ad ueram, per eos de re ceptis rationem reddendam, & debitam ſatisfactionem impen dendam, & executores teſtamentorum, ac teſtatorum hære des, necnon tabelliones exinde rogatos, ac alias perſonas quaſ cunq;, pœnes quas teſtamenta & codicilla, aut aliæ ad id per tinentes ſcripturæ exiſtant, ad illa eis exhibendum per cenſu ram eccleſiaſticam, & alia opportuna iuris remedia, inuoca to etiam ad hoc auxilio brachij ſecularis, compeſcendo. Et ge neraliter omnia & ſingula in literis Iulij, Leonis, Adriani, & Clementis, prædeceſſorum prædictorum, pro eadem Fa brica conceſſis, & quæ quōdam Franciſcus Zeno ordinis fra trum Minorum regularis obſeruantiæ, dum uiueret dictæ fa bricæ Vicarius generalis, facere poterat, & alias in præmiſ ſis, & circa ea neceſſaria, & quomodolibet opportuna facien di & exequendi, plenam & liberam, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium, facultatem concedimus, & impartimur. Et ut præmiſſum fabricæ opus uotiuum liberius ſortiatur effe ctum, omnibus & ſingulis cuiuſcunq; ſtatus, gradus, ordinis, uel conditionis exiſtant diſtrictæ præcipiendo ſub excōmunica cationis latæ ſententiæ pœna, a qua ab alio, q̄ a Romano Pon tifice, præterquā in mortis articulo conſtituti, abſolui poſſint, inhibemus, ne præſentium effectum quoquo modo, palam, pu blice uel occulte perturbare, ſeu alias illum perturbātibus, uel perturbare uolentibus auxilium, conſilium, uel fauorem præ ſtare in præmiſſis: & obuentionibus colligendis, etiam aliqua etiam minima illorum parte, aut fraudem, uel dolum commit tere, ſeu ex obuētionibus, & pecunijs prædictis, quas in opus

Facultas cogeñ. contradictores.

Facultas cogeñ. cōmiſſ. ad redendum rōnem.

Facultas cogeñ. executores teſtamentoꝝ hæredes & tabelliones ac alias pſonas.

Facul. exequeñ. oīa cōtēta in literis Iulij, Leonis, Adriani et Cle.

Excōio cōtra pturbantes vel pſtātes auxiliū etc Reſeru. excōis.

Cōtra cōmittētes dolū uel fraudē. Decretum q̄ oēs pecūiæ ex pdictis

Conuertãtur ad opus fabricæ & nõ ad alios vsus.

fabricæ huiusmodi, & non in alios usus, sub excommunicatio=
nis latæ sententiæ, pœna conuerti debere decernimus, quicq;
usurpare, etiam si eis sponte daretur, uel offerretur: neue pro
ponentes huic fabricæ subuenire, uel alias quomodolibet ad hoc
sanctum Fabricæ opus aliqua auxilia præstare, ab huiusmodi
eorum proposito in toto, uel in parte, directe, uel indirecte re

Reseruatio salariorum.

trahere quoquo modo præsumant: reseruatis tamen eisdem Cõ
missarijs, & alijs officialibus, ad colligendum obuentiones, et
pecunias huiusmodi deputatis pro tẽpore salarijs cõpetentibus
& honestis, pro seipsis, & prædicantibus, aut publicantibus
præsentes literas, & alias circa incrementum prouentuum hu
iusmodi, iuxta eorum ordinationem, se quomodolibet exercen
tibus, quæ licite recipere, & libere solui possint, Decernẽtes.

Subdeputati fungãtur eadẽ auctõe qua vtuntur Cõmissarij.

Subdeputatos ab eis, quibus dicti Cõmissarij uices suas commi=
serint, pari ipsis, qui eos subdeputauerint, etiam quo ad dispẽ
sandum, & absoluendum in omnibus & singulis prædictis ca

Suspẽsio interdicti ĩ die ĩgressus Cõmiss. et p octo alios dies.

sibus, facultate & auctoritate fungi. Et si loca, ad quæ aliquẽ
ex Commissarijs, uel deputandis ab eis, uel illis quos ipsi sub=
delegati præsentium uigore deputauerint (ut præfertur) pro
earundem præsentium publicatione accedere cõtigerit, quauis

Stetur declarationi Cõmiss. super dubijs.

auctoritate apposito subiaceant interdicto: interdictum huiusmo
di pro die eorum inibi ingressus, & octo immediate sequenti=
bus diebus, eo ipso suspensum esse & censeri. Necnon si for
san super executione, & præsentium literarum concessione,
ac illarum clausulis, & uerbis aliqua dubia quomodolibet oriã=

Quod pñtes non comprehẽdantur sub aliqbus reuocationibus.

tur, dictorum Commissariorum declarationi, & interpreta=
tioni, quotiens opus fuerit, stari debere. Ac easdem præsen=
tes, sub quibuscũq; suspensionibus, & reuocationibus per nos
aut successores nostros Romañ. Pont. pro tempore factis, sub

quibuſcunq; tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, etiam derogatoriarum derogatorijs, efficacioribus, & inſolitis, etiam ex quibuſuis cauſis: etiam pro tuitione fidei Chriſtianæ aut alias quantumcunq; maximis, etiam urgentiſſimis, etiam Motu & ſcientia ſimilibus, & alias quomodolibet pro tempore factis, nullatenus comprehendi debere: ſed ſemper ab illis exceptas fore, & cenſeri, ac illis non obſtantibus, ipſas præſentes literas ĩ ſuis plenis robore, et efficacia remanere, ſicq; in præmiſſis omnibus cenſeri debere, ſublata quauis aliter interpretandi facultate. Necnon præſentium tranſumptis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eãdem prorſus fidem, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi exhiberentur, adhibendam fore. Quo circa uniuerſis & ſingulis uenerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac dilectis filijs Abbatibus, Prioribus, & alijs perſonis in dignitate eccleſiaſtica conſtitutis, necnon Metropolitanarum, & aliarum Cathedralium, & collegiatarum Eccleſiarum Canonicis, necnon eorundem Patriarcharum, Archiepiſcoporum, & Epiſcoporũ Vicarijs in ſpiritualibus generalibus, per Apoſtolica ſcripta, mandamus, quatenus ipſi, uel duo, aut unus eorum per ſe uel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcunq;, ubi, & quando opus fuerit, ac quotiens pro parte Cõmiſſariorum, & Confratrum prædictorum, ſeu alicuius eorum deſuper fuerint requiſiti, ſolẽniter publicantes, eiſq; in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta huiuſmodi firmiter obſeruari, ac ſingulos, quos literæ ipſæ concernunt, illis pacifice gaudere, non permittentes eos deſuper per

Decretũ irritãs.

De tranſumptis.

Aſſiſtentia.

quoscunq; , contra earundem præsentium literarum tenorem, quomodolibet molestari, uel impediri. Contradictores quoslibet & rebelles, per censuras et pœnas ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias eorum arbitrio moderandas, appellatione postposita compescendo. Nos enim eisdem executoribus quoscūq; quorum intererit, etiam per edicta publica locis publicis, de quibus sit uerisimilis coniectura, quod ad eorum notitiam peruenire ualeat, affigenda, constito tamen summarie de non tuto accessu, citandi, ac quibus, et quotiens opus fuerit simili edicto, ac sub eisdem censuris, & pœnis inhibendi: necnon legitimis super his habendis seruatis processibus censuras & pœnas ipsas, etiam iteratis uicibus aggrauandi, & auxilium brachij secularis si opus fuerit, inuocandi plenam & liberam, tenore præsentium, concedimus facultatem, Non obstantibus recolendæ memoriæ Bonifacij Papæ Octaui similiter prædecessoris nostri, qua cauetur, ne quis extra suam ciuitatem, uel diocesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam dietam a fine suæ diocesis ad iudicium euocetur, seu ne iudices a sede prædicta deputati extra ciuitatem uel diocesim, in quibus deputati fuerunt contra quoscunq; procedere, aut alij uel alijs uices suas committere præsumant, ac de duabus dietis in concilio generali ædita, & quibusuis alijs apostolicis, necnon in prouincialibus, synodalibus concilijs æditis generalibus, uel specialibus constitutionibus & ordinationibus, ac quibusuis priuilegijs & indultis apostolicis, etiam quibusuis Metropolitanis, & alijs Cathedralibus Ecclesijs, etiam Regnorum Hispaniarum, & dilectis filijs illorum Capitulis, & quibusuis alijs sub quibuscunq; tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsq; efficacioribus, & insolitis

Facultas citañ. p edictum.

Inhibendi.

Aggrauandi censuras.

Derogatio:

clausulis : necnon irritantibus , & alijs decretis , etiam Motu proprio & ex certa scientia , & ex quibusuis causis, & qua uis consideratione , etiam iteratis uicibus concessis, approbatis & innouatis, ac hactenus obseruatis , etiam ꝙ quarta pars ob lationum , & elemosinarum, quæ per singulas Ecclesiarum ea rundum dioceses quomodolibet erogatur eisdem Ecclesijs , seu illarum fabricis cedat , seu alias applicata existat , & capitula præfatis quartã partem oblationum huiusmodi , percipere pos- sint disponentibus . Quibus omnibus etiam si de illis, eorumq; totis tenoribus specialis specifica, expressa , etiam indiuidua mentio , seu quæuis alia expressio habenda , aut aliqua alia ex quisita forma ad hoc seruanda foret , tenores huiusmodi , ac si de uerbo ad uerbum , nihil penitus omisso, insererentur præ- sentibus pro sufficienter expressis habentes , illis alias in suo robore permansuris, hac uice dumtaxat specialiter et expres- se derogamus : Contrarijs quibuscunq; . Aut si aliquibus com- muniter uel diuisim ab eadem sit sede indultum, quod interdi- ci, suspendi , uel excommunicari non possint per literas Apo- stolicas, non facientes plenam , & expressam, ac de uerbo ad uerbum de indulto huiusmodi mentionem . NVLLI ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ approbationis, confirmationis,erectionis, institutionis, ordinationis, descriptio nis, annotationis, indulti , applicationis , suspensionis, uolunta- tis , decreti, exemptionis,liberationis,concessionis, inhibitionis, mandati & derogationis infringere,uel ei ausu temerario con traire . Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignatio- nem omnipotentis Dei ac beatorum Petri & Pauli Apostolorũ eius se nouerit incursurum . Datum Romæ apud Sanctũ Mar cum Anno incarnationis Dominicæ Millesimo Quingentesi-

Derogatio et ꝙ quarta pars cederet Ecclesijs vel capitulis.

1535. mo trigesimo quinto, Sexto Idus Augusti. Pontificatus nostri Anno Primo. B. Motta.

BVLLA HISPANIARVM AD S.D.N.D. Pauli diuina prouidentia Papæ III. eiusq; successorum Rom. Pontificum beneplacitum, & ad alias prouincias nuper innouata, & extensa.

Aulus Episcopus seruus seruorum Dei. Ad futuram rei memoriam. Paulo post quã ad summi Apostolatus apicem, diuina fauente clemẽtia, assumpti fueramus: Cupientes ut Basilica Principis Apostolorum de Vrbe, quæ non sine Christifidelium scandalo, pro magna parte dirupta, & discoperta erat iuxta fabricam, per prædecessores nostros inceptam, ad formã & statum debitum reduceretur, & sperantes id quod proprys facultatibus nõ poteramus, Christifidelium suffragys nos effecturos, dictorũ prædecessorũ in hoc uestigia imitando, ipsos Christifideles ad hmõi fabricam iuuandã pÿs operibus inuitare decreuimus: utq; ex Christifideliũ hmõi congregatione, seu coadunatione ipsorum zelus magis accenderetur: quod non frustra sperandum uidebatur, dicente ueritate, ubi duo, uel tres in nomine meo congregati fuerint, ibi ego sum. Ad diuini nominis exaltationem tam in dicta Basilica, q; singulis alÿs ciuitatibus, castris, oppidis, terris & locis per uniuersum orbem consistentibus, & illorum matricibus, seu alÿs ad hoc designãdis Ecclesÿs, unam confraternitatẽ, seu utriusque sexus Christifidelium societatem tam secularium, q; ecclesiasticorum cuiuscunque status, gradus, ordinis, conditionis, præeminentiæ

nobilitatis

nobilitatis, & excellentiæ existentiam, sub inuocatione dicti Principis Apostolorum ereximus, & ordinauimus. Nosq; primo, deinde charissimos in Christo filios nostros Carolum Romanorum Imperatorem, & Franciscum Francorum Regem, & quoscunq; alios catholicos Reges & Principes, necnon omnes & singulos S. R. E. Cardinales, & ecclesiasticos Prælatos, & totius urbis, et orbis utriusq; sexus, tam ecclesiasticos & seculares, q̃; cuiusuis ordinis etiam mendicantium & regularis obseruantiæ, & quoscunq; Romanæ Curiæ Officiales nunc, & pro tempore existentes, aliosq; Christifideles cuiuscunq; dignitatis, status, gradus, ordinis & conditionis essent qui ex eorum bonis fabricam prædictam iuuarent, in ipsa confraternitate, seu societate descripsimus, & annotauimus. Omnibusq; & singulis confraternitatem, seu societatem huiusmodi, infra triennium a die illius publicationis computandum, ingredientes, et pro fabrica Basilicæ huiusmodi, de bonis a Deo sibi collatis, iuxta discretionem, seu prouidam ordinationem Cõmissariorum, desuper a nobis pro tempore deputatorum, seu ab eisdem delegandorum, uel subdeputandorum super hoc faciendam, tam ipsis, q̃; per modum suffragij animabus defunctorum, quæ in charitate Dei decessissent, & pro quibus præmissa adimpleuissent, ut omnes, & singulas indulgentias, & peccatorũ remissiones etiam plenarias, Christifidelibus dictæ fabricæ manus adiutrices porrigentibus, per felicis recordationis Iulium II. Leonem X. Adrianum VI. & Clementẽ VII. prædecessores nostros, ac per nos in genere, uel in specie, quo modolibet concessas, & quæ uisitantibus anno Iubilei quasdam Ecclesias ad hoc deputatas, concedi consueuerant. Necnon illis, qui cum cordis contritione, & oris confessione decederẽt,

in eorum mortis articulo, ac alias certo modo, & forma, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiã & remissionem consequerentur. Quodq; omnibus & singulis suffragijs precibus, elemosinis, ieiunijs, orationibus missis, horis canonicis, disciplinis, peregrinationibus, et cæteris omnibus spiritualibus bonis, quæ fiebant, & fieri possent in futurum in uniuersali sacrosancta militante Ecclesia, in perpetuum participes fierent, indulsimus. Ipsosq; confratres quãpluribus alijs spirtualibus donis decorauimus. Et nonnullis Commissarijs nostris, ad hoc deputatis, absoluendi, rehabilitandi, ac alias super certis expressis casibus dispensandi, nonnullasq; alias tunc expressas facultates in fauorem dictæ fabricæ concessimus, prout in nostris desuper confectis literis plenius cõtinetur. Cupientes igitur Christifideles præfatos in auxiliũ tam salutaris operis prõptiores, & ardentiores reddere, ut sic feruentiores redditi pium opus huiusmodi suis facultatibus magis adiuuent. Confidentesq; ex animi promptitudine, quã in iuuanda fabrica huiusmodi, in charissimo in Christo filio nostro Carolo Romañ. Imperatore semper Augusto, & Hispaniarum, ac Siciliæ ultra Pharum Rege Catholico, dum simul in ipsa Basilica essemus, & indigentiam dictæ fabricæ specularemur, cognouimus: ipsius Caroli Imperatoris, & Regis subditos, cum boni subditi, & plurimum principis eorum honestis inclinationibus accommodare se soleant, inter cæteros ualde pronos inuenire, tam propterea, q̃; ut primogenito Ecclesiæ, primum locum, ut par est, demus: de ipsius Caroli Imperatoris, & Regis subditorum deuotione ante omnes alios, experientiam facere decreuimus: ipsius itaq; Caroli Imperatoris, & Regis subditis in Hispaniarum, & illis annexis Regnis, Insulis, ac

Plenissima indulgentia p subditis regis Hispaniarũ & alijs annexis Regnis Insulis & dominijs.

dominijs, excepto Regno Siciliæ citra Pharum, existentibus, & ad illa undecunq; uenientibus, uel in eis commorantibus, utriusq; sexus tam secularibus, q; regularibus ordinum quorũcunq; dictæ confraternitatis confratribus uere pœnitẽtibus & confessis, seu confitendi statutis a iure temporibus propositum habentibus, & in Hispaniarum, ac Siciliæ regnis, necnon insulis prædictis existentibus: qui in natiuitatis, & resurrectionis Domini nostri Iesu Christi, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorũ, uel in tribus alijs festiuitatibus, per Cõmissarium, per nos deputandum, quolibet anno ex dictis tribus annis designandis & deputandis, aliquas Ecclesias, seu, si ibidem Ecclesiarum copia non fuerit, aliqua altaria iuxta ordinationem per dictum Commissarium seu ab eo deputandum super hoc faciendam, dicto durante triennio, deuote uisitauerint, & in gazophilatijs seu capsis ad hoc, per eundem Cõmissarium, seu ab eo deputandos, ordinandis pro fabrica Ecclesiæ huiusmodi facienda, uel prosequenda, aliquam piam oblationem, seu pecuniæ quantitatem, iuxta dicti Cõmissarij, seu ab eo deputandorum ordinationem, & arbitrium, effectualiter posuerint, seu si impediti fuerint, per alios miserint: plenissimam omnium peccatorum suorum, de quibus corde contriti & ore confessi fuerint, necnon oblitorum ueniam & remissionem, ac cum altissimo reconciliationem, ac illam eandem quæ a prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus, limina eorũdem Apostolorũ & certas urbis Basilicas, ac extra eam, ad id deputatas Ecclesias, quomodolibet sacro Iubilei etiam centesimo anno uisitantibus, ac etiam proficiscentibus ad recuperationem terræ Sanctæ, & sacræ orthodoxæ fidei catholicæ, & dominicæ crucis hostium expugnationem, ac omnes & singulas gratias

Pro concurrentibus.

Cõfitẽdi statutis a iure tẽporibus ꝓpositũ hñtibus.

Dies ĩdulgẽtiaꝝ

Loca seu altaria Indulgentiaꝝ.

Elemosina iuxta ordinationẽ commissarij.

De oblitis.

Indulg. iubilei.

Indulg. ꝓficiscẽtibus ad recupatione terræ sãctæ

illis concessas, & concedi solitas, Motu proprio, & ex certa

Benedictio apostolica.

sciētia nostra, de Apostolicæ potestatis plenitudine tenore præsentium concedimus, & elargimur: ipsosq; in domino benedicimus. Et ut præfati Christi fideles, ad dictas Ecclesias, uel altaria ad præmissa peragenda confluentes, conscientiæ pacem & animarum salutem, præsentesq; indulgentias, & peccatorum remissiones, Deo propitio, ualeant promereri, purgatisq; eorum cordibus, ac conscientiis, ad illas suscipiendas efficiantur aptiores spiritu gratiæ salutaris: ipsos confratres, in Hispaniarum, & Siciliæ regnis, & insulis prædictis constitutos; cu

Facultates cōcessæ confratribus. Electio confessoris cū facultatib.

iuscunq; status, gradus, ordinis, cōditionis extiterint, ut presbyterum idoneum secularem, uel cuiusuis etiam mendicantiū ordinis regularem in suum eligere possint confessorem, qui, ad effectum dictarum indulgentiarū consequendi, eorundem Christifidelium confessiónibus diligenter auditis: eos omnes & singulos, ab omnibus & singulis excōmunicationis, suspensionis & interdicti, aliisq; censuris ecclesiasticis quibuscunq; a iure & canone, uel ab homine qualitercūq; in eos latis & promulgatis: necnon ab omnibus & singulis eorum peccatis, criminibus, excessibus & delictis quantūcunq; grauibus & enormibus, etiam si ipsorum absolutio, per quasuis regulas, aut constitutiones nostras, uel eorundem prædecessorum nostrorum Romanorum Pontificum, seu eorum aliquem, aut alio quouis

Casus excepti.

modo, Sedi prædictæ reseruata forent, etiā si talia essent, q̄ in generali concessione minime comprehendi ualerent, præterq̄; occasione conspirationis, seu machinationis in personam Romani Pontificis, aut statum Romanæ Ecclesiæ, occisionis, seu uerberationis Episcoporum, aut aliorum prælatorum, & iniectionis manuum uiolentarum in illos, aut alios prælatos, falsifica-

tionis literarum Apostolicarum, aut delationis armorũ, & aliorum prohibitorum ad infidelium partes, atq; sententiarum, et censurarum occasione aluminum Tulphæ nostræ, ac de partibus infidelium ad fideles, contra prohibitiones nostras delatorum, necnon ecclesiasticæ libertatis, ac priuilegiorũ Sedis apostolicæ, etiam ex consuetudine competentium, & aliorum hoc, & executionem literarum, & mandatorũ apostolicorum, etiam in Bulla in die cœnæ domini legi consueta, ac alijs apostolicis constitutionibus cõprehensorum, concernẽtia quomodolibet uiolatorum, incursarum, semel tantum absoluere, & pœnitentiã salutarem iniungere possint & ualeant, plenam & liberam, eisdem scientia: & auctoritate, tenore præsentium, concedimus facultatem. Vtq; animæ corpore solutæ, quæ sibiipsis prosicere non ualent, ex aliorum suffragijs aliquod solamen reportent: ipsis animabus in purgatorio existentibus, quæ per charitatem ab hac luce, Christo unitæ, decesserint: & dum uiuerent, ꝙ sibi huiusmodi indulgentia suffragaretur, meruerint: quantum cum Deo possumus succurrere cupientes, de dicta diuina misericordia, & apostolicæ potestatis plenitudine, et Apostolorũ auctoritate confisi, ꝙ si qui parentes & amici, aut cæteri Christifideles in dictis regnis, & insulis constituti pietate commoti, pro ipsis animabus in purgatorio, pro expiatione pœnarum eis secundum diuinam Iustitiam debitarum, detentis durantibus dictis tribus annis, ad opus fabricæ huiusmodi aliquam elemosinam, iuxta dicti Commissarij, seu ab eo deputãdorum prædictorum, uel alicuius eorum ordinationem, in gazophilatijs, seu capsis ad id deputandis, posuerint, aut per alios (ut præfertur) poni fecerint, dicta plenissima indulgẽtia, per modum suffragij, eisdem suffragetur concedimus & indulge-

Semel absoluẽdi

Indulgentia pro suffragijs aĩarũ ĩ purgatorio existentium.

Participatio bonorũ ſpũalium

mus . Præfatosq; utriuſq; ſexus confratres, qui ad præmiſſum opus fabricæ manus porrexerint adiutrices, ac illorum parentes, defunctos, & benefactores, qui cum charitate Dei deceſſerint, de ſimilibus auctoritate, & poteſtatis noſtræ plenitudine in omnibus precibus, elemoſinis, ieiunijs, orationibus, miſſis, horis canonicis, diſciplinis, peregrinationibus, & cæteris omnibus ſpiritualibus bonis, quæ fiunt in tota uniuerſali ſacroſancta militante Eccleſia, ac omnibus membris eiuſdem, participes

Stationes Vrbis.

in perpetuum facimus. Quodq; præfati confratres, quadrageſimalibus, & alijs temporibus, & diebus ſtationum Vrbis Romæ, unam, uel duas Eccleſias, aut unum, uel duo altaria uiſitando in partibus, in quibus eos reſidere contigerit, eaſdem indulgentias, & peccatorum remiſſiones conſequantur, quas conſequerentur, ſeu conſequi poſſent ſi dictis diebus & temporibus Baſilicas ſtationum Vrbis Romæ, & extra eam ad id

Eſus lacticiniorũ & carnis.

deputatas perſonaliter uiſitarent. Quodq; quadrageſimalibus, & alijs temporibus, & diebus, quibus eſus ouorum, butiri, & aliorum lacticiniorũ de iure uel conſuetudine, aut alias quouiſmodo prohibitus exiſtit, eiſdem ouis, caſeo, butiro, & alijs lacticinijs ad eorum libitum: carnibus uero tempore neceſſitatis tantum, & de utriuſq; medici conſilio ueſci libere & licite

Cõmutatio votorum.

poſſint: per eaſdem præſentes ſimiliter concedimus. Ipſi Commiſſario, ut ſuper uotis quibuſcunq; (ultramarino, ac religionis, & caſtitatis dumtaxat exceptis) niſi de illorum, qui uota huiuſmodi emiſerint, ualetudine merito contigerit dubitari, aut ꝙ propter ætatem, uel infirmitatem, ſeu conſimilem cauſam perſona religioni inhabilis redderetur, aut poſt uotum, non tamen ſolẽnizatum, matrimonium contraxiſſent, in quibus caſibus etiam commutationem fieri poſſe uolumus, cum diſpenſa-

tione ꝙ matrimonij debitum per eum, qui contra huiusmodi uotum contraxerit, reddi possit, & illo soluto, religionem ingredi minime teneatur, sed propterea ad secunda uota transire nõ possit. Necnon super Simoniæ in ordinibus, uel beneficijs cõmissæ labe pollutis, ad ipsum opus contribuentibus super irregularitate (si quam censuris huiusmodi ligati) missas, & alia diuina officia (non tamen in contemptum clauium celebrãdo, aut alias diuinis se immiscendo, seu alias quomodolibet etiam beneficia ecclesiastica præmissorum occasione, uel alias indebite occupando) præterquã ratione bigamiæ contraxerint: & quoad homicidium uoluntarium, si secretum fuerit: tantum, & citra altaris ministerium, quoad alia uero homicidia casualia, et ad necessariã defensionem cõmissa, etiam ad altaris ministerium, nisi operã rei illicite dederint, quo casu a dicto ministerio altaris abstineant, quotiens opus fuerit, cum clericis tantum dispensare, eosq; absoluere: omnemq; inhabilitatis & infamiæ maculam siue notam ex his prouenientem abolere. & ut in susceptis ordinibus ministrare, ac sic quesita beneficia ecclesiastica, quæ ex tunc eis de nouo collata: censeantur, & perceptos ex eis fructus, etiam ratione omissionis horarum canonicarum, & diuinorum officiorum, facta aliqua compositione cum eis, Necnon quoscunq;, qui bona Ecclesiarum, Monasteriorum, & ecclesiasticorum beneficiorum quorũlibet habuerint, & ob defectum probationis, ad illorum restitutionẽ compelli non possent, super restitutione bonorum huiusmodi competenti recepta portione, uel quantitate, pro eis in fabrica huiusmodi conuertenda, ab ulteriori eorum restitutione libere absoluere, & quod illa imposterum retinere possint, concedere. Quodq; idem Commissarius, aut ab eo deputati, quæcũq; legata

Simonia.

Irregularitas.

Homicidium.

Fructus male pcepti.

Detinentes bona ecclesiastica.

Deficientibus pbationibus.

Applic. legator. p male ablatis

& alias quomodolibet, etiam hæreditatis titulo pro male ablatorum restitutione, incertis personis aut locis relicta hactenus, & quæ relinqui, ac largiri contigerit in futurum, dicto durãte triennio, in quibusuis testamentis, donationibus, causa mortis codicillis, aut alijs ultimis uoluntatibus, per quoscunq;, & ubicunq; infra dicta regna, & insulas factis, & quæ durante huiusmodi triennio fient. Ac etiam quæ restitutioni (non tamen in fauorem certorum locorum, aut personarum subiacerent.) Et quæcunq; in testamentis, donationibus causa mortis, aut alijs ultimis uoluntatibus, pro redemptione captiuorum, etiã si beatæ Mariæ de mercede, & Sanctæ Trinitatis ordinibus, & Sanctæ Eulaliæ Barchinoneñ. relicta essent. Ac hæreditates, & bona decedentium ab intestato, legitimum hæredem non habentium, quæ ad fiscum ecclesiasticum deuoluta essent, dictæ fabricæ applicare. Necnon cum omnibus illis, qui ante legitimam ætatem ad sacros etiam presbyteratus ordines, absq; aliqua dispensatione, per saltum, uel sine titulo, seu sine literis dimissorialibus, se hactenus promoueri fecerint, ut in susceptis ordinibus, etiam si dimisso aliquo ex sacris ordinibus huiusmodi ministrauerint, modo in sacerdotio constituti, diaconatus, et subdiaconatus, & in diaconatus ordinibus constituti, subdiaconatus ordines receperint, etiam in altaris ministerio ministrare. Et qui arctati fuerint, & uigesimumtertium suæ ætatis annum attigerint, ut ad omnes sacros, etiam presbyteratus ordines se promoueri, facere ualeant; ac etiã cum patientibus defectum natalium ex quocunq; damnato coitu, ut ad primam tonsuram, ac omnes sacros etiam presbyteratus ordines promoueri, & unum beneficium ecclesiasticum obtinere. Necnon cum quibuscunq; religiosis professis, & non professis quorum

Pro restitutione.

Pro redẽptione captiuorum.

Hæreditates decedentium ab intestato.

De male pmotis

Arctati in 23:

Patiẽtes defectũ nataliũ ad vnũ.

cunq;

cunq; ordinum, in quacunq; licita facultate, ac cum secularibus clericis, seu presbyteris, qui graduari uoluerint, ut in quacũq; uniuersitate etiam leges audire, eisq; studere, ac in ipsis graduari usq; ad doctoratus gradum inclusiue, similiter ualeant. Et cum eisdem religiosis, qui relicto religionis habitu, per seculum uagantes, apostasiæ notam seu irregularitatem contraxerint, & deinde pœnitentia ducti ad cor redierint, quando inde uerisimiliter scandalum expectari non poterit. Et cum his qui de ordine suo ad alium ordinem parem, uel strictiorem transferri cupient. Necnon cum ipsis, ac etiã quibuscunq; monialibus cuiusuis qualitatis, & ordinis existant, ut de superiorum suorum licentia, & ea durante, monasteria exire, ac cũ parentibus, et alijs personis ecclesiasticis, seu secularibus conuersari. Ac corporalia & alia Ecclesiæ ornamenta, dũmodo per presbyterum primo, uel per eas cum chirotecis abluantur abluere & mundare totiens quotiens opus fuerit, licentiam et facultatem concedere. Quodq; eos qui moniales etiam uelatas, cõmatres, sorores, consanguineas, carnales, dãnabili, & incestuoso coitu cognouerint, aut aliud quodcunq; carnale crimẽ cuiuscunq; qualitatis existat cõmiserint, absoluere. Ac eos qui in quarto, uel tertio & quarto (si tamen ab eodem stipite pendeant, & non alias) affinitatis uel consanguinitatis gradibus inuicem coniuncti, ac quocunq; impedimento publicæ honestatis iustitiæ (præterquã inter leuatum & leuantem) etiam cognatione spirituali detenti, etiam carnali copula subsequuta contraxerint. Ac etiam cum his qui in huiusmodi matrimonijs etiam clandestinis interuenerint, seu præsentes, & consentientes fuerint, a censuris propterea incursis, absoluere, utq; in sic contractis matrimonijs remanere, & cum his qui in ca-

Dispensatio studẽn. et graduãdi

Dispensatio sup apostasia.

Disp. de vno ordĩe ad aliũ parẽ vel strictiorẽ.

Disp. standi extra monasteria.

Dispeñ. abluẽdi corporalia.

Absolutio a carnali crimine.

Disp in 4 grad.

Disp. in 3. & 4 gradu.

Disp. de publica honestate.

Disp. ĩ cognatione spiritual.

Absolutio ꝑ presentib. vel cõsentiẽtibus matrimonijs clandestinis.

Dispẽsatio de cõtrahendo.

Decretū q pmiſſa valeāt ī vtroq; foro.

ſibus prædictis contrahere uoluerint, ut matrimonium adinuicem contrahere poſſint, diſpenſare ualeant. Decernentes insuper, motu & ſcientia, ac poteſtatis plenitudine prædictis, omnia & ſingula, per Commiſſarium prædictum, aut ab eo deputandos, iuxta tenorem præſentium literarum gerenda cōponenda, determinanda ut præfertur, in utroq; foro ualere.

Præceptū ordinarijs et alijs ne īpediant publicationem.

Et ne ſuper ſuſpenſione aliarum indulgentiarum per nos facta, dicto durante triennio, aliqua oriatur dubietas: Omnibus et ſingulis uenerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, eorumq; Vicarijs officialibus, ſecretarijs, & ſigilliferis, necnon Abbatibus, Præpoſitis, Decanis, Canonicis, & capitulis tam Metropolitanarum, & aliarū Cathedralium, ac collegiatarum, q; regularium Eccleſiarum, etiam mendicantium ordinum, & quibuſuis alijs, etiam cuiuſcunq; dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, cōditionis, aut præeminentiæ exiſtant, utriuſq; ſexus perſonis, per totum orbē ubilibet conſtitutis, in uirtute ſanctæ obedientiæ, & ſub excom

Pœnæ.

municationis, ac pecuniaria dicti Cōmiſſarij arbitrio facti, & perſonæ qualitate attenta, moderanda, & de facto a contrafacientibus exigenda pœna, diſtrictius inhibemus, ne literarum prædictarum, ac in eiſdem contentorum publicationem in eorū eccleſijs, ciuitatibus, dioceſibus, ac ubi, & quotiens opus fuerit faciendam, impedire, nec aliquid prætextu publicationis, &

Ne petant aliqd ptextu publicationis

Suſpēſio quarūcūq; indulgentiarum pterq̃ pro cruciata.

prædicationis earundem, petere, recipere, aut exigere. Nec quaſuis alias, præterquā in fauorem expeditionis contra infideles, præfato Carolo Imperatori, per nos conceſſas indulgētias quas per hoc minime ſuſpendimus, dicto triennio durante, in eorum eccleſijs admittere, uel quoquo mōdo publicare, aut per ſe, uel eorum Vicarios, ſeu officiales licentiam, contra teno-

rem literarum a se, re. Clemente Papa VII. prædecessore no stro, desuper emanatarum faciendi aliquas questas, quibusuis questoribus ordinis cuiuscunq;, uel religionis, aut confraternitatis quorũcunq; locorũ, nullis exceptis, uerbo, uel scripto con cedere. Quinimmo questores omnes, quos in illorũ iurisdictione cõtra dictarum literarum Clementis prædecessoris tenorẽ questuare repererint, quorum bona, & res (nisi sufficientẽ, super hoc potestatem, alias ostenderint) dictæ fabricæ applicata esse decernimus, & ad manus dictorum Commissariorum deferri fideliter mandamus, retinere ualeant. Nec modo aliquo audeant, aut præsumant per se uel alium illos, cum quibus præsentium uigore, ab ipso Commissario, uel deputandis ab eo, seu eorum aliquo contigerit dispensari, uel absolui, molestare, uel impedire, aut pœnas aliquas pro casu, in quo dictarum literarum uigore, ac iuxta ipsarum tenorem ad disben sationem, uel absolutionem processum fuerit, exigere. Questoribus uero quibuscunq; sub in dictis a Clemente prædecessore ut præfertur, emanatis cõtentis pœnis inhibemus, ne questas interim modo aliquo facere præsumant. Ac quoscunq; uerbi Dei prædicatores, quorũcunq; etiam mendicantium ordinum & alios clericos seculares requirimus, ut requisiti a præfato Commißario, seu deputandis ab eo, Christifideles ad contribuendum dictæ fabricæ exhortẽtur. Liceatq; nihilominus Cõ missario præfato, præmissa omnia, & singula, etiam omnibus & singulis prædictis, sub similibus pœnis, totiens quotiẽs eis, uel eorum alicui uisum fuerit opportunum, mandare, & iniungere. Ac contradictores quoslibet, & rebelles omnes, etiam per censuram ecclesiasticam, & alia iuris remedia, inuocato ad hoc etiam si opus fuerit, auxilio brachij secularis,

De questis.

Bona questorũ applicãtur fabricæ

Ordinarijs non molestent dispensatos, vel absolutos a Fabrica.

Probitio questarum.

Præcepiũ de exhortando populũ ad cõtribuendũ.

Facultas Cõmissarij pcipiendi.

Compescendi cõtradictores.

Derogatio.

compeſcere, & compellere. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, necnon priuilegijs, & indultis, etiam marimagno nuncupatis, eiſdem ordinibus, illorumq́; perſonis, in genere uel in ſpecie, ſub quibuſuis uerborum formis, & clauſulis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, forſan conceſſis, quibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de ipſis eorumq́; totis tenoribus, ſpecialis ſpecifica, & indiuidua, ac de uerbo ad uerbum (non autem per clauſulas generales idem importantes) mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ſeruanda eſſet, illarum tenores pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac uice dũtaxat ſpecialiter, & expreſſe, de ſimili noſtra ſcientia, & poteſtatis plenitudine, derogamus: illaq́; cuiquam nolumus aliquatenus ſuffragari: cæteriſq́; contrarijs quibuſcunq;. Verum quia difficile foret alias & præſentes literas ad ſingula quæq́; loca, ad quæ expediens fuerit, deferre: uolumus etiam & dicta auctoritate decernimus, ꝙ illarum tranſumptis unius, uel duorum publicorum Notariorum manu ſubſcriptis, & ipſius Cõmiſſarij, uel delegañ. ab eo, aut alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ Sigillo munitis, ea prorſus indubia fides adhibeatur, quę alijs, & præſentibus noſtris literis adhiberetur ſi exhibitæ uel oſtenſæ forent pñtibus poſt dictum triẽnium minime ualituris. NVLLI ergo omnino hominũ liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis, benedictionis, indulti, uoluntatis, decreti, inhibitionis, mandati & derogationis infringere, uel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum

De tranſumptis.

Petri & Pauli Apostolorum eius se noucrit incursurum. Datum Romæ apud Sanctnm Marcum Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo Quingentesimo trigesimo septimo. Cal. Iulij. Anno Tertio. 1537.

Fabius Vigil.
L. Sauli.

TRANSVMPTVM BREVIS INHIBItionis contra quoscunq; Questores & Commissarios quarũcunq; Facultatum, & Indulgentiarũ, præterq; Fabricæ Basilicæ S. Petri de Vrbe.

IN Nomine Domini Amen. Nouerint Vniuersi & singuli hoc præsens publicum Transumpti instrumenti instrumentũ, uisuri, lecturi & audituri quod nos Baldus Farratinus Episcopus Liparen. uidimus, legimus tenuimus & diligenter inspeximus literas apostolicas Sanctiss. in Christo patris & Domini Nostri D. Pauli Papæ Tertij. In forma breuis more Romanæ Curiæ expeditas, sanas, integras, illesas, non abrasas, & omni uitio & suspitione carentes. Quarum literarum Apostolicarum tenor sequitur, & est talis.

PAVLVS PAPA III.

NIVERSIS & singulis Patriarchis Archiepiscopis, Episcopis, & alijs, locorum ordinarijs, ipsorumq; in spiritualibus Vicarijs Generalibus, Salutem & Apostolicam benedictionem. Alias fe. re. Clemens Papa VII. prædecessor noster cum ex diuersis mundi partibus

quam plures quærelæ ad ipsum perlatæ fuissent. Quod quam plures questores sancti Spiritus in Saxia. Sancti Ioãnis Lateran. & sancti Iacobi pauperũ incurabilium de Vrbe, & aliorum Hospitalium. Necnon S. Sebastiani extra muros Vrbis. Ac S. Antonij Viennen. Cistercien. & S. Augustini ordinum monasteriorum, & mercedis, redemptionis captiuorum nominibus, in diuersis ciuitatibus & diocesibus questas uigore priuilegiorum per Ro. Pont. prædecessores nostros tunc suos, concessorum & per literas suas innouatorum facere, & confratres describere, eisq; confessionalia concedere, ac capellas erigere, illisq; erectis indulgentias, hospitalibus, & monasterijs ac locis eorum concessas communicare, & alia plura etiam cõcedere, ac priuilegijs prædictis etiam circa indulgentias hospitalibus & monasterijs præfatis concessas abuti præsumebant propter quæ Christifideles plurimum scandalizabantur, quærelis prædictis prouidere uolens per quasdam suas literas priuilegia per prædecessores prædictos, ut præfertur, concessa & per eum approbata, ac indulgentias prædictas, & literas apostolicas desuper expeditas apostolica auctoritate ad beneplacitũ suum suspendit. Ac capellas sub inuocatione S. Sebastiani literarum suarum prædictarum uigore cum cõmunicatione indulgentiarum prædictarum erectas penitus suppressit et cassauit. Necnon confessionalia per questores prædictos concessa ad formam quinterni Cancellariæ reduxit, et iuxta illam dumtaxat eis suffragari uoluit. Et deinde cum ad suum peruenisset auditum quod hospitalium, & monasteriorum, necnon ordinis redemptionis captiuorum prædictorum, ac etiam fabricæ Basilicæ principis Apostolorum de Vrbe questores, necnon Commissarij, Procuratores, Receptores, Thesaurarij, Factores,

Nuncij, & alij ministri non solum supradicta sed etiam plura alia eis nunquam concessa facere, & concedere, ac in certis casibus prohibitis etiam matrimonialibus dispensare, ac durañ. suarum indulgentiarum publicatione quascunq; alias indulgentias & gratias præter eorum facultatem suspẽdere. Et aliqui super indulgentijs & gratijs contendere, ac in pluribus alijs grauiter excedere similiter præsumebant in diuinæ maiestatis offensam, ac suarum & Christifidelium animarum perniciem ac plurium perturbationem & scandalum. Idem prædecessor etiam super his ne deteriora parturirent curæ suæ uigilantias adhibere uolens priores literas suas prædictas & in eis contenta quæcunq; approbauit & innouauit, ac omnia & singula priuilegia facultates & indulta super deputatione Cõmissariorũ, Questorum, Collectorum & aliarum personarum Hospitalibus, Monasterijs, ordini mercedis, redemptionis captiuorum, & Fabricæ prædictæ, & illorum Collegijs, Guardianis, officialibus, & personis pro tempore existentibus quomodolibet concessa, ac etiam per ipsum prædecessorem, approbata et de nouo cõcessa. Necnon dictorum prædecessorum suorum & suas desuper sub quacunq; forma etiam breuis, & uerborum expressione confectas literas, ita ut de cætero hospitalium, monasteriorum, ordinis mercedis, redemptionis captiuorum, & fabricæ prædictorum Collegia, guardiani, officiales, & personæ præfati priuilegijs facultatibus & indultis ipsis, quoad Cõmissariorum questorum, collectorum, & aliorum ministrorum deputationes, extra hospitalia & monasteria ipsa ac urbem huiusmodi & alia quibus specialiter concessa sunt loca uti aut illorum prætextu aliquos Cõmissarios questores, procuratores, & receptores, thesaurarios, factores, nuncios, uel alios

ministros, deputare seu indulgentias, & gratias eis concessas publicare uel confratres describere, seu aliqua confessionalia concedere & in casibus prohibitis etiam matrimonialibus dispẽsare nequirent, illis alias in suo robore permansuris. Necnon quoscunq; Cõmissarios questores, procuratores, receptores, thesaurarios, superiores, nuncios, & alios quocunq; nomine nuncupatos, ministros, tam per ipsum prædecessorem, & sedem Apostolicam, q; hospitalium, monasteriorũ, ordinis mercedis, redemptionis captiuorum & fabricæ prædictorum collegia, guardianos, & officiales præfatos, seu quoscunque alios eorundem priuilegiorum facultatum & indultorum, ac eiusdẽ prædecessoris, etiam in for^m^ a breuis desuper confectarum literarum uigore, constitutos, deputatos, auctoritate apostolica reuocauit: Ac omnem facultatem monasteriorum, hospitalium ordinis mercedis, redemptionis captiuorum, & fabrica prædictorum collegijs, guardianis, officialibus, & personis, nec non Cõmissarijs, questoribus, procuratoribus, receptoribus, thesaurarijs. factoribus, nuncijs & ministris, prædictis quomodolibet concessam ab eis & eorum singulis abdicauit, & reuocauit, ac abdicatas, & reuocatas fore decreuit, per alias suas literas prout in singulis literis prædictis quarum ulteriores tenores præsentibus pro sufficienter expressis haberi uolumus latius continetur. Cum autem sicut ad aures nostras non sine graui animi nostri displicentia peruenit, nonnulli hospitalium & monasteriorum prædictorum. Necnon sub sancti Helmi S. Bouis, & S. Bernardi, S. Leonardi, sanctæ Marthæ titulis seu nominibus questoris officium exercẽtes præmissis non obstantibus indulgentias publicare, ac alia per dictum Clementem prædecessorem, ut præfertur, prohibita facere non erubescunt

bescunt in animarum suarum periculum, & Christifidelium maximum scandalum. Nos scandalis huiusmodi quantum nobis ex alto conceditur prouidere uolen. uniuersitati uestræ, & cuilibet uestrum in uirtute sanctæ obedietiæ per præsentes præcipimus, & mandamus quatenus quibuscunq; tam præfatorum hospitalium, & monasteriorum quàm sub sancti Helmi, S.Bouis, S.Bernardi, S.Leonardi, sanctæ Marthæ, aut alijs nominibus non seruata forma dictarum literarum quæstoris officium exercen. quacunq; auctoritate dignitate, & præeminentia fulgentes indulgentias, & alia per literas supradictas prohibita publicare præsumentibus, seu audientibus quæstoribus Fabricæ Basilicæ principis Apostolorũ de Vrbe à uenerabilibus fratribus Francisco Alerien. Paulo Nucerin. & Philippo Burgi Sancti Sepulchri Episcopis, ac dilecto filio Raphaele de Casalibus ciue Roman. dictæ Fabricæ præfectis deputatis, quos cum à personis prædictis Deum timentibus, & probitate ac religione conspicuis deputati sint, tales esse non dubitamus, qui intra commissos sibi terminos se contineant, dumtaxat exceptis, auctoritate nostra sub excommunicationis, & alijs, de quibus uobis uidebitur pœnis inhibeatis, prout etiam nos per præsentes inhibemus, ne indulgentias, aut alia per dictas literas prohibita publicare, aut circa ea se quomodolibet intromittere audeant uel præsumant, aut aliquis eorum audeat uel præsumat, & in euentum non paritionis contra eos ad declarationem incursus censurarum, & pœnarum prædictarum ipsarumq; censurarum etiam iteratam aggrauationem, & auxilij brachij secularis, si opus fuerit inuocationem, & alias usq; ad effectualem executionem procedatis. Non obstan. præmissis, ac in prouincialibus, & sinodalibus concilijs æditis generalibus, uel specia-

Precepiũ contra ordinarios vt ĩbi beant publicat.

Indul. descriptionẽ cõfratrũ, concessionẽ cõfessionaliũ, et capellarũ erectionẽ quorũcunq; hospitalium monasteriorum &c.

Nomina p̃fectorum Fabricæ.

Pœne.

Contra inobedientes.

Derogatio.

*libus constitutionibus, & ordinationibus statutis quoq; consue-
tudinibus, necnon stabilimentis usibus & naturis hospitalium
& monasteriorum prædictorum, & quorumuis aliorum mem
brorum, domorum, & locorum aliorum, ac ecclesiarum etiam
cathedralium, & metropolitañ. etiam iuramento confirmatione
apostolica, uel quauis firmitate alia roboratis priuilegiis quoq;
& indultis, ac literis apostolicis etiam a nobis emanatis, confir-
matis, & innouatis, quibus etiam si in eis ꝙ nullatenus aut non*
Certis modis. *nisi sub certis modis, & formis derogari possit, cautum, & ex-
pressum sit illorum tenores pro sufficienter expressis, ac modos
& formas pro debite obseruatis habentes ad effectum præmis-
sorum dumtaxat derogamus, ac sufficienter derogatam esse uo
lumus, cæterisq; contrarijs quibuscunq;. Volumus autem præ-*
De Trāsumptis. *sentium transumptis manu alicuius notarij publici subscriptis,
& sigillo alicuius personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ,
aut canonici alicuius cathedralis ecclesiæ munitis eandem pror-
sus fidem adhiberi quæ originalibus adhiberetur si forent ex-
hibitæ uel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub*
1539. *annulo Piscatoris, Die 14. Octobris, 1536. Pontificatus
nostri Anno Quinto. Blosius.*

*Quibus quidem diligenter inspectis nos ad requisitionem do-
mini Victorij Clementini Fabricæ Basilicæ Principis Apostolo
rum de Vrbe Iconomi per infrascriptum publicum Notarium
transumi, & in publicam transumpti formam redigi mandaui
mus, & fecimus, uolentes, & auctoritate apostolica in dictis lite-
ris concessa decerneñ. quod ab inde in antea huic publico tran
sumpto stetur, illiq; tanta fides adhibeatur quanta ipsis origi-
nalibus literis apostolicis adhiberetur, si in medium exhiberen-*

tur & ostenderentur. IN quorum omnium & singulorum fidem, & testimonium præmissorum præsentes nostras literas siue præsens publicum transumpti instrumentum fieri per infrascriptum notarium publicum subscribi, sigilliq; nostri iussimus, & fecimus impressione cõmuniri. Datum Romæ in ædibus nostris, Die 24 mensis Octobris. Anni 1539. Pontifi. Sanctiss. in Christo patris & Domini nostri Dñi Pauli diuina prouidentia Papæ III. Anno Quinto.

BREVE S. D. N. D. PAVLI PAPAE III. Reuocatorium omnium, & singulorum Questorum, & Commissariorum præter Questores, et Cõmissarios Fabricæ Sancti Petri de Vrbe, cum applicatione omnium & singulorum bonorum, & pecuniarum, per dictos Questores, & Cõmissarios exactorum, et nondum effectualiter incorporatorũ in fauorem dictæ fabricæ.

PAVLVS PAPA III.

NIVERSIS & singulis præsentes nostras literas inspecturis, Salutem & Apostolicam beñ. Nuper postq; fe. re. Clemens Papa. VII. prædecessor noster diuersis quærelis sibi perlatis prouidere uolens per quasdam suas literas omnia priuilegia sancti Spiritus in Saxia, & sancti Ioannis Lateraneñ. ac sancti Iacobi pauperum incurabilium de Vrbe nostra Hospitalibus, & sancti Antony Vieneñ. ac S. Sebastiani extra muros dictæ Vrbis, S. Augustini & Cistercieñ. ordinibus, ac

Narratiua reuocatiõis factæ per Cle. vij. de priuilegijs hospitaliũ, et locorum piorum.

Specificatio nominum.

Super questis. Super describendis confratribus. Sup̄ publicandis Indulgentijs. Suppressio capellarum sub inuocatione s. Sebastiani. Reuocatio Commissariorum.

mercedi, redemptionis captiuorum per Ro. Pont. super questis faciendis, ac confratribus describendis, & indulgentijs publicandis concessa, & per eundē Clementem prædecessorē nostrum confirmata ex certis causis tunc expressis ad beneplacitum suum primo suspenderat, & cappellas sub inuocatione sancti Sebastiani penitus suppresserat, & deinde idem prædecessor per alias suas literas in forma breuis prædictas literas suas confirmauerat, necnon Cōmissarios, nuncios, & questores uigore priuilegiorum prædictorum constitutos reuocauerat ac omnem facultatem desuper cōcessam ab hospitalibus et alijs

Prohibitio.

prædictis amouerat & abdicauerat, ac tam questas prædictas facere, indulgentias, et alias gratias eis concessas publicare, confratres describere, ac confessionalia concedere, q̄; etiam in ca

Narratiua aliarum lrarum Pauli iij.

sibus matrimonialibus prohibitis dispēsare prohibuerat. Nosq; successiue cum non sine animi nostri displicentia accepissemus ꝙ nonnulli hospitalium, monasteriorum, & aliorum prædictorum, ac etiam sancti Helmi, sancti Bouis, & sancti Bernardi, sancti Leonardi, sanctæ Marthæ, sanctæ Catherinæ montis Synai, sancti Viti, sanctæ Mariæ de la heremita, seu aliorum locorū Questores ac Commissarij questas prædictas facere & alia prædicta exercere non erubescebant, per alias nostras in forma breuis literas omnibus & singulis locorum ordinarijs, ut sub excommunicationis, & alijs de quibus eis uideretur pœnis quibuscūq; tam hospitalium & monasteriorum, ac redemptionis captiuorum, & aliorum sanctorum, & nominū prædictorum Cōmissarijs Nuncijs, & questoribus præmissa fieri inhiberent, & contra talia prohibita exercere præsumētes ad declarationem incursus dictarum pœnarum procederēt. Questoribus fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe

Specificatio nominum.

Sub dat. 14 Oct. 1539. fo. 61.

a personis Deum timentibus deputatis dumtaxat exceptis, mã daueramus, prout in singulis literis prædecessoris & nostris prædictis latius continetur, ad nostram peruenit notitiam, q̃ nonnulli Questores et Cõmissary tam prædictis q̃ alys forsan nominibus uigore priuilegiorum prædictorum et forsan aliorũ, etiam a nobis licet contra mentem nostram emanatorum, tam questas facere q̃ indulgentias publicare et alia quæ eis concessa fuisse prætendunt exercere ac diuersas pecuniarũ summas res, & bona exigere & aliqui forsan sibiipsis appropriare nõ destiterunt. Nos scandalis quæ ex præmissis prouenire possent occurrere, & de pecunijs rebus & bonis hactenus exactis quæ hospitalibus, monasterijs, et alys locis facultatem questuandi, & alia præmissa exercendi, seu exercere faciendi habere prætendentibus adhuc incorporata nõ sunt grauissimis expensis, etiam quottidianis dictæ Fabricæ, quam nuper per uenerabiles fratres Franciscum Alerieñ. & Philippum Burgi sancti Sepulchri Episcopos, & Dilectum filium Raphaelem de Casalibus dictæ Fabricæ præfectos & deputatos aggredi fecimus, & dante Dño prosequi, & ad finem perducere intendimus prouidere uolentes, Motu proprio & ex certa scientia ac de apostolicæ potestatis plenitudine singulas literas prædecessoris & nostras prædictas illarum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes harum serie confirmantes approbantes & innouantes firmis tamen semper & illæsis remanentibus omnibus & singulis priuilegys dictæ fabricæ & illius Collegio & deputatis hactenus concessis omnes & singulas pecuniarum summas res & bona ex questis elemosinis indulgẽtys et alys prædictis hactenus prouentis & penes tam hospitalium monasteriorum, redemptionis captiuorum, sancti

Motu proprio. Cõfirmatio literarum Cle. vij. & ipsius Pauli.

Priuilegia Fabr. remaneãt illesa.

Applicatio rerũ & bonorum puentorum ex questis et Indulgentys prohibitis.

Existen. pœnes cōmiss.vel depositarios pijs locis nūdum incorporatorum.

Specificatio locorum.

Rruocatio quest. & cōmissarior.

Abdicatio facul. questuandi.

Indulg. publicañ

Cōfrēs describ.

Cōfessionalia cō cedendi.

Dispensandi.

Absoluendi.

Cōmutandi vota

Helmi, & seu Adhelmi, sancti Bouis, sancti Bernardi, sancti Leonardi, & sanctæ Marthæ, sanctæ Catherinæ montis Synai, sancti Viti, sanctæ Mariæ de la heremita captiuorū prædictorum q; aliorum quorūcunq; hospitaliū monasteriorum ecclesiarum, & locorum piorum quocunq; nomine nuncupatorum questores, Cōmissarios, nuncios, ministros, thesaurarios, depositarios, siue alias personas loca, collegia, & uniuersitates cuiuscunq; gradus, conditionis, & dignitatis fuerint existentia, quæ adhuc hospitalibus, monasterijs, & alijs pijs locis prædictis cum effectu incorporata non sunt harum serie dictæ Fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, & illius Collegio & deputatis ad opus & utilitatem dictæ Fabricæ cōcedimus & applicamus, & pro concessis, & applicatis dictæ Fabricæ haberi uolumus. Necnon omnes & singulos questores, commissarios, ministros, thesaurarios, depositarios, & alios officiales per guardianos officiales, & superiores dictorū hospitalium, monasteriorum, redemptionis captiuorū, & aliorum locorum prædictorū, ac etiam per prædecessores nostros & per nos hactenus deputatos reuocamus, omnemq; facultatem, potestatem, & auctoritatem questuañ. indulgentias, & alias gratias publicañ. confratres describeñ. confessionalia conceden. in casibus matrimonialibus prohibitis dispensañ. ab homicidijs casualibus, seu uoluntarijs, ac simoniæ labe absoluendi, & uota cōmutandi, & forsan alia exercēdi a questoribus, commissarijs, ministris, thesaurarijs, depositarijs, & alijs prædictis, necnon a guardianis officialibus, et alijs superioribus hospitalium, monasteriorum, redemptionis captiuorum, & aliorum locorum prædictorum priuilegia, & facultates eos substituen. & deputañ. motu scientia, & potestate similibus abdi-

camus & amouemus. Ita quod de cætero perpetuis futuris tẽ poribus questores, commissary, ministri, thesaurary, depositary, aut alij officiales ad questas huiusmodi exerceñ. indulgentias, & alias gratias publicañ. confratres describeñ. confessionalia conceden. & alys casibus prædictis dispensañ. & absolueñ. ab aliquibus etiam a nobis, & successoribus nostris Rom. Pontificibus constitui, & deputari non possint, nisi constitutioni, & deputationi huiusmodi præfati Collegij, aut deputatorum dictæ Fabricæ pro tempore existentiũ expressus accedat assensus, Mandantes uniuersis & singulis præfatorum hospitalium, monasteriorum ordinum, redemptionis captiuorum, S. Helmi, seu S. Adhelmi, S. Bouis, S. Bernardi, S. Leonardi, sanctæ Marthæ, & aliorum quorumcunq; ecclesiarum, & piorum locorum questoribus, commissarys, ministris, thesaurarys, depositarys, & alys officialibus, siue alys personis loco, Collegio, & uniuersitatibus, ut pecunias, res & bona, ex questis indulgentys, & alys prædictis acquisita, & ut præfertur dictæ Fabricæ applicata, & concessa penes ipsos, & eorum quelibet existentia, & adhuc, ut præfertur, minime incorporata præfatæ Fabricæ, & pro ea illius Collegio, & deputatis, & officialibus ad opus, & utilitatem dictæ Fabricæ exponeñ. & conuerteñ. persoluant, & consignent. Eisdem uero nunc, & pro tempore dictæ Fabricæ deputatis, & præfectis, ut quæstores, commissarios, thesaurarios, depositarios, & officiales, aut alias personas penes quos pecuniæ, res, & bona huiusmodi existunt sub pœnis & censuris, quibus eis uidebitur tam præsentium, q; aliorũ priuilegiorum dictæ Fabricæ, & illius Collegio, & deputatis concessorum uigore ad solutionem, & consignationẽ huiusmodi facieñ. cogant, & compellant, ac præsentes, & in eis contenta quæ-

Probibitio deputationis nisi accedẽte assensu deputatoꝵ Fabr.

Præceptũ de cõsignãdis bonis applicatis Fabr.

Facultas deputatoꝵ Fab. cogẽdi questores et alios ad consignañ. bona vt supra.

Observari facieñ pñtes lrãs cogẽdi nobedientes

Derogatio,

cunq; inuiolabiliter obseruari mandent, & faciant inobedi tes & rebelles, ac contradictores quoslibet per pœnas, & censuras prædictas auctoritate nostra appellatione postposita compescendo, inuocato si opus fuerit auxilio brachij secularis. Non obstañ. præmissis ac constitutionibus, & ordinationibus apostolicis, necnon in prouincialibus, & sinodalibus concilijs generalibus, & specialibus æditis statutisq;, et consuetudinibus, necnon stabilimentis usibus, & naturis hospitalium, & monasteriorum & aliorũ locorũ prædictorum, et quorũuis aliorum membrorum domorum, & locorum aliorum, ac ecclesiarum etiã cathedraliũ Metropolitañ. etiã iuramẽto cõfirmatione apostolica uel quauis alia firmitate roboratis priuilegijs quoq; & indultis, ac literis apostolicis tam sub plumbo, q̃; in forma breuis, & motu proprio etiam a nobis emanatis confirmatis, & innouatis, & forsan de nouo concessis, quibus etiam si in eis quod nullatenus, aut non nisi sub certis modo, & formis derogari possit cautũ ex expressum sit illorum omnium et singulorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis, ac modos, & formas pro debite obseruatis habentes ad effectum præmissorum dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, ac sufficienter derogatum esse uolumus, cæterisq; contrarijs quibuscunq; cum clausulis opportunis, & consuetis. Et quia difficile foret præsentes ad singula quæq; loca deferri. Volumus & per præsentes decernimus præsentiũ transumptis, seu copijs etiã impressis, & sigillo dictæ Fabricæ munitis eandem prorsus fidem adhiberi quæ præsentibus adhiberetur si forent exhibitæ uel ostensæ. Dat. Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris, Die XXV. Ianuarij. M. D. XL. Pont. Nostri Anno Sexto.

De Trãsumptis.

1540.

Blosius.

Supradicti.

Supradicti Breuis copiæ affixæ & publicatæ fuerunt in ualuis Basilicæ S. Petri, in acie Campi Floris, & alijs publicis locis Vrbis, per me Io. Iacobum Gurram dictæ Fabricæ mandatarium. Die ij. Februarij. M. D. XL.

DECLARATORIA S. D. N. PAVLI Papæ III. q sub regula Sanctitatis suæ qua cauetur q cōmissionibus signandis in signatura iustitiæ, iudices teneantur parere, ac si essent signatæ manu S. Sanctitatis cum reuocatione indultorum eisdem iudicibus concessorum. Non comprehendātur priuilegia Fabricæ S. Petri de Vrbe cum nouo decreto in fauorem dictæ Fabricæ.

PAVLVS PAPA III.

MOTV Proprio &c. cum diebus proxime elapsis nobis esset notum q nonnulli apostolicæ Sedis Legati de latere, ac Gubernatores & Cōmissarij in Prouincijs & locis Ro. E. immediate subiectis deputati, ac alij tam prouinciarum & locorum eorundem q; etiam Vrbis et curiæ Romañ. Iudices ordinarij eo prætextu q ab Apostolica Sede indultum esset, q aliquibus causarum commissionibus iustitiam concerneñ. ac moratorijs nisi ille manu propria Ro. Pont. pro tempore existentis, uel alicuius eorum nisi etiam motu proprio aut alias certis modis, ac formis, ac certis signis, contra signis signatæ parere minime tenerentur, quodq; quascunq; causas a Narratiua regulæ.

quibusuis iudicibus aduocare & illas alijs audień. & decideń. delegare & committere possent in diuersis spiritualibus, profanis, criminalibus mixtis, & alijs causis motis & moueń. commissionibus per bo. me. Laurentium Epūm tunc Prænestiń. S. R. E. Cardinalem de Campegio nuncupatum & pro tempore ad cōmissiones iustitiam concernentes nobis porrectas in præsentia nostra signań. deputatos, ac plenam & liberam facultatem per se uel alium ab ipso deputandum desuper habeń. tam in præsentia quàm extra scientia, & plena signatura iustitiæ etiam partibus auditis, & pro iustitiæ debito signatis et causarum huiusmodi aduocationis, ac alijs etiam dictæ Ro. E. Cardinalibus, & Rotæ Auditoribus, cæterisq; iudicibus tam in curia quàm in prouincijs prædictis cōmissarijs & literis apostolicis super cōmissionibus ipsis tam sub plumbo, quàm in forma breuis confectis, necnon inhibitionibus & mandatis illarū uigore decretis parere, nisi pro eorum uoluntate non curabāt immo contēnebant & indebite recusabant, illisq; non obstantibus in causis ipsis etiam ab eis aduocatis ad ulteriora procedere, & inhibitiones decernere, sententiasq; & censuras promulgare, ac etiam diuersas causas etiam auditoribus præfatis commissas & coram eis pendentes ad se aduocare, & alijs delegare præsumebant, propter ꝙ interdum in eadem causa & inter easdem partes per diuersos iudices, ac in dicta curia & extra eam procedebatur & partes diuersis expeń. & grauaminibus afficiebantur, ac iurisdictiones confundebantur & diuersa inconuenientia subsequebantur, nos præmissis salubriter prouidere uoleń. ex præmissis et certis alijs causis per quandā nostram cōstitutionem omnia et singula facultates, cōcessiones, indulta, quibuscunq; dictæ sedis Legatis etiam de latere etiam

Cardinalibus, ac Gubernatoribus, commissarijs, & alijs quibuscunq; iudicibus quocunque nomine nuncupatis, & quauis etiam Pontificali dignitate fungeñ. tam Vrbis & Curiæ quàm prouinciarum & locorum prædictorum, sub quibuscunq; tenoribus & formis, etiam per modum statuti perpetui, & cum quibusuis etiam reuocationibus, præseruation. clausulis, necnon irritañ. & alijs decretis etiam motu simili & ex quibusuis causis per quoscunq; Ro. Pont. prædecessores nostros, ac forsan per nos hactenus quomodolibet concessa & confirmata, quo ad hoc, ut ipsi Legati, Gubernatores, Cõmissarij & Iudices commissionibus apostolicis, nisi manu Ro. Pont. ac etiam motu proprio & alias, sub certis modis & formis singnatæ essent parere tenerentur, ac quod quascunq; causas a quibusuis Iudicibus ordinarijs & extraordinarijs, etiam auctoritate sedis prædictæ delegatis etiam Rotæ Auditoribus aduocare, & illas alijs quibusuis modis & formis audiendas, decidendas, & fine debito terminañ. delegare seu committere possent dumtaxat reuocauimus, cassauimus, & annullauimus, & pro non concessis haberi uoluimus, eisdemq; Legatis, Gubernatoribus, Commissarijs et iudicibus de cætero nullatenus suffragari posse, ac quicquid per eos prætextu facultatum & indultorum reuocatorũ huiusmodi attẽptari contigerit, nullius roboris uel momenti existere decreuimus, quam in Cancellaria apostolica, sub die uigesima Septembris, anni Millesimi Quingẽtesimi trigesimi sexti proxime præteriti, publicari & describi fecimus, prout in constitutiõe huiusmodi quã præsentibus pro expressis haberi uolumus latius continetur. Cum autem sicut accepimus a nõnullis dubitetur ne per constitutionem nostram huiusmodi priuilegia & facultates quo ad præmissa dilectis filijs Collegio & Præ

fectis Fabricæ Basilicæ Principis Apostolorũ de Vrbe per fe. re. Iulium ij. Leonem x. Adrianum vi. & Clementem vij. prædecessores nostros cõcessa et per nos confirmata & innouata, reuocata, cassata, et annullata fuerint, nos cuius mentis est priuilegia et facultates dictæ fabricæ cõcessa, confirmata, et innouata potius augere quàm reuocare, motu simili &c. constitutionem reuocatoriam nostram prædictam ad priuilegia & facultates, indulta eidem fabricæ per dictos prædecessores concessa & per nos innouata non se extendere, sed illa a constitutione reuocatoria nostra prædicta omnino excepta esse decreuimus, & declaramus, priuilegiaq; facultates, & indulta eiusdem Fabricæ et Collegio prædictis cõcessa inuiolabiliter prout iacent obseruari mandamus, & quatenus opus sit priuilegia facultates & indulta eiusdem Fabricæ & illius Præfectis & deputatis per præsentes innouamus, ac de nouo quascunq; cõmissiones tam gratiæ q; iustitiæ ĩteresse dictæ fabricæ quõlibet concerneñ, aliter q; manu nostra & successorũ Ro. Pont. etiã adhoc uocato iconomo dictæ Fabricæ signatas nullius esse roboris uel momenti decernimus, et ita per quoscũq; iudices etc. sententiari et iudicari debere, sublata etc. cõstitutioñ. et ordinatioñ. apostolicis ac cõstitutione nostra prædicta cæterisq; in contrariũ facieñ. non obstañ. qbuscunq;, uolumus aũt q pñtis sola signatura sufficiat, & q illius copijs seu trãsumptis manu secretarij Collegij dictæ fabricæ subscriptis, & sigilli eiusdẽ Collegij signatis eadẽ prorsus fides ubiq; in iudicio, & extra adhibeatur quæ adhiberetur si præsentes forent exhibitæ uel ostensæ regula in contrarium edita non obstante.

Motu proprio. Regula reuocatoria nõ se extẽdit ad priuilegia Fa.

Innouatio priuilegiorũ fabricæ.

Decretum q cõmissiones cõcerneñ. ĩteresse fab. aliter quã manu Pontifi. ẽt ad id vocato iconomo Fab. signate nullius sint mométi.

Decretũ irritãs.

De transumptis.

Placet et ita motu proprio declaramus et mãdamus. A.
Productus fuit ultima Ianuarij 1540. Val. Casellius Not.

BREVE EFFODI FACIENDI

quoslibet lapides marmoreos uel tiuertinos in quibusuis locis pro usu Fabricæ, cum reuocatione aliarum licentiarum.

PAVLVS PAPA III.

NIVERSIS & singulis præsentes literas inspecturis salutem & Apostolicam benedictionem. Vt Fabrica Basilicæ Principis Apostolorum almæ Vrbis nostræ, quã nuper per dilectos filios præfectos, & deputatos eiusdẽ Fabricæ summa cum diligẽtia aggredi fecimus, & quam deputati ipsi omni conatu prosequuntur, in quantum possumus ad optatum finem perduci possit, & pro qua perficienda, ac ornamentis lapideis, & marmoreis decoranda, per uniuersam Vrbem prædictam, & alia loca extra eam lapides tiuertinos nuncupatos, ac marmoreos quibus dicta Fabrica eget perquiri, & excauari, ac effodi facere cogimur, quare præmissis prouidere uolentes. Motu proprio, & ex certa scientia ac de Apostolicæ potestatis plenitudine quascunq; licentias, & facultates effodiendi, & excauandi lapides huiusmodi tam in alma Vrbe quàm extra eam, & in locis publicis, & ecclesiasticis quibusuis personis cuiuscunq; status, gradus, ordinis, dignitatis, et conditionis fuerint, etiã uniuersitatibus, et religiosis ac etiã Magistris stratarũ Vrbis tam per nos, et prædecessores

Motu proprio.

Reuocatio licẽtiarũ effodiẽdi lapides etc.

Etiam Magistris stratarum.

nostros Ro. Pont. q; Cameram apostolicam hactenus concessas harum serie reuocantes, & ab eis amouentes, & abdicantes praefatis deputatis dictae Fabricae, ut per se uel aliũ, seu alios in quibuscũq; locis tam publicis quam ecclesiasticis, tam in alma Vrbe quam extra eam lapides tam marmoreos q; tiuertinos ẽt colũnas, & alterius cuiuscunq; generis ad usum, & utilitatẽ dictae fabricae libere, & licite effodere excauare, ac effodi, & excauari facere possint, & ualeant liberã et omnimodam concedimus facultatem, & auctoritatem, quibusuis personis praedictis, & alijs ad quorum notitiã praesentes literae peruenerint districte percipiendo mandantes ac expresse inhibentes ne de caetero etiam sub praetextu licentiarum, & facultatum praedictarum, ut praefertur, concessarum, seu in posterum durante dicta fabrica etiam per nos, aut successores nostros Ro. Pont. & dictam Cameram concedendarum, absq; expressa licentia dictorum deputatorum lapides huiusmodi effodere & excauare, aut effodi, & excauari facere sub indignationis nostrae, ac excõmunicationis latae sententiae & mille duc. auri dictae Fabricae applicandorum audeant uel praesumant. Quinimmo si quos lapides cuiusuis generis fuerint, qui in locis publicis et ecclesiasticis praedictis, ac etiam priuatis hactenus excauati, & nundum in aliquo opere positi, nec adhuc uenditi fuerint, sed illorum domini & patroni si illos uendere intendant: non nisi prius eisdem deputatis requisitis uendere possint. Et si deputati ipsi lapides huiusmodi emere uoluerint, domini & patroni huiusmodi pro rationabili precio per aestimatorem dictae Fabricae quoad lapides in locis publicis & ecclesiasticis effossos et excauatos, quo uero ad illos qui in locis priuatis excauati fuerint, pro concurrenti precio per duos uiros cõmuniter eligẽdos

Deputati Fabr. possunt effodi facere in quibusuis locis tam in vrbe q̃ extra quosuis lapides tam marmores q̃ tiuertinos.

Mãdatũ ꝙ nemo possit effodi facere dictos lapides nisi de licẽtia deputat. Fab.

Patroni lapidũ nõ possũt illa vẽdere nisi requisitis prius deputatis Fab.

Lapides effosi in locis publicis & eccles. vendãtur ꝑ precio arbitr. ꝑ estimatorẽ fab.

Lapides vero ef-

declarando, ipsis deputatis uendere teneantur. Mandantes dictis deputatis, ut omnes & singulos cōtradictores et alios quomodolibet contrauenientes pœnis prædictis, & alijs de quibus eis uidebitur afficiant, & ad illarum effectualem executionem procedāt, dilectis uero filijs Præsidētibus, et Clericis Cameræ Apostolicæ, ut præmissa omnia et singula per quoscūq; ad quos quolibet spectat, quoties pro parte deputatorū prædictorū requisiti fuerint, obseruari mādent, & faciant, ac eisdē in præmissis faueant et assistant, consiliumq;, auxilium et fauorem præstent, irritum, & inane quicquid contra pn̄tium tenorem quomodolibet attentatum siue innouatum fuerit. Non obstañ. præmissis, necnon constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, priuilegijs quoq; & indultis, ac literis Apostolicis, etiam Cameræ nostræ Apostolicæ, ac Populo Romano, & Magistris stratarum Vrbis, tam in genere quàm in specie, etiam sub quacunq; uerborum forma quomodolibet concessis, confirmatis, et innouatis statutis quoque, ac nouis reformationibus, & consuetudinibus dictæ Vrbis, quibus illorum omnium tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, hac uice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, cæterisq; contrarijs quibuscunq;. Et ut præmissa omnia, & singula ad omnium notitiam deducantur, uolumus, ac auctoritate, & tenore prædictis, eisdem deputatis mandamus, quatenus præsentes per publica bannimenta per Vrbem publicari faciant, quæ sic publicatæ siue earum copiæ etiam impressæ, & per Secretarium dictæ Fabricæ subscriptæ ac sigillo eiusdem Fabricæ munitæ in locis publicis solitis, & consuetis ipsius urbis affixæ omnes & singulos ligent, ac si præsentes originales eisdē personaliter præsentatæ, & intimatæ fuissent. Datum Romæ apud Sanctum

fosi i locis priuatis p precio iudicando p duos viros cōiter eligeñ

Facultas deputatis cōtra cōtradictores.

Mandatū q Clerici Cameræ requisiti a deputatis faciāt pmissa obseruari.

Decretū irritãs.

Derogatio.

Marcum sub annulo Piscatoris Die 22. Iulij. M. D. XL. Pontificatus Nostri Anno Sexto.

Blosius.

DONATIO FLVMINIS ANIENIS

Teuerone nuncupati Fabricæ Basilicæ sancti Petri de Vrbe una cum eius ripis, et limitibus, lignaminibus, et arboribus, ac omnibus minerijs Tiuertinorum lapidum et puteolanæ.

PAVLVS PAPA III.

MOTV proprio &c. inter alias multiplices curas, quibus a tempore assumptionis nostræ ad summũ apostolatus apicem citra illi potissimum continue intenti fuimus, ut dante domino Fabricam Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe a fœ. re. Iulio Papa ij. prædecessore nostro inchoatam, & quam idem Iulius, necnon Leo x. Adrianus vi. & Clemens vij. etiam Ro. Pontifices prædecessores nostri morte præuenti & uarijs obstantibus impedimentis perficere non potuerunt omni conatu, & totis uiribus nostris aggrederemur. Cum itaq; nuperrime uenerabilibus fratribus Paulo Iouio Nucerino, Francisco Palauicino Alerieñ. et Philippo Archinto Burgi Sancti Sepulchri Episcopis, ac dilecto etiam filio Raphaeli de Casalibus eiusdẽ Fabricæ præfectis & deputatis opus fabricæ huiusmodi aggrediendum cõmisserimus, ipsiq; opus Fabricæ huiusmodi aggredi inceperint, & ut illud cum minoribus impensis prosequi, et usq; ad finem perducere possint, existimauimus non modo ipsi

Nomina deputatorum Fabricæ.

Fabricæ

fabricæ, ſed etiam cæteris ædificare uolentibus, ualde utile et commodum eſſe ſi flumen Anienis alias il Teuerone hodie in-nauigabile effectum per quod tempore Iulij prædeceſſoris præfati, quia nauigabile effectum fuerat multa ad uſum dictæ Fabricæ neceſſaria ad urbem conduci ſolebant, cum alijs iuribus noſtris & Cameræ apoſtolicæ ad uſum fabricandi pertinentibus, eidem Fabricæ concedamus. Quare tam dictæ fabricæ quàm publicæ utilitati & cõmoditati prouidere uolẽ. motu ſimili & ex certa ſcientia ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine eidem fabricæ illiuſq; præfectis & deputatis prædictis & pro tempore exiſtentibus ad cõmodum & utilitatem dictæ fabricæ præfatũ flumen Anienis inchoando a ponte Lucano prope & extra ciuitatem noſtrã Tyburis uſq; ad illius fauces & illius introitum in Tyberim cum omnibus & ſingulis eiuſdem fluminis Anienis, & in dicto flumine, ac illius ripis & limitibus utriuſq; lateris exiſtentibus lignaminibus & arboribus, necnon omnes & ſingulas excauationes ſiue minerias tiuertinorum & lapidum cuiuſcunq; generis ac puteolanæ nobis & Cameræ apoſtolicæ pertinentes & quomodolibet ſpectantes harum ſerie gratioſe libereq; abſolute & irreuocabiliter in perpetuum damus, donamus, concedimus, & aſſignamus, dantes & concedentes eidem fabricæ, & pro ea præfectis & deputatis plenam & omnimodam facultatem, poteſtatem & auctoritatem flumen ipſum a dicto ponte & uſque ad tyberim pro eo nauigabili efficiendo ſumptibus dictæ fabricæ purgãdum et mundandum, ac arbores cuiuſcunq; generis & lignamina incidendum excauandum purgari, & incidi faciendum, necnon quibuſcũq; locis publicis, et minerijs prædictis nobis ante hanc donationem & Cameræ apoſtolicæ ſpectantibus ad eorum li-

Donatio fluminis anienis cum ligraminibus & arboribus exiſtentibus in eius ripis.

Donatio mine riarum tiuertinorum, & aliorũ lapidum ac Putheolanæ.

bitum, ad utilitatem dictæ fabricæ utendi, ac in eis lapides et alia necessaria & ad dictam fabricam apta fodendum & excauandum, ac per dictum flumen anienis conducendum & nauigandum ac omnia & singula præfata ad commodum & utilitatem dictæ fabricæ conuertendum. Et insuper quia ad flumen ipsum nauigandum necessarius est transitus per possessiones et prædia eidem flumini conuicina & adherentia quæ etiam plena lignis existunt & mundatione & extirpatione indigent et nisi mundentur expense ad mũdandũ flumen prædictum frustratorie essent quare desuper opportune prouidere uolentes motu scientia & potestate similibus omnibus & singulis hominibus & personis tam ecclesiasticis quàm secularibus quocunq; nomine nuncupatis possessionum & prædiorum prædictorum dominis et arrendatoribus ac possessoribus per apostolica scripta, mandamus, quatenus infra terminum octo dierum à die publicationis præsentium inchoandum, compareant coram præfatis deputatis & coram eis se obligent desuperq; fideiussionem præstẽt de mũdãdo eorũ possessiões et prædia prefata præfato flumini anienis conuicina et adherẽtia per quatuor cannas extra ripas utriusq; lateris à dicto ponte Lucano usq; ad Tyberim, infra terminum eorum arbitrio præfigendum, & sub certa pœna per eos imponenda, & fabricæ applicañ. quo termino elapso, nisi comparuerint, seq; ut præfertur minime obligauerint, & fideiussionem præstiterint liceat eisdem deputatis possessiones & prædia prædicta per dictas quattuor cannas mundari facere & omnia ligna incidenda, seu excauanda dictæ fabricæ applicare prout nos exnunc in dictum euentum applicamus, si uero comparuerint, seq; obligauerint, & fideiussionem præstiterint, ut præfertur, in termino uero eis præfixo nõ mun

Qđ ripæ p̄ quattuor cãnas mundẽtur lignaminibus alias deputati illa ꝓ fabrica accipere possint.

dauerint, tunc contra eos ad executionem dictæ pœnæ, necnon
ad mundationem poſſeſſionum & prædiorum prædictorũ pro
dicta fabrica deputati ipſi procedant, & ad liberum tranſitum
reducant, quorumquidem prædiorum & poſſeſſionũ uſum tan
tum ad effectum prædictum per dictas quatuor cannas eidem
fabricæ & illis deputatis agentibus & miniſtris concedimus.
Mandañ. omnibus & ſingulis hominibus & perſonis prædi-
ctis poſſeſſionum & prædiorum prædictorum dominis & pa-
tronis ac arrendatoribus & poſſeſſoribus, quatenus ſub dictis
pœnis obſeruent, architectoſq;, conductores, & miniſtros, ac a-
gentes, dictæ fabricæ præmiſſa executioni mandare, ac per eo-
rum poſſeſſiones & prædicta prædia libere pertranſire cũ ani
malibus & uehiculis uel ſine permittant Dilecto uero filio *Mandatum aſſi-*
Guid. Aſca. Sfor. Sanctorum Viti & Modeſti Diacono Car- *ſtentiæ.*
dinali noſtro, & S.R.E. Camerario ac theſaurario præſidenti
bus & Clericis Cameræ Apoſtolicæ quatenus, eiſdem deputa
tis in præmiſſis, & quolibet prædictorum faueant & aſſiſtant
contradictores quoſlibet auctoritate noſtra ſub cẽſuris & aliis
eorum arbitrio imponeñ. pœnis cõpeſcendo, inuocato ſi opus fue
rit auxilio brachij ſecularis. Et nihilominus deputatis prædictis *Cõmiſſ. deputa-*
omnimodã iuriſdictionẽ circa præmiſſa prout in reliquis nego- *tis.*
cijs dictæ fabricæ habent harum ſerie cõcedimus. Non obſtañ.
conſtitutioñ. & ordinatioñ. apoſtolicis, priuilegijs quoq; & in-
dultis, ac literis apoſtolicis quibuſcunq; conceſſis, cæteriſq; con-
trarijs quibuſcũq;, Volumus autem quòd præſentis ſola ſignatu *So la ſignatura*
ra ſufficiat, & ubiq; fidem faciat in iudicio & extra regula cõ *ſufficiat.*
traria, nõ obſtañ. Et ut præmiſſa omnia melius omnibus innote
ſcant iubemus præſentes per Vrbem ſolitis locis, præconis uo-
ce ſolemniter publicari & publicatio huiuſmodi omnes & ſin-

gulos præfatos arctet ac si præsentes eis quarum copijs, & sigillo dictæ fabricæ, sigillatis fidem adhiberi, uolumus & personaliter præsentatæ fuissent.

Fiat motu proprio. A.

Et ꝙ præsentis concessionis Sufficiat sola signatura > Fiat A.

Dat. Romæ apud Sanctum Marcum Decimo Calen̄. Septemb. Anno Quinto.

BVLLA CONFIRMATIONIS, EXtensionis, & ampliationis facultatum excelsæ Fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe.

PAVLVS EPISCOPVS SERVVS seruorum Dei, Ad futuram rei memoriam.

DVm ad uniuersas Vrbis Basilicas, et Orbis ecclesias pro iniūcto nobis desuper apostolicæ seruitutis officio, crebris uigilijs, & assiduis studijs attendimus, ad sacram præcipue beati Petri apostoli de Vrbe Basilicam eo libentius nostræ mentis oculos conuertimus, quod Basilica ipsa innascentis ecclesiæ, sancta institutione, ac primorum Christianæ Religionis Clericorum norma, traditionibusq́; & sacris institutis, ac diuinis regulis, eloquijsq́; præmunita extitit, & ab eius primæua erectione uarijs uirtutum meritis semper resplenduit. Quamobrē nōnulli

Romani Pontifices prædecessores nostri innumeris Basilicam ipsam priuilegijs, & dignitatum titulis decorarunt. Vnde nos, eorum ducti exemplo, decet, ut Basilicam ipsam nostris etiam gratiarum muneribus muniamus, & his, quæ pro ipsius Basilicæ augmento, ac personarum, inibi uota sua exoluentium, commoditatem processerunt, ne in contentionis scrupulum labātur, sed firma, & illibata persistant, nostri muniminis adijcimus firmitatem, ac ut dubia, quæ in priuilegijs, et gratijs ipsis suboriri possent, nostræ declarationis adminiculo seponantur, libenter consulimus, ac desuper prouidemus, prout in Domino conspicimus salubriter expedire. Sane nobis nuper pro parte Venerabilium fratrum nostrorum Francisci Alerieñ. Pauli Nuceriñ. Petri Aqueñ. et Philippi Burgi sancti Sepulchri Episcoporum, ac Dilectorum filiorum Magistri Ioannis Baptistæ Cicadæ Notarij nostri, & causarum Cameræ apostolicæ generalis Auditoris, necnon Raphaelis de Casalibus Ciuis Romani, modernorū Fabricæ dictæ basilicæ Deputatorum exhibita petitio continebat. Quod nuper postquàm fe. recor. Iulius Papa II. prædecessor noster, qui antea, cum ad Basilicæ prædictæ restaurationem operarias manus apposuisset, cognoscens Fabricam huiusmodi absq; pijs, & largis fidelium erogationibus ad finem optatum perduci non posse. Vniuersis Christifidelibus utriusq; sexus, qui infra annum, ex certo tempore tūc expresso computandū, in capsa ad id in dicta Basilica collocanda per seipsos mitterēt, uel per alios mitti, & poni facerent tātum quantum eorum pia deuotio eis dictaret ī pecunia numerata, aut rebus alijs ad opus ipsum conuertendis, uel circa dictum opus se personaliter exercerent, seu tunc generali Thesaurario suo, se ad piæ erogandum aliquid ad opus huiusmodi, iuxta eorum deuotionem effica

Nomina Deputatorum Fabricæ.

Iulij PP. II. facultates.

citer obligarent. Vt idoneum possent eligere confessorem, qui eos, à certis tunc expressis casibus, absoluere, & super certis etiam tunc expressis in foro conscientiæ dumtaxat dispensare posset, facultatem per quasdam concesserat. Et deinde prouide attendēs difficile fore prædictas infra annum à die illarum publicationis ad notitiam Christifidelium ultra montes consistentium peruenire posse, ipsas per alias ad sui beneplacitum prorogauerat. Cupiens nonnullarum prouinciarum totam Italiam, Siciliam ultra Pharum, Corsicam, Cretam, Cyprum, Rhodum usq; Ierosolimam, Dalmatiam, Croatiam, Bosnam, Vngariam, Austriam, Bohemiam, & Poloniam, ac Insulas maris mediterranei continentium personas, aut in eis degentes, quæ ob locorum distantiam personaliter ad dictam Basilicam se conferendi, aut per alium pias elemosinas pro huiusmodi fabrica in dictam capsam transmittendi omnimodam commoditatem non habebant, ipsarum Indulgentiarum participes fieri. Vniuersis eisdē Christifidelibus utriusq; sexus, cuiuscūq; dignitatus, status, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ existerent, etiam Ecclesiasticis religiosis, ac alijs secularibus per uniuersas prouincias, & Insulas prædictas constitutis uere pænitentibus & confessis, qui infra annum, & deinde ad beneplacitum suum à publicatione priorum literarum suarum prædictarum in dictis prouincijs & insulis facienda computandum ecclesias in dictis prouincijs & insulis, quas quidam tunc ab eodem prædecessore deputatus Commissarius nominasset, iuxta illius, seu deputandi ab eo prouidam ordinationem, super eo faciendam, deuote uisitassent, & in capsis ad id, in subsidium dictæ fabricæ, deputandis, pias elemosinas effectualiter ponerent, peccatorum remissiones, & alia spiritualia dona concesserat, & indulserat per

quasdam alias. Et postea eodem Commissario uita functo idem prædecessor alium deputando. Vniuersis Christifidelibus utriusq; sexus tam secularibus, quàm regularibus ordinum quorũcunq; prouinciarum & insularum prædictarum, qui iuxta eiusdem Commissarij, aut Deputati, seu subdelegati, aut deputandorum, seu subdelegandorum, ab eo prouidam ordinationem super eo faciendam, in capsis ad id deputandis iuxta Nuncij, & Commissarij, ac deputandorum, & subdelegandorum prædictorum ordinationem, & arbitrium pias elemosinas effectualiter posuissent, plenissimam omnium peccatorum suorum remissionem consequerentur. Et qui cum præfatis Commissario seu delegandis & subdelegandis prædictis conuenirent, ut idoneum possent eligere confessorem presbyterum secularem, uel cuiusuis ordinis etiam mendicantium regularem, qui eorum confessione diligenter audita pro commissis per eum delictis, & excessibus, ac peccatis quibuslibet quantumcunq; grauibus & enormibus, etiam in sedi prædictæ reseruatis casibus, ac censuris ecclesiasticis, etiam ab homine, uel ad alicuius instantiam latis, de consensu partium, etiam ratione interdicti incursis, & quarum absolutio dictæ sedi reseruata foret, præterquam machinationis in personam Summi Pontificis, occisionis Episcoporum, aut aliorum superiorum Prælatorum, & iniectionis manuum uiolentarũ in illos, aut alios Prælatos, falsificationis Bullarum & literarum Apostolicarum, delationis armorum & aliorum prohibitorum ad partes infidelium, ac sententiarum & censurarum occasione Aluminum Tulphæ suæ, ac de partibus infidelium ad fideles, contra prohibitionem suam delatarum, incursarum, semel in uita, & in non reseruatis casibus totiens, quotiens id petijssent, & in mortis articulo plenariam omnium

peccatorum indulgentiam & remissionem impendere, ac poenitentiam salutarem iniungere. Et Eucharistiae sacramētum, praeterquam in die Paschatis, & in mortis articulo, alijs anni temporibus ministrarēt. Necnon per eos emissa uota quaecunq; (Vltramarino, ingressus religionis et castitatis uotis dūtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare: Ac cum Simoniae in ordinibus uel beneficijs commissae labae pollutis ad ipsum opus contribuentibus super irregularitate, si quam censuris huiusmodi ligati, missas et alia diuina officia non tamē in contemptū clauium celebrando, aut alias diuinis se immiscendo, seu alias quomodolibet, etiam beneficia ecclesiastica praemissorum occasione, uel alias īdebite occupādo, praeterquàm ratione homicidij uoluntarij, & bigamiae contraxissent, dispensare, eosq; absoluere omnemq; inhabilitatis & infamiae maculam, siue notam ex his prouenientem abolere, & ut in susceptis ordinibus ministrare, ac si acquisita beneficia ecclesiastica, quae ex tunc eis de nouo collata censerentur, & perceptos ex eis fructus etiam ratione omissionis horarum canonicarum & diuinorum officiorum, facta aliqua compositione cum eis concedere. Necnon super male ablatis incertis, uel per usurariam prauitatem quaesitis ēt certis, quae foenerator ab alio foeneratore extorsisset, & quae ipse requisitus usuras restituere paratus non esset, uel alicui priuatae ecclesiae deberentur, in quibus tamē Romana Ecclesia de iure communi succedere posset: ac etiam bonis, quae ad alicuius manus peruenissent, & illa habentes, quibus restitui deberent, ignorassent, uel dubitassent, quāquàm male ablata per eos non existerent, seu illa ad eos peruenirent. Et similiter de his, quae pauperibus & alijs pijs locis in genere & absq; ulla speciali determinatione, & proprijs nominibus personarum nō expressis,

Super incertis et usuris ēt certis.

relicta

relicta forent pro præterito, & futuro ex tunc temporibus cõponere. Ita ut soluta aliqua quantitate pro dicta fabrica, eidem Nuncio uel Commissario uel deputando uel subdelegando ab eo dũtaxat, in ipsis Capsis ponenda, à reliquorum sic relictorum, & male ablatorum, ac per usurariam prauitatem extortorum, seu quæ ad eos alias peruenissent, et cui ea restituere debuissent, dubitabant uel ignorabant, ut præfertur, restitutione absoluti existerent, ultra restituere minime tenerentur, eis concedere. Ac illa, quæ ante publicationem dictarum indulgentiarum suarum in exacta, etiam si illa ordinarijs, pro ipsis tamẽ incertis, quoquomodo relicta, donata & quæ eis quouismodo obueniebant. Necnon quæ ab ipsis ordinarijs uel eorum nomine post ipsam publicationem exacta, & eis quoquomodo soluta, ac etiã quæ ante publicationem ipsam, pro ipsis tamen certis, aut incertis personis & locis non debebantur, sed post publicationẽ prædictam deberi cœperunt, etiam si ea ordinarijs, ut præmittitur, relicta, donata, aut obuenta, tanquam eis indebita per ipsum Commissariũ & delegandos, ac subdelegãdos ab ipso, nomine dictæ fabricæ libere exigi ac peti & assequi posse & debere, etiam sub censuris ecclesiasticis, ac pœnis pecuniarijs, alijsq; iuris remedijs opportunis. Inuocato etiam ad hoc, si opus esset, auxilio brachij secularis. Ac quoscunq;, qui ante ætatem legitimã ad sacros presbyteratus ordines absq; aliqua dispensatione se promoueri fecissent, & in susceptis ordinibus etiam ministrassent. Ac qui ex quauis licita aut illicita cognatione prouueniente affinitate & consanguinitate aut cognatione carnali, uel spirituali (inter leuatum & leuantem excepto) simplici aut multiplici gradu. Ac quoscunq;, qui publicæ honestatis iustitiæ impedimento, seu alias quomodolibet impediti matrimonium sciẽter, uel ignorãter,

in quarto, uel in tertio, ac per copulam fornicariam, non tamen publicam, etiam in primo affinitatis gradu contraxissent, et carnali copula consumassent, si impedimentum huiusmodi in iudicium deductum non fuisset, uel scandalum generare non posset, ab excessu huiusmodi, ac excommunicationis sententia, quã propterea incurrissent, iniuncta inde eis pro modo culpæ pœnitentia salutari, quæ ad fabricam huiusmodi dirigeretur, et quod de cætero talia non committerent, nec committentibus auxiliũ, consilium, uel fauorem præstarent, & alijs, quæ de iure forent iniungenda, absoluere. Et ut de nouo inuicem matrimonium cõtrahere, & in illo sic contracto similiter remanere libere, & licite ualerent. Prolem tunc susceptam ex huiusmodi matrimonio, si qua esset, & ex tunc de cætero suscipiendam legitimam decernendo in foro conscientiæ duntaxat, tam quoad alios, q̃; quo ad illos, qui in tertio uel quarto consanguinitatis gradu existentes, matrimoniũ contraxissent, ut præfertur, quos in utroq; foro absolui, & matrimonium de nouo, etiam publice, contrahere posse uoluerat. Et cum eisdem promotis super irregularitate, quam etiam in dictis ordinibus ministrando contraxissent, quodq; in dictis ordinibus ministrare possent dispensare. Ac cum quibuscunq; qui bona Ecclesiarum, Monasteriorum, et Ecclesiasticorum Beneficiorum quorumlibet haberent, & iudicialiter deficientibus probationibus, ad illorum restitutionem compelli non possent, etiã si per eos probari posset, & bona omnia, ac quæcunq; legata & alias quomolibet etiam hæreditatis titulo pro male ablatis restitutione, relicta hactenus, & quæ relinqui & legari contingeret in futurum, durante deputatione Nuncij & Commissarij huiusmodi, in quibuscunq; testamẽtis, donationibus causa mortis, codicillis, aut alijs ultimis uolũtatibus,

per quoſcunq; & ubicunq; factis, & quæ durante huiuſmodi deputatione factæ forent quibuſcunq; incertis eccleſiis, & pijs locis, aut perſonis ſimiliter in certis, uel abſentibus taliter, quod propter ipſorum abſentiam merito ab eis notitia haberi nõ poſſet, ac etiam, quæ reſtitutioni ſubiacerent, ſed in eis, uel ad ea perſonis, quibus illæ fieri deberent receptio non competeret. Necnon quæcunq; in teſtamẽtis, donationibus, cauſa mortis codicillis, aut alijs ultimis uoluntatibus pro redemptione captiuorum, etiam ſi beatæ Mariæ de Mercede, & ſanctæ Trinitatis, Redemptionis Captiuorum ordinibus, & S. Eulaliæ Barchinonẽ. relicta forent. Ac hæreditates & bona decedentiũ ab inteſtato clericorum & laicorum, etiam ex indulto apoſtolico, aut alias ad Redemptionem prædictam captiuorum dedicata, pertinere debuiſſent, facultate Nuncij & Commiſſarij cõceſſa huiuſmodi durante. Necnon omnes & ſingulas pæcunias, et res alias, quæ in prandijs & conuiuijs, ac publicis ſpectaculis in aliquibus celebritatibus ex uoto & ſtatuto, ac cõſuetudine in quibuſuis locis exponi conſueuerant, & facultate Nuncij et Cõmiſſarij huiuſmodi durante exponi debuiſſent, ad fabricam huiuſmodi applicauerat, et ſub reſtitutione bonorum, eccleſiarum, monaſteriorum, et beneficiorum huiuſmodi competenti recepta portione, uel quantitate pro eis, in fabricam huiuſmodi conuertenda ipſos ſic ea tenentes, ab ulteriori eorum reſtitutione libere abſoluere, et quod illa retinere libere poſſent in poſterum eis etiam concedere. Ipſeq; Nuncius & Commiſſarius, et quibus uices ſuas in genere, uel in ſpecie duxiſſet committendas poſſent dubietates quaſcunque, tam ſuper qualitate perſonarum, quibus facultas eligendi confeſſorem concedi poſſet, etiam ſi comprehenderẽtur communia Ciuitatum, uniuerſitates Oppi-

dorum, Castrorum, Villarum, et aliorum locorum, ac collegia quæ et illorum singulares personæ absolutione à præmissis, uel aliquo modo præmissorum, ac dispensatione super eis, uel aliquo eorum indiguissent, quam cætera alia dubia decidere, et summã pecuniariam pro consequenda indulgentia huiusmodi, et alijs præmissis limitare et taxare, ac facultatem eligendi confessorem huiusmodi concedere. Ac quascunque indulgentias tam à dicto prædecessore quàm à prædecessoribus suis et sede prædicta uel eius auctoritate quibuscunq; Ecclesiis, Monasterijs, Hospitalibus, etiam nostro tunc suo S. Spiritus in Saxia de Vrbe ordinis S. Augustini, et alijs pijs locis uniuersitatibus confraternitatibus cuiuscunq; qualitatis & ad quemcunq; usum etiã laicorum & clericorum institutis & singularibus personis etiã plenarias in uita, ac quascunq; facultates quibusuis personis cuiuscũq; dignitatis etiam Cardinalatus honore aut legatione fungentibus super præmissis uel aliquo præmissorum eatenus concessas (præterquàm ratione sustentationum pauperum & miserabilium personarum in Parisieñ. & S. Iacobi de Gallitia, ac Portugalliæ Regnis hospitalis degentium) quas quo ad illorũ usum in prouincijs in quibus dicta Hospitalia respectiue sita, secundum Cancellariæ nostræ morem terminandis, & non in aliquibus alijs locis durare uoluerat, ac expeditione contra infideles & Hæreticos concessa, etiam quascunq; clausulas præseruatiuas aduersus reuocationes & suspensiones earundem in se continentes, quando, & quotiens, et ad quod tempus Nuncio & Commissario præfato, uel deputandis & subdelegãdis ab eo uideretur opportunum suspendere, quas omnes & singulas idem Prædecessor ad sui beneplacitum suspenderat, prohibens Quæstas quascunq; illarum occasione fieri solitas. Et ut

animarum salus eo potius procuraretur quo magis aliorum æ=gebant suffragijs animabus in purgatorio existẽtibus, quæ per charitatem ab hac luce Christo unitæ decesserant, & quæ dũ uiuerent, sibi ut huiusmodi indulgentia suffragaretur merue=rant succurrere cupiens, uoluerat & concesserat, ut si qui pa=rentes, amici, aut cæteri Christifideles pietate commoti pro ip=sis animabus in purgatorio pro expiatione pœnarum eisdem se=cundum diuinam iustitiam debitarum retentis, durante commis=sione Nuncij & Commissarij ad opus fabricæ huiusmodi, ali=quam elemosinam iuxta eiusdem Nuncij uel deputãdi ab eo or=dinationem erogassent, ipsa plenissima indulgentia per modum suffragij animabus ipsis in purgatorio existentibus pro quibus dictam elemosinam pie erogauissent, ut præfertur pro pœnarũ relaxatione suffragaretur. Ac omnes & singulos Christifi=deles huiusmodi de simili potestatis plenitudine & liberalitate, qui manus adiutrices ad opus fabricæ huiusmodi porrexissent, ac oẽs & singulos eorundẽ parentes, defunctos, bñfactores, qui cum charitate decessissent in omnibus precibus suffragijs, ele=mosinis, ieiunijs, orationibus, missis, horis canonicis, disciplinis, peregrinationibus, & cæteris omnibus spiritualibus bonis, quæ fiebant & fieri poterant in tota uniuersali sacrosancta Eccle=sia militante, & omnibus membris eiusdem, participes in perpe=tuum fierent. Et deinde piæ memoriæ Leo PP. X. etiam præ=decessor noster præmissa omnia indulgentias & priuilegia re=censẽs. Illaq; Motu proprio, ac de apostolicæ potestatis plenitu=dine approbans & confirmans, & de nouo quatenus opus esset concedens certis Commissarijs suis in quibusdam prouincijs et locis tunc expressis ad triennium ex tunc computandum depu=tatis potestatem concesserat omnes & singulos cuiuscunq; di=

Facultas Leo. x.

gnitatis, ſtatus, gradus, ordinis & conditionis forent, relicta et
applicata prædicta penes ſe quomodolibet detinẽtes ad illorum
reſtitutionem & ſolutionem & Notarios ac Tabelliones quoſ
cũq; de relictis prædictis rogatos propoſita illis cõpetẽti merce-
de, ad oſtendendũ eis ad præmiſſorũ effectũ totiens quotiẽs re-
quiſiti forent, eorum libros & prothocolla, & dandum particu
las relicta & applicata concernentes, in publicam & auctenti-
cam formam appellatione poſtpoſita cogendi, & compellendi.
Et quoniam ſicut dictus Leo prædeceſſor fidedignorum teſti-
monijs acceperat, in locis prædictis quãplures exiſtebant, qui ẽt
relicta certis locis & perſonis ſub aperta & ſpeciali expreſ-
ſione, & etiam ex uoto poſt annum illa ſoluere & exequi etiã
requiſiti contemnebant, contra deſunctorum uoluntatem, in ani
marum ſuarum & locorum, et perſonarum quibus relicta erãt
præiudicium, et iacturam, uolens animabus ac locis et perſonis
prædictis opportune conſulere, eiſdem Commiſſariis inſolidum
etiam dederat in mandatis, ut requiſiti ab executoribus teſta-
mentorum ſeu locis & perſonis prædictis uel eorum nomine fa
cta aliqua compoſitione cum eis, ſuper certa parte in quam con
uenirent, Fabricæ prædictæ applicanda, in quam quantum ad id
ipſorum teſtantium & relinquentium in fauorem dictæ fabri-
cæ, motu ac de plenitudine prædictis, & ex certa ſcientia uo-
luntatem commutauerat, omnes & ſingulos dictorum ſic reli-
ctorum detentores ad effectualem ſolutionem cogerent & cõ-
pellerent, ac ſoluentes de receptis quietandi & abſoluendi.
Necnõ ad id tot quot duxiſſent opportunos cum ſimili aut limi
tata poteſtate ſubſtituendi, facultatem & poteſtatem, ipſiſque
ſoluentibus, ac quietantiam à dictis Commiſſarijs obtinentibus
plenariam indulgentiam & remiſſionem omnium peccatorum

ſuorum, & ſi ſeculares forent quod poſſent ad uſum cenſura=
rum prædictarum eligere ſacerdotem ideneum quē uoluiſſent
conceſſerat, ac quod præfati deputati eiſdem Commiſſarijs com
putum & rationem de receptis reddere tenerentur, ac Com=
miſſarij & deputati prædicti poſſent & ualerent relicta et ap
plicata prædicta, quæ immobilia forent per publica bandimenta
plus offerenti uendere & perpetuo alienare, & mobilia quæ
tranſferri commode poſſent ad fabricam ipſam abſq; aliqua ſo
lutione pedagij ſeu gabellæ tranſferre uoluerat. Et deputãdos
prædictos, à poteſtate & iuriſdictione quorumcunq; Legatorũ
ordinariorum omnium tam Eccleſiaſticorum quàm ſecularium
et nulli alteri niſi ipſi Leoni prædeceſſori, et certo tũc expreſ=
ſo Iudici uoluit ſubiacere, certis etiam adiectis in contrafaciẽ.
pœnis exemerat. Ac ſucceſſiue per eum accepto quòd Commiſ
ſarij per eum deputati prædicti in proſecutione præmiſſorum
multa inuenerant uota itinera ſiue peregrinationes diuerſis ec
cleſiis in teſtamentis, & aliis ultimis uoluntatibus relicta fuiſ=
ſe, et adhuc tunc inexecuta manere, quodq; tam hæredes quàm
fidecommiſſarii huiuſmodi uotorum, ac aliæ particulares perſo=
næ officiales commiſſioni ſibi factæ conabantur opponere, et cõ
traire, aliiq; complures pias teſtatorum diſpoſitiones auaritia ob
cecati, aut alia minus iuſta cauſa uiolare nitebantur, et in pro=
priam ſiue aliorum utilitates conuertere, ac quod quãplures pre
sbyteri et Clerici, ac Religioſi diuerſorum ordinum, ac piorum
locorum etiam ſeculares curam habentes inueniebantur, qui nõ
ſolum ad eoſdem Commiſſarios, ut ipſis Preſbyteris Clericis
Religioſis et ſecularibus ex dictorum locorum negociis in exi=
gendo relicta eis, et eorum locis facta Commiſſarii ipſi fauerẽt
et cum eis pro aliqua parte in uſum dictæ fabricæ conuertẽda

conuenire non curabant, uerum etiam requisiti ad id faciẽdum aut dicebant illa nolle exigere, & quẽquam ad solutionem uexare, aut mentitis & confictis quietantijs debitores absoluebãt in fraudem ipsius fabricæ, ac Ecclesiarum & locorum prædictorum præiudicium, ac quod Notarij & Tabelliones conabantur ab eis pro testamentorum & scripturarum ostensione mercedem extorquere, declarauerat suæ intentionis fuisse præfatos Commissarios suos uota itinera, & uisitationes prædicta in testamentis & ultimis uoluntatibus huiusmodi quomodolibet annotata in usum dictæ fabricæ commutare, ac quod dicti Commissarij ipsa inquirere petere & exigere possent. Decernens omnes & singulos cuiuscunq; dignitatis ordinis & religionis existentes tam Ecclesiasticos q̃; Mondanos fraudem & falsitatem aliquam committentes, aut quietantias, uel scripturas aliquas machinantes, aut facientes propter quas præiudicium ipsi fabricæ, aut impedimentum uel damnum oriri potuisset uel inferretur, & eos qui nolle exigere asseruissent, ut præfertur maioris excommunicationis sententiæ subiacerent. Et nihilominus eosdẽ Commissarios suos contra suspectos in præmissis per uiam inquisitionis, summarie, simpliciter & de plano procedere, & repertos culpabiles condignis pœnis afficere possent & ualerẽt. Notarios uero & Tabelliones præfatos pro eorum competenti mercede de duobus cum dimidio pro quolibet cẽtenario quod uigore instrumentorum suorum effectualiter exigeretur contentos esse uoluerat, & eos plus petere nõ posse, & tamen ad ostendendum libros & eorum prothocolla teneri decreuerat quotiens ab eis fuissent requisiti absq; alia expectatione mercedis sub eadem pœna excommunicationis, relicta eorum uero & aliorum quibus non solum à septennio infra, sed etiam quocũq;

tempore

tempore ultra facta forent uoluerat sub commissionibus suis cō præhendi, & ipsi fabricæ applicata esse prout applicauerat, ac uoluerat super relictis pro rata eidem fabricæ obuenienda etiā super hæreditatibus in quibus usufructuarij ad tempus seu ad uitam ipsorum, aut deputati, & in quibus illa soluendi à Testatoribus limitatum terminum fore reperirent, etiam ante annum à die obitus eorundem Testatorum computandum, ipsa relicta pro dicta fabrica exigere, ac relicta & alia dictæ Fabricæ applicata per ordinarios locorum uel eorum nomine catenus exacta ab ipsis ordinarijs penes quascunq; personas existentia pro dicta Fabrica uendicare, ac etiam relictorum certis personis factorum, & infra annum etiam non executorum quintam partem pro ipsa fabrica, etiam si quibus relicta ipsa facta essent uoluerint illa inexacta relinquere accipere possent & ualerent. Et quoniam in literis facultatum & indulgentiarum in fauorē dictæ fabricæ concessarum, & per dictum Leonem prædecessorem confirmatarum inter alia cōtinebatur, ut Nuncij & Cōmissarij ipsarum facultatum & indulgentiarum & ab ipsis deputandi possent cum retinentibus relicta facta incertis personis uel absentibus taliter quod propter eorum absentiam merito ab eis notitia haberi non posset recepta competenti portione uel quantitate prout superius enarratur componere, ac eos absoluere. Et si nonnulli tenentes relicta huiusmodi neglexissent catenus cū dictis Commissarijs componere, uoluerat etiam, ut illos sic ea tenentes uel quomodolibet occupantes ad consignandum illa integra eisdem Commissarijs suis pro dicta fabrica cogere & compellere ualerent summariæ simpliciter, & de plano, sola facti ueritate īspecta, ac omni tela iudiciaria posthabita, censuris, & pœnis ecclesiasticis, & alijs pecuniarijs de quibus

Aliæ facultates Leonis X.

eis uideretur, inuocato etiam si opus foret auxilio brachij secularis, super quibus omnibus, & singulis plenam eis, & eorum cuilibet insolidum concesserat facultatem & potestatem. Et subsequenter idē Leo prædecessor per reliquas suas literas ad certum similiter tempus duraturas, certis Commissarijs deputandis seu nominandis inter alias consimiles supra expressas facultates in uigintiquinq; Prouincijs, & sub quibus Prouinciæ supra expressæ existebant cōcesserat, quod ipsi Commissarij eis qui sine confessione moriebantur, etiam si infra annum non fuissent confessi, dummodo in eis signa contritionis in articulo mortis apparuissent, ut in loco sacro sepeliri possent concedere, & contradictores similes pœnas incurrisse declarare, ac summam pecuniarum pro consequenda indulgentia huiusmodi, & alijs præmissis, ac facultatem eligendi confessorem limitare, & taxare. Necnon Nobilibus & presbyteris, ac graduatis Altare portatile, quod cum debitis reuerentia, & honore retinerent, et super quo in locis ad hoc congruentibus, & honestis etiam non sacris, & ecclesiastico interdicto generali, & speciali tam Apostolica q; ordinaria auctoritate suppositis, dummodo causam nō dedissent huiusmodi interdicto, & antequam illucesceret dies circa tamen diurnam lucem, in sua, ac suorum familiarium domesticorum præsentia, iuxta formam capituli. Alma de sententia excommunicationis lib. sexto Missas, & alia diuina officia per seipsos qui Presbyteri erant, aut pro tempore forent, celelebrare, seu per alios Sacerdotes celebrari facere, ac tēpore interdicti huiusmodi diuinis interesse. ac Eucharistiam, & alia ecclesiastica Sacramēta sine alicuius præiudicio, præterquā in die Dominica Resurrectionis, accipere, & eorundem corpora Ecclesiasticæ tradi possent sepulturæ, sine tamen funerali pompa

concedere. Necnon quæcunq; iuramenta in quibusuis contractibus instrumentis obligationibus præterquam in forma Cameræ appositis ad effectum agẽdi dũtaxat relaxare, & ab eis, et à quocunq; periurio, sine tamen tertij præiudicio absoluere, ac quascunq; indulgentias etiam illas à media Quadragesima usq; ad Pascha inclusiue ab ordinibus mendicantium publicari solitas, tam ab eodem Leone q̃ à suis prædecessoribus, & à sede prædicta uel eius auctoritate quibuscunq; Ecclesijs Monasterijs, Hospitalibus etiam sancti Spiritus prædicto, & alijs pijs locis, Vniuersitatibus, Confraternitatibus, cuiuscunq; qualitatis, & ad quęcunq; usum etiam Laicorum, & Clericorum institutis, & singularibus personis cuiuscunq; dignitatis etiam Cardinalatus honore, aut Legationis officio fungentibus super præmissis uel aliquo præmissorum hactenus tunc concessas, ac expeditionis contra Turchas, & Hæreticos, etiam quascunq; regulas præseruatiuas aduersus reuocationes, et suspensiones corundem in se continentes certis locis tunc exceptis quando, & quotiens, & ad quod tempus Nuncio, et Commissario præfato uel deputandis, & subdelegandis ab eo uideretur opportunum suspendere, prout idem Leo illas suspensas fore declarauit, ac processiones publice ad effectum indulgentiarum publicationũ fieri, & populum, ac Religiosos omnes cuiuscunq; ordinis etiam exemptos pro huiusmodi operibus peragẽdis ad sonum campanæ euocari facere possent, dictiq; congregati tenerentur, sub excommunicationis pœna procedere relicto digniori loco deputatis, & subdelegatis ad ipsas indulgentias exequẽdas. Et dicti Commissarij à censuris, & pœnis prædictis satisfactione præuia absoluere, & illas remittere, ac suspensionem huiusmodi indulgentiarum relaxare, ualerent. Quodq; etiam transumptis,

& confessionalibus in dictis prouincijs insulis, & finibus quibusuis personis per præfatum Nuncium, & Commissarium, ac deputandos, & subdelegandos ab eo subscriptis & suo sigillo, dũtaxat munitis fides adhiberetur apostolica auctoritate per literas prædictas licentiam, & facultatem concesserat, & uoluerat atq; mandauerat. Et postremo recolendæ memoriæ Clemens PP. VII. similiter prædecessor noster. Volens opus prædictũ, quod per prædecessores prædictos perfici nõ potuerat totis uiribus aggredi, ut id facilius facere posset, Collegium sexaginta uirorum, quos ex quibusuis nationibus, eligi, & ab omni superioritate, Dominio, potestate, iurisdictione, et auctoritate quarumuis personarum quauis dignitate, et excellentia etiam Cardinalatus, & Legationis de latere officio, & facultate fungentiũ etiam ratione Archipresbyteratus dictæ Basilicæ quoad omnia, & singula quæ fabricam huiusmodi concernebant auctoritate apostolica exemptos, et totaliter liberos, ac sub sua, et sedis prædictæ protectione susceptos, ita, ut nullum alium, quàm pro tempore Romañ. Pontificem in superiorem recognoscerent nullisq; alijs subijcerentur uoluit, erexerat, et instituerat, eidem collegio omnimodam administrationem curam, et directionem, ac omne regimen plenarie committendo. Cum potestate ex eis officiales ad tempus tam ad iustitiam ministrandam contra debitores fabricæ quam ad opus huiusmodi prosequendum eligendi. Illisq; salaria decentia constituendi, et tam circa prosperum regimen, et debitum ordinem ipsius collegij quam committentium fraudes in dispensatione prouentuum dictæ Fabricæ mulctas, et alia Fabricam ipsam concernentia statuendi, et disponendi, ac uoluerat quòd omnia, et singula pecuniæ res, et bona debitas, et debenda, etiam piæ oblationes tam in dicta Vrbe q; extra eã

Facultates Clementis PP. VII.

pro opere dictæ fabricæ erogandæ penes collegium ſeu officia-
les, aut per eos deputatũ depoſitarium, necnon claues Archarũ,
& trunchorum ubi pecuniæ, & elemoſinæ in ipſa Vrbe repo
nebantur cuſtodirentur, ad opus dictæ fabricæ, & non ad aliũ
uſum omnino exponenda, etiam ſi per eundem Clementem præ
deceſſorem, & ſucceſſores ſuos, etiam per mandata ſeu uiuæ uo
cis oraculo aliter diſponeretur. Quodq; omnia, & ſingula per
inferiores officiales præfatos pro tempore acta, & geſta, ſub-
ſcriptione officialium deputandorum, & ſigillo collegij prædi-
ctorum munita ualerent, plenamq; roboris firmitatem obtinerẽt,
ac ſi per Camerarium ſuum ac præſideñ. dictæ Cameræ geſta
& facta fuiſſent, pacta, quoq; dilationes, tranſactiones, relaxa-
tiones, ſiue remiſſiones pro quiete mentis debitorum ipſius fa-
bricæ faciendæ, eandem uim & authoritatem haberent, ac ſi
cum eo & ſucceſſoribus ſuis prædictis ac Camerario & præſi
dentibus Cameræ confecta, & celebrata fuiſſent, nec in aliquo
alio per Camerarium, & præſidentes præfatos ſeu quoſcunq;
alios officiales moleſtari aut inquietari poſſent, ac quod collecto
res pro exigendis hæreditatibus, legatis, aut alijs bonis ex dona
tionibus cauſa mortis ſeu irreuocabiliter inter uiuos dictæ fabri
cæ factis, ſeu faciendis, ac pijs elemoſinis tam in curia, & Baſi
lica prædictis, quàm extra eandem curiam, & in quibuſcunq;
ciuitatibus, dioceſibus, et locis erogandis deputari, eligi, et tranſ
mitti non poſſent per alios quàm per collegium præfatos, Ita
ut ab eis deputati, & electi ſine impedimento aliquo, et cũ men
tis quiete officium eis commiſſum exercere ualerent, eorumq;
familiares (clerici dũtaxat) ad opus fabricæ huiuſmodi deſerui
entes, durante illorum officio & eius exercitio dũtaxat, ab omni
ſuperioritate & iuriſdictione quorũq; ordinariorum liberi &

exempti, ac sub sua, & dictæ sedis protectione constituti essent, & esse censerentur. Quodq; communitas ciuitas & uniuersitas loci in quo seu qua collector deputatus foret adiungere deberent unum ciuem Laicum bonæ famæ, et facultatibus idoneū, qui simul cum collectore exactionibus interueniret, & computum teneret, ac de actis fidem collegio præfatis faceret, & de gratijs spiritualibus & temporalibus quibus gauisus foret collector gauderet. Quodq; omnia, et singula bona dictæ fabricæ quouis titulo relinquenda per subhastationem plus offerenti liberarentur. Et ne contingeret Collegium huiusmodi litibus inuolui, & solutiones differri quod collegium præfati ordinariam iurisdictionem exercere & de quibusuis causis quorumcunq; debitorum quarumcunq; summarum & ex quauis causa contractorū cum peritorum Consilio cognoscere & iudicare, ac ad instantiā Icconomi seu procuratoris ipsius fabricæ per Collegiū præfatos deputandi contra quoscūq; dictæ fabricæ ex quibusuis causis debitores cuiuscunq; dignitatis, status, gradus, uel conditionis forent præsentes in dicta Curia manu regia consito de debitis per instrumenta seu per testes Idoneos parte citata examinandos clare, & concludenter debitum probantes, aut alias legitimas probationes etiam si debitum mediate ex quouis titulo etiam cessionis libere, et sine fraude, nec ad commodum aliquod cedentis factæ, seu applicationis, ad ipsam fabricam pertineret sola solemnitate à iure naturali introducta uel si expediret unica citatione dūtaxat personaliter uel ad domū solite eorum habitationis si uideretur, facienda præcedente, absq; aliā tela iudiciaria, etiam singulis diebus, et temporibus etiam dicto Clemente & successoribus suis à Romañ. curia absentibus, & sede uacante usq; ad effectualem executionem, necnon contra capitula

Collegia, communitates, & uniuersitates, ac personas, res, et bona ad dictam fabricam spectantia habentes & detinentes etiã uigore monitorij penalis per ipsos collegium sub censuris, & pœnis eidem fabricæ si res, & bona huiusmodi nõ restituerint applicandis decernendi, & contra contumaces unica uel pluribus citationibus si uideretur præcedentibus etiam per affixionem in ualuis dictæ Basilicæ etiam per censuras, & pœnas ecclesiasticas, ac alia opportuna iuris remedia procedendi, ac capitula, collegia, communitates, uniuersitates, et personas huiusmodi citandi, & monendi, ac excommunicationis sententia innodandi à diuinis suspendendi, ac excommunicatos, & suspensos declarandi, necnon excommunicationis, & alias censuras, & penas quotiens opus foret, etiam iteratis uicibus aggrauandi, auxiliumq; brachij secularis inuocandi, interdictum quoq; generale, & speciale, tam in ecclesijs, q; ciuitatibus, & locis in quibus inobedientes huiusmodi moram traherent, & ad quæ eos declinare cõtingeret apponendi. Illudq; suspendendi tollendi, & reuocandi, ac quæcunq; alia remedia per præsidẽtes dictæ Cameræ exerceri solita exercendi, ac causas nullitatis præmissorum, & appellationis ab illis cognoscendi, quauis, etiam pro tempore ad signaturam iustitiæ deputatum Cardinalem seu S. R. E. Vicecancellarium super nullitatibus, & appellationibus huiusmodi signanda commissione, non obstante, præterquam si per Clementem prædecessorem, & successores prædictos dictis officialibus uocatis, signate forent cognoscendi. Et quod de processuũ nullitate non posset dici, neq; cognosci, sed perinde reiectis nullitatibus, etiam censurarũ, ac si de nullitate declaratum fuisset propter periculum animarum etiam si ex actis de illis constaret, de nouo ĩ negocio principali procedi posset nisi de iniustitia negocij

consequuti

principalis ex actis constaret, seu alias, infra breue tempus apparere posset. Quodq; decreta, et mãdata per eosdẽ officiales facta per officiales Vrbis Barisellũ, et Marescallũ exeq debere, et illorũ executiones quomodolibet per Camerarium suum, & Cameræ Præsidentes huiusmodi seu per literas salui cõductus, ac dilationes, etiam cum cautione, nec etiam per quosuis officiales etiam S.R.E. Cardinales sede uacante etiam collegialiter impediri posse. Quinimmo quoscunq; quomodolibet impedientes, et præmissis contrafacientes ac bonorum, & iurium ad dictã fabricam pertinentium occultatores, sententiam excommunicationis eo ipso incurrere, nec ab illa posse nisi per officiales prædictos præuia satisfactione, seu in mortis articulo cõstitutos præstita cautione de satisfaciendo absolutionem consequi. Notarios quoq; & Rectores Parrochialium Ecclesiarum uel eorum Vicarios de donationibus rogatos, seu de illis notitiam habẽtes, collegio seu collectoribus, si præsentes, alioquin in curia Episcopali loci intimare, teneri decreuerat. Quæ omnia et singula uim pacti, & contractus inter eum & collegium præfatos initi etiam iuramento uallati ad effectum, ut non liceret sibi nec successoribus suis illa reuocare habere censerentur, certis etiam desuper executoribus deputatis similiter per quasdam. Ac demum idem Clemens prædecessor ad Biennium futurum, & ultra ad beneplacitum suum eisdem collegio, & Christifidelibus nonnullas ultra prædictas alias facultates indulgentias, & peccatorum remissiones concesserat, inter quas, quod ipsorum cadauera, etiam tempore interdicti auctoritate ordinaria suppositi absq; pompa Ecclesiasticæ tradi possent sepulturæ, ac quãcunq; Ecclesiam uel capellam per eos eligendam deuote uisitando, tot, et similes indulgentias, & peccatorum remissiones consequerentur quas

Aliæ facultates Clementis VII.

consequuti

consequuti forent, si singulis diebus quadragesimalibus singu=
las dictæ Vrbis, & extra eam Ecclesias quæ à Christifidelibus
propter stationes Vrbis uisitari solebãt personaliter uisitassent.
Ac ut eisdem Quadragesimalibus, & alys temporibus prohibi
tis Ouis, Caseo, Butiro, et alys lacticinijs, carnibus uero de utri
usq; medici consilio frui uti, & uesci libere & absq; conscien=
tiæ scrupulo possent, & ualerent. Ipsiq; collegiũ, & ij, quibus
uices suas in genere uel in specie duxissent committendas pos=
sent summam pecuniarum pro præmissis declarare, taxare, &
limitare, necnon facultatem eligendi cõfessorem per eorum pa=
tentes literas suo sigillo munitas absq; eiusdem Clementis præ
decessoris literarum insertione concedere. Præterea Nobilibus
& Præsbyteris ac graduatis indulgere, ut haberent altare por
tatile super quo cum debitis reuerentia, et honore in locis ad id
congruentibus, & honestis, etiam non sacris, & Ecclesiastico
interdicto ordinaria auctoritate prædicta suppositis. dummodo
causam non dedissent huismodi interdicto, etiam antequam illu=
cesceret dies, circa tamen diurnam lucem, in sua, & suorum fa
miliarium domesticorum præsentia, missas, & alia diuina offi=
cia per seipsos qui præsbyteri essent, uel pro tempore fuissent
celebrare, seu celebrari facere, ac tẽpore interdicti diuinis hu=
iusmodi interesse libere possent auctoritate apostolica licẽtiam,
& facultatem concesserat. Mandans uniuersis & singulis lo=
corum ordinarijs, Abbatibus, & alys quibuscunq; cuiuscunque
dignitatis, gradus, & præeminentiæ existentibus, sub excom=
municationis, & certis alys etiam pecuniarys pœnis, ne publi=
cationem literarum Clementis prædecessoris huiusmodi desu=
per faciendam impedire Neue aliquid publicationis prætextu
petere, ac etiam à sponte offerentibus recipere, aut dolum, uel

fraudem aliquam in præmissis, & circa ea committere, nec illos quos absolui, & cum quibus dispensari ab ipsis collegio uel deputandis ab eis contingeret quouismodo molestare uel impedire, aut pœnas aliquas pro casu in quo, ut præfertur dispensatum fuisset ex statuto cõsuetudine seu alias exigere per se uel alium, seu alios quouismodo auderent, uel præsumerēt. Et postmodum per nos etiam accepto quod à quam pluribus in dubium reuocabatur, an reuocationis per nos in Crastinum nostræ assumptionis ad Summi apostolatus apicem in genere factæ uigore indulgentias facultates, & priuilegia tam per præfatos q; Adrianum Papam VI. prædecessores nostros fabricæ, et collegio præfatis concessa comprehendere intendissemus. Nos motu, & scientia similibus indulgentias, etiam plenarias priuilegia, facultates, prærogatiuas, et indulta per præfatos prædecessores eisdem fabricæ, & collegio concessa, cum omnibus, et singulis decretis & clausulis in singulis literis desuper confectis contentis, aduersus reuocationes. & suspensiones huiusmodi in pristinum statum, in quo ante easdē reuocationes quolibet existebant præfata auctāte apost. plenarie restitueramus, reposueramus et reintegraueramus, illasq; prout per dictos prædecessores concessa erant, in omnibus, & per omnia (quatenus opus esset) de nouo concesseramus. Et nihilominus omnes, & singulos fabricæ prædictæ Commissarios cuiuscunq; dignitatis, etiam Episcopalis gradus, uel conditionis existerent eatenus quomodolibet per collegium dictæ fabricæ deputatos. Necnon omnes cõmissiones, & facultates eis concessas, et factas reuocantes, eosq; ab huiusmodi commissionibus absoluentes, collegio præfatis, & quibusuis ab eis ad id deputatis alios Commissarios idoneos qui ecclesias, quæ pro consequendis huiusmodi indulgentijs uisitari

Facultates Pauli PP. III.

deberent declarare, necnon super publicatione ipsarum indul gentiarum inquirere, & procedere, ac falsos Quæstores Com missarios & Procuratores debite punire. Necnon quibuscunq; Regibus, Ducibus, Principibus, & alijs tam secularibus q̃; ec clesiasticis personis cuiuscunq; gradus præeminentiæ & con ditionis existentibus in quorum Dominijs districtibus, & locis aliquæ Ecclesiæ essent, quas ipsi ex elemosinis ex dictis ecclesiis colligendis reparare cupiebant, partem elemosinarum prædi ctarum de qua cum dictis Regibus, & alijs personis præfatis conuenissent ad dictum effectum dare, & assignare. Necnon super bonis in direptione urbis subtractis si personæ illæ, qui bus restitui debuissent omnino ignorabantur, ad usum dictæ fa bricæ componere, & ut illa detinentes si debitam diligentiam pro inueniendis ipsorum dominis fecissent, & ipsos inuenire non potuissent, soluta ea pecuniarum quantitate de qua eisdẽ Commissarijs uideretur ad illorum restitutionem aliter nõ te nerentur, concedere, libere, & licite ualerent deputandi facul tates & potestates præfatas in se etiam retinendi, ac omnia, et singula in singulis literis singulorum prædecessorum, et nostris huiusmodi contenta faciendi, procurandi, exercendi, ordinãdi, & exequendi, dummodo Commissarij ad hoc deputandi perso næ essent ecclesiasticæ, & speciales super eo à dicto collegio li teras haberent plenam, & liberam facultatem concesseramus. Ac etiam per alias, tam in dicta Basilica q̃; singulis ciuitatibus castris, terris, & locis per uniuersum orbem consistentibus, & illorũ matricibus seu alijs, ad id designãdis ecclesiis unã utriusq; sexus christifidelium tam ecclesiasticorum q̃; secularium socie tatem sub inuocatione dicti Principis apostolorum erexeramus, & ordinaueramus. In qua nos primo, & deinde charissimos Aliæ facultates præfati Pauli.

in Christo filios nostros Carolũ Ro. Imp. et Franciscũ Frãcorũ Regem, ac quoscunq; alios utriusq; sexus seculares, & ecclesiasticos christifideles cuiuscunq; conditionis existerẽt, qui ex eorum bonis fabricam huiusmodi iuuarent in ipsam confraternitatẽ descripseramus. Quibus confraternitatẽ ipsam infra triennium à die publicationis ingredientibus, & pro dicta fabrica de bonis sibi à Deo collatis iuxta discretionem seu prouidam ordinationem Commissariorum desuper à nobis pro tempore deputatorum seu ab eisdem deputandorum super eo faciendã erogantibus, tam ipsis q; per modum suffragy animabus defunctorum quæ in charitate decessissent indulgentias & peccatorum remissiones etiã plenarias per prædictos prædecessores, ac per nos in genere uel in specie ad fabricam prædictam manus adiutrices porrigentibus quomodolibet concessas. Et quæ uisitantibus anno Iubilei ecclesias, ad id deputatas concedi consueuerant. Necnon illis qui cum cordis contritione, & oris confessione decesserant etiam in mortis articulo plenariam peccatorum suorum remissionem consequerentur cum communicatione omnium spiritualium bonorum quæ fiebant & ex tunc in perpetuum fieri poterant in uniuersali, Sacro sancta Militanti Ecclesia, eosdem confratres quam pluribus alys spiritualibus bonis decorantes concesseramus. Ac postremo eiusdem Caroli Imperatoris, & Regis, ut eidem primogenito ecclesiæ primum locũ (ut par erat) daremus subditis in Hispaniarum & illi annexis Regnis, Insulis, & Dominys excepto Regno Siciliæ citra Pharum existentibus, & in eis commorãtibus, ac ad illa undecunq; uenientibus, utriusq; sexus tam secularibus q; regularibus ordinum quorumcunq; dictæ confraternitatis confratribus, uere pœnitentibus, & confessis seu cõfitendi statutis tẽporibus

propositum habentibus, qui in Natiuitatis, & Resurrectionis Domini nostri Iesu Christi, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum uel tribus alijs festiuitatibus per Commissarium per nos deputandum quolibet ex tribus annis designandis aliquas ecclesias, seu altaria dicto triennio durante uisitarent, & in capsis ad id deputandis aliquam piam elemosinam iuxta eiusdem Cōmissarij, seu ab eo deputandi ordinationem pro fabrica huiusmodi prosequenda per se uel alium effectualiter ponerent plenissimam, etiam Sacro Iubilei centesimo anno ecclesias Vrbis Romæ uisitari solitas uisitantibus, & ad recuperationem terræ Sanctæ, & Sacræ Orthodoxæ fidei Catholicæ, & Dominicæ Crucis hostium expugnationem proficiscentibus, ac omnes & singulas gratias illis concessas, & concedi solitas concesseramus cum potestate eligendi sibi confessorem, qui ad effectum indulgentias huiusmodi consequendi confessionibus auditis eos ab omnibus, & singulis sententijs & censuris ecclesiasticis quomodocunq; à iure uel ab homine in eos latis, necnon peccatis criminibus excessibus. & delictis quantumcunq; grauibus et enormibus, etiam si illorum absolutio sedi Apostolicæ reseruata existeret, & præterquam conspirationis in personam Romañ. Pōtificis aut statum Romanæ Ecclesiæ occisionis, uel uerberationis Episcoporum aut aliorum Prælatorum, & iniectionis manuum uiolentarum in illos falsificationis literarum Apostolicarum, aut delationis armorum, & aliorum prohibitorum ad infidelium partes atq; sententiarum, & censurarū occasione Aluminum Tulphæ nostræ, ac de partibus infidelium ad fideles cōtra prohibitiones nostras delatorum. Necnon Ecclesiasticæ libertatis, ac priuilegiorum sedi Apostolicæ, etiam ex consuetudine competentium, ac aliorum id & executionem literarum, &

mandatorum Apostolicorum etiam in bulla in die Cœnæ Domini legi consueta, ac alijs Apostolicis constitutionibus compræhensorum concernentia quomodolibet uiolatorum incursarum semel tantum absoluat eligendi, & pro animabus defunctorũ cum communicatione bonorum spiritualium prædictorum, et stationum Vrbis indulgentiarum, necnon Esus, Ouorum, Butiri, & lacticiniorum temporibus prohibitis ad eorum libitum, & carnium de utriusq; medici consilio licentia, & concessione, & cum eisdem seu similibus facultatibus Commissarijs, ad id deputatis, seu ab illis subdeputãdis per prædictos prædecessores nostros seu ab eis deputari solitis iuxta tenorem prænarratarum literarũ seriatim in nostris desuper expeditis literis descriptis, & annotatis concessione, necnon prædictis Commissarijs, ut præmittitur deputandis quod eos qui arctati forent, & uigesimumtertium suæ ætatis annum attingerẽt, ut ad omnes sacros etiam presbyteratus ordines promoueri, & unum beneficium ecclesiasticum obtinere. Necnon cũ quibusuis Religiosis professis, & non professis quorumcunq; ordinum, & quacunq; licita facultate, et cum secularibus clericis seu presbyteris qui graduari uelint etiam in quacunq; uniuersitate etiam leges audire eisq; studere, ac in ipsis graduari usq; ad doctoratus gradum inclusiue similiter ualerent. Et cum eisdem Religiosis, qui relicto Religionis habitu per seculum uagantes apostasiæ notam seu irregularitatem contraxerint, & deinde pœnitentia ducti ad cor redierint, quando inde uerisimiliter scandalum expectari non posset, & cum his qui de ordine suo ad alium ordinem parem uel strictiorem transferri cuperent. Necnon cum ipsis, ac etiam quibuscunq; monialibus cuiusuis qualitatis, et ordinis existerẽt, ut de superiorum suorum licentia, & ea durante Monasteria

exire, & cum parentibus, et alijs ecclesiasticis personis seu secu
laribus conuersari, & corporalia, & alia ecclesiæ ornamenta
dummodo per presbyterum primo uel per eas cum chirotecis
abluerentur abluere, & mundare totiens quotiens opus foret li
centiam, & facultatem concedere, quodq; eos qui moniales etiã
uelatas commatres, sorores, consanguineas carnaliter damnabi
li, & incestuoso coitu cognouissent, aut aliud quodcunq; carnale
crimen cuiuscunq; qualitatis existerent commisissent, absolue-
re, ac eos qui in quarto uel tertio, & quarto si tamen ab eodem
stipite penderent, & non alias, affinitatis uel consanguinitatis
gradibus inuicem coniuncti, ac quocunq; impedimento publicæ
honestatis iustitiæ præterq̃; inter leuatum, & leuantem, etiam
cognatione spirituali detenti, & etiam carnali copula subsequu
ta contraxissent, ac etiam qui huiusmodi matrimonijs etiam clan
destinis interuenissent seu præsentes, & consentientes fuis-
sent, à censuris propterea incursis absoluere, ac cum eis ut in
sic contractis matrimonijs remanere. Et cum his qui in casibus
prædictis contrahere uoluissent, ut matrimonium adinuicem cõ
trahere possent dispensare ualerent. Decernẽtes præmissa om
nia per eundem Commissarium sic facienda, in utroq; foro ua-
lere quibusuis contrarijs nequaquam obstantibus. Cum nos per Aliæ facultates præfati Pauli.
alias nostras literas similiter accepto per nos quod nonnulli Ho
spitalium etiam nostri S. Spiritus præfati, & S. Ioãnis Lateraň.
ac S. Iacobi incurabilium de Vrbe. Et monasteriorum, S. Seba-
stiani extra muros dictæ Vrbis ac S. Antonij Viennen̄. Cister
cien̄. & S. Augustini, ordinum ac mercedis redemptionis Capti
uorum etiam S. Helmi, S. Bouis, S. Bernardi, S. Leonardi S, Mar
thæ, S. Catherinæ Montis Sinay, S. Viti, & S. Mariæ della He
remita, Quæstores, & Commissarij non obstante suspensione

priuilegiorum super quæstis faciendis, & confratribus descri-
bendis, & indulgentijs publicandis concessorum, ac suppressio-
ne Capellarū sub inuocatione S. Sebastiani, ac reuocatione Cō-
missariorum, Nunciorum, & quæstorum, uigore priuilegiorum
prædictorum constitutorum, ac prohibitione faciendi quæstas, et
indulgentias, & alias gratias publicandi, ac confratres descri-
bendi, & confessionalia concedendi, & in certis casibus matri-
monialibus dispensandi, quæstas facere, & alia prædicta exer-
cere minime erubescebant, & successiue etiā non obstante alia
prohibitione, à nobis desuper narrata, nonnulli etiam quæstores
& Commissarij, tam prædictis quàm alijs forsan nominibus ui
gore priuilegiorum prædictorum, & forsan aliorum, etiam à no
bis licet contra mentem nostram emanatorum, tam quæstas fa-
cere quàm indulgentias, & alia ut præfertur prohibita, publica
re, & exercere, ac diuersas pecuniarum summas res & bona
exigere, & aliqui forsan sibiipsis appropriare, non desliterant,
omnes & singulas pecuniarum summas res & bona ex quæ-
stis elemosinis & indulgentijs, & alijs prædictis eatenus pro-
uenta, & penes quæstores, & Commissarios præfatos, ac Nun
cios, ministros, Thesaurarios, Depositarios, loca, collegia, & uni
uersitates existentia, quæ eatenus Hospitalibus, Monasterijs,
& alijs locis prædictis minime incorporata fuerant dictæ fabri
cæ, & illius collegio, & Deputatis concessissemus, & applica-
uissemus, omnesq; Quæstores, Cōmissarios, Nuncios, et alios of
ficiales præfatos reuocauissemus, omnemq; facultatem potesta-
tem, & auctoritatem quæstuandi, indulgentias, & alias gratias
publicandi, confratres describendi, confessionalia concedendi, in
gradibus matrimonialibus prohibitis dispensandi, ab homicidijs
casualibus seu uoluntarijs, ac Symoniæ labæ absoluendi, ac uota
cōmutandi,

commutandi, & forsan alia exercẽdi, à Quæstoribus Commis
sarijs ministris Thesaurarijs, Depositarijs, & alijs prædictis,
necnon Guardianis, Officialibus, & alijs superioribus, Hospita
lium monasteriorum, etiam redemptionis captiuorum, & aliorũ
locorum prædictorum priuilegia, & facultates, eos substituendi,
& deputandi habentibus, abdicauissemus, & amouissemus, Ita
q ex tunc de cætero perpetuis futuris temporibus quæstores et
Commissarij, & alij officiales ad quæstas, et alia prædicta exer
cenda, ab aliquibus etiam à nobis & successoribus nostris Ro-
mañ. Pontifi. constitui & deputari non possent, nisi ipsis consti-
tutioni & deputationi Collegij Deputatorum fabricæ huiusmo
di: expressus accederet assensus, cum mandato uniuersis, et sin
gulis præfatorum Hospitalium Monasteriorum, & aliorum lo-
corum prædictorum, ut pecunias res, & bona ex quæstis Indul
gentijs, & alijs prædictis acquisita & ut præfertur dictæ fabri
cæ applicata, & concessa penes ipsos existentia, & nondum ut
præfertur incorporata præfatæ Fabricæ et pro ea præfatis col-
legio Deputatorum & illorum officialibus ad opus, & utilitatẽ
dictæ fabricæ exponenda & conuertenda persoluerent, & as
signarent, eisdem uero et pro tempore existentibus deputatis,
& præfatis fabricæ huiusmodi, ut quæstores Commissarios, &
alios officiales, ac personas penes quos pecuniæ res & bona hu
iusmodi existebant, sub pœnis & censuris de quibus eis uidere
tur tam posteriorum prædictorum q; aliorum priuilegiorum di-
ctæ fabricæ & illius deputatorum collegio concessorum uigore
ad solutionem & consignationem huiusmodi faciendam coge-
rent & compellerent, ac easdem posteriores literas, & in eis
contenta quæcunq; inuiolabiliter obseruari mandarent, & face
rent, inobedientes & rebelles, ac contradictores quoslibet per

pœnas et cęsuras prædictas auctoritate nostra appellatione post posita compescendo, inuocato etiam ad hoc si opus esset auxilio brachij secularis, ac post publicationem posteriorum literarũ nostrarum prædictarum nonnulli locorum ordinarij eorumq; Vicarij officiales & alij ministri lucri (ut creditur) cupiditate ducti in contemptum literarum nostrarum earundem & pœnarum in illis contentarum, nonnullis Hospitalium Monasteriorum, & aliorum locorum prædictorum, quæstoribus, & Commissarijs, Quæstas prædictas faciendi aliaq; prædicta exercendi, ac diuersas indulgentias publicandi licentias, per eorum patentes literas expresse concedere & impartiri non erubescerent, uel ipsos publicæ quæstuare permitterent, seu dissimularent, in animarum suarum periculum, & perniciosum exemplum, ac scandalum plurimorum. Nos circa præmissa prouidere cupientes. Vniuersis & singulis tam locorum ordinarijs eorũq; Vicarijs officialibus, & ministris q̃ alijs quibuscunq; ecclesiarum Prælatis sub ingressus ecclesiæ, ac suspensionis à diuinis, necnon excommunicationis maioris alijsq; ecclesiasticis sententijs, & duorum millium duc. auri de Camera dictæ fabricæ applicandorum pœnis per eos, eo ipso, absq; aliqua, declaratione quotiens contrauenirent incurrendis, districtæ precipiendo mãdauimus, quatenus ex tunc de cætero aliquas quæstuandi, et indulgentias publicãdi licentias, & desuper literas quibusuis quæstoribus, & alijs personis etiam prætextu cuiusuis antiquæ consuetudinis, uel possessionis, eisdem ordinarijs similes licentias cõcedendi, & aliquam partem ex quæstis, & indulgentijs huiusmodi, exigendi, & percipiendi, & seu uigore quorũcunq; priuilegiorum, & indultorum, ac literarum apostolicarum eis hactenus concessorum, uel in posterum concedendorum, absq; ex=

pressa licentia eiusdem fabricæ deputatorum nullatenus conce-
dere uel impartiri præsumerent nec ipsos quæstores publicæ
quæstuare permitterent, seu tacendo dissimularent. Quinim-
mo eos ad parendũ reuerenter posterioribus literis nostris præ
dictis & in illis contentis quibuscunq; omnino cogerent ac com
pellerent. Insuperq; eisdem deputatis eorumq; Commissarijs
contra eosdem ordinarios illorumq; Vicarios et Ministros, nec
non quoscunq; alios ecclesiarum Prælatos superiores & perso
nas, tam seculares quàm quorumuis etiam mendicantium ordi-
num regulares quæstas facientes, in euentum contrauentionis
ad declarationem incursus censurarum & pœnarum prædicta-
rum procedendi, necnon quæstores præfatos quæstas facientes,
& indulgẽtias huiusmodi absq; ipsorum deputatorum expres
so consensu ubilibet publicantes, capiendi, & incarcerandi, seu
incarcerari faciendi, illosq; tãquam inobedientes, & rebelles
mulctandi, & ad Triremes perpetuo uel ad de quo eis uidere-
tur tempus relegandi, ac pecunias per eosdem questores occasio
ne dictarum indulgentiarum uel quæstarum quomodolibet acq
sitas eidem fabricæ, ut præfertur applicatas ab eis & eorũ sin
gulis etiam inuitis & renitentibus uiolenter auferendi, necnon
pro præmissis omnibus exequendis auxilium brachij secularis
quotiens opus foret inuocandi, omnimodam concessimus faculta-
tem. Quibuscunq; nobis et eidem sedi immediate subiectis sub
eisdem sententijs censuris & pœnis, tunc mandantes, alios uero
nobis non subiectos Iudices & personas seculares in domino
hortantes, ut si & postq; pro parte dictorum deputatorum, &
Commissariorum forent requisiti, in præmissis auxilium, & fa-
uorem, ac remedium opportunum præberent, prout in singulis
nostris & prædecessorum prædictorum literis, quarũ singularũ

tenores, ac si de uerbo ad uerbum insererentur præsentibus pro sufficienter expressis haberi uolumus dicitur plenius contineri, Cum autem sicut eadem petitio subiungebat, à nõnullis forte nimium scrupulosis dubitatum fuerit, an priuilegia indulta, & facultates per prædictos prædecessores Commissarys, & Collegio prædictis concessa per eosdem Franciscum Paulum Petrũ Philippum Episcopos Ioan. Baptist. & Raphaelem Modernos ad opus dictæ fabricæ deputatos, aut aliquos ex eis sub nomine dicti Collegij hactenus exercere uel eis uti potuerint, & in futurũ possint, hactenusq; per eos sub nomine dicti Collegij pro dicta fabrica gesta, ualida existant, pro illorum parte nobis fuit humiliter supplicatum, ut desuper opportune prouidere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur quibus in sacra beati Petri Sede meritis quãquam insufficientibus collocatis conuenit opem & operam impendere efficaces ut eiusdẽ beati Petri Basilicam, ac illius fabricæ Rectores, & ministros. Necnon priuilegia facultates & indulta eis concessa illæsa præseruare studeamus. Consyderantes diligentiam quam primo dicti Franciscus, & alij deputati in opus dictæ fabricæ, quod dicti prædecessores, ut prædicitur perficere non potuerunt, iuxta mentem nostram reassumendo adhibuerunt. Illudq; omni conatu & totis uiribus assidue prosequuntur. Quodq; ad illius commodum & utilitatem priuilegijs facultatibus & indultis, ac gratijs huiusmodi in fauorem dictæ fabricæ tantummodo utuntur. Et ne Christifideles ab elargitione, & subsidijs retrahãtur, sed ut ad illud promptiores reddantur, quo singula priuilegia, facultates, cõcessiones, & indulta prædicta nouerint, inuiolabiliter obseruari, huiusmodi supplicationibus inclinati, ex certa scientia, & de potestatis plenitudine similibus, omnia et singula quæ per Franciscũ

Dispositiua.

et alios Deputatos prædictos seu eorũ aliquos nomine dicti Collegij, ac uigore literarũ patentiũ eis per dictos deputatos cõcessarũ deputatos Cõmissarios et officiales dicto noĩe earundẽ literarum patentium, & capitulorum forma seruata gesta facta, & executa fuerunt fuisse & esse legitimæ facta, ac si priuilegia facultates & indulta alijs Commissarijs per Iulium, & Leonem, ac Collegio præfatis per Clementem prædecessores prædictos respectiue concessa, & per nos confirmata & innouata, ipsismet deputatis concessa fuissent auctoritate apostolica tenore præsentium declaramus. Et nihilominus omnia & singula per primo dictos deputatos, aut eorum aliquos, seu ab eis dicti Collegij nomine Commissarios & officiales etiam deputatos, (dũmodo Commissarij & officiales hactenus ut præfertur deputati prædicti formam & ordinem eis per eorum literas patentes huiusmodi siue capitula inter eos inita seruauerint) approbamus & confirmamus, ac perpetuæ firmitatis robur, obtinere decernimus. Et ut circa illa omne dubium, & ambiguitas in futurum cessare debeant, ipsiq; deputati opus fabricæ huiusmodi diligentius prosequi possint, ipsis alijsq; dictæ fabricæ pro tempore deputatis, quod omnibus et singulis priuilegijs, prærogatiuis, facultatibus, iurisdictionibus, gratijs, et indultis tam Commissarijs per Iulium & Leonem, ac Collegio præfatis per Clementem prædecessores prædictos ad commodum & utilitatem dictæ fabricæ, quàm etiam per nos, per singulas literas prædictas Commissarijsq;, & Collegio præfatis per eosdem prædecessores, ac nos (ut præmittitur) hactenus respectiue concessis sub nomine Collegij præfati, uti & illa exercere, ualeant eisdem auctoritate & tenore concedimus, & indulgemus, ac singulas nostras, & prædecessorum nostrorum literas huiusmodi ad dictos etiam

Declaratio ꝙ gesta ꝑ Deputatos et eorũ Cõmissarios sint ualida.

Cõfirmatio gestorum per deputatos, & eorum commissarios.

Deputati ꝓ tpe fabricæ, possunt uti omnibus priuilegijs & facultatibus ac iurisdictionibus concessis per Iuliũ Leonem, Clementem & ipsum Pauũ cõmissarijs et collegio præfatæ fabricæ.

Extensio facultatũ ad deputatos ꝓ tẽpore præfatæ fabricæ.

Extensio literarum ad prouincias expressas.

Pñtes literæ durant ad bñplacitũ ipsius Pauli, et successorũ suorum.

Bñplacitũ hmõi & pñtes literæ non ueniunt sub gñali reuocatiõe Regulæ canzellariæ ẽt per successores ædendæ nõ cõprendunt ipsum beneplacitũ nec pñtes literas

Modus reuocationis.

Reuocationes aliter factæ sint nullæ, & de nouo cõcessio sit facta.

Decretũ irritãs.

Assistentia generalis.

pro tempore deputatos, & ad uniuersas prouincias in singulis literis prædictis expressas extendimus, & ampliamus. Necnon præsentes literas ad nostrum, & successorum nostrorum Romañ. Pont. Canonice intrantium beneplacitum, durare. Ac beneplacitum huiusmodi, & præsentes literas, per generalem reuocationem seu Cancellariæ Apostolicæ regulas etiam per successores nostros prædictos pro tempore edendas, aut alias etiam nisi per alias nostras sub plumbo cum præsentium de uerbo ad uerbum insertione literas minime reuocari posse, sed quotiens aliterquam ut præmittitur reuocari contigerit, totiens de nouo concessas intelligi, sicq; per quoscunq; iudices, et Commissarios etiam causarum Palatij apostolici auditores, ac S. R. E. Cardinales in quauis instantia sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, et auctoritate ubiq; iudicari sententiari, & diffiniri debere, necnon quicquid secus super his à quoq̃; quauis auctoritate scienter uel ignoranter cõtigerit attemptari irritum, & inane decernimus. Quo circa uniuersis, & singulis uenerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, ac Dilectis filijs Abbatibus, Prioribus, Præpositis, Decanis, Archidiaconis, & alijs personis in dignitate ecclesiastica constitutis, necnon Patriarchalium, & Metropolitanarum, ac aliarum Cathedralium Ecclesiarum Canonicis eorundem Patriarcharum, Archiepiscoporum, & Episcoporum, Officialibus, & Vicarijs in spiritualibus, et temporalibus ubilibet constitutis per apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi uel duo aut unus eorum per se uel alium seu alios præsentes literas, ac omnia, et singula in eis contenta, ubi et quando opus fuerit, ac quotiens super hoc pro parte Collegij seu deputatorum prædictorum, seu alicuius eorum fuerint re-

quisiti solemniter publicantes, eisq; in præmissis efficacis defen sionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præsentes literas, et in eis contenta huiusmodi sub censuris, et pœnis eccle siasticis firmiter obseruari, ac Collegium, et Deputatos, Of= ficialesq; prædictos illis pacifice gaudere, non permittentes col= legium, et deputatos, ac officiales prædictos, seu eorum aliquem desuper per quoscunq; quomodolibet indebite molestari, Con= tradictores quoslibet, et rebelles per censuras, et pœnas eccle siasticas, ac alia opportuna iuris remedia appellatione postposi= ta compescendo. Ac legitimis super his habendis seruatis pro cessibus, censuras, et pœnas ipsas, etiam iteratis uicibus aggra= uando, inuocato, etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachij se cularis. Non obstantibus præmissis, et quibusuis dictæ Can cellariæ regulis, ac constitutionibus, et ordinationibus Aposto licis, necnon priuilegijs, et indultis etiam Marimagno nuncu patis eisdem ordinibus illorumq; personis in genere uel in spe= cie, sub quibusuis uerborum formis, et clausulis etiam motu proprio, et ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis ple= nitudine forsan concessis, quibus etiam si pro illorum suffici= enti derogatione de ipsis, eorumq; totis tenoribus, specialis, spe cifica expressa, et indiuidua, ac de uerbo ad uerbum non au= tem per clausulas generales, idem importantes mentio seu quæ= uis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ser= uanda esset, illorum tenores pro sufficienter expressis, et inser= tis habentes, illis alias in suo robore permansuris hac uice dum= taxat specialiter, et expresse derogamus, illaq; cuiquàm nolu= mus aliquatenus suffragari, ac omnibus et singulis quæ nos, et præfati prædecessores nostri in singulis literis prædictis uo lumus respectiue non obstare, contrarijs quibuscunq;. Aut si

Derogatio obstā tiarum.

Derogatio Regu rum cāzellariæ.

Derogatio Mare magni.

aliquibus communiter uel diuisim ab apostolica sit Sede indultum quod interdici, suspendi, uel excommunicari, non possint per literas apostolicas non facientes plenam expressam, ac de uerbo ad uerbum, de indulto huiusmodi mentionem. Caeterum quia difficile foret easdem praesentes literas ad singula queq; loca in quibus earum publicatio est facienda deferre, uolumus et dicta auctoritate apostolica decernimus, quòd illarum copijs, siue transumptis, etiam impressis, manu Secretarij dictae fabricae subscriptis, ac Sigillo praefati Collegij munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae ipsis praesentibus literis adhiberetur si forent exhibitae uel ostensae. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae declarationis, approbationis, cõfirmationis, decreto: concessionis indulti, extensionis, ampliatiotionis, mãdati, derogationis, et uolũtatis ĩfringere, uel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romae apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicae, Millesimo Quingentesimo Quadragesimo primo. Tertio. Noñ. Februarij. Pontificatus nostri Anno Octauo.

De Trãsumptis.

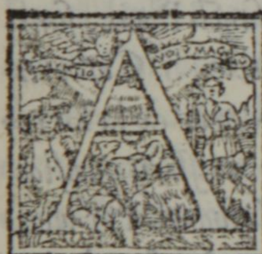
1541.

L. De Torres.
S. Grolleti.

INNOVATIO REVOCATIONVM

omnium indulgentiarum et facultatum, præterquam Fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum, cum noua facultate concessa R. D. Deputatis dictæ Fabricæ, & eorum Commissarijs procedēdi, tam contra excercētes huiusmodi prohibita, q; contra ordinarios id permittentes quacunq; occasione, et sub pœnis grauissimis.

PAVLVS PAPA III.

D FVTVRAM REI *memoriā.* *Ad Romani Pontificis auctoritatem pertinere dinoscitur, ut quæ semel per eum, & prædecessores suos prouide statuta & ordinata fuerunt, quibuslibet sublatis obstaculis suum debitum consequantur effectum, Dudum siquidē postquam fe. recor. Clemens Papa VII. prædecessor noster diuersis querelis ad eum perlatis prouidere uolēs omnia Priuilegia nostro S. Spiritus in Saxia, & S. Ioannis Lateraneñ. ac S. Iacobi Pauperum incurabilium de Vrbe Hospitalibus, Necnon sancti Sebastiani extra muros Vrbis, & sancti Antonij Vienneñ. Cistercieñ. & sancti Augustini ordinum monasterijs, ac ordini mercedis redemptionis Captiuorum per Romañ. Pont. super questis faciendis & confratribus describendis, & indulgen-*

Reuocatio Priuilegiorum S Spūs S. Ioān. Lateraū. S. Iacobi incurabiliū, S. Sebastiani, & S. Antonij Vieneñ. & ordinis redēptiōis captiuorum facta p Clem.

tijs publicandis concessa, & per eundem Clementem præde cessorem confirmata ex certis causis tunc expressis ad beneplacitum suum per quasdam sub plumbo suspenderat, & capellas sub inuocatione sancti Sebastiani penitus suppresserat, et deinde literas hmõi per alias suas in forma Breuis literas confirmauerat. Necnon Commissarios, Nuncios & quæstores uigore priuilegiorum prædictorum constitutos reuocauerat, ac omnem facultatem desuper concessam ab Hospitalibus & monasterijs, ac ordine redemptionis captiuorum huiusmodi amouerat & abdicauerat. Ac tam questas facere & indulgentias, ac alias gratias eis concessas publicare. Necnon Confratres describere & confessionalia concedere quàm etiam in casibus matrimonialibus prohibitis dispensare prohibuerat. Et nos successiue cum (non sine animi nostri displicentia) accepissemus, quòd nonnulli Hospitalium, Monasteriorum et aliorum prædictorum, ac etiam sancti Helmi, sancti Bouis, sancti Bernardi, sancti Leonardi, sanctæ Marthæ, S. Catherinæ Montis Synai, Sancti Viti, & sanctæ Mariæ de la Heremita, seu aliorum locorum Questores & Commissarij quæstas facere & alia prædicta exercere non erubescebant. Per alias nostras etiam in forma Breuis literas omnibus & singulis locorum ordinarijs, ut sub excommunicationis, & alys de quibus eis uideretur pœnis quibuscunq;, tam Hospitalium & Monasteriorum, ac ordinis redemptionis captiuorum & aliorum sanctorum, & nominum prædictorum Commissarijs, Nuncijs & Questoribus præmissa facere inhiberent, & contra talia prohibita exercere præsumentes ad declarationem incursus dictarum pœnarum procederent Quæstoribus fabricæ basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe à personis Deum timentibus

Suppressio eiusdẽ capellarum S. Sebastiani.

Reuocatio eiusdẽ Cõmis. et quæstorum.

Narratio reuocationis Pauli III.

Nomina aliorũ locorum piorũ.

deputatis, dumtaxat exceptis mandaueramus. Cum ad nostram peruenisset notitiam, quòd nonnulli Quæstores & Commissarij, tam prædictis quàm alijs forsan nominibus uigore priuilegiorum prædictorum, & forsan aliorum etiam à nobis (licet contra mentem nostram) emanatorum, tam quæstas facere, quàm indulgentias publicare, & alia quæ eis concessa fuisse prætendebant, exercere, ac diuersas pecuniarum summas, res, & bona exigere, & aliqui forsan sibi ipsis appropriare non destiterant. Nos scandalis quæ ex præmissis prouenire possent occurrere, & ex pecunijs, rebus & bonis eatenus exactis quæ hospitalibus, Monasterijs, & alijs locis facultatem questuañ. & alia præmissa exerceñ. seu exerceri facieñ. habere prætendentibus, nondum incorporata erãt grauissimis expensis quotidianis dictæ fabricæ, quam tunc per Venerabiles fratres Franciscum Aleriensem, & Philippum Burgi sancti Sepulchri Episcopos, ac dilectum filium Raphaelem de Casalibus dictæ fabricæ præfectos & deputatos aggredi feceramus & dante domino prosequi & ad finem perducere intendebamus prouidere uolentes, singulas prædecessoris, & nostras literas prædictas, confirmantes, approbantes, & innouantes, firmis tamen semper & illesis remanentibus omnibus & singulis priuilegijs dictæ fabricæ, & illius deputatorum collegio eatenus concessis, omnes et singulas pecuniarum summas, res et bona, ex questis, elemosinis, Indulgentijs, et alijs prædictis eatenus prouenta, et penes tam prædictorum, quàm aliorum quorũcunq; Hospitalium, Monasteriorum, ordinum Ecclesiarum, et locorum piorum, quocunq; nomine nuncupatorum Quæstores, Commissarios, Nuncios, Ministros, Thesaurarios, Depositarios, siue alias personas, loca, collegia, et

Alia reuocatio eiusdem.

uniuersitatem cuiuscunq; gradus, conditionis, et dignitatis forent existentia, quæ adhuc Hospitalibus, Monasterijs, et alijs pijs locis prædictis cum effectu incorporata non essent per reliquas nostras etiam in forma Breuis literas dictæ fabricæ Basilicæ Principis apostolorũ de Vrbe, et illius deputatorũ collegio ad opus et utilitatẽ dictæ fabricæ, Motu proprio cõcessimus et applicauimus, et pro cõcessis et applicatis haberi uoluimus. Necnon omnes et singulos Quæstores, Commissarios, Ministros, Thesaurarios, Depositarios, et alios Officiales, per Guardianos, Officiales, et superiores dictorum Hospitalium, Monasteriorum, Ordinis Redemptionis Captiuorum, et aliorum locorum prædictorum, ac etiam per prædecessores nostros, ac nos eatenus deputatos reuocauimus, omnemq; facultatem, potestatem, et auctoritatem quæstuandi, indulgentias, et alias gratias publicandi, confratres describendi, confessionalia concedendi, in casibus matrimonialibus prohibitis dispensandi, ab homicidiis casualibus, seu uoluntarijs, ac Simoniæ labe absoluendi, et uota commutandi, et forsan alia exercendi, à Quæstoribus, Commissarijs, Ministris, Thesaurarijs, Depositarijs, et alijs prædictis, necnon Guardianis, Officialibus, et alijs superioribus Hospitalium, Monasteriorum, ordinis Redemptionis captiuorũ, et aliorum locorum prædictorum priuilegia et facultates eos substituendi, et deputandi habentibus abdicauimus, et amouimus. Ita quòd ex tunc de cætero perpetuis futuris temporibus Quæstores, Commissarij, Ministri, Thesaurarij, Depositarij, aut alij Officiales ad quæstas huiusmodi exercendum indulgentias, et alias gratias publicandum, confratres describendum confessionalia concedendum, et in casibus prædictis dispensandum, et absoluẽdum ab aliquibus etiam à nobis, et successoribus nostris

Romanis Pontificibus constitui & deputari non possent, nisi ip
sis constitutioni & deputationi collegij deputatorum fabricæ hu
iusmodi expressus accederet assensus, Mandantes uniuersis &
singulis præfatorum Hospitalium, Monasteriorũ, ordinis redem
ptionis captiuorum, Sancti Helmi, alias Adhelmi, sancti Bouis,
sancti Bernardi, sancti Leonardi, S. Marthæ, & aliorum quo-
rumcunq; Ecclesiarum, & piorum locorum Quæstoribus, Cõ-
missarijs, Ministris, Thesaurarijs, Depositarijs, & alijs Officia
libus, siue alijs personis, loco, collegio, & uniuersitatibus, ut pecu
nias, res & bona ex quæstis indulgentijs, et alijs prædictis ac-
quisita, & ut præfertur, dictæ fabricæ applicata & concessa pe
nes ipsos & eorum quélibet existentia, & nondum, ut præfer
tur incorporata, præfatæ fabricæ, & pro ea præfatis collegio de
putatorum, & illorum Officialibus ad opus & utilitatem dictæ
fabricæ exponenda & conuertenda persoluerent, & assigna-
rent, eisdem uero tunc, & pro tempore existentibus deputatis,
& præfectis fabricæ huiusmodi, ut Quæstores, Commissarios,
Thesaurarios, Depositarios, et Officiales, aut alias personas pe
nes quos pecuniæ, res, & bona huiusmodi existebant sub pœnis
& censuris de quibus eis uideretur, tam posteriorum prædicto
rum, quàm aliorum priuilegiorum dictæ fabricæ, & illius depu
tatorum collegio concessorum uigore ad solutionem et consigna
tionem huiusmodi faciendum cogerent, & compellerent, ac eas
dem posteriores literas, & in eis contenta quæcunq; inuiolabili-
ter obseruari mandarent, & facerent, inobedientes, & rebel-
les, ac contradictores quoslibet per pœnas & censuras prædi-
ctas auctoritate nostra appellatione postposita compescendo, inuo
cato etiam si opus foret auxilio brachij secularis, prout in singu
lis prædecessoris, & nostris literis prædictis plenius continetur.

Cum autem sicut nuper accepimus post publicationem posteriorum literarum nostrarum huiusmodi nonnulli locorum ordinarij, eorumq; Vicarij, Officiales, & alij Ministri, lucri, ut creditur cupiditate ducti in contemptum earundem posteriorum literarum nostrarum, & pœnarum in illis contentarum. Nonnullis Hospitalium, Monasteriorum, & aliorum locorum prædictorum Quæstoribus, & Commissarijs quæstas prædictas faciendi, aliaq; prædicta exercendi, ac diuersas Indulgeñ. publicandi licentias per eorum patentes literas expresse concedere, et impartiri non erubescant, uel ipsos publice quæstuare permittant, seu dissimulent in animarum suarum periculum & perniciosum exemplum, ac scandalum plurimorum. Nos cupientes etiã desuper opportune prouidere, Motu proprio & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine. Vniuersis & singulis, tam locorum ordinarijs eorumq; Vicarijs, Officialibus, & Ministris, quàm alijs quibuscunq; Ecclesiarum prælatis sub ingressus Ecclesiæ, ac suspensionis à diuinis, necnon excommunicationis maioris, alijsq; Ecclesiasticis sententijs, censuris, & etiã duorum millium ducatorum auri de Camera dictæ fabricæ applicãdorum pœnis per eos eo ipso absq; aliqua declaratione quotiens contrauenerint, incurrendis districtæ precipiendo mandamus quatenus de cætero aliquas quæstuandi, et indulgentias publicandi licentias, et desuper literas quibusuis Quæstoribus, uel alijs personis, etiam prætextu cuiusuis antiquæ consuetudinis, uel possessionis eisdem ordinarijs similes licentias concedendi, & aliquam partem ex quæstis & indulgentijs huiusmodi exigendi, & percipiendi, & seu uigore quorumcunq; priuilegiorũ & Indultorum, ac literarum Apostolicarum eis hactenus cõcessorum, uel imposterum concedendorum absq; expressa licentia

Motu proprio.

Ordinarij & alij ecclesiarũ p̄lati sub pœnis etc. et duorũ millibũ ducatorum. eo ipso absq; aliqua declaratione quotiẽs contrauenerint Incurreñ. nõ cõcedant licẽtias quæstuandi et indulgẽtias publicañ. quibusuis quæstorib. uel p̄sonis absq; exp̄ssa licentia fabr. Derogatio antique consuetudinis et priuilegiorum præfatorũ ordinariorum.

eiuſdem fabricæ deputatorum, nullatenus concedere uel impartiri præſumant, nec ipſos Quæſtores publice quæſtuare permittant, ſeu tacendo diſſimulent, quinimmo eos ad parendum reuerenter poſterioribus literis noſtris prædictis, & in illis contentis, quibuſcunq; omnino cogant & compellant. Et inſuper eiſdē deputatis eorumq; Commiſſarijs contra eoſdem ordinarios illorumq; Vicarios, & Miniſtros. Necnon quoſcunq; alios Eccleſiarum prælatos ſuperiores & perſonas, tam ſeculares, q̃ quorũuis etiam mendicantium ordinum, regulares quæſtas faciẽtes in euentum contrauentionis ad declarationem incurſus cẽſurarum & pœnarum prædictarum procedendi, necnõ Quæſtores præfatos quæſtas facientes, & indulgentias huiuſmodi abſq; ipſorum deputatorum expreſſo conſenſu ubilibet publicantes capiendi & incarcerandi, ſeu incarcerari faciẽ. Illoſq; tanquam inobedientes, & rebelles mulctandi, & ad Triremes perpetuo uel ad de quo eis uidebitur tẽpus delegandi, ac pecunias per eoſdem quæſtores occaſione dictarum indulgentiarum uel quæſtarum quomodolibet acquiſitas eidem fabricæ, ut præfertur applicandas ab eis, & eorum ſingulis etiam inuitis, & renitentibus uiolenter auferendi, necnõ pro præmiſſis omnibus exequendis auxilium brachij ſecularis, quotiens opus fuerit inuocãdi omnimodam per præſentes cõcedimus facultatem. Quibuſcũq; nobis, & eidem Sedi immediate ſubiectis ſub eiſdem ſententijs, cẽſuris & pœnis mandantes alios uero nobis nõ ſubiectos Iudices, & perſonas ſeculares in domino rogantes, ut ſi & poſtquã pro parte dictorum deputatorum, & Commiſſariorum fuerint requiſiti in præmiſſis auxilium et fauorem, ac remedium opportunum præbeant. Non obſtantibus Apoſtolicis, ac in prouincialibus, & ſinodalibus Concilijs æditis gñalibus, uel ſpecialibus,

Ordin. nõ pmittãt ſeu tacẽdo diſſimulent quæſtores quæſtuare.

Facultas deputatorũ fabricæ & eius Cõmiſſ. pcedẽdi cõtra ordinarios, et eorum miniſtros aliasq; pſonas tã ſeculares q̃ quorumuis ordinũ regulares quæſtas facien.

Facultas Deput. Capien. quæſtores facien. quæſtas et indulgentias publican. abſq; expſſo conſenſu fabricæ.

Facult. deputatorũ tranſmittendi ad carceres contrauenientes.

Facult. applicañ. fabricæ pecunias acqſitas ex quæſtis et public. indulgentiarum.

Facul pecunias pfatas uiolẽter auferendi.

Inuocatio auxil. brachij ſecul.

Assistentia. constitutionibus, & ordinationibus. Necnon Hospitalium, & Monasteriorum, ac aliorum locorum prædictorum, & quorũ=

Derogatio. uis aliorum membrorum Domorum, & Ecclesiarum etiam Cathedralium, et Metropolitañ. etiã iuramento confirmatione Apostolica, uel quauis firmitate alia roboratis, statutis, consuetudinibus, stabilimentis, usibus, & naturis, Priuilegijs, quoq; indultis, & literis Apostolicis tam sub plumbo, quàm in forma Breuis, etiam Motu proprio etiam à nobis emanatis, confirmatis, & innouatis, ac forsan de nouo concessis, Quibus etiã si in eis ꝙ nullatenus, aut non nisi sub certis modis, & formis derogari possit cautum, & expressum sit. Illorum omnium & singulorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis, ac modos et formas pro debite obseruatis habentes ad effectum præmissorum dũtaxat specialiter, et expresse derogamus, ac sufficienter derogatum esse uolumus, cæterisq; contrarijs quibuscunq; . Verũ

De Trãsumptis. quia difficile foret præsentes ad singula quæq; loca deferri, uolumus, & per præsentes decernimus, præsentium transumptis seu copijs, etiam impressis, & Sigillo dictæ Fabricæ munitis, eandem prorsus fidem adhiberi, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, uel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctum Marcũ sub anulo Piscatoris, Die Decimanona mensis Augusti,

1541 Millesimo Quingentesimo quadragesimo primo. Pontificatus Nostri Anno Septimo.

L. de Torres.

M. de Pace.

Constitutio

CONSTITVTIO S. D. N. D. PAVLI

Papæ III. per quam reuocantur omnia priuilegia, indulgentiæ, & facultates præterquam in expressis, & non possint alijs communicari, & inhibetur usus eorum, Saluis nominatis et specifice concessis, Cōfraternitatibus Sacratissimi Corporis Christi, in Ecclesia Beatæ Mariæ supra Mineruam etiam quo ad alias Confraternitates sub eadem inuocatione, reseruatis priuilegijs & alijs Fabricæ sancti Petri de Vrbe, cuius Collegium et Deputati eiusdem constitutionis executores deputantur.

PAVLVS PAPA. III.

Otu proprio &c. Ad futurā Rei memoriam. Ad prouidam circunspectionem sedis Apostolicæ pertinere dinoscitur, ut nonnunquam concessa per eam prout negociorum & temporum qualitates exigunt ampliet uel restringat, sicut in domino prospicit salubriter expedire. Attendeñ. itaq; quòd sæpenumero contingit diuersis ecclesiis, monasterijs, hospitalibus societatibus, cōfraternitatibus, et alijs locis pijs, multiplicibus ex causis, per sedem eandem etiam per nos, diuersa priuilegia, facultates, indulgentias, & alias gratias, ad instar priuilegiorum, facultatum, indulgentiarum, & aliarum gratiarum, hospitali no-

ſtro ſancti Spiritus in Saxia, Societati Charitatis, & alijs eccleſiis, & locis pijs, Almæ Vrbis noſtræ & forſan aliorum locorum, conceſſorum, concedi & indulgeri, & ſicut habet fidedignorum aſſertio. Nonnulli eccleſiarum, hoſpitalium, ſocietatū, confraternitatum, & aliorum locorum prædictorum Rectores, Gubernatores, Guardiani, & alij Officiales, & Miniſtri, priuilegia, facultates, indulgentias, & alias gratias eis per dictam generalitatem uerborum per dictam ſedem conceſſa, ad priuilegia, facultates, indulgentias, & alias gratias nominatim et ſpecifice dicto hoſpitali S. Spiritus, Societati Charitatis, & alijs locis pijs forſan conceſſa, & plerunq; ad ea quæ eadem ſedes, ſi ſibi expreſſa fuiſſent, minime conceſſiſſet, extendere et ſic extenſa publicare, ac illa alijs communicare præſumpſerunt, & præſumunt, eorum officia, gubernationem, & adminiſtrationē, uel exercitia, metas ſpecialium priuilegiorum, indulgentiarum, facultatum & aliarum gratiarum ſub prætextu generalitatis uerborum huiuſmodi interdum tranſgredientes, ex quibus grauia ſcandala priuatim & publicæ ſunt ſuborta, & in futurū, niſi deſuper opportune prouideatur grauiora ſuboriri poſſent. Nos intenden. in præmiſſis de opportuno prouidere remedio. Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, per hanc noſtram perpetuo ualituram cōſtitutionē, omnia & ſingula priuilegia facultates, indulgentias & alias gratias quibuſuis eccleſiis hoſpitalibus, et alijs locis pijs, tam dictæ Vrbis quàm alias ubiq; locorum ſub dicta generalitate uerborum, et ad inſtar aliorum priuilegiorum facultatum indulgentiarum ſeu aliarum dicto hoſpitali noſtro ſancti Spiritus, Societati Charitatis & alijs eccleſiis & locis pijs hactenus per eandē Sedem, et per nos forſan conceſſorum ad priuilegia facultates,

Motu proprio. Per cōſtitutionē ꝑpetuo ualiturā. Reſtrictio indulgentiarū et facultatū ad inſtar ad priuilegia ac loca ipſa, & facultates. ac indulgētias noīatim, & ſpecifice expꝛſſa

et indulgentias, et alias gratias eis nominatim, et specifice cōcessas, et ad loca ipsa, necnon collegia, uniuersitates & personas, quibus in specie & particulariter, & citra facultatem illa aliis communicandi per eandem sedem etiam per nos concessa sunt uel in posterum concedi continget, tenore præsentium restringimus. Ita tñ quòd priuilegijs et indultis filijs confraternitati sub inuocatione Sactissimi Corporis Christi in Ecclesia Beatæ Mariæ supra Mineruā, ijs tute nominatim et specifice per nos concessis omnes & singulæ aliæ confraternitates sub eadē inuocatione ubilibet, institutæ & instituendæ utantur potiantur, & gaudeant perinde, ac si cuilibet istarum confraternitatum in specie & particulariter priuilegia & indulta ipsa concessa essent. Decerneñ. quascunq; alias concessiones, priuilegiorum facultatum, indulgentiarum, et aliarum gratiarum sub dicta generalitate uerborum, & ad instar & nominatim et specifice, (ut præfertur) per eandē sedem etiam per nos factas, necnon facultates priuilegia & alias gratias prædictas, etiam nominatim & specifice concessas alijs communicandi nullius fore, et esse roboris uel momenti. Districtius inhibentes omnibus & singulis ecclesiarum, hospitalium, societatum, confraternitatum, & aliorum locorum piorum prædictorum Rectoribus, Gubernatoribus, Administratoribus, Officialibus et ministris, ac alijs, ad quos quomodolibet spectat. ne de cætero sub indignationis nostræ pœna, audeant uel præsumant, publice uel occulte, aut quouis quæsito colore, directe uel indirecte, uirtute literarū apostolicarum, sub dicta generalitate uerborum per eādem sedem concessarum & concedeñ. aliquibus priuilegijs, facultatibus, indulgentijs & gratijs, nisi dūtaxat per formam specialiū priuilegiorum, facultatum, indulgentiarum, et aliarum gratiarum

Restrictio cōmunicādi alijs locis
Extensio restrictionis ad concedenda.
Excipiuntur confraternitates Sanctissimi Corporis D. N. Iesu Christi institutæ à cōfraternitate supra Mineruā.
Declaratio nullitatis.
Inhibitio conformis.

cis hactenus nominatim & specifice per sedem eandem et per suas literas apostolicas, ac in locis & pro illis personis collegiis & uniuersitatibus, quibus particulariter concessæ, fuerũt, aut in futurum concedentur, etiam absq; facultate illa aliis communicandi, & non aliter, nec alio quouis modo, etiam si paria, similia uel minora forent his quæ in præfatis literis apostolicis sunt concessa, uti, aut illa quouis modo exercere seu publicare, aut aliis comunicare. Decernen̄. etiam ex nunc irritum & inane si secus uel aliter à quoquam quauis auctoritate scienter uel ignoranter continget in posterum quomodolibet attentari, ac præsentes ad priuilegia facultates, indulgentias, & alias gratias in fauorem fabricæ Basilicæ principis Apostolorum de Vrbe illisq; collegio, et officialibus hactenus concessa et conceden̄. minime se extendere. Eisdem collegio & deputatis dictæ fabricæ per apostolica scripta mandantes, ut præmissa omnia, & singula per illos ad quos spectat, aut spectare poterit quomodolibet, in futurum inuiolabiliter, obseruari mandent & faciant, contradictores quoslibet, & rebelles per censuras, & alias, de quibus sibi uidebitur, pœnas, appellatione postposita, auctoritate nostra compescendo, inuocato si opus fuerit auxilio brachii secularis. Ac uolentes auctoritate præfata quòd præsens constitutio, cuius solam signaturam nostram sufficere, illiusq; transumptis, seu copiis manu unius Notarii publici subscriptis, & sigillo alicuius personæ in dignitate Ecclesiastica constititutæ, sigillatis fidẽ adhiberi uolumus, et in ualuis Basilicæ præfatæ, ac acie Campi Floræ affixa et publicata, perinde arctet quoslibet, ac si fuisset cuilibet præsentialiter exhibita et præsentata. Non obstan̄. præmissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis priuilegiis quoq; et indultis, ac literis etiam apostolicis præ-

Decretũ irritãs.

Excipiuntur priuilegia, et gratiæ fabricæ.

Collegio fabrĩce mãdatur cura ob seruari faciendi p̄missa sub pœnis &c.

Appellatiõe post pesita.

Sola signatura.

De Transumptis

Publicata afficit quoslibet ac se p̄sentialiter fuisset p̄ntata.

Derogatio.

fatis ecclesiis,hospitalibus,et aliis locis piis, Rectoribusq; et aliis præfatis forsan concessis,quibus illorum omnium et singulorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes specialiter et expresse derogamus cæterisq; contrariis quibuscunq;.

Placet Motu proprio et ita mandamus. A.

Die Tertia mensis Februarii. M.D.XLIIII. præsentes et retroscriptæ literæ affixæ et publicatæ fuerunt in acie Campi Floræ,et in ualuis Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe dimissis copiis Affixis per me Io.Roilard,S.D.N.Papæ Pauli III. Cursorem, Theobaldus Tallart. Magister Cursorum.

PAVLVS PAPA III.

MOTV proprio etc. Extraordinarias expensas,quas (ut accepimus) dilecti filij Collegium, & deputati Fabricæ Basilicæ Principis Apostolorū de Vrbe, illiusq; œconomus,in diuersis litibus, quas aliquando extra eorum tribunal,occasione rerum & negociorum dictæ Fabricæ,ac pro iuribus & actionibus,ac rebus & bonis eiusdem Fabricæ defendendis,seu illis tanquam ad eam applicatis et deuolutis spectañ. recuperandis & acquirendis, in dies subire coguntur, tollere omnino uolentes. Motu simili,& ex certa scientia, ac de apostolicæ potestatis plenitudine, decernimus & declaramus, omnes & singulas causas,coram quibuscunq; Iudicibus,et S.R.E. Cardinalibus,aut in sacro Rotæ auditorio, nunc & pro tempore pendentes, & dictam Fabricam quomodolibet concerneñ. Declaratio ꝙ omnes causæ concerneñ. Fabricā sūt ipsiusmet Pontificis.

Collegiũ soluat registra et instrumenta ꝑut ꝓcurator fiscalis ca. Apostol. & non ultra.

Nostras & sedis Apostolicæ esse, nostrumq; et dictæ sedis interesse concernere, proptereaq; Collegium, ac deputatos dictæ fabricæ, illiusq; modernum & pro tempore existentem œconomum, pro satisfactione, tam registrorum, instrumentorum, commissionumq;, & aliarum scripturarum, in causis dictam fabricã quomodolibet (ut præfertur) concerneñ. grauari nõ posse, nisi ad soluendum id, quod noster, & Cameræ Apostolicæ Procurator fiscalis, in causis Cameralibus, ciuilibus, et Fiscum nostrum concernentibus pro simili satisfactione soluere tenetur, et obligatur. Et nihilominus, uniuersis et singulis, tam Romanæ Curiæ, quàm quarũcunq; aliarum Ciuitatum, Terrarum, et locorum, nobis, et dictæ sedi mediate, uel immediate subiectorum, Notariis, et Tabellionibus, atq; scribis, etiam actuariis, coram quibuscunq; Iudicibus ordinariis, seu delegatis, etiam S. R.E. Cardinalibus, aut Sacri Palatii Apostolici causarum Auditoribus, seu Locatenentibus, in causis dictam Fabricam cõcernentibus, scribentibus, et ad scribendum pro tempore deputatis, circa mercedes instrumentorum, et aliarum scripturarum, ac registrorum, seu extractuum, dum fieri contigerit à dicto œconomo, et officialibus dictæ Fabricæ, non ultra quam quod in causis cameralibus, ac fiscum nostrum concernentibus: à Procuratore fiscali capere consuetum est, capiant. Cursoribus etiã nostris, ut in redimendis ac recuperandis commissionibus, per utrãq; signaturam, pro tempore ad Collegii, et deputatorum, seu œconomi præfatorum instañ. signatis, dictam tamen fabricam illiusq; negocia similiter concerneñ. ac cõmissionibus exequeñ. nihil, prout nec à fisco quicquam capere consueuerunt, à Collegio deputatis, et œconomo præfatis similiter capiãt. Collegio uero, ac deputatis præfatis, ut præmissa omnia et singula

Mandatũ contra Notarios.

Cursores nihil capiant

Collegiũ ꝓmissa. seruare faciat.

inuiolabiliter obseruari mandent, et faciant, sub eisdem censu ris, sententiis et pœnis mandamus: Non obstantibus constitu tionibus, et ordinationibus Apostolicis, priuilegiis quoq; indul= tis, singulis collegiis dictorum officialium, etiam in singulorum eorundem erectionem, et forsan successiue: sub quibusuis clausulis, etiam derogatoriarum derogatoriis, irritantibusq;, et aliis decretis. Quibus illorum omnium et singulorum teno= res, præsentibus pro sufficienter expressis haben. Illis alias in suo robore permansuris, hac uice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus: Cæterisq; contrariis quibuscunq;. Volu mus autem præsentium solam signaturam sufficere, et ubiq; fidem facere in iudicio et extra: Regula in contrarium edita non obstañ. Seu si uidebitur literæ in forma breuis expedi= ri possint, quodq; præsentium transumptis, seu copiis etiam impressis, manu Secretarii Fabricæ præfatæ, subscriptis, et sigillo eiusdem munitis, eadem prorsus fides adhibeatur: quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ uel ostensæ.

Derogatio.

Sola signatura.

De Transũptis

Datum Romæ. VIII. Aug. M. D. XLV.

S. D. N. D. PAVLI DIVINA PROVIDENTIA PAPAE III.

BVLLA.

Innouatoria aliarum similium, super quaestarum prohibitione, et indulgentiarum suspensione, nisi de consensu deputatorum Fabricae sancti Petri, et certis tantum temporibus.

PAVLVS EPISCOPVS SERVVS

Seruorum Dei. Ad futuram rei memoriam.

NTER *Sanctorum solemnia et ecclesiastica loca, Beati Petri, et ea quae in sui honorem dicata sunt templa, eo solemnius, à Christifidelibus uenerari conuenit, quo inter apostolos (diuina cooperante clementia) Princeps & clauiger coelestis, effectus extitit: et ipse fecundus uirtutibus sacris, facundis eloquiis, caliginanti mundo, ignorantiae tenebris obducto, superueniens, Christi lumen mirando praeconio nunciauit. Vnde nos indulgentias, & remissiones, ac alia, concessiones, priuilegia, et indulta, in sui honorem, à nostris praedecessoribus, quibusuis concessa, libenter (prout decet) apostolico munimine roboramus, Sane, pro parte Venerabilis Fratris nostri, Philippi, Episcopi Burgi sancti Sepulchri, et dilectorũ filiorum Ioannis Alberini subdiaconi apostolici, et Antonii de Maximis et aliorum modernorum deputatorum Fabricae Basilicae eiusdẽ Beati Petri de Vrbe, nobis nuper exhibita petitio continebat:*

quod

quod alias fe.re. Leo Papa. X, prædecessor noster: quondam Francisco Lechetto, ordinis fratrum minorum, Generali, Ministro, Nuncio, & Commissario suo, tunc in humanis agenti, cui per alias suas, sub plumbo literas, Dat. Romæ apud sanctũ Petrum. Anno incarnationis Dominicæ. Millesimo quingentesimo decimo octauo. Nõn. Ianuarij, Pontificatus sui, Anno sexto curam & administrationem omnium indulgentiarum, & facultatum, in fauorem dictæ Fabricæ, per piæ memoriæ Iulium Papam II. prædecessorem nostrum, tunc suum, et per eum concessarum ad annum, ab illarum data computandum: & deinde ad beneplacitum suum, in prouincijs & locis (sicut in eisdem literis plenius continebatur) commiserat: & quoniam opus fabricæ eiusdem, sua magnitudine crescens indies, maiores exigeret sumptus: dubitariq; ab aliquibus posset: an beneplacitum prædictum, durare uellet, essentq; adhuc complures Christifideles, qui pie cupiebant indulgentiarum & facultatum earundem participes fieri & manus ad opus prædictum porrigere adiutrices. Igitur motu proprio, & ex certa eius scientia, ac de apostolicæ potestatis plenitudine: Cupiens etiam quieti & conscientiæ ipsius Francisci, suorumq;, ad curam & administrationem prædictas, delegatorum & subdelegatorum: illorumq;, qui cum eis, iuxta facultates eis commissas, conuenerant, & imposterũ conuenirent, satisfactioni salubriter consulere: & ut Christi fideles, eo magis, ad pietatis opera, & ad contribuendum dictæ fabricæ exhortarentur, quo ualidius & securius secum agere posse cognoscerent: alijs suis literis ratificauit, & emologauit, omne quod per Franciscum, uel delegatos aut subdelegatos prædictos, iuxta dictarum literarum tenorem & formam, gestum & compositum & determinatum foret: ac geri, componi et de-

Narratiua contentorum in literis Leonis X.

terminari contingeret in ſuturum, etiam ſi eorũ quiſpiam, for mam dictarum literarum & facultatum non tamen dolo exceſ ſiſſet. Voluitq́;, & decreuit, omnia & ſingula geſta, compoſi ta & determinata, in utroq; foro, ualere & ſuffragari, illaq́; ex tunc, apoſtolicæ firmitatis robore communiuit: omnibuſq; et ſin gulis locorum ordinarijs, & officialibus quibuſcunq;, tam ſpiri tualibus, quàm temporalibus, ſub ſuſpenſionis à diuinis, & pri uationis omnium, tam beneficiorum, quàm officiorum, quæ obti nebant aut impoſterum obtinerent, & Quingentorum Ducat. auri, dictæ Fabricæ applicandorum, Et excommunicationis la tæ ſententiæ reſpectiue pœnis, de facto incurrendis: quarũ abſo lutionem, ſibi et ſucceſſoribus ſuis canonicæ intrantibus, tãtum modo reſeruauit, ut nullo modo, uel cauſa, illos, qui cum eis cõue nerant, aut poſthac conuenirent, in caſibus, pro quibus foret con uentum, moleſtare uel inquietare præſumerent. Quod ſi ſe cus præſumerent, liceret eis, et illis, quos ad id eligerent or dinarios, et officiales prædictos, et eorum quẽlibet, publicare et declarare: pœnas prædictas incidiſſe, ac illas exigere: inuocato etiam (ſi opus foret) auxilio brachij ſecularis: Indulgentiaſq; et facultates, in eius literis prædictis, ac alijs apoſtolicis, tam ſub plumbo, quàm in forma breuis, cõtentas: in dictæ fabricæ ſubſi dium et fauorem, tam per recolendæ memoriæ Iulium Papam II. ſimiliter prædeceſſorem noſtrum, tunc ſuum, quàm per eum conceſſas, et ipſi Franciſco Generali, ut præfertur, commiſſas, confirmauit, approbauit et innouauit, et quatenus opus eſſet, de nouo conceſſit; Illaſq́; ad alium annum, à fine anni datæ dicta rum literarum, uidelicet à Nõn. Ianuary Milleſimi Quingen teſimi decimi noni. Pontificatus ſui, Anno ſeptimo, tunc pro xime futuro, incipiendum, et immediate ſequenti, computandũ:

et deinde ad beneplacitum ſuum, durare uoluit et declarauit: eaſdemq;, non ſolum ad omnes et ſingulas prouincias, ciuitates, terras, et loca, in dictis literis contentas, et contenta, ſed ad omnes alias, ſuo ſub miniſtratu Generali ordinis minorum, contentas, Ciuitatemq; et dioc. Niciē. et totam terram nouam, necnon ad omnes alias ciuitates, prouincias, et loca, cuiuſcūq; dominij, qui eundem Franciſcum, uel deputandos et ſubdelegandos per eum, cum dictis indulgentijs, et facultatibus, in ſubſidium fabricæ prædictæ, pie recipere, et admittere uellent, extendit et ampliauit, Voluitq; quod Confeſſionalia, per eum, et ab eo, deputandis et ſubdelegandis, nō ſolum perſonis et locis, in alijs ſuis, tam ſub plumbo, quàm in forma breuis, et alijs literis contentis exiſtentibus, ſed abſentibus quibuſcunq; Chriſtifidelibus utriuſq; ſexus, et cuiuſcunq; ſtatus, conditionis, ordinis, et religionis forent et ſimiliter, pro mortuis quibuſlibet, concedi, et prædictæ indulgentiæ, per modum ſuffragij ſuffragarentur, dummodo eſſet, qui pro eis peteret, et pia ſuffragia porrigeret, iuxta tenorem dictarum literarum, dari poſſent: Non obſtantibus apoſtolicis, ac quarūcunq; eccleſiarum, monaſteriorum, ordinum, religionum, conſtitutionibus et ordinationibus, ac ſtatutis et conſuetudinibus, iuramento, confirmatione apoſtolica, uel quauis firmitate alia, roboratis, cæteriſq; contrarijs quibuſcunq;. Et ut indulgentiæ, et facultates prædictæ, pro dicta fabrica fructuoſiores fierent, ac ſine ullo Chriſtifidelium ſcandalo, exequi et exerceri poſſent: declarauit, ſtatuit, et uoluit, quaſcunq; indulgentias, tam plenarias quam temporales, quibuſcunq; locis et perſonis, in genere uel in ſpecie, ex quauis cauſa, conceſſas, et impoſterū concedendas, etiam motu ſimili, uel contemplatione quorūcunq; Regum, excepto Rege catholico, in locis et literis ſibi conceſſis,

compræhensas: ac Reginarum, Ducum, et aliarum personarū, tam ecclesiasticarum, quam secularium, suspensas esse, et effectu carere, à Dominica septuagesimæ usq; ad octauam Pentecostes inclusiue, et quod nullo modo reualidatæ intelligeretur, uel essent, etiam si specialiter esset expressum, quod dictis, et alijs literis et indulgentijs, in fauorem fabricæ prædictæ, concessis non obstantibus, sortiri deberent effectum, innouauit. Insuper in uiridi obseruantia, esse uoluit, et mandauit, omnes et singulas literas apostolicas, sub quacunq; forma, contra quæstores quoslibet, in genere uel in specie: æditas, ipsisq; quæstoribus, et precipue S. Antonij Viennen̄. sancti Spiritus in Saxia, S. Catherinæ montis Synai, Beatæ Mariæ Theutonicorum Prouinciæ Prusiæ. Beatæ Mariæ de Mercede. Beatæ Mariæ de Monte Serrato. sācti Sebastiani ad Cathecūbas extra muros Vrbis et alijs quibuslibet, quocunq; nomine nuncupatis, qui ab eisdem Francisco, uel deputatis ab eo, literas petentes nō haberent, inhibuit, sub pœnis in dictis literis contentis: ne quæstas modo aliquo facere, aut eorum indulgentijs et confessionalibus uti præsumerent in locis commissionis suæ huiusmodi. Et si forte, per eum, alias de quæstis faciendis, illis facultas concederetur, sub quacunq; forma et causa, extunc declarauit, et uoluit illos, tali concessione nullatenus uti, aut gaudere posse, nisi prius cum eodem Francisco, aut cum deputatis ab eo, super dictis quæstis faciendis, pro dicta fabrica, composuissent. Francisco et deputandis prædictis, nihilominus inhibuit in uirtute sanctæ obedientiæ, ne per aliquam compositionem, uel causam, permitterēt aut concederent, quæstas aliquas fieri, à die Cinerum, usq; ad totam octauam Pentecostes, prout in ipsius Leonis prædecessoris literis desuper confectis, sub data Tertio Id. Decēbris Pont. sui

Faculstates Pauli. III.

Anno septimo, plenius continetur. Et (sicut eadem petitio sub-iungebat) licet nos, dudum per nos, accepto, quod à quàmplu-ribus, in dubium reuocabatur, an reuocationis, per nos in crasti num nostræ assumptionis ad summi Apostolatus apicem, in ge-nere factæ, uigore: indulgentias, facultates, & priuilegia, tam per præfatos, quam Hadrianum Papam VI. prædecessores no stros, dictæ fabricæ, & illius Collegio, concessa, comprehendere intendissemus: Motu simili, & ex certa scientia; Indulgentias, etiam plenarias, priuilegia, facultates, prærogatiuas, & indul-ta, per prædecessores præfatos, eisdem fabricæ, & Collegio cō cessa, cum omnibus & singulis decretis, & clausulis, in singu-lis literis desuper confectis, contentis, aduersus reuocationem huiusmodi in pristinum, & eum statum, in quo ante eandem re uocationem, quomodolibet existebant, per quasdam plenarie re stituerimus, reposuerimus, et reintegrauerimus: Illaq; (prout per dictos prædecessores concessa erant) in omnibus et per om nia, quatenus opus esset, de nouo concesserimus, & per alias no stras literas, sub data Romæ Tertio Non. Februarij eiusdem Pontificatus Anno Octauo, quas ad nostrum, & successorum nostrorum Roman. Pontifi. canonice intrantium, beneplacitū, durare uoluimus: singulas nostras, & huiusmodi prædecesso-rum literas, ad pro tempore deputatos, eiusdem Fabricæ, & ad diuersas prouincias, in singulis literis prædictis expressas, ex-tenderimus & ampliauerimus: & literæ Leonis prædecesso ris huiusmodi, & per huiusmodi uerba generalia, sub eisdem nostris literis satis compræhensæ uideantur. Nihilominus, quia in literis restitutionis, repositionis. & reintegrationis, ac exten-sionis, & ampliationis, prædictarum, specialis mentio, de dictis literis Leonis prædecessoris, facta nō extitit: Præfati moderni

deputati, ad omne dubium tollendũ, cupiant literas Leonis prædecessoris huiusmodi, pro earum subsistentia firmiori, per nos & sedem apostolicam innouari, & de nouo cõcedi. Quare pro parte eorundem Philippi, necnon Ioannis Subdiaconi, ac Antonij, & aliorum modernorum deputatorum prædictorum, nobis fuit humiliter supplicatum, ut literis Leonis prædecessoris huiusmodi: robur apostolicæ firmitatis adijcere, ac alias, in præmissis opportune prouidere, de benignitate Apostolica, dignaremur. Nos igitur, qui in his, quæ decorem & uenustatem dictæ Basilicæ conspiciunt, & ad illius perfectionem tendunt, nos propitios & fauorabiles libenter exhibemus: huiusmodi supplicationibus inclinati, literas Leonis prædecessoris huiusmodi, & in eis contenta quæcunq; auctoritate apostolica, tenore præsentium innouamus: illasq; præfatis, & pro tempore existentibus deputatis, ita etiam quod quæcunq; indulgentiæ, tam plenariæ, quàm temporales, quibuscunque locis, in genere uel in specie, ex quauis causa concessæ, & imposterum concedendæ, etiam motu simili, uel contemplatione quorumcunq; Regum, exceptis charissimo in Christo filio nostro Carolo Romañ. Imperatore semper Augusto, & suis regnis (à quibus Regnum Siciliæ citra Pharum) excipitur, in literis, nouissime eidem Carolo Imperatori, pro Cruciata, & fabrica sancti Petri, ad certum tempus, concessis, compræhensæ, à Dominica Septuagesimæ, usq; ad octauã Pentecostes, suspensæ sint, & effectu careant, de nouo concedimus, & ad tempus, de quo in alijs posterioribus nostris literis prædictis, mentio facta extitit: ac collegium, necnon modernos & pro tempore existentes deputatos Fabricæ huiusmodi, & alios ab eis deputandos & subdeputandos, eisdem auctoritate, & tenore, extendimus & ampliamus. Nõ obstantibus omnibus

Innouatio literarum Leonis.

Extensio ad deputatos.

Suspensio omniũ indulgentiarum concessarũ et cõcedendarũ a dominica septuagesime usq; ad octauã pentecostes.

Derogatio.

quæ in literis Leonis prædecessoris huiusmodi, uolumus non obstare, cæterisq; contrarijs quibuscunq;. Et quia difficile foret, præsentes literas, ad singula loca, in quibus expediens fuerit, deferre; Volumus, & auctoritate apostolica præfata decernimus, quod ipsarum transumptis, manu alicuius Notarij publici subscriptis, & Sigillo dicti Collegij, uel personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ, aut curiæ ecclesiasticæ munitis, in iudicio & alibi, ubi opus fuerit, eadem fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ uel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ innouationis, concessionis, extensionis, ampliationis decreti, & uoluntatis infringere, uel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum. Datum Romæ apud sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ. M. D. XLVI. Quarto Non. Aprilis. Pontificatus Nostri Anno XII.

De Transũptis.

1546.

B. Beccala.

O. Cittadinus.

Visa B. Ferrarius.

Registrata in Secretaria Apostolica.

MOTVS PROPRIVS S.D.N.D. PAVLI Papæ III. in fauorem Fabricæ sancti Petri de Vrbe, super restitutione, & reintegratione quorūcunq; Priuilegiorum, & facultatum dictæ Fabricæ: Non obstañ. quibusuis limitationibus, reuocationibus, & Cancellariæ apostolicæ regulis in contrarium æditis.

PAVLVS PAPA III.

MOTV Proprio etc. Cum nuper nobis ex positum fuisset, quòd non solum sancti Spiritus in Saxia Hospitalarij, Commendatores, seu Præsidentes, sed etiam fabricæ Principis Apostolorum de Vrbe deputati, & Præsidentes, prætextu diuersorum, priuilegiorum facultatum, & indultorum, eis, & locis ipsis, per diuersos prædecessores nostros, ac nos, & sedem apostolicam, concessorum, priuilegijs, & indultis prædictis abutendo: per se, ac Commissarios suos, multa concedunt, à quibus nos abstinemus, quod à ratione alienum uidetur. Nos itaq; ex tunc, narratis & expositis moti: abusibus, & scandalis huiusmodi, obuiare uolentes. Motu proprio, & ex certa scientia, ac de apostolicæ potestatis plenitudine: per certam nostram Constitutionem, quam etiam, perpetuis futuris temporibus obseruari tunc uoluimus,

omnia

omnia & ſingula, facultates, priuilegia, & indulta (indulgen
tÿs, circa peccatorum remiſſionem, necnon quæſtuandi faculta
te, dũtaxat exceptis) S. Spiritus huiuſmodi, per quoſcunq; Ro.
Pont. & etiam per nos, hactenus quomodolibet etiam, per com
municationem, ſeu ad inſtar, ſeu alias, conceſſa, confirmata &
innouata, caſſauimus, reuocauimus, & annullauimus. Facultates
uero, priuilegia, & indulta prædicta, Fabricæ Apoſtolorum de
Vrbe huiuſmodi conceſſa: quo ad hoc, ut illa, per Commiſſa-
rios ultra montes, dictis Præſidentibus, et fabricæ ſuffragentur:
citra montes uero, illis, ipſi Præſidentes, nõ per Commiſſarios,
ſed ipſoſmet, in Ro. Cu. tantum, uti, ac illorum uigore petenti-
bus, undecunq; confluentibus, gratias concedere, & non alias,
aliter, nec aliomodo, poſſint, reduximus, & reformauimus.
Hoſpitalarÿs, ac Fabricæ huiuſmodi Præfectis, & alÿs quibuſ
uis, ad quos ſpectat, ſub excõmunicationis maioris latæ ſenten-
tiæ, aqua non niſi per nos (præterquã in mortis articulo) ab-
ſolui poſſint, ac priuationis beneficiorum, & officiorum, quæ
obtinent, inhabilitatiſq; ad illa, & alia in poſterum obtinenda,
eoipſo, per contrafacien. incurren. pœnis, ac etiam, ne prætextu
dictorum, aut aliorum priuilegiorum conceſſorum, & indulto-
rum, contra diſpoſitionem dictæ Conſtitutionis, quicquam face
re, auderent, ſiue præſumerent, inhibuimus, ac abſolutiones, di-
ſpenſationes, conceſſiones, & alia quæcunq;, per Hoſpitalarios,
ac fabricæ Præfectos, eorumq; deputatos, ſeu quæſtores hmõi,
contra dictæ conſtitutionis diſpoſitionem, qũolibet, pro tempore
facienda, & concedenda, nulla, inualida, nulliuſq; roboris uel
mométi fore, & illis, quibus conceſſa fuerint, nullatenus, in iudi
cio, uel extra, ſuffragari poſſe. Sicq;, per quoſcũq; &c. Sublata
&c. Iudicari &c. debere, irritum quoq; etc. decreuimus. Man-

dauimus insuper uniuersis & singulis locorum ordinarijs, quatenus in suis Ciuitatibus, & dioc. dictam Constitutionem publicari, & inuiolabiliter, etiam per censuras ecclesiasticas, & alia opportuna iuris remedia obseruari facerent, neq; permitterent facultates, priuilegia, & indulta, per dictam Constitutionẽ nostram reuocata, & limitata in dictis eorum Ciuitatibus, et dioc. per Commissarios huiusmodi, aut alias personas, quomodolibet publicari, non obstantibus Constitutionibus & ordinationibus apostolicis, necnon Hospitalis, & fabricæ prædictæ, statutis, priuilegijs, indultis, & literis apostolicis, & alijs tunc in eadẽ Cõstitutione expressis, contrarijs quibuscunq;, quibus pro illa uice, specialiter & expresse derogauimus. Quam Constitutionem, etiam in Cancellaria apostolica publicari & describi iussimus. Et cum sicut postea nobis innotuit, Præsidentes & deputati fabricæ prædictæ, ac eorum Commissarij, priuilegijs, facultatibus, & indultis, eiusdem (ut præfertur) concessis, modeste semper usi, fuerint, ac utantur, in nihilo de contentis in eis abutendo, dictamq; Constitutionem propterea, quantum ad ipsam fabricam eiusq; Commissarios & deputatos attinet, per malam informationem, & præter animi nostri intentionem, emanasse, nobisq; incumbat, hanc Principis Apostolorum Basilicam, omniũ totius orbis ecclesiarum matrem: & quam tot Rom. Pont. prædecessores nostri, innumeris priuilegijs & indultis decorarũt, etiam per nos, præcipuis fauoribus confoueri, prout confouimus, & eidem, illiusq; deputatis, & Commissarijs, ea concedere, per quæ ipsa Basilica, in tam dispẽdioso opere iãdiu inchoata, maius tandem accipiat incrementum, & Christifideles, qui in partibus existunt, si pias largitiones offerre, aut alia eidem Fabricæ suffragia præstare uoluerint, facilius, id quàm se ad

Attestatio probitatis Deputat. Fab.

Vrbem conferre, clargiri possint. Considerantes itaq; , quòd nisi dicti Præsidentes, & deputati, priuilegijs, indultis, & facultatibus, suspensionibus, & concessionibus, per Ro. Pont. & per nos, concessis, & approbatis, in partibus, tam citramontanis, quàm ultramontanis, per suos Commissarios, libere utantur, Fabrica prædicta, quæ in formosam molem, ad dei cultum, & beati Petri, totiusq; fidei Catholicæ laudem, iam surgit, maximum patietur detrimentum. Idcirco nos in præmissis opportune prouidere uolentes: Motu & sciẽtia similibus, ac de apostolicæ potestatis plenitudine, dictam Constitutionem nostram tanquam per sinistram informationem emanatam, inquantum dictæ fabrice Commissarios, priuilegijs, facultatibus, suspensionibus, & indultis eisdem concessis, in partibus citramontanis: libere uti prohibet, ipsaq; priuilegia, limitat, moderandam et reducendam duximus, & tenore præsentis nostræ perpetuo ualituræ Constitutionis, moderamur, & reducimus, & ad deputatos, & Commissarios fabricæ prædictæ, illiusq; priuilegia, facultates, & indulta, non se extendere declaramus, Dictisq; deputatis propterea & fabricæ, ut tam per se, in Ro. Cu. quam per eorum Commissarios, in partibus citramontanis, & ultramontanis, & ubiq; locorum, omnibus & singulis priuilegijs, facultatibus concessioñ. & indultis, per Ro. Pont. prædecessores nostros, & nos, quomodolibet concessis, & innouatis, necnon aliorum indultorum, & priuilegiorum, reuocatioñ. & suspensionibus; prout ante dictam nostram Constitutionem utebantur, fruebantur, & potiebantur, seu uti, frui, & potiri, ac exercere poterant, in omnibus, & per omnia, perinde ac si prædictæ, & aliæ (forsan eidem Fabricæ contrariæ) Constitutiones, emanatæ non forent, libere, & licite (cum omni ta

Reductio constitutis q̃ nõ se extẽdat ad Cõmiss. Fabricæ nec eius priuilegia.

Deputati per se & eorũ Cõmiss. ubiq; possint uti et exercere oĩa priuilegia concessa Fabricæ.

men modestia) uti, frui, & potiri, ac illa exercere possint & ualeant, tenore præsentium concedimus & indulgemus. Inhibentes quibusuis locorum ordinarijs, etiam si Metropolitañ. aut alia facultate, etiam apostolica, & Legati de latere præditi existant, necnon quibusuis dominis temporalibus ne quominus, dictis priuilegijs, facultatibus, concessionibus, & indultis, ac suspeñ. dicti deputati, etiam per suos Commissarios, & ubiq; locorum, libere uti possint, dictæ nostræ, & aliarum Constitutionum emanatarum, & forsan emanandarum in futurum, prætextu, seu alio quouis quesito colore, impediãt, qnimmo eisdem, ubi, qñ & quotiens opus fuerit, cũ opportuno auxilio assistant; ac pñtem nostrã Cõstitutionẽ, in eorũ ciuitatibus, dioc. et dominijs, publicare, illãq; ẽt sub ceñ. ecclesiasticis, & pœnis pecuniarijs, arbitrio suo imponeñ. seruari faciãt, sub eisdẽ cẽsuris, et pœnis, mandamus prædicta, nuper à nobis emanata, et alijs æditis, & in futurũ forsan ædẽdis cõstitutionibus, & ordinationibus apostolicis, cũ qbusuis clausulis, ẽt derogatoriarũ derogatorijs, fortioribus & insolitis, ac irritañ. decretis, ẽt si illis, nisi de earũ toto tenore, expressa fiat mẽtio, aut sub alijs formis, derogari nõ possit, quorũ omniũ tenores, hic pro sufficienti derogatione, illorum pro insertis & expressis habere uolumus: cæterisq; cõtrarijs non obstantibus quibuscunq;. Volumusq;, quòd præsentis Transumpta manu Secretarij dictæ Fabricæ subscripta, & Sigillo eiusdem Fabricæ sigillata, fidem indubiam ubiq; lororum faciant.

Inhibitio contra ordinarios, & quoscunq; alios.

Derogatio cõstitutionũ ẽt in fut. ædendarum.

De Transũptis.

Placet, et ita motu proprio reducimus, declaramus, concedimus, & mandamus. A.

Datum Romæ Die Lunæ. X. Ianuarij. 1547.

AD Perpetuam rei memoriam. Post nostrã ad summi Apostolatus officij assumptionem toto cordis affectu semper mente reuoluimus celeberrimam diui Petri Apostolorum Principis Basilicam, quæ in admirabilem consurgit structuram, prout tenemur, debito fine terminare, ne desertis edificijs quod iam factum est periret, & tantum opus tanta pecuniarum ui excitatum frustra rueret, & cum Iulius II. & successiue alij prædecessores nostri suas et sedis apostolicæ facultates ad tantum opus perficiendum minime sufficere posse uiderent, omnes christifideles cœlestis Thesauri præmijs & alijs spiritualibus gratijs, & donis toto nixu ad tam pium & laudabile opus inuitauerunt, diuersas Indulgentias etiam plenarias & facultates tam eis quàm Collegio officialium ad curam dictæ Fabricæ per Sedem Apostolicam deputatorum concedendo & innouando, Nosq; aliorum prædecessorum nostrorum uestigia insecuti Indulgentias etiam plenarias ac facultates priuilegia prærogatiuas, & Indulta à prædecessoribus nostris concessa in crastinum nostræ ad summi Apostolatus apicem assumptionis in genere reuocauerimus, & successiue per quasdam alias nostras sub plumbo omnes Indulgentias & nonnullas alias facultates durante anno Iubilei, & deinde ad nostrum beneplacitum reuocauerimus, & suspenderimus, ne autẽ propter huiusmodi reuocationes christifideles ad tam pium, & laudabile opus tepidiores reddantur, et Fabrica interrupta pendere cogatur, Motu proprio & ex certa scientia nostra, Indulgentias etiam plenarias, facultates priuilegia prærogatiuas, &

Motu proprio.

C.nfirmatio priuilegiorum fab.

indulta prædicta per Iulium, Leonem, Adrianum, Clementem, & Paulum prædecessores præfatos Fabricæ, & Collegio præfatis concessas, & concessa cum omnibus & singulis decretis, & clausulis in singulis literis desuper tam sub plumbo q; in forma breuis confectis, quarum tenores, ac si de uerbo ad uerbum nihil penitus omisso inserti forent, præsentibus haberi uolumus pro expressis, auctoritate apostolica, tenore præsentium confirmamus, ac in pristinum, & illud robur, & statum in quibus ante easdem reuocationes quomodolibet erant, plenariæ restituimus, reponimus, & reintegramus, ac plenariæ restitutas, repositas, & reintegratas existere decernimus, illasq;, & illa prout per dictos prædecessores nostros concessæ, & concessa sunt in omnibus, & per omnia innouamus, uolumusq;, & declaramus quòd Collegium ipsum Fabricæ præfatæ Indulgentias etiam plenarias (non tamen durante præsenti anno Iubilei) necnon omnes alias facultates priuilegia prærogatiuas, & Indulta prædicta præfato Collegio concessas, & concessa in futurum exercere possit, prout ante easdem reuocationes exercere posse dignoscebatur. Non obstantibus præmissis ac alijs, constitutionibus, & ordinationibus apostolicis, necnon omnibus illis quæ in singulis literis prædictis concessum fuit non obstare, cæterisq; contrarijs quibuscunq;. Verum quia difficile foret præsentes literas ad singula quæq; loca ad quæ expediens fuerit deferre, uolumus, & dicta auctoritate decernimus ꝙ earum Trāsumptis Secretarij Collegij prædicti manu subscriptis, et sigillo dictæ fabricæ munitis, eadē prorsus fides indubia adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur si essent exhibitæ uel ostensæ. Datū Romæ apud sanctū Petrū sub Annulo Piscatoris Die xx. mensis Iunij. M. D. L. Pont. Nostri Anno Primo.

Innouatio.

Declaratio quòd collegiū et deputati possint exercere oīa priuilegia.

Derogatio.

De Trāsumptis.

1550.

Blo. el Fulgiñ.

D Futuram rei memoriam. Cupientes necessa- rie instaurationi Basilicæ Principis apostolorum de Vrbe taliter prouidere, ut exinde eius deside- rata perfectio celerius subsequatur, necnon indul gentias, gratias, indulta, & facultates alijs pijs locis in eius præiudicium concessa adeo moderare, quòd proterea ad huius- modi perfectionem ampliora Christifidelium suffragia obueni- re ualeant. Cum itaq; nos alias seu nuper ex certis tunc ex- pressis causis nonnulla indulgentias concessiones gratias indul ta & facultates beatæ Mariæ de Iesu Redemptionis captiuorũ nuncupatæ in ecclesia domus sancti Dominici ciuitatis Neapo- litañ. ordinis fratrum Prædicatorum, ac Montis pietatis eiusdẽ ciuitatis, & certis alijs Confraternitatibus necnon incurabiliũ præfatæ ciuitatis ac certis alijs hospitalibus, & pijs locis. Ita q̀ literæ desuper cõfectæ sub quibusuis reuocation. aut suspension similium uel dissimilium Indulgentiarum minime comprehen- dantur, & quotiens reuocari seu suspendi contigeret, totiens in pristinum statum restitutæ essent, & esse censerentur, irri- tanti decreto desuper adiecto, & alias sub certis modo, & for- ma tunc expressis concesserimus, & elargiti fuerimus. Et si- cut nobis innotuit, indulgentiæ & concessiones, gratiæ, indul ta, & facultates huiusmodi, in maximum Fabricæ Basilicæ san cti Petri de Vrbe præiudicium cesserint & cedunt, & conue- niens uideatur ut dicta Fabrica pro illius & eiusdem Basilicæ quæ cæterarum caput, & principalis existit, excellentia & di gnitate, ac Vrbis nostræ decore ac uenustate imprimis, & an- te omnia perficiatur, & ad optatum finem deducatur, et ab alijs

Narratiua Indulgentiarũ concessarum societati Redemptionis captiuorũ Mõtis pietatis et incurabilium ciuitatis Neapolitañ.

locis minime quoad consequendas Christifidelium elemosynas impediatur seu elemosynis ipsis ad illius perfectionem necessariys fraudetur. Nos igitur indemnitati dictæ fabricæ, ac illius perfectioni, quantum in nobis est, consulere uolentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de apostolicæ potestatis plenitudine omnia & singula indulgentias etiam plenarias, etiam illas a media Quadragesima usq; ad Pascha inclusiue ab ordinibus Mendicantium publicari solitas, ac alias concessiones gratias, indulgentias, & indulta, ac etiam eligendi & deputandi Confessores qui absoluant, & alia faciant, ac reliquas omnes facultates huiusmodi indulgentias concernentes præfatis, & quibusuis alys Confraternitatibus, ac Ecclesiis, Monasterys, Hospitalibus, & alys etiam regularibus, & pys locis in ciuitate prædicta & dioc. ac toto Regno Neapolitan. existentibus, & sub quibuscunq; inuocationibus institutis, non tamen Regnis Hispaniarum, & locis in literis Cruciatæ, & dictæ Fabricæ comprehensis ex quibusuis causis, ac sub quibuscunq; tenoribus, et formis etiam Imperatoris, Regum, Ducum, uel aliorum principum intuitu seu contemplatione, etiam Motu simili concessas & concessa, præterquam quoad ea in quibus indulgentiæ, & facultates ipsæ in aliqua sui parte iam sint sortitæ effectum. Ita ut præfatæ & aliæ confraternitates, & Ecclesiæ, Monasteria, Hospitalia, ac loca huiusmodi illis uti seu illa publicari facere, aut quæstas aliquas exercere minime possint seu debeant, a die Mercurÿ Quadragesimæ, usq; ad octauam Resurrectionis Domini nostri Iesu Christi inclusiue uniuscuiusq; anni dicta fabrica durante, nisi ad id deputatorum præfatæ basilicæ consensus accesserit, eorumq; omnium uim, & effectum per ipsum tempus auctoritate Apostolica tenore præsentium suspendimus, et suspen

Motu proprio suspensio omniũ indulgentiarũ etiã a media quadragesima ab ordinibus mendicantiũ publ. solit. & eligen. & deputandi confessores etc. ĩ toto Regno Neapolitano.

A die Mercurÿ Quadragesimæ usq; ad octauam Paschatis. Nisi de consensu deputat. Fab.

sas

ſas eſſe, ac interim nullo modo publicari ſeu effectum ſortiri aut locum ſibi uendicare, nec alicui ſuffragari debere, Ac indulgentias Confraternitati Redemptionis captiuorum conceſſas huiuſmodi ullo unquàm futuro tempore per Commiſſarios ſeu alios quoſcunq; extra dictam Ciuitatem Neapolitañ publicari nullatenus poſſe. Necnon quicquid ſecus contigerit attemptari irritum & inane, decernimus, & declaramus, Ac eiſdem Confratribus & quibuſuis perſonis pro Confraternitatibus Monaſterijs, Eccleſiis, Hoſpitalibus, & locis prædictis nunc et pro tempore deputatis ſub noſtræ indignationis, necnon excommunicationis latæ ſententiæ eo ipſo per contrafacientes incurrendis pœnis ne durantæ dicto tempore de huiuſmodi indulgentijs, conceſſionibus, gratijs, indultis, & facultatibus ac quæſtis ſe intromittere quo quomodo audeant ſeu præſumant diſtrictius inhibemus, Non obſtantibus præmiſſis ac quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis. cæteriſq; contrarijs quibuſcunq;. Volumus autem ut præſentium tranſumptis manu Notarii ipſius Fabricæ ſubſcriptis, & ſigillo collegij dictæ Fabricæ munitis eadem prorſus fides adhibeatur quæ eiſdem originalibus adhiberetur ſi forent exhibitæ uel oſtenſæ. Datum Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris, Die XXV. Ianuary, M. D. L I I. Pont. noſtri Anno secũdo.

Indulgentiæ conceſſæ confraternitati redẽptiõis captiuorũ nõ poſsũt publicari extra ciuitatẽ Neapolitañ.

Inhibitio contra quoſcunq; ne durãte dicto tẽpore audeant ſe intromittere de indulgẽtijs et quæſtis.

Derogatio.

De Transũptis.

S. Ceruinus.

A. della Torre.

BREVE S.D.N.D. IVLII PAPAE III.

Confirmatorium Breuis fe. re. Pauli Papæ III. super commissionibus signandis in fauorem Fabricæ: cum inhibitione Cardinalibus, & Refe- rendarijs, ne aliquas signent commissiones in rebus con cernẽtibus dictam Fabricam nisi seruata forma dicti primi breuis.

IVLIVS PAPA III.

AD FVTVRAM REI MEMORIAM.

Ecet Romanum Pontificem ea quæ in Basilica rum, & Ecclesiarum quarũlibet, illarumq; Fa- bricarum, ac ipsarum Fabricarum, Collegiorum Præfectorum, & Deputatorum fauorem & commodum concessa fuerunt, & quæ aliquan do cassata, et annullata fuisse dicuntur. suæ approbationis atq; innouationis robore solidare ac de nouo disponere, ac alias tali- ter prouidere quòd Basilicæ, Ecclesiæ, Fabricæ, Collegia, Præfe cti, & Deputati huiusmodi, prout par est, possint de cætero il lis pacifice frui, & gaudere. Cum itaq; postquam fœlicis re- cordationis Paulo Papæ III. prædecessori nostro notum fue- rat, quòd nonnulli Apostolicæ Sedis Legati de latere, et Guber natores, & Commissarij in prouincijs, & locis Romanæ Eccle siæ immediate subiectis Deputati, ac alias, tam prouinciarum et locorum eorundem, quàm etiam Vrbis, & Romanæ Curiæ

Narratiua p̄mi breuis Pauli pp̄ III sup̄ cōmissio nibus signandis.

Iudices ordinarij prætextu, quòd ab eadem Sede illis indultum erat, quòd aliquibus cauſarum commiſſionibus iuſtitiam concernentibus, ac moratorijs, niſi illæ manu propria Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, uel alicuius eorum, etiam Motu proprio, aut alijs certis modis & formis, ac certis ſignis, & contraſignis ſignate eſſent, parere minime tenerentur. Quodq; quaſcunq; cauſas à quibuſuis Iudicibus auocare, et illas alijs audiendas, et decidendas delegare et committere poſſint in diuerſis ſpiritualibus, profanis, criminalibus, mixtis, et alijs cauſis motis et mouendis commiſſionibus per bo. me. Laurentium Epiſcopũ tunc Prænestinen. Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalē de Cāpegio nuncupatum, et pro tampore ad commiſſiones Iuſtitiã concernen. eidē prædeceſſori porrectas in eius præſentia ſignandas deputatos, ac plenam et liberam facultatem per ſe uel aliũ ab eo deputandum deſuper habentes, tam in præſentia, quàm ex certa ſciētia, et in plena ſignatura iuſtitiæ, ēt partibus auditis, et pro iuſtitiæ debito ſignatis, et cauſarum hmōi auocationis, ac alijs dictæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus et Rotæ Auditoribus, cæterisq; iudicibus, tam in curia, quàm in prouincijs prædictis Commiſſarijs et literis Apoſtolicis ſuper commiſſionibus ipſis tam ſub plumbo, quàm in forma breuis confectis, necnon inhibitioñ. et mandatis illarum uigore decretis parere, niſi pro eorum uoluntate non curabant, imo contemnebant, et indebite recuſabant, illisq; non obſtañ. in cauſis ipſis etiam ab eis auocatis ad ulteriora procedere et inhibitiones decernere, Sententiasq; et cenſuras promulgare, ac etiam diuerſas cauſas et Auditoribus præfatis commiſſas, et coram eis pendentes ad ſe auocare, et alijs delegare præſumebant, propter quod interdum in eadem cauſa, et inter eaſdē partes per diuerſos Iudices

ac in dicta curia, et extra eam procedebatur, et partes diuersis expeñ. et grauaminibus afficiebantur, ac Iurisdictiones confundebantur, et diuersa inconuenientia subsequebantur Ideq; prædecessor ex premissis, et certis alijs causis, per quandam suam constitutionem, quam in Cancellaria apostolica publicari et describi fecerat, omnia et singula facultates concessiones et indulta quibuscunq; dictæ Sedis Legatis etiam de latere, etiam Cardinalibus ac Gubernatoribus, Commissarijs, et alijs quibuscũq; Iudicibus quocunq; nomine nuncupatis, et quauis etiam pontificali dignitate fungentibus tam Vrbis et curiæ, quàm prouinciarum, et locorum prædictorum sub quibuscunq; tenoribus et formis, etiam per modũ statuti perpetui, et cum quibusuis etiã reuocatioñ præseruationibus, ac alijs clausulis, necnõ irritãtibus, et alijs decretis, etiam motu simili, et ex quibusuis causis, per quoscunq; Romanos Pontifices prædecessores suos, ac forsan eundem prædecessorem eatenus quomodolibet concessa, et confirmata, quo ad id, ut ipsi Legati, Gubernatores, Commissarij et Iudices, Commissionibus Apostolicis, nisi manu Romani Pontificis, ac etiã Motu proprio, et alias sub certis modis signate essent, parere tenerentur, ac quoad quascunq; causas à quibusuis Iudicibus ordinarijs et extraordinarijs et auctoritate Sedis prædictæ Delegatis, etiam Rotæ Auditoribus auocare, et illas alijs quibusuis modis et formis audiendas, decidendas, et fine debito terminandas delegare seu committere possent dũtaxat reuocauerat, cassauerat, et annullauerat, ac pro non concessis haberi uoluerat, eisdemq; Legatis, Gubernatoribus, Commissarijs, et Iudicibus ex tunc de cætero nullatenus suffragari potuisse ac quicquid per eos prætextu facultatem et indultorum reuocatorum huiusmodi attentari cõtingeret, nullius roboris uel momẽt

existere decreuerat, Cum à nonnullis dubitaretur, ne per constitutionem suam huiusmodi priuilegia et facultates quo ad præmissa dilectis filijs Collegio, & Præfectis Fabricæ Principis Apostolorum de Vrbe per piæ me. Iulium II. Leonē X. Adrianum V. & Clementem VII. prædecessores suos concessa, & per eundem Paulum confirmata & innouata, cassata, et annullata forent, Idem Paulus prædecessor, cuius mentis erat priuilegia & facultates dictæ Fabricæ concessa, confirmata & innouata potius augere, quàm reuocare, Motu simili & ex certa scientia, suam constitutionem reuocatoriam prædictam, ad priuilegia, facultates & indulta eidem Fabricæ per Iulium, Leonem, Adrianum, & Clementem concessa, & per Paulum prædecessores præfatos confirmata & innouata non se extendere, sed illa à constitutione sua reuocatoria omnino excepta esse decreuerit, & declarauerit, priuilegiaq; facultates & indulta Fabricæ, & Collegio concessa huiusmodi inuiolabiliter, prout iacebant, obseruari mandauerit, & quatenus opus esset, priuilegia, facultates, & indulta eisdem Fabricæ, ac illius Præfectis & Deputatis concessa prædicta innouauerit, ac de nouo quascunq; Cōmissiones tam gratiæ, quàm iustitiæ interesse dictæ fabricæ quomodolibet concernen̄. aliter quàm manu sua et successorum suorum Romanorum Pontificum etiam ad hoc uocato Iconomo dictæ fabricæ signatas nullius esse roboris uel momenti, et ita per quoscunq; Iudices sententiari, & iudicari debere decreuerit, prout in supplicatione desuper manu eiusdem Pauli prædecessoris Motu proprio signata, cuius solam Signaturam quoad id sufficere uoluit, plenius continetur. Nos cupientes, ut omnia & singula priuilegia facultates & indulta fabricæ, Collegio, et Deputatis præfatis per prædictos & alios quoscunq; Romanos

Motu proprio.

Confirmatio decreti supranarrati, & aliorũ priuilegiorum fabricæ.

Priuilegia nõ cõprehendãtur sub quibuscunq; reuocationibus pro tẽpore factis.

Cõmissiones tam gratiæ quàm iustitiæ cõcernẽtes ĩteresse Fabricæ aliter quàm manu Pont. et uocato icconomo signate nullius sint roboris & momenti.

Pontifices prædecessores nostros sub quibuscunq; tenoribus & formis concessa approbata & innouata perpetuo durent & illibata præseruentur, ac firmiter obseruentur, necnõ Fabrica, Collegium & Deputati præfati in eis manuteneantur, Motu simili non ad ipsorum Collegij & Deputatorum, aut aliorũ pro eis nobis super hoc oblate petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate decretum & declarationem Pauli prædecessoris huiusmodi & prout eisdem Fabricæ Collegio & deputatis cõcessa sunt, omnia & singula priuilegia, facultates & indulta prædicta, illorum omnium tenores præsentibus, pro sufficiẽter expressis habentes ex certa nostra scientia, auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, et confirmamus illaq; innouamus ac inuiolabiliter obseruari debere. Necnon sub quibuscunq; reuocationibus, suspensionibus, alterationibus, aut derogationibus per nos & quoscunq; Romanos Pontifices successores nostros ex quibusuis causis quomodolibet pro tempore factis minime comprehensa sed semper ab illis excepta esse, & censeri, Et nihilominus pro potiori cautela. Quascunq; Commissiones tam gratiæ, quàm iustitiæ interesse dictæ Fabricæ quomodolibet concernentes aliter, quàm manu nostra propria aut successorum nostrorum Romanorum Pontificum etiam ad hoc uocato Iconomo dictæ fabricæ quomodolibet pro tempore signatas nullius roboris uel momenti existere, ac pñtes de subreptionis, uel obreptionis uitio, seu intentionis nostræ defectu notari, seu impugnari nullatenus posse & ita per quoscunq; Iudices & Commissarios etiam causarum palatij Apostolici huiusmodi Auditores etiam Sanctæ R. E. Cardinales sublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate iudicari, sententiari, & difiniri debere de

nouo decernimus & declaramus. Et nihilominus omnes et singulas causas quæstiones & controuersias hactenus inter Iconomum dictæ Fabricæ, & quasuis alias personas super quibusuis rebus quomodolibet tam actiue, quàm passiue præter & cõtra facultatum, priuilegiorum, & indultorum, necnon Decreti, & declarationis Pauli prædecessoris huiusmodi formam, continentiam & tenorem, coram quibusuis Iudicibus etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus in quauis instantia commissas, motas, & indecisas pendentes, quarum status & merita ac nomina & cognomina Iudicum & collitigantium præsentibus haberi uolumus pro expressis in eisdem statu & terminis, in quibus reperiuntur, harum serie ad nos aduocantes, illas cum omnibus & singulis suis incidentibus, dependentibus emergeñ. annexis & connexis eisdem præfectis, & deputatis iuxta priuilegiorũ facultatum, indultorum, decreti, & declarationis eorundem tenorem reassumendas, audiendas, cognoscendas, decidendas fineq; debito terminandas per præsentes committimus & mandamus. Districtius inhibeñ. dilectis filijs Angelo Sanctæ Potentianæ de Medicis, & Hieronymo sancti Martini in Mõtibus, Verallo nuncupatis præsbyteris, & quibusuis alijs eiusdẽ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus aut alijs ad supplicationes tam gratiæ, quàm Iustitiæ uel alterius earum tam in præsentia, q̃ ex certa scientia nostris ac in plena signatura Iustitiæ signandas nunc & pro tempore deputatis ac etiam utriusq; signaturæ nostræ Referendarijs, ne sub inobedientiæ & indignationis nostræ pœnis aliquas commissiones, seu supplicationes aliquod interesse, damnum uel præiudicium dictæ Fabricæ concernentes signare referendare, seu in eis manum apponere, aut alias expedire quoquomodo audeant, seu præsumant. Ac

Auocatio cãrum fabricæ a quibusuis Iudicibus, & cõmissio earundẽ deputatis præfatæ fabricæ.

Inhibitio Cardinalibus ad signaturã iustitiæ & gratiæ deputatis et utriusq; signaturæ referendarijs ne signẽt aliquas cõmissiones uel supplicatiões interesse Fabricæ concernẽtes.

Decretū irritās. decernen̄. ex nunc irritum & inane, si secus super præmissis seu aliquo præmissorum à quoq; quauis auctoritate scienter uel ignoranter contigerit attentari. Non obstan. præmissis ac stylo Palatij, necnon quibusuis constitutionibus, & ordinationibus apostolicis, necnon omnibus illis, quæ præfatus Paulus prædecessor uoluit non obstare, cæterisq; contrarijs quibuscunq;. Dat. Romæ apud Sanctum Marcum, Sub Anulo Piscatoris.

1552. Die XX. Iulij, M. D. LII. Pontificatus Nostri, Anno Tertio.

Gal. Aquinas.

BREVE CONFIRMATIONIS ABDICationis quæstarum sancti Antonij de sancto Antonio Viennen̄. in fauorem Fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe.

IVLIVS PAPA III.

AD FVTVRAM REI MEMORIAM.

Egimini militantis Ecclesiæ diuina dispositione præsidentes circa statum ecclesiarum quarumlibet, ac præsertim Basilicæ nostræ Principis Apostolorum de Vrbe, quæ fama & deuotione cæteras orbis ecclesias præcellit prospere dirigendum nostræ considerationis aciem extendimus, et ijs quæ, pro comoditate, & utilitate Fabricæ eiusdem Basilicæ concessa fuisse dicuntur, ut illibata persistant libenter cum à nobis petitur

Aposto-

Apostolico munimine roboramus. Sanè pro parte Venerabi-lis fratris nostri Philippi Episcopi Salutarium, & dilectorum fi-liorum aliorum Deputatorum Fabricæ Basilicæ Principis Apo-stolorum de Vrbe nobis nuper exhibita petitio continebat. Narratiua.

Quòd alias felicis recordationis Paulus Papa Tertius prædes-cessor noster ex certis tunc expressis causis omnia, & singula priuilegia dictæ fabricæ, & eius collegio eatenus per piæ memo-riæ Iulium secundum, Leonem decimum, Adrianum sextum, & Clementem septimum, ac quoscunq; alios Romanos Ponti-fices prædecessores nostros, ac etiam eundem Paulum præde-cessorem modis, & formis tunc expressis concessa, illorum te-nores pro expressis habens confirmando, & approbando, ac il-lis firmis semper, & illesis remanentibus, omnes, & singulos quæstores, commissarios, ministros, Thesaurarios, & alios offi-ciales per guardianos quoruncumq; hospitalium, & inter alia sancti Antonij de S. Antonio ordinis sancti Augustini Vien-neñ. diocesis, ad Romanam Ecclesiam nullo medio pertinentis, tam per eum quam alios prædecessores præfatos deputatos re-uocauit, omnemq; facultatem potestatem, & auctoritatem quæ-stuandi, & quæstas exerceri faciendi, à quæstoribus Commis-sarijs, Ministris, Thesaurarijs, depositarijs, nec non alijs prædi-ctis, ac guardianis, officialibus, ac etiam alijs superioribus dicti Monasterij priuilegia, & facultates eos substituendi, & depu-tandi habentibus abdicauit, ita quod ex tunc in antea perpetuis fu-turis temporibus quæstores, commissarij, ministri, Thesaurarij, depositarij, aut alij officiales ad quæstas huiusmodi exercendū, ab aliquibus etiam a nobis, & successoribus nostris Romanis Pontificibus constitui, & deputari non possent nisi ipsis consti-tutioni & deputationi collegij Deputatorum pro tempore Fa-

Facultates Pauli tertij.

Reuocatio quæstarum.

Sancti Autonij.

bricæ huiusmodi expressus accederet assensus, mandans universis & singulis tam locorum ordinarijs, eorumq; Vicarijs, officialibus & ministris, quàm alijs quibuscunq; ecclesiarum prælatis, subingressus Ecclesiæ, ac suspensionis à diuinis, necnõ excommunicationis maioris, aliisq; Ecclesiasticis sententiis, censuris, & duorum milium ducatorum auri de Camera dictæ Fabricæ applicandorum pœnis, per eos quotiens cõtrauenirent incurrendis, quatenus de cætero aliquas quæstuandi licentias, & desuper literas quibuscunq; quæstoribus, uel alijs personis, etiam prætextu cuiusuis antiquæ consuetudinis, uel possessionis eisdẽ ordinarijs similes licentias concedendi & aliquam partem ex quæstis huiusmodi exigendi, & percipiendi, et seu uigore quoruncunq; priuilegiorum, & indultorum, ac literarum apostolicarum etiam per dictum prædecessorem eis eatenus concessarum uel in posterum concedendarum, absq; expressa licentia eiusdem Fabricæ deputatorum nullatenus concederent uel impartiri præsumerent, nec ipsos quæstores publicæ quæstuare permitterent, seu tacendo dissimularent, quinimo eos ad parendum præfati prædecessoris literis, et in eis cõtentis quibuscũq; sub ecclesiasticis censuris, et pœnis etiam pecuniarijs præfatæ Fabricæ applicandis, omnino cogerent et compellerent, necnon eisdem Fabrice Deputatis, eorumq; Commissarijs contra eosdẽ locorum ordinarios, illorũq; Vicarios, et ministros, necnõ quoscunq; aliarum Ecclesiarum Prelatos, superiores, et personas tã seculares quàm quorumuis etiam mendicantium ordinum regulares, quæstas facientes seu quæstuari permittentes, uel licentiam dantes in euentum contrauentionis, ad declarationem incursus pœnarum, et censurarum prædictarum, necnon contra quæstores præfatos quæstas facientes, absq; ipsorũ deputatorũ

expresso consensu, etiam per uiam inquisitionibus procedendi, eosq; ubilibet capiendi, & incarcerandi, seu incarcerari facien di, illosq; tanquam inobedientes & rebelles mulctandi, ac pecu niias per eosdem quæstores occasione dictarum quæstaru, uel in dulgentiarum quomodolibet acquisitas eidem Fabricæ applican di, ac ab eis, & eorum singulis etiam ipsis inuitis, & renitenti bus auferendi, & prout latius in alijs dicti prædecessoris literis in fauorem dictæ fabricæ, concessis continebatur faciendi, nec non pro præmissis omnibus, & singulis exequendis auxilium brachij secularis quotiens opus foret inuocandi, omnimodam per suas literas facultatem concessit, certis executoribus desuper de putatis, prout in eisdem literis plenius continetur. Cum autem sicut eadem petitio subiungebat Philippus Episcopus, et alij de putati præfati cupiant, omnia præmissa, ac singulas desuper con fectas literas etiam munimine nostro roborari. Nos cupientes, ut operis dictæ Fabricæ tantis iampridem impensis incepti perfe ctio celerius subsequatur, huiusmodi supplicationibus inclinati, omnia, & singula præmissa, necnon priuilegia, facultates, con cessiones, reuocationes, indulta, inhibitiones, abdicationes, manda ta, & decreta, ac singulas literas Pauli, & aliorum prædecesso rum huiusmodi cum omnibus, et singulis in eis contentis decre tis, mandatis, inhibitionibus, ac clausulis, et indesequuta quæcunq; ac etiam illarum uigore factas quomodocunq; amotiones, priua tiones, & alia decreta apostolica auctoritate tenore præsentium ex certa scientia nostra perpetuo comprobamus, & confirma mus, ac plena roboris firmitate subsistere, suosq; plenarios effe ctus sortiri, & ab omnibus inuiolabiliter obseruari, ac eisdem Collegio, & deputatis, necnon christifidelibus uniuersis perpe tuo suffragari debere, sicq; in præmissis omnibus, & singulis

Confirmatio.

Perpetuo.

Decretũ irritã.

per quoſcunq; iudices, & commiſſarios quauis auctoritate fungentes, in quauis cauſa, & inſtantia ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi auctoritate, & facultate iudicari, & diffiniri debere, ac ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter uel ignoranter contigerit attemptari irritum, & innane decernimus, illáq; & illas cum omnibus & ſingulis indultis, priuilegijs, decretis, mandatis, inhibitionibus, facultatibus, & alijs clauſulis ſupradictis, eiſdem auctoritate, ſcientia, & tenore etiam perpetuo concedimus, ſupplentes omnes, & ſingulos iuris & facti defectus ſi qui forſan interuenerint in eiſdem, non obſtantibus præmiſſis ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon monaſterij ſancti Antonij et ordinis hmõi iuramento confirmatione apoſtolica uel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoq; indultis, & literis Apoſtolicis per quoſcunq; Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & nos, ac ſedẽ eandem etiam motu proprio, ac contemplatione quorumcunq;, et per quaſcunq; tã ſub plumbo quàm in forma breuis literas monaſterio præfato, et dilectis filijs illius conuentui, ac eiuſdẽ, necnon dicti ordinis Prioribus, præceptoribus, et religioſis et præſertim noſtro Franciſco tituli Sanctorũ Petri et Marcellini Preſbytero Cardinali de Turnone nuncupato, qui tunc dictũ monaſterium ſancti Antonij ex conceſſione, et diſpenſatione Apoſtolica obtinebat, ac Franciſco de Langiaco moderno ipſius Monaſterij Abbati, dilectis filijs ſub quibuſcunq; tenoribus, et formis, ac cum quibuſuis etiã derogatoriarum derogatorijs, alijsq; efficacioribus, et inſolitis clauſulis, nec non irritantibus, et alijs decretis hactenus etiam pro quæſtis faciendis et elemoſinis recipiendis in genere, et in ſpeciè, ac alias in contrarium quomo=

Conceſſio in perpetuum.

Suppletio defectuum.

Derogatio priuilegiorum ſancti Antonij.

Derogatio literarum conceſſarũ Card. de Turnone, & Franciſco de Langiaco.

dolibet, ac etiam nouissime concessis, approbatis, et innouatis, etiam si per eas eisdem Francisco Cardinali, et Francisco Abbati, ac conuentui, ut ipsi, aut quæstores pro tempore existentes in dicta Vrbe seu una ex ciuitatibus Lõbardiæ huiusmodi per ipsos Abbatem, et conuentum pro eis, et eorum religione specialiter deputatos Vicarios generales ordinẽ ipsum expresse professos sufficientes, et idoneos eorũ patentibus literis sigillo præfatæ religionis munitis approbati, aut ab eisdem Vicarijs generalibus pro tempore deputati, sub nomine ipsius sancti Antonij quæstas huiusmodi in prædictos, et non alios usus conuertendas facere, et à quibuscunq; utriusq; sexus Christifidelibus elemosinas, et oblationes in honorem sancti Antony huiusmodi deuote datas, et erogatas in subuentionem monasterij, et religiosorum, ac pauperum prædictorum, citra tamen usum indulgentiarum, et earum prædicationem, ac confessionalium concessionem, quæ omnino sub pœnis in Clementis, et illarũ monitorijs Pauli prædecessorum prædictorum literis huiusmodi contentis prohibita esse uoluimus, et decreuimus recipere, et leuare ualerent, et alias iuxta singularum nostrarum eis concessarum literarũ continentiam, et tenorem concesserimus et indulserimus, ac Franciscum Cardinalem, et Franciscum Abbatem, et conuentum, et alios præfatos super perceptione quæstarum, elemosinarum, et oblationum huiusmodi per Patriarchas, Archiepiscopos, et Episcopos, ac alios locorum ordinarios seu Vicarios, aut Collegium deputatorum Fabricæ huiusmodi contra earundem literarum tenorem molestari uel impediri, aut aliquibus cẽsuris, et pœnis innodari non posse, ac quicquid secus contigeret attemptari irritum, et innane decreuerimus, necnon ad omnia inconuenientia tollenda, eisdem Patriarchis, Archiepiscopis, et Episcopis, ac alijs

locorum ordinarijs in uirtute sanctæ obedientiæ quatenus quæ-
stas sub nomine sancti Antonij per alios quam ut præfertur ap-
probatos uel deputatos de quorum approbatione seu deputatio-
ne eis legitime constaret quæstas fieri, aut illarum prætextu ali-
quas elemosinas percipere non permitterēt districte precipien-
do mandauerimus Leonis, et Clementis, ac Pauli prædecessori-
huiusmodi literis, et concessionibus quibuscunq; in fauorem di-
ctæ fabricæ seu illius deputatorum Collegio in contrarium quo
modolibet factis, et emanatis ea uice specialiter, et expresse de
rogando quibus omnibus etiam si pro illorum sufficienti dero-
gatione, de illis eorumq; totis tenoribus specialis specifica, indiui
dua, et expressa, nō autem per clausulas generales idem impor-
tantes mentio seu quæuis alia expressio habēda, aut aliqua alia
exquisita forma ad hoc seruanda foret tenores huiusmodi ac si
de uerbo ad uerbum nihil pœnitus omnisso, et forma in illis tra
dita obseruata inserti forent specialiter et expresse derogamus,
et sufficienter derogatum esse uolumus, aut si aliquibus com-
muniter uel diuisim ab Apostolica sit sede indultum, quod inter,
dici suspendi uel excommunicari non possint per literas Apo-
stolicas non facientes plenam, et expressam, ac de uerbo ad uer-
De Trāsumptis. bum, de indulto huiusmodi mentionem. Volumus autem ꝙ tran
sumptis etiam impressis manu Secretarij Collegij subscriptis,
et sigillo præfatæ Fabricæ munitis eadē prorsus fides adhibea-
tur quæ præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ uel osten-
sæ. Dat. Romæ apud sanctum Petrum sub annulo Piscatoris,
1558. die XV. Decēbris M. D. LIII. Pont. nostri Anno Quarto.

B. Lomellinus.

P. Aloisius Fidelis.

BREVE S. D. N. D. IVLII. DIVINA prouidentia Papæ tertij confirmationis indulgentiarum priuilegiorum gratiarum et aliarum facultatum in fauorem Fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe.

IVLIVS PAPA III.

AD FVTVRAM REI MEMORIAM.

Vpientes ea quæ pro utilitate, et commodo Fabricæ Basilicæ principis Apostolorum de Vrbe ac Christifidelium illius confraternitatem intrantium animarum salute, prouide facta, et concessa sunt, ut firma perpetuo, et illibata persistant confirmationis Apostolicæ munimine roborari. Venerabilis fratris nostri Philippi Episcopi Salutiarũ, et dilectorum filiorum aliorum deputatorum dictæ Fabricæ supplicationibus inclinati. Omnia, et singula indulgentias etiam plenarias, facultates, priuilegia, immunitates, exemptiones, dispensationes, quæstarum prohibitiones, indulgentiarum suspensiones, prærogatiuas, et indulta, et alias quascunq; gratias, tam per fe. recor. Paulum papam Tertiũ quàm alios Romanos pontifices prædecessores nostros, ac etiam nos, et sedem apostolicã, præfatæ Fabricæ eiusq; Collegio, et deputatis, necnon omnibus et singulis utriusq; sexus Christifidelibus, ubicunq;, et in quibuscunq; prouincijs Regnis, Insulis, et Dominijs, Vbilibet constitutis confraternitatem dictæ Fabrice pro tempore intrãtibus, et alijs pro eadem Fabrica manus porrigentibus adiutrices, seu

Cõfirmatio priuilegiorum Fabricæ.

Cõfirmatio omnium decretorũ, & clausularũ.

alia in literis desuper confectis contenta adimplentibus concessas, & concessa cum omnibus, & singulis decretis, & clausulis in singulis præfatis literis, tam in forma breuis quàm sub plumbo confectis, quarum tenores ac si de uerbo ad uerbum nihil penitus omisso, inserti forent præsentibus haberi uolumus pro expressis Apostolica auctoritate tenore præsentium ex certa scientia nostra perpetuo confirmamus, & approbamus, eaq; plena roboris firmitate subsistere, suosq; plenarios effectus sortiri et ab omnibus inuiolabiliter obseruari, ac eisdem fidelibus perpetuo suffragari debere, sicq; in præmissis omnibus, & singulis per quoscunq; iudices, & Commissarios quauis auctoritate fungentes in quauis causa, & instantia sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi auctoritate, & facultate iudicari, & diffiniri debere, ac si secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter uel ignoranter contigerit attemptari irritum, & innane decernimus, illaq;, & illas illis auctoritate, & scientia similibus de nouo concedimus, omnesq; & singulos iuris, & facti defectus si qui forsan interuenerunt in eisdem supplemus, non obstantibus præmissis, & apostolicis ac in prouincialibus, & synodalibus concilijs æditis generalibus, uel specialibus constitutionibus, & ordinationibus Hospitalis nostri S. Spiritus in Saxia, de Vrbe necnon S. Sebastiani extra muros Vrbis, & S. Antonij de S. Antonio Viennen͂. Cistercien͂. & S. Augustini ordinum Monasteriorum, ac ordinis Mercedis redemptionis captiuorum Auinionen͂. necnon S. Helmi, S. Bouis, S. Bernardi, S. Leonardi, S. Marthæ, S. Catherinæ Montis Sinai, S. Viti, S. Mariæ della Heremita, Beatæ Mariæ Theutonicorum prouinciæ Prusciæ, Beatæ Mariæ de Monteserrato Monasteriorum seu hospitalium iuramento cõfirmatione

In perpetuũ suffragantur.

Concessio de nouo.

Derogatio.

aposto-

apostolica uel quauis firmitate alia roboratis, & consuetudini-
bus, priuilegijs quoq; indultis, gratys apostolicis, Monasterys, ho
spitalibus, & ordinibus prædictis, etiam per quoscunq; præde-
cessores nostros Romanos Pontifices, & nos ac sedem apostoli
cam etiam quibuscunq; motu, & contemplatione, & ad quorum
uis instantiam, etiam consideratione dilectorum filiorum Caro
li Quinti Romanorum Imperatoris semper Augusti, & Hen
rici, necnon claræ memoriæ Francisci Francorum Regũ Chri
stianissimorum necnon Reginarum Ducum, & Principum
etiam per modum statuti perpetui, ac initi, & aliàs sub quibus-
cunq; tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogato-
riarum derogatorijs, alysq; efficacioribus, & insolitis clausulis,
necnon irritantibus, & alijs decretis hactenus etiam pro quæ-
stis faciendis, & eleemosinis recipiendis in genere, & in spe-
cie, ac aliàs in contrarium quomodolibet, & etiam nouissime si-
mul & successiue concessis, approbatis, et innouatis quibus om
nibus etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, corũq;
totis tenoribus specialis, specifica, indiuidua, & expressa, non
aũt per clausulas generales idẽ importantes mentio, seu quæuis
alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma adhoc
seruanda foret tenores huiusmodi, ac si de uerbo ad uerbum
nihil pœnitus dimisso, & forma in illis tradita obseruata inserti
forent specialiter, & expresse derogamus, & sufficienter de-
rogatum esse decernimus, aut si aliquibus communiter uel diui
sim ab apostolica sit sede indultum, quod interdici, suspendi, uel
excommunicari non possint per literas apostolicas non facien-
tes plenam et expressam, ac de uerbo ad uerbum de indulto hu
iusmodi mentionem. Volumus autem quòd præsentium tran-
sumptis etiam impressis, manu Secretary Collegij subscriptis, De Trãsumptis.

& sigillo præfatæ Fabricæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur quæ præsentibus adhiberetur si essent exhibitæ et ostensæ. Dat. Romæ apud sanctum Petrum sub annulo Piscatoris; die xv. Decembris. M. D. LIII. Pont. nostri Anno Quarto.

1553

B. Lomellinus.

P. Aloisius Fidelis.

BREVE IVLII III. REVOCATORIum omnium & singularum quæstarum & commissariorum in fauorem Fabricæ Basilicæ principis Apostolorum de Vrbe.

IVLIVS PP. III.

AD FVTVRAM REI MEMORIAM.

I in uniuersa Christifidelium templa gratiarum muneribus ornanda locupletãdáq; propensi sumus, in iuuanda, promouenda, & amplificanda, ac suis in priuilegijs conseruanda Fabrica Basilicæ nostræ Principis Apostolorũ de Vrbe, quæ cæteras orbis Ecclesias fama, & deuotione antecellit, flagrantioribus studijs incumbere debemus. Sanè uenerabilis frater noster Philippus Archintus Episcopus Salutiarum, & dilecti alij Deputati dictæ Fabricæ nobis nuper exponi fecerunt; quod dudũ postquam fœlicis recordationis Clemens Papa VII. prædecessor

Reuocatio quæstarũ Clementis.

noster, ad quem ex diuersis mundi partibus quàmplures querelæ perlatæ erant, q multi questores sancti Spiritus in Saxia, et sancti Ioannes Lateranen. ac sancti Iacobi pauperum incurabilium de Vrbe, & aliorum Hospitalium, necnon sancti Sebastiani extra muros dictæ Vrbis, & sancti Antonij Viennen. Cistercien. & sancti Augustini ordinum Monasteriorum, ac ordinis Mercedis redemptionis captiuorum nominibus in diuersis ciuitatibus, & diocœsibus quæstas uigore priuilegiorum per Romanos Pontifices prædecessores nostros tunc suos illis cōcessorum, & per literas eiusdem Clementis prædecessoris innouatorum facere, & confratres describere, eisq; confessionalia concedere, ac Capellas erigere, illisq; errectis, indulgentias Hospitalibus, & Monasterijs, ac locis eorum concessas, communicare, & alia plura etiam concedere, ac priuilegijs prædictis, etiam circa indulgentias eisdem hospitalibus, et monasterijs cōcessas abuti præsumebāt, propter quòd Christifideles quàm plurimum scandalizabantur; querelis prædictis prouidere uolens, per quasdam suas literas, priuilegia per prædecessores prædictos (ut præfertur) concessas, et per eum approbata, ac indulgentias prædictas, & literas apostolicas desuper expeditas, Apostolica auctoritate ad beneplacitum suum suspenderat, ac capellas sub inuocatione sancti Sebastiani literarum suarum prædictarū uigore cum communicatione indulgentiarum prædictarum errectas, pœnitus suppresserat & cassauerat, necnon confessionalia per quæstores prædictos concessa, ad formam quinterni cancellariæ apostolicæ reduxerat, & iuxta illam dumtaxat eis suffragari uoluerat. Et deinde cum ad suum peruenisset auditum, quod hospitalium, et monasteriorū, necnon ordinis redemptionis captiuorum prædictorum quæstores, necnon commissarij, pro-

curatores, receptores, thesaurarij, factores, nuncij, & alij ministri non solum supradicta, sed etiam plura alia eis nunquam cõcessa facere, & concedere, ac in certis casibus prohibitis, et matrimonialibus, dispensare, ac durante suarum indulgentiarum publicatione, quascunq; aliàs indulgentias, & gratias præter eorum facultatem suspendere, et aliqui super indulgentijs, & gratijs contendere, ac in pluribus grauiter excedere similiter præsumebant, in diuinæ Maiestatis offensam, ac suarum, & Christifidelium animarum perniciem, ac plurium perturbationem, et scandalum, idem Clemens prædecessor etiã, super his, ne deteriora parturirent, curæ suæ uigilantias adhibere uolens, priores suas literas prædictas, & in eis contenta quæcunq;, approbauerat, & innouauerat, ac omnia, & singula priuilegia, facultates, et indulta, super deputatione commissariorũ, quæstorum, collectorum, et aliarum personarum hospitalibus, monasterijs, ordini mercedis redemptionis captiuorum, et illorum collegijs, guardianis, officialibus, & personis pro tempore existentibus quomodolibet concessa, ac etiam per ipsum Clementẽ prædecessorem approbata, & de nouo concessa, necnon dictorũ prædecessorum suorum, ae suas desuper sub quacunq; forma et breuis, & uerborum expressione confectas literas, ita ut de cætero hospitalium, monasteriorum, ordinis mercedis redẽptionis captiuorum prædictorum, Collegia, Guardiani, officiales, & personæ præfati priuilegijs, facultatibus, & indultis ipsis quoad cõmissariorum, quæstorum, collectorum, & aliorum ministrorum deputationes extra hospitalia, monasteria ipsa, ac Vrbem hmõi, et alia quibus specialiter concessa erãt loca uti, aut illorum prætextu aliquos commissarios, quæstores, procuratores, receptores thesaurarios, factores, nuncios uel alios ministros deputare, seu

indulgentias, & gratias eis concessas publicare, uel confratres describere, seu aliqua confessionalia concedere, & in casibus prohibitis etiam matrimonialibus dispensare nequirēt, illis aliàs in suo robore permansuris. Necnon quoscunq; commissarios, quæstores, procuratores, receptores, thesaurarios, superiores, nuncios, & alios quocunq; nomine nuncupatos ministros, tam per ipsum Clementem prædecessorem, & sedem apostolicam, quàm hospitalium, monasteriorum, ordinis mercedis redemptionis captiuorum collegia, guardianos, & officiales præfatos, seu quoscunq; alios eorundem priuilegiorum, facultatum, et indultorum & eiusdem Clementis prædecessoris etiam in forma breuis desuper confectarum literarum uigore constitutos, & deputatos, auctoritate prædicta reuocauerat, & reuocatos fore decreuerat per aliàs suas literas, Et successiue cum ad aures piæ memoriæ Pauli papæ Tertij etiam prædecessoris nostri nō sine animi sui graui displicentia peruenisset, quod nonnulli hospitalium, & monasteriorum prædictorum, ac etiam sub sancti Helmi, sancti Bouis, sancti Bernardi, & sancti Leonardi, ac sanctæ Marthæ titulis seu nominibus quæstoris officiorum exercētes, præmissis non obstantibus, indulgētias publicare, ac alia per dictum Clementem prædecessorem, ut præfertur prohibita facere non erubescebant, in animarum suarum periculum, & Christifidelium maximum scandalum, præfatus Paulus prædecessor, scādalis quantum ei ex alto concedebatur prouidere uolens, per quasdam etiam in forma breuis uniuersis, & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & alijs locorum ordinarijs, ipsorumq; in spiritualibus Vicarijs generalibus, & eorum cuilibet in uirtute sanctæ obedientiæ, quatenus quibuscunq; tā hospitalium, & monasteriorū prædictorum, quàm sub s. Helmi,

Reuocatio Pauli III.

S. Bouis, sancti Bernardi, sancti Leonardi, sanctæ Marthæ,
aut alijs nominibus, non seruata forma dictarum literarum quæ
storis officium exercentibus, quacunq; auctoritate, dignitate, &
præheminentia fulgentibus indulgentias, & alia per literas su
pradictas prohibita publicare, præsumentibus seu audentibus,
quæstoribus Fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de dicta
Vrbe deputatis dumtaxat exceptis, sua auctoritate sub excom
municationis, et alijs de quibus eis uideretur pœnis inhiberent,
prout etiam tunc idem Paulus prædecessor inhibebat, ne indul-
gentias, aut alia per dictas literas prohibita, publicare, aut circa
ea se quomodolibet intromittere auderent uel præsumerent, et
in euentum non paritionis, contra eos ad declarationem incur-
sus censurarum, et pœnarum prædictarum, ipsarumq; censura
rum etiam iteratam aggrauationem, & auxilij brachij secula-
ris si opus foret inuocationem, & alias usque ad effectualẽ exe
cutionem procederent præceperat, & mandauerat, Et subse-
quenter cum ad ipsius Pauli prædecessoris peruenisset notitiã,
quod nonnulli quæstores, & commissarij, tam prædictis quàm
alijs forsan nominibus, uigore priuilegiorum, & forsan aliorum
etiam ab eodem Paulo prædecessore licet contra mentem suam
emanatorum tam quæstas facere, quàm indulgẽtias publicare,
& alia quæ eis concessa fuisse prætendebant exercere, ac di-
uersas pecuniarum summas res, & bona exigere, & aliqui
forsan sibijpsis appropriare non desliterant, idem Paulus præ-
decessor scãdalis quæ ex præmissis prouenire potuissent occur
rere. & de pecunijs, rebus, & bonis eatenus exactis, quæ ho-
spitalibus, monasterijs, & alijs locis facultatem quæstuandi, &
alia præmissa exercendi seu exerceri faciendi habere præten-
dentibus nondum incorporata erant, grauissimis expensis etiã

quottidianis, dictæ Fabricæ, quam tunc idem Paulus prædecessor per tunc dictæ Fabricæ præfectos, & deputatos aggredi fecerat, & dante domino prosequi, & ad finẽ perducere intendebat prouidere uolens, motu proprio, ac de apostolicæ potestatis plenitudine, singulas dicti Clementis prædecessoris, ac suas literas prædictas cõfirmans, approbans, et innouans (firmis tamen, & illesis semper remanentibus omnibus, & singulis priuilegijs dictæ Fabricæ, & illius collegio, ac Deputatis catenus concessis) omnes, & singulas pecuniarum summas, res, & bona ex quæstis eleemosinis indulgentijs, & alijs prædictis catenus prouẽta, et penes tã prædictorũ q; aliorũ quorũcunq; hospitaliũ, monasteriorũ, ordinũ, ecclesiarũ, et locorũ quocũq; nomine nuncupatorũ quæstores, cõmissarios, nũcios, ministros, Thesaurarios, depositarios, siue alias personas, loca, collegia, & uniuersitatẽ cuiuscũq; status, gradus, cõditionis, et dignitatis forẽt existentia, quæ adhuc hospitalibus monasterijs, et alijs pijs locis prædictis cũ effectu ĩcorporata nõ erãt, per aliàs suas ẽt in forma breuis literas dictæ Fabricæ, et illius Collegio, et deputatis ad opus, et utilitatem dictæ Fabricæ cõcesserat, et applicauerat, ac pro cõcessis, et applicatis eidẽ Fabricæ haberi uoluerat, necnõ oẽs, & singulos quæstores, cõmissarios, ministros, thesaurarios, et alios officiales per guardianos, officiales, et superiores hospitaliũ, monasteriorũ ordinis redẽptionis captiuorũ, et aliorũ locorũ prædictorũ, ac ẽt per eius prædecessores catenus deputatos, reuocauerat, oẽmq; facultatẽ, potestatẽ, et auctoritatẽ quascũq; ĩdulgẽtias, et alias gratias publicãdi, cõfratres describẽdi, cõfessionalia cõcedẽdi, in casibus matrimonialibus prohibitis dispẽsandi, ab homicidijs casualibus seu uolũtarijs, ac simoniæ labe absoluendi, et uota cõmutandi, ac forsan alia exercẽdi, à quæstoribus, cõmissarijs, mi

nistris, thesaurarijs, depositarijs, & alijs prædictis, necnō guar dianis officialibus, et alys superioribus hospitaliū, monasteriorū, & ordinis redemptionis captiuorum, ac aliorum locorum prædictorum priuilegia, & facultates eos substituendi, & deputandi abdicauerat, & ammouerat, mandans uniuersis, & singulis prædictorum hospitalium, monasteriorum, ordinis redemptionis captiuorum, sancti Helmi, alias sancti Adhelmi, sancti Bouis, S. Bernardi, sancti Leonardi, sanctæ Marthæ, & aliorum quorū cunq; ecclesiarum, & piorum locorum quæstoribus, commissarys, ministris, thesaurarijs, depositarys, & alys officialibus siue aliis personis, loco, collegio, & uniuersitatibus, ut pecunias res, & bona ex quæstis indulgentiis, & aliis prædictis acquisita, ut præfertur dictæ Fabricæ applicata, & concessa penes ipsos, & eorum quelibet existentia, & nondum ut præfertur minime in corporata præfatæ Fabricæ, & pro ea illius Collegio, & deputatis, ac officialibus prædictis, ad opus, & utilitatem dictæ fabricæ exponenda & conuertenda, persoluerent, & assignarent, eisdem uero tunc, & pro tempore dictæ Fabricæ deputatis, & præfectis, ut quæstores, commissarios, thesaurarios, depositarios, & officiales, aut alias personas penes quos pecuniæ, res, & bona huiusmodi existebant sub pœnis, et censuris de quibus eis uideretur tam posteriorum literarum Pauli prædecessoris huiusmodi, quàm aliorum priuilegiorum dictæ Fabricæ, & illius collegio, & deputatis præfatis concessorum uigore, ad solutionem, & consignationem huiusmodi faciendam cogerent, & compellerent, ac easdem posteriores literas, et in eis contenta quæcūq; inuiolabiliter obseruari mandarent; & facerent, inobedientes, & rebelles, ac contradictores quoslibet per pœnas, & censuras prædictas auctoritate ipsius Pauli prædecessoris appellatio=

ne post=

ne postposita compescendo inuocato etiam adhoc si opus foret auxilio brachij sæcularis. Et insuper per eundem Paulum accepto, quòd post publicationem posteriorum literarum suarum huiusmodi, nonnulli locorum ordinarij, eorumq; Vicarij, officiales, & alij ministri lucri, ut credebatur cupiditate ducti in contemptum earundem posteriorum literarum suarum, & pœnarum in illis contentarum, nonnullis hospitalium, monasteriorum, & aliorum locorum prædictorum quæstoribus, et cõmissarijs quæstas prædictas faciendi, aliáq; prædicta exercendi, ac diuersas indulgentias publicandi licentias per eorum patentes literas expresse concedere, & impartiri nõ erubescebant, uel ipsos quæstuare publice permittebant seu dissimulabant, in animarũ suarum periculum, & perniciosum exemplum, ac scandalum plurimorum, præfatus Paulus prædecessor cupiẽs etiam desuper opportune prouidere Motu, & scientia suis similibus uniuersis, et singulis tam locorum ordinarijs eorumq; Vicarijs, officialibus, & ministris, quam alijs quibuscunq; ecclesiarum prælatis, sub ingressus ecclesiæ, ac suspensionis à diuinis, necnon excommunicationis maioris, alijsq; ecclesiasticis sententijs, censuris, & etiam duorum Millium Ducatorum auri de Camera dictæ Fabricæ applicandorum pœnis, per eos eo ipso, absq; aliqua declaratione quotiens contrauenirent incurrendis districtè præcipiendo mandauit, quatenus de cætero aliquas quæstuandi, & indulgentias publicandi, licentias, & desuper confectas literas quibusuis quæstoribus, uel alijs personis etiã prætextu cuiusuis antiquæ consuetudinis uel possessionis eisdem ordinarijs similes licentias concedendi, & aliquam partem ex quæstis. & indulgentijs hmõi, exigẽdi, et percipiẽdi seu uigore quorumcunq; priuilegiorũ, & indultorum ac literarũ apostolicarum eis eatenus

Aliæ literæ Pauli.

concessorum uel in posterum concedendorum absq; expressa licentia eiusdem Fabricæ deputatorum nullatenus cõcedere uel impartiri præsumerent, nec ipsos quæstores publice quæstuare permitterent, seu tacendo dissimularent, quinimmo eos ad parendum reuerẽter posterioribus literis Pauli prædecessoris huiusmodi, & in illis contentis quibuscunq; omnino cogerent, & compellerent. Et insuper eisdem Deputatis eorumq; commissariis, contra eosdem ordinarios, illorumq; Vicarios, et ministros, necnon quoscunq; alios ecclesiarum prælatos, superiores, et personas, tam seculares quàm quorumuis etiam mendicantium ordinum regulares, quæstas facientes, in euentum contrauentionis, ad declarationem incursus censurarum & pœnarum prædictarum procedendi, necnon quæstores præfatos quæstas facientes, & indulgentias huiusmodi, absq; ipsorum deputatorum expresso consensu ubilibet publicantes per uiam inquisitionis procedendi, eosq; ubilibet capiendi, et incarcerandi, seu incarcerari faciendi illosq; tanq̃; inobedientes, & rebelles mulctandi, & ad triremes perpetuo uel ad tempus de quo eis uideretur relegandi, ac pecunias per eosdem quæstores occasione dictarum indulgentiarum uel quæstarum quomodolibet acquisitas eidem Fabricæ ut præfertur applicandas, ab eis, & eorum singulis etiam inuitis, & renitentibus uiolenter auferendi, necnõ pro præmissis omnibus exequendis auxilium brachii secularis quotiens opus foret inuocandi omnimodam facultatem concessit prout tam in supradictis quàm diuersis aliis etiam iteratis uicibus desuper confectis, approbatis, et innouatis literis plenius dicitur contineri. Cum autem sicut eadem expositio subiungebat Philippus Episcopus, & alii deputati præfati cupiant singula præmissa munimine nostro roborari, nos illorum supplica-

tionibus nobis ad hoc porrectis inclinati, ac omnino cupientes concessa dictæ Fabricæ suum debitum effectum sortiri, singulas Iulij, Adriani, Leonis, Clementis, & Pauli prædecessorum huiusmodi, ac etiam nostras, tam sub plumbo, quã in forma breuis desuper confectas, & emanatas literas cum mandatorum, inhibitionum, suspensionum quæstarum, & indulgentiarum, uoluntatum, suppressionum, cassationum, reductionum, approbationum, innouationum, reuocationum, preceptorum, prohibitionum, abdicationum, amotionum, applicationum, concessionum, facultatum, ac omnibus, & singulis in eis contentis clausulis, derogationibus, & decretis etiam irritantibus, illarum tenores ac si de uerbo ad uerbum præsentibus insererentur pro sufficienter expressis, ac de uerbo ad uerbum insertis habentes, apostolica auctoritate, tenore præsentium ex certa scientia approbamus, & confirmamus, ac plena roboris firmitate subsistere suosq; plenarios effectus sortiri, & ab omnibus inuiolabiliter obseruari, & eisdem christifidelibus Collegio, & Deputatis perpetuo suffragari debere, Sicq; in præmissis omnibus et singulis per quoscunq; iudices, & commissarios quauis auctoritate fungentes in quauis causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & diffiniri debere, ac si secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter uel ignoranter contingeret attemptari irritum, & innane decernimus, illaq; et illas de nouo cum omnibus et singulis indulgẽtijs etiam plenarijs, facultatibus, priuilegijs, prærogatiuis, indultis, decretis, & alijs clausulis supradictis eisdem auctoritate, & scientia, & tenore etiã perpetuo concedimus, omnesq; & singulos iuris, & facti defectus si qui forsan interuenerint in eisdem supplemus. Non ob-

Confirmatio literarũ aliorũ Ro. põt. et ipius Iulij.

Perpetuo.

Decretũ irritãs.

Concessio de nouo in perpetuũ.

Indulgentia plenaria.

Suppletio defectuum.

Derogatio.

ſtantibus apoſtolicis, ac in prouincialibus, & ſynodalibus conci-lijs æditis generalibus uel ſpecialibus conſtitutionibus, necnon hoſpitalium & monaſteriorum aliorumq; locorum prædictorũ, & quorumuis aliorum membrorum, & eccleſiarum etiam ca-thedralium, & metropolitanarum etiam iuramento cõfirmatio ne apoſtolica, uel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, et con ſuetudinibus, ſtabilimentis, uſibus, et naturis, priuilegijs quoq; indultis et literis apoſtolicis tam ſub plumbo quã in forma bre-uis etiam ultimo loco hoſpitali noſtro ſancti spiritus in Saxia de Vrbe, necnon monaſterijs ſancti Antonij de ſancto Antonio Viennẽ. et Sanctorum Nicolai, et Bernardi montis Iouis, eo-rumq; hoſpitalibus religioſis, et præceptoribus, ac præpoſitis, ac alijs eccleſiis hoſpitalibus, et locis piis, etiam motu ſimili, etiam à nobis emanatis, et forſan de nouo conceſſis, quauis auctoritate ẽt Cardinalatus honore fulgentibus, tã ſuper quæſtis, et facul tate, ac iure quæſtuãdi, q; alias quõlibet ẽt ſuper qbuſuis exem-ptionibus facultatibus, et ĩmunitatibus cõceſſis, etiam ſi per eas præpoſito hoſpitali Sanctorum Nicolai, et Bernardi ſeu admini ſtratori, et conuentui, ac fratribus per omnes mundi partes, pro ut retroactis annis, et temporibus facere conſueuerant, et tunc faciebant, quæſtuandi, et quæſtas faciendi, eleemoſinaſq; re-cipiendi, et quæſtuarios ad eorum nutum deputandi ponendi, et ammouendi, necnon certas tunc expreſſas, et quaſcũq; alias pen ſiones eis debitas, et debendas, exigendi, recipiẽdi, et recuperan di, abſq; aliquo impedimento uendendi, quibuſuis ſequeſtris pen ſionis tunc expreſſe ſeu terminorum decurſorum per certos cõ miſſarios etiam forſan dictæ Fabricæ appoſitis, ac priuilegiis ei dem Fabricæ in genere uel in ſpecie, et alias quomodolibet con ceſſis, et confirmatis, et innouatis, non obſtantibus quibuſcunq;

Derogatio priuilegiorum S. Antoni, & S. Bernardi Montis Iouis.

facultas concessa fuerit. Quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumq; totis tenoribus specialis, specifica, indiuidua, et expressa, non autem per clausulas generales idem importantes mentio seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, tenores huiusmodi, ac si de uerbo ad uerbum nihil penitus omisso, et forma in illis tradita, obseruata, inserti forent specialiter et expresse derogamus, et sufficienter derogatum esse uolumus, aut si aliquibus communiter uel diuisim ab apostolica sit sede indultum quod interdici suspendi uel excommunicari nõ possint per literas apostolicas non facientes, plenam, et expressam ac de uerbo ad uerbum, de indulto huiusmodi mentionem. Volumus autem ꝙ transumptis etiam impressis manu Secretarii collegii subscriptis, et sigillo præfatæ Fabricæ munitis, cadẽ prorsus fides adhibeatur quæ præsentibus adhiberetur si essent exhibitæ uel ostensæ. Dat. Romæ apud sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, Die xv. Decembris. M. D. LIII. Pontificatus Nostri Anno Quarto.

De Trãsumptis.

G. Rotul.

P. Aloisius Fidelis.

BREVE S. D. N. D. N. IVLII DIVINA prouidẽtia Papæ III. Cõfirmatoriũ reuocationis quæstarum & indulgentiarum quarumcunq; cum mandato ordinarijs ut non permittant aliquas quæstas exerceri nec indulgentias publicari nisi prius per suas literas earum copiam R.P. D. Deputatis Fabricæ transmiserint & ab eis responsum cui omnino parere teneantur habuerint.

IVLIVS PP. III.

AD FVTVRAM REI MEMORIAM.

Ecet Romanum Pontificem, ad ea uigilantiæ suæ curas adhibere, per quæ mandatorum eius effrenata audacia trãsgressores, ad illorum obseruationem reducantur, & apertis illorum malitijs pœnarum condignarum adiectione, & alijs opportunis remedijs obuictur ac aliàs ipsis, & alijs similia committendi uia pœnitus occludatur, Dudum si quidem postquam fœlicis recordationis Clemens Papa VII. Prædecessor noster, ad quem ex diuersis mundi partibus quam plures quærelæ perlatæ fuerãt: quòd multi quæstores Sancti Spiritus in Saxia, & sancti Ioannis Lateranẽ. ac sancti Iacobi pauperum incurabilium de Vrbe, et aliorum hospitalium, necnõ sancti Sebastiani extra muros

Narratiua reuocationis quæstarum et indulgentiarũ facta a Clemente VII.

dictæ Vrbis, & sancti Antonij de sancto Antonio Viennen. Cistercien, & sancti Augustini ordinum monasteriorum, ac ordinis Beatæ Mariæ de Mercede redemptionis captiuorum, in diuersis Ciuitatibus, & diœcesibus quæstas uigore priuilegiorum seu facultatum, & aliarum indulgentiarum per eundẽ Clementem, & alios Romanos Pontifices prædecessores nostros, tunc suos, illis concessarum, & per literas eiusdem Clementis prædecessoris innouatorum facere, & confratres describere, eisq; confessionalia concedere, ac capellas erigere, illisq; erectis indulgentias hospitalibus, & monasterijs ac locis eorum concessas communicare, & alia plura etiam concedere, & priuilegijs prædictis etiam circa indulgentias eisdem hospitalibus, & monasterijs concessas abuti præsumebant, propter quod Christifideles quam plurimum scandalizabantur, quæ reis prædictis prouidere uolens, per quasdam suas literas priuilegia per prædecessores ut præfertur concessa, & per eum approbata, ac Indulgen. prædictas & literas apostolicas desuper expeditas, apostolica auctoritate ad beneplacitum suum suspenderat, ac capellas sub inuocatione sancti Sebastiani literarum suarum prædictarum uigore, cum communicatione, indulgentiarum prædictarum erectas, pœnitus suppresserat, & cassauerat, necnon confessionalia per quæstores prædictos concessa, ad formam quinterni cancellariæ apostolicæ reduxerat, & iuxta illius reductionem dũtaxat eis suffragari uoluerat. Et deinde, cum ad suum peruenisset auditum, quod hospitalium, & monasteriorum, necnon ordinis redemptionis captiuorum prædictorum quæstores, necnon commissarij procuratores, receptores, thesaurarij, factores, nuncij, & alij ministri, non solum supradicta, sed etiam plura alia eis nunquam concessa facere,

Alia reuocatio eiusdem Cle.

& concedere, ac in certis casibus prohibitis, & matrimonia libus dispensare, ac durante suarum indulgentiarum publicatione, quascũq; aliàs indulgentias, & gratias præter eorum facultatem suspendere, & aliqui super indulgentijs, & gratijs contendere, ac in pluribus grauiter excedere similiter præsumebant in diuinæ Maiestatis offensam, ac suarum, & Christifidelium animarum perniciem, ac plurium perturbationem, & scandalum idem Clemens prædecessor etiam super hijs ne deteriora parturirent curæ suæ uigilantias adhibere uolẽs, priores suas literas prædictas, & in eis contenta quæcunq; approbauerat, et innouauerat, ac omnia & singula priuilegia facultates & indulta super deputatione commissariorum, quæstorũ, collectorum, & aliarum personarũ hospitalibus, monasterijs ordini mercedis redẽptionis captiuorũ, et illorũ collegijs, guardianis, officialibus, et personis pro tẽpore existẽtibus, quõlibet cõcessa, ac ẽt per ipsum Clementẽ prædecessorẽ approbata, et de nouo concessa, necnon dictorũ prædecessorũ suorũ, ac suas desuper sub quacũq; forma ẽt breuis, et uerborũ expressione cõfectas literas, ita ut de cætero hospitalium monasteriorũ ordinis mercedis redẽptionis captiuorũ prædictorũ collegia, guardiani, officiales, et personæ præfati, priuilegijs, facultatibus, et indulgẽtiis ipsis, quo ad cõmissariorũ, quæstorũ collectorũ, et aliorũ ministrorũ deputationes extra hospitalia, monasteria ipsa, ac urbẽ hmõi, et alia quibus specialiter concessa erant loca, uti, aut illorũ prætextu aliquos cõmissarios, quæstores, procuratores, receptores, thesaurarios, factores, nũcios, uel alios ministros deputare, seu indulgẽtias, uel gratias eis concessas publicare, uel confratres describere, seu aliqua cõfessionalia concedere, et in casibus prohibitis ẽt matrimonialibus dispensare nequirent illis

aliàs

aliàs in suo robore permansuris, necnõ quoscũq; commissarios, quæstores, procuratores, receptores, thesaurarios, superiores, nuncios, & alios quocũq; nomine nũcupatos ministros, tã per ipsum Clementẽ prædecessorẽ, & sedẽ apostolicã, q; hospitaliũ, monasteriorũ, ordinis mercedis redẽptionis captiuorũ collegia guardianos, & officiales præfatos, seu quoscũq; alios eorũdem priuilegiorũ facultatũ, & indultorũ, & eiusdẽ Clementis prædecessoris, ẽt in forma breuis desuper confectarũ literarũ uigore constitutos, & deputatos, auctoritate prædicta per aliàs suas literas reuocauerat, & reuocatos fore decreuerat, Et successiue, cũ ad aures piæ me. Pauli papæ Tertij ẽt prædecessoris nostri, non sine animi sui graui displicentia peruenisset, ꝙ nõnulli hospitaliũ, & monasteriorũ prædictorũ, ac ẽt sub sancti Helmi, sancti Bouis, sancti Bernardi, et sancti Leonardi, ac sanctæ Marthæ titulis seu nominibus, quæstoris officium exercentes præmissis non obstantibus, indulgẽtias publicare, ac alia per dictum Clementẽ prædecessorẽ, ut præfertur, prohibita facere, non erubescebant, in animarũ suarũ periculũ, & christifideliũ maximum scandalum, præfatus Paulus prædecessor scandalis quantum ei ex alto concedebatur, prouidere uolẽs, per quasdã ẽt in forma breuis, uniuersis, et singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & alijs locorũ ordinarijs, ipsorũq; in spũalibus Vicarijs generalibus, et eorũ cuilibet in uirtute sanctæ obedientiæ, quatenus, quibuscunq; tã hospitalium, & monasteriorũ prædictorũ, q; sub S. Helmi, S. Bouis, S. Bernardi, S. Leonardi, sanctæ Marthæ aut alijs nominibus, non seruata forma dictarũ literarum quæstoris officium exercentibus, quacũq; authoritate, dignitate, & preeminentia fulgentibus, indulgentias, et alia per supradictas literas prohibita publicare præsumentibus seu au-

Reuocatio Pauli pp. III.

Alia noĩa quæstuantium.

dentibus, quæstoribus Fabricæ Basilicæ Principis Apostolorũ de Vrbe deputatis, dũtaxat exceptis, sua auctoritate sub excommunicationis, & alijs de quibus eis uideretur pœnis inhibuerit, prout etiam tunc idem Paulus prædecessor inhibebat, ne indulgentias, aut alia per dictas literas prohibita publicare, aut circa ea se quolibet intromittere auderent, uel præsumerẽt, & in euentũ nõ paritionis contra eos ad declarationẽ incursus censurarum, & pœnarum prædictarum ipsarũq; censurarũ ẽt iteratam aggrauationẽ, & auxilij brachij secularis si opus foret inuocationẽ, & aliàs usq; ad effectualẽ executionẽ procederẽt præceperat, & mãdauerat. Et subsequenter cũ ad ipsius Pauli prædecessoris ẽt peruenisset notitiam, quod nonnulli quæstores et commissarij tã prædictis quàm alijs forsan nominibus uigore priuilegiorum & forsan aliarum ẽt ab eodem Paulo prædecessore licet contra mentem suam emanatarũ tam quæstas facere quàm indulgentias publicare, & alia, quæ eis concessa fuisse prætendebant exercere, ac diuersas pecuniarũ summas, res, & bona exigere, & aliqui forsan sibi ipsis appropriare non desiterant, idẽ Paulus prædecessor scandalis quæ ex præmissis prouenire potuissent, occurrere, & de pecunijs rebus, & bonis eatenus exactis, quæ hospitalibus, monasterijs, & alijs locis facultatem quæstuandi, & alia præmissa exercendi seu exerceri faciendi habere prætendentibus nondũ incorporata erant, grauissimis expensis, ẽt quotidianis dictæ fabricæ, quã tunc idem Paulus prædecessor per tunc dictæ fabricæ, præfectos, et deputatos aggredi fecerat, & dante dño prosequi, & ad finẽ perducere intendebat, prouidere uolens, Motu proprio, ac de apostolicæ potestatis plenitudine, singulas dicti Clementis prædecessoris, ac suas literas prædictas confirmans, innouans, et approbans firmis tñ,

Alia reuocatio eiusdẽ Pauli III Abdicatio quæstarum.

& illesis semper remanentibus omnibus, et singulis priuilegijs dictæ fabricæ, & illius collegio ac deputatis eatenus concessis, oẽs & singulas pecuniarum summas, res, & bona, ex quæstis, eleemosinis, indulgentijs, & alijs præfatis eatenus prouenta, et penes tã prædictorũ q̃ aliorũ quorũcunq; hospitalium, monaste riorum, ordinum, ecclesiarum, & locorum quocũq; nomine nun cupatorum quæstores, commissarios, nuncios, ministros, thesaura rios, depositarios, siue alias personas, loca collegia, & uniuersi tatem cuiuscunq; status, gradus, conditionis, & dignitatis forẽt existentia, quæ adhuc hospitalibus, monasterijs, et alijs pijs locis prædictis, cũ effectu incorporata non erant, per alias suas ẽt in forma breuis literas, dictæ fabricæ, et illius collegio, & deputa tis, ad opus, et utilitatem dictæ fabricæ concesserat, et applicaue rat, ac pro concessis, et applicatis eidem fabricæ haberi uolucrat. necnon oẽs, & singulos, quæstores, commissarios, ministros, the saurarios, & alios officiales per guardianos officiales, & supe riores hospitalium, monasteriorum ordinis redemptionis capti uorum, & aliorum locorum prædictorum, ac ẽt per eius præde cessores eatenus deputatos reuocauerat, oẽmq; facultatẽ potesta tem, et auctoritatem quascunq; indulgentias, et alias gratias pu blicandi, confratres describendi, confessionalia concedendi, in ca sibus matrimonialibus prohibitis dispensandi, ab homicidijs ca sualibus seu uoluntarijs, ac simoniæ labæ absoluendi, et uota cõ mutandi, ac forsan alia exercendi, à quæstoribus, commissarijs, ministris, thesaurarijs, depositarijs, et alijs prædictis, necnõ guar dianis, officialibus, et alijs superioribus hospitalium, monasterio rum, & ordinis redemptionis captiuorum, ac aliorum locorum prædictorum priuilegia & facultates eos substituendi & depu tandi, abdicauerat, et ammouerat, mandans uniuersis et singulis

prædictorũ hoſpitaliũ, monaſteriorũ, ordinis redẽptiõis captiuorũ S.Helmi aliàs S. Adelmi, S.Bouis, s.cti Bernardi, S.Leonardi, Marthæ, ac aliarũ quarũcunq; eccleſiarũ, et piorũ locorũ quæſto ribus cõmiſſarijs, miniſtris, theſaurarijs, depoſitarijs, et aliis offi cialibus, ſi ue aliis perſonis loco Collegio, et uniuerſitatibus, ut pecunias, res, et bona ex quæſtis indulgẽtiis, et aliis præfatis ac= qſita (ut præfertur) dictæ fabricæ applicata, et cõceſſa, penes ip ſos, et eorũ quẽlibet exiſtentia, et nondũ) ut præfertur) minime incorporata præfatæ fabricæ, et pro eaillius Collegio, et deputa tis, ac officialibus prædictis ad opus, et utilitatẽ dictæ fabricæ ex ponẽda, et cõuertenda perſoluerẽt, et aſſignarẽt, eiſdẽ uero tũc & pro tempore dictæ fabricæ deputatis, & præfectis, ut quæ ſtores, commiſſarios, theſaurarios, depoſitarios, & officiales, aut alias perſonas penes quos pecuniæ, res, & bona hmõi exiſtebãt ſub pœnis & cenſuris, de quibus eis uideretur, tam poſteriorũ literarum Pauli prædeceſſoris hmõi q̃; aliorum priuilegiorũ di= ctæ fabricæ, et illius collegio, et deputatis præfatis conceſſorum uigore, ad ſolutionem, & conſignationem hmõi faciendam coge rent, et compellerent, ac eaſdem poſteriores literas, et in eis con tenta quæcunq; inuiolabiliter obſeruari mandarent, et facerẽt, inobedientes, et rebelles, ac contradictores quoſlibet per pœnas, et cenſuras predictas auctoritate ipſius Pauli predeceſſoris ap pellatione poſtpoſita compeſcendo, inuocato ẽt ad hoc ſi opus fo= ret auxilio brachii ſecularis, Et inſuper per eũdẽ Paulũ accepto ꝙ poſt publicationẽ poſteriorũ literarũ ſuarũ hmõi nõnulli loco= rũ ordinarii, eorũq; Vicarii, officiales, et alii miniſtri lucri, ut cre debatur, cupiditate ducti ĩ cõtemptũ earũdẽ poſteriorũ literarũ ſuarũ, et pœnarũ ĩ illis cõtentarũ nõnullis hoſpitaliũ, monaſterio rũ, et aliorũ locorũ prædictorũ quæſtoribus, et cõmiſſarijs quæ=

Alia reuocatio eiuſdẽ Pauli III

stas prædictas faciēdi, aliaq; prædicta exercēdi, ac diuersas ĩdulgentias publicandi licētias per eorū patentes literas expresse cōcedere, & impartiri non erubescebant, uel ipsos quæstuare publice permittebant seu dissimulabant, in animarum suarum periculum, & perniciosum exemplum, ac scandalum plurimorum, præfatus Paulus prædecessor cupiens etiam desuper opportune prouidere motu, & scientia suis similibus uniuersis, & singulis tam locorum ordinarijs eorumq; Vicarijs, officialibus, & ministris, quam alijs quibuscunq; ecclesiarum prælatis sub ingressus ecclesiæ ac suspensionis à diuinis, necnon excommunicationis maioris, alijsq; ecclesiasticis sententijs censuris, & etiam duorum milium ducatorum auri de camera dictæ Fabricæ applicandorum pœnis, per eos: eo ipso, absq; aliqua declaratione quotiens contrauenirent incurrendis, districte præcipiendo mandauit, quatenus ex tunc de cætero aliquas quæstuandi, et indulgentias publicandi licentias, & desuper cōfectas literas quibusuis quæstoribus, uel alijs personis, etiam prætextu cuiusuis antiquæ consuetudinis, uel possessionis eisdem ordinarijs similes licētias concedendi, & aliquam partem ex quæstis, & indulgentijs huiusmodi exigendi, et percipiendi, seu uigore quorumcunq; priuilegiorum, & indultorum, ac literarum apostolicarum eis eatenus concessorum, uel in posterum concedendorum, absq; expressa licentia eiusdem Fabricæ deputatorum nullatenus concedere uel impartiri præsumerent, nec ipsos Quæstores publicæ quæstuare permitterent, seu tacendo dissimularent, quinimmo eos ad parendum reuerenter posterioribus literis Pauli prædecessoris huiusmodi, & in illis contentis quibuscunq; omnino cogerent, & compellerent. Et insuper eisdem deputatis eorūq; commissarijs contra eosdem ordinarios illorumq; Vicarios, &

ministros, necnon quoscunq; alios ecclesiarum prælatos , supe-
riores, & personas, tam sæculares, q; quorumuis etiam mendi-
cantium ordinum regulares quæstas facientes in euentum con-
trauentionis ad declarationem incursus censurarum & pœna-
rum prædictarum procedendi, necnon quæstores præfatos quæ
stas facientes , & indulgentias hmōi absq; ipsorum deputatorū
expresso consensu ubilibet publicantes , per uiam inquisitionis
procedendi, eosq; ubilibet capiendi & incarcerandi, seu incar
cerari faciendi, illosq; tanquam inobedientes & rebelles mul-
ctandi, et ad triremes perpetuo, uel ad tempus de quo eis uide-
retur relegandi, ac pecunias per eosdē quæstores occasione di-
ctarum indulgentiarum uel quæstarum quōlibet acquisitas , ei-
dem Fabricæ (ut præfertur) applicandas ab eis, & eorum sin
gulis etiam inuitis, & renitentibus uiolenter auferendi, necnō
pro præmissis omnibus & singulis exequendis auxilium bra-
chij sæcularis, quotiens opus foret inuocandi, omnimodam fa-
cultatem concessit, prout tam in supradictis , q; diuersis alijs ēt
iteratis uicibus desuper confectis approbatis, & innouatis literis
Reuocatio Iulij III. plenius dicitur contineri. Nosq; postmodū uolētes, ut singulæ tā
Clementis q; Pauli , & aliorum prædecessorū hmōi ac nostræ
tam sub plumbo q; in forma breuis desuper confectæ literæ , ac
per illas concessæ, & concessa facultates priuilegia, & indulta ,
ac indesequuta quæcunq; firma, & illesa permanerent, illas &
illa cum mādatorum, inhibitionum, suspensionū quæstarū indul
gētiarum, uoluntatum, suppressionū, cassationū, reductionū, ap-
probationum, innouationum, reuocationum, preceptorū, prohibi
tionum, abdicationum, ammotionū, applicationū, concessionū , fa-
cultatū ac omnibus, et singulis in eis cōtentis clausulis derogatio
nibus, et decretis, ēt irritātibus illarū tenores, ac si de uerbo ad

uerbum inserti forēt pro expressis hñtes approbauerimus et cō firmauerimus, ac plena roboris firmitate subsistere, suosq; plenarios effectus sortiri, et à prædictis, et qbusuis alijs personis quauis authoritate fungentibus inuiolabiliter obseruari decreuerimus, illaq; et illas de nouo, cū omnibus et singulis indulgētijs ēt plenarijs, facultatibus, mādatis, inhibitionib. suspēsiōibus quæstarū, uolūtatibus, suspēsionibus, cassationibus, reductionibus, approbationibus, innouationibus, reuocationibus, præceptis, prohibitionibus, abdicationibus, ammotionibus, applicationibus, cōcessionibus, decretis, et derogationibus, ac alijs prædictis cū indesequutis qbuscūq; perpetuo concesserimus, prout in Clemētis, et Pauli ac nostris desuper confectis literis hmōi plenius continetur.

Nihilominus nōnulli hospitalium, monasteriorū, et aliorum locorū præfatorū, ac Vicarij, et ordinarij, et alij ministri lucri ut creditur cupiditate ducti, in contēptū singularū literarū præfatarū quæstores indulgētias præfatas publicare, nonnulli aūt quæstas facere, ordinarij uero, et alii prædicti eisdē quæstoribus, et cōmissarijs quæstas hmōi faciendi, ac indulgentias publicandi licentiā & facultatem concedere ac impartiri non erubescunt, in animarum suarum periculum, & perniciosum exemplum, ac scandalum plurimorum, nos ēt scandalis hmōi obuiare, ac desuper opportune prouidere uolentes, singularum literarum prædictarū tenores, ac si de uerbo ad uerbum insererētur pñtibus pro expressis hñtes, Motu proprio nō ad dictæ Fabricæ deputatorum aut alterius pro eis nobis oblatæ petitionis instantiā, sed de nostra mera liberalitate, firmis semper, et illesis remanētibus omnibus, et singulis priuilegijs dictæ Fabricæ cōcessis, singulas indulgentias, et gratias, necnō omnia et singula priuilegia facultates, et indulta super Deputatione cōmissariarū quæstorū collecto

Dispositiua.

Motu proprto.

Priuilegijs fabricæ firmis remanentibus.

Reuocatio indulgentiarũ et gratiarũ, necnõ Cõmiss. quæstorum collectorum, & aliorum personarum cum eorum facultatibus, et literis.

rum & aliarum personarum cum facultatibus, dispensationibus, & indultis ac alijs in eis contentis clausulis, singulis hospitalibus, monasterijs, ordinibus prædictis, necnon sanctæ Mariæ de Monserato, sanctæ Mariæ de Codeluppo, Virginis Mariæ dell'Annunciata, & S. Mariæ Redemptionis captiuorum, ac incurabilium Ciuitatis Napolitañ, necnon consolationis, et orphanorũ de Vrbe, ac alijs quibusuis pijs locis, hospitalibus, ecclesiis, ac monasteriis, etiam regularibus, & illorum collegijs, guardianis, officialibus, & personis pro tempore existentibus quomodolibet concessis & approbatis, & de nouo confirmatis, necnon Clementis Pauli, & aliorum prædecessorum hmõi ac nostras sub quacunq; forma ẽt breuis, & uerborum expressione confectas literas pœnitus & omnino, nisi si et quatenus deputatorũ præfatæ Fabricæ consensus accesserit, suspendimus, cassamus, irritamus, et annullamus, ac pro non concessis haberi, ipsosq; abbates, Priores, præceptores, commendatarios, Præpositos, Guardianos, ministros eorumq; commissarios, quæstores, collectores, thesaurarios, nuncios, factores, et procuratores, ac alios prædictos, et quosuis alios quauis authoritate fungentes, illis nullatenus uti posse uolumus, decernimus, et declaramus, necnon uniuersis et singulis tam locorum ordinariis eorũq; Vicariis officialibus, et ministris, quam aliis quibuscunq; ecclesiarum prælatis necnon eorundem monasteriorum hospitalium et locorum prædictorum abbatibus, cõmendatariis, præceptoribus, deputatis, societatibus, et collegiis, quibus facultates, priuilegia, indulta, et gratiæ deputandi, commissarios, quæstores, collectores, thesaurarios, nuncios, factores, et procuratores, ac alios prædictos, et indulgentias publicandi, quauis authoritate fungentibus ubilibet constitutis in uirtute sanctæ obediẽtiæ ac subingressus ecclesiæ, ac suspensio-

Nisi si & quatenus deputatorũ fabricæ cõsensus accesserit.

Mandatum ordinarijs et alijs psonis.

ac suspensionis à diuinis, necnon excommunicationis maioris, alysq; ecclesiasticis sententys censuris, & poenis, ac etiam duorum millium ducatorum auri de camera dictæ fabricæ applicandorum, necnon priuationis omnium, & singulorum monasteriorum, hospitalium, præceptoriarum, domorum & aliorum beneficiorum ecclesiasticorum cum cura, & sine cura sæcularium, et quorumuis ordinum regularium per eos quomodolibet obtentorum & obtinendorum, & inhabilitatis ad illa, & alia quæcūq; in posterum obtinenda eo ipso, absq; alia declaratione desuper faciienda quotiens contrauenerint incurrendis pœnis districtæ præcipiendo committimus, & mandamus, quatenus de cætero aliquas pro prædictis, ac etiam pro iudæis nouiter ad fidem conuersis, aut pro redemptione captiuorum seu quibusuis alys personis quæstuandi, & indulgentias publicandi licentias, & desuper confectas seu conficiendas literas quibusuis quæstoribus, uel alys personis etiam prætextu cuiusuis antiquæ cōsuetudinis, uel possessionis eisdem ordinarys similes licentias concedendi, & aliquam partem ex quæstis & indulgentys huiusmodi exigendi & percipiendi seu uigore quorūcunq; priuilegiorum & indultorum ac literarum apostolicarum eis hactenus concessorum, & in posterum concedendorum, nisi prius per suas literas copiam dictarū indulgentiarū publicādarū ac quæstarū fiedarū dictæ fabricæ deputatis trāsmiserint, et ab eis responsū, cui oīno parere debeāt, et obligati sint habuerint ac alias absq; expressa licētia dictæ fabricæ deputatorū nullatenus cōcedere uel impartiri præsumāt, nec ipsos quæstores publice quæstuari permittāt, seu tacēdo dissimulēt, quimmo eos ad parendū mādatis dictorū deputatorū omnino cogant, et cōpellant, necnō eisdē Fabricæ deputatis, eorumq; ministris commissarys, & alys personis præfatis

Pœna.

Priuationis beneficiorum.

Inhabilitatis.

Eo ipso.

Ne concedāt aliquas licētias questuandi uel īdulgētias publicādi ēt pro iudeis ad fidē cōuersis uel pro redemptione captiuorum.

Nisi prius transmiserint copiam literarū apostolicarum, & indulgentiarum, Deputatis Fabricæ, & ab eis responsū habuerint. et alias absq; expressa præfatorū deputatorum licentia.

Faculta s deputatorum, & eorum comiss. proceden. contra cōtrauenientes.

Contra quæstores quæstuantes uigore quarumcunq; literarum apostolicarū uel cameralium, etiam a camerario, et præsidentibus Ca. Apost. ac curiæ cārum cam. Apostolicæ auditore uel eius locūtenēte uel alijs iudicibus ēt uiue uocis oraculo obtentorū uel obtinendarum.

Per uiā inquisitionis.

Manu regia.

Facultas capiēdi & incarcerādi.

Transmittēdi ad triremes

Applicañ Fabricæ pecunias exactās.

per se uel per alium uel alios contra eosdem ordinarios illorūq; Vicarios & ministros, necnon quoscunq; alios ecclesiarum prælatos superiores, et personas tam seculares q; quorūuis etiā mendicantium ordinum regulares, indulgentias publicātes, uel quæstas facientes seu quæstuari, & publicari permittentes uel licentiam dantes, aut contra præmissa aliquo modo se intromittentes in euentum contrauentionis alicuius ex præmissis, ad declarationem incursus censurarum & pœnarum præfatarum procedendi, necnon quæstores præfatos, quauis authoritate quæstuantes, ac indulgentias publicantes, etiam uigore quorumcunq; indultorum, & literarum conseruatoriarum seu aliorum priuilegiorū tam in forma breuis, quàm sub plumbo, aut alias eis concessorū, ac quorumcunq; tam apostolicarum quàm cameralium, ac aliarum literarum, etiam à camerario præsidentibus, et cameræ apostolicæ ac curiæ causarum eiusdem cameræ Auditore seu Locumtenente seu quibusuis alijs iudicibus & commissarijs etiam uiuæ uocis oraculo aut alias quomodolibet obtentarum, & pro tēpore obtinendarum absq; consensu præfatorum deputatorum (ut præfertur) per uiā inquisitionis ac alias manu regia procedendi eosq; ubilibet capiendi, & incarcerandi seu incarcerari faciendi, illosq; tanquam inobedientes, & rebelles pœnis etiam pecuniarijs condemnandi uel etiam ad triremes perpetuo uel ad tempus de quo eis uidebitur, relegandi, ac pecunias per eosdem quæstores uel eorum nomine occasione dictarum indulgentiarum uel quæstarum quomodolibet acquisitas, & acquirendas ēt si nondum ad eorum manus peruenerint uel consignatæ fuerint sed in capsis, uel truncis, aut penes illorum collectores, seu alias quasuis personas existant, eidem Fabricæ ut præfertur applicandi, ac ab eis et eorum singulis, etiā inuitis, et renitentibus,

uiolenter auferendi, necnon pro præmissis omnibus exequendis auxilium brachij sæcularis, totiens quotiens opus fuerit inuocandi licentiam, & omnimodam facultatem, & authoritatē per præsentes concedimus & indulgemus. Cæterum ut præmissa omnia ad omnium notitiam deuenire ualeant singulos Patriarchas, Archiepiscopos, & Episcopos, ut de contentis in præsentibus nostris, suis suffraganeis ac Vicarijs, & capitulis suarum ecclesiarum, ac alijs quibus, et quotiens opus fuerit sub eisdem censuris & pœnis eo ipso in contrauenientes incurrēdis, plenam notitiā dare debere, ac præsentes nostras literas, postquam in acie campi Floris, ac ualuis Basilicæ sancti Petri affixæ fuerint, omnes et singulos ordinarios, Vicarios, quæstores, commissarios, abbates, commendatarios, & alias personas huiusmodi & alios quoscunq; in omnibus, et per omnia perinde, ac si personaliter eorum cuilibet præsentarentur, aut intimarentur afficere debere, sicq; in præmissis omnibus per quoscunq; iudices, & commissarios, tam in Romana Curia quàm extra eam deputatos, & deputandos, etiam causarum Palatij apostolici Auditores & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, quauis authoritate fungentes in quauis instantia non expectata à nobis alia mentis nostræ declaratione, ac sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & authoritate iudicari, interpretari, & diffiniri debere, ac quicquid secus super hijs à quoquàm quauis authoritate etiā per nos sciēter uel ignoranter in posterum contigerit attemptari irritum, et inane decernimus, & declaramus, non obstantibus præmissis, necnon in prouincialibus & synodalibus concilijs editis generalibus uel specialibus, constitutionibus, necnon hospitalium, & monasteriorum, aliorumq; locorum prædictorum, & quorumuis aliorum

Auferēdi p uim

Inuocatio brachij secularis.

Mandatū ut Patriar. archiepi, & epi dent notitiam de premissis suis suffraganeis et vicarijs.

Pñtes affixæ in acie campi Flore et val ba. s. Petri afficiant omnes.

Sic decerni.

Decretū irritās.

Derogatio.

membrorum, & ecclesiarum etiam cathedralium, & metropolitanarum, etiam iuramento confirmatione apostolica uel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus stabilimentis usibus & naturis priuilegijs quoq; indultis & literis apostolicis, etiam maremagno nuncupatis, tam sub plũbo quàm in forma breuis etiã ultimo loco hospitali nostro sancti Spiritus in Saxia de Vrbe, necnon monasterijs Sancti Antonij de sancto Antonio Viennẽ & sanctorum Nicolai, & Bernardi Montis Iouis, eorumq; hospitalibus religiosis & praeceptoribus, ac praepositis, & alijs ecclesiis, hospitalibus, & locis pijs praefatis, etiam motu simili, ac contemplatione quorumcunq; Regum, Ducum, aut aliorum Principum, etiam Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium, seu aliarum personarum, & ex quibusuis urgentissimis causis, etiam à nobis emanatis, & forsan de nouo concessis sub quibuscunq; tenoribus & formis, ac cum quibusuis etiã derogatoriarum derogatorijs, alijsq; efficacioribus, et insolitis clausulis, necnon irritantibus hactenus tam super quaestis, & eleemosinis, ac facultate, & iure quaestuandi, & eleemosinas recipiendi in genere, & in specie quàm alias quomodolibet etiam super quibusuis exemptionibus, facultatibus, & immunitatibus in contrarium nouissime concessis approbatis, et innouatis quibus omnibus etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis eorumq; totis tenoribus, specialis, specifica, indiuidua, & expressa, non autem per clausulas generales, idem importantes mentio seu quaeuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, tenores huiusmodi, ac si de uerbo ad uerbum nil paenitus omisso, & forma in illis tradita obseruata inserti forent, specialiter, & expresse derogamus, & sufficienter derogatum esse uolumus, necnõ omnibus illis quae in sin

Derogat mari magno.

Nomina locurũ.

gulis literis prædictis concessum fuit nō obstare, cæterisq; cōtra
rijs quibuscunq;, aut si aliqbus cōmuniter uel diuisim ab apostoli
ca sit sede indultum, quod interdici suspendi, uel excōmunicari
non possint per literas apostolicas, non faciētes plenā, et expres De trāstimptis.
sam, ac de uerbo ad uerbū, de indulto hmōi mentionē. Volumus
autem quod transumptis ēt impressis manu Secretarij collegij
præfatæ Fabricæ hmōi subscriptis, ac sigillo præfatæ Fabricæ
munitis eadē prorsus fides adhibeatur, quæ pñtibus adhiberetur
si essent exhibitæ uel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctum
Petrum, sub annulo Piscatoris, Die VI. Aprilis. M. D. LIIII. 1554.
Pontificatus nostri Anno Quinto.

Hu. Gadicen̄.

P. Aloisius Fidelis.

ANNO A Natiuitate Domini Millesimo Quingentesimo Quinquagesimo Quarto, Indictone Duodecima, Die uero Decima, Mensis Decembris. Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & Domini Nostri Domini Iulij Diuina prouidentia Papæ Tertij, Anno quinto retroscriptæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt in acie Campi Floris, & ualuis Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, iuxta literarum tenorem per me Iacobum Carra Sanctissimi Domini Nostri Papæ Curs.

Thomas Roger Magister Curs.

BREVE S. D. N. IVLII III. SVPER
exequutione donationum inter uiuos factarum nondum executarum.

Dilectis filijs Iconomo, & Præfectis Fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe.

IVLIVS PP. III.

Ilecti Filij salutem & Apostolicam benedictionem Accepimus uos in prosequutione exactionis relictorum ad pias causas factorum & aliorum Fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe per fe. re. Iulium Secundum, Leonem Decimum, Adrianum Sextum, Clementem Septimum, & Paulum Tertium Ro. Pont. prædecessores nostros applicatorum, & per nos confirmatorum multas etiam inuenisse donationes inter uiuos factas, in quibus nonnulli introitus, census, redditus, prouentus, stabilia et mobilia bona, ac res aliæ diuersis ecclesiis, monasterijs, hospitalibus, locis, & personis pijs, & pro donatorum seu aliorum animabus donata, & pie elargita reperiuntur, quæ adhuc inexequuta, & non satisfacta remanent, quod q; tam heredes, & fideicommissarij dictorum donatorum, & aliæ personæ, quæ ad huiusmodi bonorum satisfactionem de Iure tenentur commissioni uobis factæ conantur opponere, & contraire, sub prætextu, quod iurisdictio uobis per prædecessores præfatos, & nos super huiusmodi relictorum exactione concessa, ad dona

tiones inter uiuos factas minime se extendit, & ita pias donato rum præfatorum dispositiones uiolare nituntur: Nos igitur uo lentes (ut par est) in premissis opportune prouidere ad tollen das omnes dubietates, exceptiones, & oppositiones per presen tes declaramus, nostræ intentionis fuisse, & esse, ut donationes inter uiuos, & ad pias causas tantum factæ, & quæ pro tempo re fieri contigerit per uos, & à uobis pro tempore substitutos exequerentur. Et quinta pars bonorum, & rerum in eis dona torum ad opus dictæ Fabricæ conuerteretur, & quatenus opus sit uobis, & substitutis præfatis tenore præsentium de nouo, ut omnes, & quascunq; donationes inter uiuos in quibus aliqua bo na (quæ ac donationum huiusmodi tenores hic pro expressis ha beri uolumus) ad pias causas à donatoribus donata, & elargita fore reperietis, uiis, & remediis in uestris commissionibus à no bis, & prædecessoribus præfatis concessis, & confirmatis exe qui, & quintam partem bonorum huiusmodi ad usum dictæ fa bricæ applicare possitis, & ualeatis de spetiali gratia concedi mus, & indulgemus, ac donatorum huiusmodi uoluntates quo ad quintam partem præfatam commutamus, & sic in præmis sis omnibus, & singulis per quoscunq; iudices, & commissarios quauis auctoritate fungentes etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, & Causarum Palatii Apostolici Auditores subla ta eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretan di facultate iudicari & diffiniri debere, & si secus super his à quoquàm quauis auctoritate scienter uel ignoranter conti gerit attemptari irritum, et inane decernimus, Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis quæ dicti prædecessores, & nos in singulis eorum, & nostris commissionibus huiusmodi, ac illarum confirmationibus uolui

Donationes Factæ inter uiuos & quæ pro tempore fiēt exequātur a deputatis.

Quinta pars conuertatur ad Fabricam.

Facultas de nouo exequendi.

Commissario uolūtatis donatorū.

Sic sententiari

Decretū irritās.

Derogatio.

De trāsumptis. mus non obstare, cæterisq́; contrarijs quibuscunq; Verum quia difficile foret præsentes literas ad singula quæq; loca, ubi opus foret deferri, uolumus ut earum Transumptis manu publici notarij subscriptis, & sigillo alicuius prælati ecclesiastici munitis eadem prorsus fides, adhibeatur in iudicio, & extra, quæ adhiberetur præsentibus si essent exhibitæ uel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris, Die ultima
1551. Iulij. M. D. L I. Pontificatus nostri Anno secundo.

Rom. Amaseus.

Suspensio indulgentiarum durante Quadragesima in fauorem Fabricæ.

MOTV PROPRIO Cum, nos alias seu nuper ex certis tunc expressis causis nonnulla Indulgentias, cōcessiones, gratias, indulta, et facultates cōfraternitati beatæ Mariæ de Iesu Redemptionis captiuorum nuncupatæ in Ecclesia domus sancti Dominici Neapolitañ. ordinis fratrum prædicatorum institutæ, & certis alijs confraternitatibus, hospitalibus, Ecclesiis, & pijs locis. Ita quòd literæ desuper cōfectæ sub qbusuis reuocationibus, aut suspensionibus, similiū uel dissimiliū Indulgentiarū minime comprehenderentur;

& quotiens reuocari ſeu ſuſpendi contigeret totiens in priſti-
num ſtatum reſtitutæ eſſent, & eſſe cenſerentur irritanti de-
creto deſuper adiecto, & alias ſub certis modo, & forma, tunc
expreſſis conceſſerimus, & elargiti fuerimus, ac indulgentiæ,
& conceſſiones gratiæ indulta, & facultates huiuſmodi in ma
ximum Fabricæ Baſilicæ ſancti Petri de Vrbe, præiudicium
ceſſerint & cedant, & conueniens uideatur ut dicta Fabrica
pro illius, & eiuſdem Baſilicæ quæ cæterarum caput & prin-
cipali munitis caecellentia ac Vrbis noſtræ decore, ac uenuſta-
te, impri e eiſdem omnia perficiatur, & ad optatum finem
perducatur, & ab alijs locis minime quoad conſequendas Chri
ſtifidelium eleemoſinas impediatur, ſeu eleemoſinis ipſis ad illi-
us perfectionem neceſſarijs fraudetur, Nos igitur indemnitati Reuocatio oium
dictæ Fabricæ, ac illius perfectioni quantum in nobis eſt conſu indulgentiarum,
lere uolentes omnia & ſingula Indulgentias, etiam plenarias, & gratiarum cõ
ac conceſſiones gratias. & indulta, ac etiam eligendi, & depu- ceſſ q̄buſuis etc.
tandi confeſſores qui abſoluant, & alia faciant, ac reliquas
omnes facultates huiuſmodi indulgentias concernentes prædi-
ctæ, & quibuſuis alijs confraternitatibus Eccleſiis, Monaſte-
rijs, Hoſpitalibus, & alijs, etiam regularibus, & pijs locis in
quibuſcunq; Regnis, Prouincijs, & Dominijs exiſtentibus præ
terquam in Regnis Hiſpaniarum, & illis annexis ex quibuſ-
uis cauſis, ac ſub quibuſcunq; tenoribus, & formis, etiam Im-
peratoris, Regum, Ducum, uel aliorum Principum intuitu, ſeu
contemplatione etiam motu ſimili conceſſas, & conceſſa præter
quàm quoad ea in quibus indulgentiæ, & facultates ipſæ in ali
qua ſui parte iam ſunt ſortitæ effectum, ita ut prædicta, &
aliæ Confraternitates, & Eccleſiæ, Monaſteria, Hoſpitalia,
ac loca huiuſmodi illis uti, ſeu illa publicari facere, aut quæ- Ac quæſtarum.

A die Mercurij quadragesime vsque ad Octauam D.N. Iesu Christi inclusiue.

Nisi accedat consensus deputatorum.

Inhibitione se intromittãt durante dicto tempore.

Pœnæ in contrauenientes.

Excõicatio latæ sẽnẽtiæ eo ipso.

stas aliquas exercere minime possint, seu debeant à die Mercurij Quadragesimæ usq; ad octauam resurrectionis Domini Nostri Iesu Christi inclusiue uniuscuiuscunq; Anni dicta Fabrica durante nisi si, & quatenus Deputatorum præfate Fabricæ consensus accesserit eorumq; omnium uim, & effectum per ipsum tempus suspendimus, & suspensas esse, & interim nullo modo publicari, seu effectum sortiri aut locum sibi uendicare, nec alicui suffragari debere, irritus, quoq; & c decernimus, & declaramus necnon eisdem [illegible] m. Amaseus quibusuis personis pro Confraternitatibus, [illegible], Ecclesiis, Hospitalibus, & locis prædictis, nunc & pro tempore deputatis sub nostræ indignationis, necnon excommunicationis latæ sententiæ eo ipso per contrafacientes incurrendis pœnis ne durante dicto tempore de huiusmodi indulgentijs, concessionibus gratijs, indultis, & facultatibus, ac quæstis se intromittere quoquomodo audeant, seu præsumant districtius inhibemus non obstan. præmissis, ac quibusuis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis cæterisq; contrarijs quibuscunq; cum clausulis opportunis & consuetis.

Fiat Motu proprio. I.

ET' CVM *Suspen. Inhibitione decreto, declaratione, & alijs de & pro omnibus, & singulis supradictis quæ pro sufficienter repetitis habeantur latissime exten. & quòd præmissorum omnium & singulorum necnon indulgentiarum concessionum gratiarum indultorum & facultatum Confraternitatum, Monasteriorum, Ecclesiarum, Hospitalium, & locorum*

prædictorum maior uera & amplior specificatio, & expressio fieri possit in literis per Breue nostrum si uidebitur, etiam ad unum quemq; locum separatum, & in specie in uno non facta mentione de alijs expedieñ. aut si uidebitur præsentis Motus proprij sola signatura sufficiat, & ubiq; fidem faciat in iudicio, & extra regula contraria non obstañ. & quòd transumptis literarum super præsentibus conficieñ. manu Notarij ipsius Fabricæ subscriptis, & sigillo Collegij eiusdem Fabricæ munitis eadem prorsus fides in iudicio, & extra adhibeatur quæ eisdem originalibus literis adhiberetur si forent exhibitæ uel ostensæ, & cum decreto quòd indulgentiæ concessæ dictæ Confraternitati redemptionis captiuorum non possint ullo unquà futuro tempore publicari per Commissarios, nec alios extra Ciuitatem Neapolitañ.

Quòd fieri possit uendere specificatio in literis in una non facta mẽtione de alijs.

De Trãsumptis.

Decretum φ indulgentiæ cõcessæ confraternitati redẽptionis captiuorum no possint publicari p Cõmis. nec alios extra Ciuitatem Neapolitañ.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, octauo Kal. Februarij. Anno secundo.

FIAT I.

Registrata Lib. 31. fol. 242.

CONFIRMATIO PRIVILEGIORVM Fabricæ Principis Apoſtolorum de Vrbe facta per S. D. N. Paulum diuina prouidentia PAPAM IIII.

PAVLVS PAPA IIII.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Proœmium.

Oſt noſtrã ad ſummi Apoſtolatus officiũ aſſumptionem toto cordis affectu ſemper mente reuoluimus, celeberrimam diui Petri apoſtolorũ principis Baſilicam, quæ in admirabilem conſurgit ſtructuram (prout tenemur) debito fine terminare, ne deſertis ædificijs quod iam factum eſt pereat, & tantum opus tanta pecuniarum ui excitatum fruſtra corruat, & cum Iulius ſecundus, & ſucceſſiue alij prædeceſſores noſtri ſuas, & ſedis apoſtolicæ facultates ad tantum opus perficiendum minime ſufficere poſſe uideret, omnes Chriſtifideles cœleſtis Theſauri præmijs, & alijs ſpiritualibus gratijs, & donis toto nixu ad tã piũ, & laudabile opus inuitauerint diuerſas indulgentias etiã plenarias, & facultates, tam eis, quàm Collegio officialium ad curam dictæ Fabricæ per ſedem apoſtolicam deputatorum concedendo, & innouando, & poſtmodum Marcellus ſecundus etiã prædeceſſor noſter, ac Nos aliorum prædeceſſorum noſtrorum ueſtigia inſecuti, indulgentias etiam plenarias, ac facultates priuilegia prærogatiuas, & indulta, à prædeceſſoribus noſtris conceſſa in craſtinum noſtræ ad ſummi apoſtolatus apicem aſſumptionis in genere reuocauerimus, & ſuſpenderimus, dictuſq;

Narratiua facultatum & gratiarum cõceſſarum a Pont. Fabricæ, et eius Collegio. Narratiua regularum Cancellariæ i craſtinũ aſſumptionis ad ſũmum apoſtolatus apicem factarũ a Marcello II. et ipſo Paulo reuocan. oẽs indulgẽias & gratias.

Marcellus sicut Domino placuit ad humanis fuerit exemptus, ne propter huiusmodi reuocationes Christifideles ad tam pium, & laudabile opus tepidiores reddantur, & Fabrica interrupta pendere cogatur. Motu proprio ex certa scientia nostra indulgentias etiam plenarias, facultates, priuilegia, praerogatiuas et indulta praedicta, per Iulium secundum, Leonem X. Adrianum quartum, Clementem VII. Paulum III. & Iulium etiam III. praedecessores praefatos Fabricae, & Collegio praefatis concessas, & concessa, cum omnibus & singulis decretis, & clausulis in singulis literis desuper tam sub plumbo quàm in forma breuis confectis auctoritate apostolica tenore praesentium confirmamus. Non obstantibus praemissis, ac alijs constitutionibus, & ordinationibus apostolicis, necnon omnibus illis, quae in singulis literis praedictis concessum fuit non obstare, caeterisq; contrarijs quibuscunq;. Verum quia difficile foret praesentes literas ad singula quaeq; loca ad quae expediens foret deferre, uolumus, et dicta auctoritate decernimus, quod earum transumptis manu Secretarij Collegij praefati subscriptis, & sigillo dictae Fabricae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur indubia, quae praesentibus adhiberetur si essent exhibitae uel ostensae. Dat. Romae apud sanctum Marcum, sub annulo Piscatoris. Die Vigesimaquarta Iunij. M.D.L V. Pontificatus Nostri Anno Primo.

Hie. Gadiceñ.

P. Aloisius Fidelis.

Motu proprio.

Confirmatio indulgentiarũ facultatum priuilegiorum, & indultorum Fabricae, & eius Collegij.

Cum omnibus et singulis decretis et clausulis ĩ singulis literis contentis.

Derogatio.

De Trãsumptis.

1555.

Folio 1. pagina 2. linea 12. vbi legitur loca lege loco
Fol. 2 pag. 1. linea 5. deme in
Fol. 3. pag. 1. lin. x. vbi & ex
Fol. 5. pag. 1. lin. 20. inter , & in, adde, vt
Eadem pag. lin. 22. vbi, his, eis
Fol. eodem pag. 2. linea. 6. vbi, foreut forent
Eadem pag. lin. 14. vbi unte ante
Eadē pag. li. 22. vbi relicta relicta
Fol. 8. pag. 1. linea. 9. vbi fabrica fabrice
Fol. eodem, pag. 2. lin. 8. post quibusuis adde personis
Fol. 9. pag. 1. lin. 11. vbi obstautibus obstantibus
Fol. 10. pag. 1. lin. 18 vbi imdulgentijs indulgentijs
Fol. 12. pag. 2. linea. 21. post, & adde vobis
Fol. 13. pag. 1. lin. 11. vbi exactores exactiones
Fol. 15. pag. 1. lin. 23. vbi presetibus presentibus
Fol. 17. pag. 1, linea 23. vbi iniuncti, iniuncto
Fol, 20. pag. 2. lin. 20, post propter adde ipsorum
Eadē pag. lin. 25. post ēt adde, si,
Fol. 22. pag. 1. lin. 27. vbi occasiones, occasione
Fol. 23. pag. 2. linea. 19. post & adde que
Eadē pag. linea 25. vbi animbus animabus
Fol. 24. pag. 1. linea 2. vbi distam dictam
Fol. 28. pag. p. lin. 1. vbi arbitraomur, arbitramur
Fol. 31. pag. 2. linea. 9. vbi furit, fuerit
Eadem pag. lin. 21. vbi confugere confingere
Fol. 35. pag. 1. li. 14. vbi diguiorum digniorum
Fol. 42. pag. 2, lin. 13. post eterna adde bona
Fol. 46 pag. 1. linea. 27 post Domini, adde, legi
Fol. 70 pag. 2. linea vltima, ubi varij varijs
Fol. 72. pag. 2. linea. 4. vbi Mec non, nec non
Fol. 74. pag. 2. lin. vltima in fine adde t.
Fol. 87. pag. 1. lin. x. vbi siugula singula
Fol. 94. pag. 1. lin. 6, post indultis adde dilectis
Fol. 101. pag, 1. li. 26. vbi nulluis nullius
Fol. 106. pagina. 2. linea. 13. vbi reuncatiō reuocatiō
Fol. 110. pag. 1. linea. 3. vbi mulstandi mulctandi

KONSERVIERT DURCH
ÖSTERREICHISCHE FLORENZHILFE
WIEN 1967